@01 ཀཱཾ། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་འབྱོ་ཕན་ཐུགས་རྗེའི་རྩྭ་རྣང་བརྟན། །

རྒྱབས་ཆེན་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་བསྟུ་བཞིའི་བང་རིམ་མཐོ། །

སྐུ་གསུམ་ནོར་བུའི་ཕོ་བྲང་མཁའ་དབྱིངས་སུ་རོལ་པའི། །

མཉམ་མེད་སྟོབས་བཅུའི་བདག་པོའི་ཞབས་པད་གཙུག་གིས་མཆོད། །

གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་མངའ་བསྐྱེར་བ། །

ཐེག་མཆོག་ནོར་མཛོད་འཛིན་པའི་གདེང་ཀ་ཅན། །

ས་གསུམ་སྐྱན་པར་བྱགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེ། །

འཕགས་ཡུལ་མཁས་བྱུང་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

སྡུན་འབྱིན་མཆོད་རྟེན་སྟོང་གིས་ལོག་སྨྲའི་ཚོགས། །

དམིགས་མེད་བཅོམ་ནས་མི་སྨྲའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བཀོད། །

ལམ་བཟང་འཁྲིད་མཛད་ཕྱོགས་བླང་ཆོས་བྱགས་སོགས། །

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །

ལུས་སྲོག་ཡལ་བར་དོར་ནས་འཕགས་ཡུལ་དུ། །

མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་པཊ་བྷུབ་དུ་མར་བསྟེན། །

འགྲོ་བའི་སྡུག་པ་སེལ་བའི་རིགས་ལམ་མིག །

སྨིན་མཛོད་སྐད་གཉིས་སྦྱ་བ་རྣམས་ལ་འདུད། །

ཚད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གཞུང་རྣམས་ལ། །

ཐར་འདོད་སྐྱེས་བུའི་ཉེར་མཁོ་མེད་ཅེས་པའི། །

ལོག་རྟོག་བཀག་སྟེ་ཀློལ་བ་དོན་གཉེར་ཀྱི། །

ནོར་མཇོད་སྐྱབ་པའི་ཡབ་སྲས་བརྒྱད་པར་གྱུར།

@02 སྟོན་གོམས་མཐུ་ཡིས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་བཅས། །

རྣམ་དཔྱོད་བློ་གྲོས་བསྟུབས་ལས་ཉིང་ཁྲའི་བཅུད། །

ཡིད་སྡུག་སྐྱེ་བོའི་མཐྱིན་པར་འདྲེན་མཁས་པ། །

བརྩེ་ཆེན་བཤེས་གཉེན་དབང་པོས་རྟག་སྐྱོངས་ཤིག །

སྟོན་རབས་མཁས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཆེན་མཆོ། །

བརྟོད་བྱ་གཏིང་མཐའ་དཔོག་དཀའ་དོར་ལ་ཉེ། ।

བདག་བློའི་ཀུ་ཤ་རྩེ་མོས་ཆུ་ཐིགས་ཙམ། ।

བླངས་ཏེ་སྐལ་མཉམ་བྱིན་པས་ཟློས་མི་འགྱུར། ।

གཞུང་ཆེན་མཁའ་དབྱིངས་འཕྱང་ནུས་གསོག་ཀྱས་ཤིང་། ।

རྣམ་དཔྱོད་རབ་ཏུ་ཆུས་ལ་འདི་མི་དགོས། ।

བློ་གོས་གཟུ་བོར་མི་གནས་ཕྱོགས་འཛིན་མཁན། ।

གཞན་སྐྱོན་ཁོ་ན་མཐོང་ལ་འདིས་མི་ཕན། ।

དེང་དུས་བྱ་མང་དཔེ་ཀློག་མ་ཁོམས་དང་། །

ཐམས་ཅད་འདོད་ཀྱང་ལེ་ལོ་གསུམ་བྱིས་བཅོམ། །

རིགས་པའི་ལུགས་མདའ་འབེན་ལ་ཕོག་མི་རུས། །

བདག་འདྲ་འགའ་ལ་ཕན་པ་སྦྱིད་སྐམ་བྱིས། །

འོན་ཀྱང་རིགས་ལམ་སྦྱིད་པའི་རྩེ་མོར་བསྟེགས། །

བྱིས་བློ་བྱང་བའི་གཟུགས་བཞིན་མ་མཉམ་པས། །

ལོང་བའི་རི་མོ་བཞིན་སོང་ནོངས་པ་ཀུན། །

བཙེ་ལྡན་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ལྷུག་པོར་འཆོས། །

@03 ཞེས་མཆོད་པར་བརྩོད་པ་དང་བཙུམས་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚོག་གིས་སྟུན་

བསྡུས་ཏེ་འདིར་གང་བརྩོད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཆོས་

ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྒྱས་པའི་

བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡཁད་པ་ལ་བཞི་ལས།

སྤྱིར་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་རྒྱུ་གང་མཁས་པའི་གཞུང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག

བོད་ཀྱི་ལོ་སྟོན་གང་གིས་བསྒྲུང་བ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་

ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་རྣམ་གྲངས། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཆུང་ཟད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་བཞི་ལས།།

དང་པོ་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་རྒྱུ་གང་མཁས་པའི་གཞུང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ནི།

འཕགས་ཡུལ་དུ་ཚད་མའི་གཞུང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་

ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་རིགས་སྡེར། ཚད་མ་མདོའི་

རང་འགྲེལ། དུས་གསུམ་བརྟག་པ་དམིགས་བརྟག་རྣ་འགྲེལ། ཕྱོགས་ཆོས་

འཁོར་ལོ་བཅས་དང་སྒོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེས་བརྩམས་པའི་ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་

པ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་བོད་དུ་མ་བསྒྱུར། སྒོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་

པའི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཚད་

མ་རྣམ་ངེས། ཚད་མ་རིགས་ཐེགས་ཀེ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་པ་གཉན་ཆོགས་ཐེགས་པ་དང་།

འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་གཉིས། མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་པ་རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པ།

གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་པ་རྣོད་པའི་རིགས་པ་སྟེ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་

བསྟན་བཅོས་བཞི་བཅས་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ནོ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་དང་

པོ་ལ་རང་འགྲེལ་ཡོད། སྒོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་བློས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་

@04 གྱི་ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་དང་བསྟོམས་

པས་ཤེས་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་

གཉིས་པའང་ཞུ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་སྒོབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས་

མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ། སྒོོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་བཟང་

པོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཛད། སྒོོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་

གནས་སྐས་པས་ཚད་མ་རྒྱན་མཛད། རྒྱན་མཁན་པོའང་ཟེར། དེའི་སྒོོབ་མ་

སྒོོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། སྒོོབ་དཔོན་

དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་དམིགས་བརྟག་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། རྩོད་རིགས་ཀྱི་

འགྲེལ་པ། གཏན་ཚིགས་ཕིགས་པའི་འགྲེལ་པ། སྒོོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག

གིས་མཛད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྲུབ་པ་དང་། ཚད་མ་རྣམ་དེས་ཀྱི་འགྲེལ་

པ་འཐད་ལྡན་ཆེ་ཚུང་གཉིས། སྒོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལས་མཛད་པའི་ཚད་མ་

རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། སྒོབ་དཔོན་ཤཱནྟ་རཀྵི་ཏས་མཛད་པའི་རྩོད་རིགས་

ཀྱི་འགྲེལ་པ། སྒོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་དབང་པོས་མཛད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་

འགྲེལ་བཤད། སྒོབ་དཔོན་ཛ་མ་རིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད།

སྒོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་དང་

གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། བྲམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བས་མཛད་པའི་ཚད་མ་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ཁ་ཅེ་རྒྱ་ན་ཁྱིམ་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་

ཀེག་ཆེན་སོགས་བསྟོམས་ན་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཚད་མའི་གཞུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་

རྩ་གཅིག་ཡོད།།

@05 གཉིས་པ་ཚད་མའི་གཞུང་དེ་དག་དུས་གང་ལ་ལོ་སྟོ་བ་གང་གིས་བསྒྱུར་བ་ནི།

བོད་དུ་བསྒྲན་པ་སྟ་དར་དང་ཕྱི་དར་གཉིས་ལས་སྟ་དར་སྐབས་སྨྱབ་དཔོན་ཐོན་

མི་སཾ་བྷྱ་ཀོག་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཀེ་ག་དང་དཔང་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་སོགས་ཉུང་

ཤས་ལས་ཚད་མའི་བསྒྲན་བཅོས་སོགས་མ་བསྒྱུར། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་

སྐབས་ལོ་སྟོན་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་སྟེ་མདོ་རྒྱུད་བཀའ་བསྟན་མང་པོ་

བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ལྷག་པར་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་དང་བི་རེ་ཙ་ན་རྣམས་ཀྱིས་

ཚད་མ་རྣམ་འཕེ་དང་རིགས་ཐེགས་སོགས་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར།

ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་འགའ་ཞས་བསྟན་པ་སྣ་དང་

སྐབས་མ་བསྒྱུར། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་རྒྱ་གཞུང་

བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་མཚུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་

ལོ་སྟོང་བ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩན་དུ་མ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་བསྩན་

པ་སྟུ་དར་ལས་ཀྱང་ཕྱི་དར་རྒྱས་པར་གྱུར། ལྷག་པར་ལོ་སྟོང་བགྲས་འབྲོར་ཤེས་

རབ་དང་། རྟ་དགེ་བ་བློ་གྲོས། ནག་ཆོ་ཆུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ། ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་

ཆེན། མར་ཐྱང་དད་པ་ཤེས་རབ། དགེ་བསྟེན་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན། རོག་བློ་ལྡན་

ཤེས་རབ། བསྟེ་ནམ་མཁའ། ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ། བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ།

ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ།

འབྲོ་སེང་དཀར། དགའ་བ་རྡོ་རྗེ། ཤྲཱི་འོད། དཔལ་མཆོག་རྡོ་རྗེ། ཤེས་རབ་

བརྩེགས། ཞེ་བ་འོད། བློ་གྲོས་བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་

བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སྒྱུར་མ་ཁན་ནི་དགེ་བསྙེན་སེང་གེ་

རྒྱལ་མཚན་ཡིན། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ནི་རྫ་དགེ་བ་བློ་གྲོས་དང་། རོག་བློ་ལྡན་

ཤེས་རབ། ས་སྐྱ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་གྱིས་བསྒྱུར་བ་དང་བཅོས་པ་

སོགས་གནང་སྦྱིན་ལྟེའི་དུས་སུ་འཆད་ཉན་གྱི་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །

@06 གསུམ་པ་བོད་རང་གི་རྩོམ་རྩེས་ཚད་མའི་སྐོར།

རྣོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་འཇད་ཉན་མཛད་པ་ལས་ཚད་མའི་སྐོར་

གྱི་གཞུང་མཛད་མེད། ཆ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་འཇད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་

མཛད།ཅ བསྟུས་གྲྭ་ཞེས་པའི་གཞུང་མཛད། དེ་ནི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་

འཇུག་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེའི་ནང་དོན་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས། ཡིན་ལོག

མིན་ལོག །རྒྱུ་འབྲས་ཆུང་བ། སྤྱི་བྱེ་བྲག། ཇས་ལྟོག །འགལ་འབྲེལ་སོགས་

བློ་གསར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད་དང་། ཡང་དྲུག་སྒྲ་རྩེ་ཚུལ། དགག་གཞི་རྩེ་ཚུལ།

དྲིས་འཕངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་བློ་འབྱིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབ་རྒྱུ་དང་། ཡང་

ཐལ་འབྱུར་དང་། གཞན་སེལ། སེལ་འཇུག་སྒྲུབ་འཇུག་རྒྱུ་འབྲས་

ཆེ་བ་སོགས་བློ་རབ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་རྒྱུ་ཡིན། དེ་དག་ལ་རིགས་ལམ་ཚུང་

འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆོས་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་མཛད།

དེ་ལ་རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཡུལ་བརྟགས་པ། གཉིས་པ་བློ་

བརྟགས་པ། གསུམ་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟགས་པ། བཞི་པ་སེལ་འཇུག་སྒྲུབ་འཇུག

བརྟགས་པ། ལྔ་པ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟགས་པ། དྲུག་པ་འབྲེལ་བ་བརྟགས་པ།

བདུན་པ་འགལ་བ་བརྟགས་པ། བརྒྱད་པ་མཚན་ཉིད་བརྟགས་པ། དགུ་པ་

མངོན་སུམ་བརྟགས་པ། བཅུ་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟགས་པ། བཅུ་གཅིག

པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟགས་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ། དེ་ལ་རང་འགྲེལ་ཡོད།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉིར་ཡིད་ཀྱི་མྱུན་

སེལ་དང་། ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་

ཆེན་གྲིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་།

ཚད་མ་རྣམ་དེས་ཀྱི་ཀེ་ཀ་ཆེན། ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ཚད་མ་

ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བཅས། མཁས་གྲུབ་སྣ་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་

@07 གིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཀེག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཚད་

མ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་སྣང་སེལ། མངོན་སུམ་ལེའུ་ཀེཀྐ་བཅས་དང་། རྒྱལ་

མཆོག་སྐུ་འཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་

ལེའུ་བཞིའི་བསྡུས་དོན་དང་། ཚད་མ་རིགས་པའི་རྒྱན། འཇམ་དབྱངས་གཅོང་

པ་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་གྲས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ་རྗེ་སློབ་ལམ་དཔལ་བས་མཛད་

པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཀེའུ། ས་ཅ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་

པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། འབྲས་རྟོགས་དང་པོ་དང་འབྲས་

རྟོགས་གཉིས་པ། ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད། མཉན་བྱ་རྩྭ་བཀོལ། དགའ་ལྡན་

ཁྲི་ཐོག་བཙོ་ལྷ་པ་པཾ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་

གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྗེ་བཙུན་པའི་སྐྱེབ་མ་རྣ་ནག་དགེ་འདུན་ཐྲོ་

བཟང་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཀེ་ཀ་པཾ་ཆེན་ལེགས་པ་དོན་གྱུབ་ཀྱིས་མཛད་

པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ཤཀྱི་པས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད།

མཁས་གྲུབ་སྨིན་པ་དང་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟགས་རིགས། ཞེ་མདོ་འཇམ་

དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་

མཐའ་དཔྱོད། ཤར་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མེ་ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་ཁཤད་སྐྱབ་ཀྱིས་

མཛད་པའི་རྟགས་རིགས་དང་བློ་རིག །ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལྡེ་འདྲ་ཟེར་གྱིས་མཛད་

པའི་བསྡུས་གྲྭ་དང་རྟགས་རིགས་བློ་རིག །འཕེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་

པའི་བསྡུས་གྲྭ། མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཆུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྟགས་

རིགས།ཿ དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱས་སྡོམ་དང་བློ་སྡོམ།

གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག །གློང་རྩོལ་བྱ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་

ཚད་མ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཕྱར་ལྷོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྒྱས་རིགས་

དང་བློ་རིག་རིགས་ལམ་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་མིག་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་། ཀུན་

@08 མཁྱེན་རོང་སྟོན་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ། གོཌྜ་བསོད་

ནམས་སེངྒེས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་ཚད་མ་རིགས་

གཉིར་གྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད། མདོར་ན་དབུས་གཙང་

དང་། མདོ་སྡུད། སོགས་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་བརྟོད་ཀྱིས་

མི་ལང་ཏ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བྱིས་སོ། །

བཞི་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་

དོན་ཅུང་ཟད་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

དེ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བརྟོད་པ་ལ་གསུམ།

སྒོ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་ཆེ་བ་བརྟོད་པ་དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་མཛད་

པ་པོ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ། སྒོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ལ་

སོགས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སྒོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ས་གསུམ་ན་མཆོག་

སྐྱེ་བར་གྲགས་པ་ལོག་པར་སྐྱེ་བའི་འདམ་བུའི་ཚལ་མཐའ་དག་ལྷག་མེད་དུ་

འཇོམས་པར་མཛད་ཅིང་སྐུལ་ལྡན་གྱི་སྒོབ་མ་འགའ་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་

མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་ནས་བློ་ཁ་འབྱེད་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་

མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ་སོན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་འཕྲུངས་ཡུལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་

བོང་འཁྲེར་སེང་ཐག་ཁེས་པའི་ཀཱཏྟིའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ཏུ་བསམ་ཟེའི་རིགས་སུ་

སྐུ་འཕྲུངས། ཕལ་ཆེར་དུས་རབས་བྱག་པའི་འཇུག་ཙམ་ནས་དུས་རབས་བདུན་

པའི་མགོ་ཙམ་དུ་ངེས། བོད་རྒྱལ་སྲིད་བཙན་སྐམ་པོའི་དུས་སུའང་བཞུགས་

ཡོད་པར་གྲགས། སྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་བོད་རྒྱལ་ལྷ་ཐོ་ཐི་འི་དུས་

མཚུངས་པའང་བཤད་འདུག །ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དངོས་སྲོབ་

@09 ཡིན་པ་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་བཤད། ཆུང་དུའི་དུས་སུ་བསམ་ཟེ་ཟིག་བྱེད་དང་མུ་

སྟེགས་པའི་གླིང་མཐའ་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། འཁོར་བའི་སྡུག

བསྔལ་ལ་ཡིད་སྐྱེ་ཏེ་བྱམ་ཟེའི་རིགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་

པར་གནས་མ་བྱའི་སྟེ་པའི་མཁན་པོ་ནྲ་ག་དཔྱ་སྟེ་གླང་པོ་བྱིན་ཞེས་པ་ལས་རབ་ཏུ་

བྱང་ཞིང་མཚན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོར་གསོལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྣོད་གསུམ་ལ་

བསླབས་པས་མཁས་པར་གྱུར། མཁན་པོ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གདམས་

པ་ཞུས་པས་མཁན་པོས། ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་

མེད་པའི་བདག་འཛིན་བའི་གདམས་པ་བྱིན་ནས་བསྐོམ་དུ་བཅུག་པས་དེ་འདྲའི་

བདག་དེ་ཇི་ཙམ་བཙལ་ཡང་མ་རྙེད་དེ། ཉིན་མོར་དཀར་ཁྲུང་ཐམས་ཅད་བསལ།

མཚན་མོར་ཕྱོགས་བཞིར་མར་མེ་གསལ་པོར་སྣང་། ལུས་གཅེར་པུར་ཕྱུང་

ནས་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡང་བལྟས་ནས་བཞུགས་པ་ལ་མི་གཞན་གྱིས་མཐོང་སྟེ་

མཁན་པོ་གླང་པོ་བྱིན་ལ་ཉལ་བས་མཁན་པོས་ཕྱོགས་གླང་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཅི་

ཡིན་དྲིས་པ་ན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བདག་ནི་བློ་རྨུལ་ཞིང་བློ་གསོས་དམན་པས་མཁན་

པོས་བསྟན་པའི་བདག་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་སྨིན་བྱེད་ཀྱིས་བསྨིགས་སམ་

སྣམ་སྦྱི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་ཞུས་པས་མཁན་པོ་ཡིད་མ་རངས་ནས། ཁོ་བོའི་

གྲྭབ་མཐའ་ལ་རྒྱར་ཐ་ཁྱོད་འདིར་མ་འདུག་ཅིག་ཅེས་བསྒྲད། མཁན་པོ་དེ་

ཉིད་རིགས་པས་སྟུན་དབྱུང་བར་རྒྱས་ཀྱང་རང་གི་མཁན་པོར་ཆོལ་བ་འོས་མ་ཡིན་

ནོ་སྣམ་ནས་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཕྱིར་བྱོན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་འཚོལ་བའི་

བསམ་པས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དྲུང་དུ་བྱོན། དེའི་དྲུང་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་

ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་གསན་ནས་སྒྲུབ། མཐར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་

ལྟ་བརྒྱུ་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་ཁ་ཏོན་མཛད། རྗེ་རྗེའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ལས་

རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་དབང་དང་བརྒྱས་ལུང་གསན་ནས་བསྒྲུབས་པས་

@10 རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་གཟིགས། རྗེ་བཙུན་ལས་གདམས་པ་ཟབ་མོ་རྣམས་

ཐོབ། ཨོ་ཅོ་ཏི་ཤའི་ཡུལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ཤིན་ཏུ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

ས་ལའི་བྱག་ཕྱག་ཏུ་བསམ་གཏན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །ལོ་འགའ་སོང་

བ་ན་དཔལ་ནྷ་ལན་ཆུང་མུ་སྟེགས་བྱམ་ཟེ་པུ་དུ་ར་ཪ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ལྷ་མདོན་

སུམ་མཐོང་བ་རྟོག་གེ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་གཞན་གྱིས་ཐུབ་པར་དཀའ་བ་ཞིག་དང་།

སུ་སྟེགས་གཞན་མང་པོས་རྩོད་པར་བྱུང་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་བཅྱི་ཀ་རྣམས་རྩོད་

པར་མ་རྒྱས་ཏེ་ཚེ་ཅི་བི་ཤའི་ཡུལ་ནས་སྒོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་གནས་འདིར་

རྩོད་པ་ལ་སྒྲུབ་དྲངས། སྒོབ་དཔོན་གྱིས་སུ་སྟེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལན་གསུམ་གྱི་

བར་རྩོད་པས་ཕམ་པར་མཛད། སུ་སྟེགས་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཕམ་པར་མཛད་

དེ་ནང་པར་བཅུགཿན་ལཆྱའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཚོས་བཤད།

རྣམ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐོར་བུ་བརྒྱ་རྩ་རྩོམ་པར་མཛད། སྒྲར་ཡང་ཚེ་ཅི་

བི་ཤའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་སྔར་གྱི་གནས་སུ་བསམ་གཏན་ལ་བཞུགས་སོ། །དྲུས་

ནམ་ཞིག་ན། རིགས་པའི་མིག་དང་བྲལ་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་

དང་། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱང་བ་རྟོག་གེའི་

ཚུལ་ལུགས་འདི་ལ་སྣང་བརྙམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འཐོར་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་

པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བར་དགོངས་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད།

ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞིད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབས་ལ་ཕྱག

འཚལ་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་རྗེ་ཐུལ་བྱེད་བྲག་ལ་བྲིས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་

ཁམས་སུ་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་ས་གཡོ་བ་དང་། སྒྲ་ཆེན་པོ་བཀག་

པས་བྱམ་ཟེ་ནག་པོས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གང་གི་མཐུ་ཡིན་སྙམ་དུ་བརྟགས་པས་

ཕྱོགས་བྱང་གིས་ཆོགས་བཅད་བྱེས་པའི་མཐུ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སྐྱོབ་དཔོན་བསོད་

སྙོམས་ལ་གཤེགས་པའི་ཤུལ་དུ་རྩ་འཕྲལ་གྱིས་འོངས་ཏེ་ལན་གཉིས་བར་བསུབས།@11 སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཀུ་རེ་དང་ཀུལ་ཀའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་མ་བསུབས། རྩོད་པར་འདོད་ན་

གཟུགས་སྟོན་དང་རྩོད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་མཆོད་བརྗོད་དང་མཉམ་དུ་བྱེས་ནས་བསོད་

སྙོམས་ལ་གཤེགས་པའི་ཤུལ་དུ་སྐུ་སྟེགས་པ་འོངས་ནས་ཡི་གེ་མཐོང་བས་རྩོད་

འདོད་ནས་བསྡད། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཕམ་པར་མཛད།

སྒོབ་དཔོན་གྱིས་དུ་ཁྲོད་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཤིག་གསུངས་པས་སུ་སྟེགས་ཐུབ་རྒྱལ་

ནག་པོས་སྟྲགས་བརྒྱས་པའི་ཐལ་བ་སྒོབ་དཔོན་ལ་གཏེར་བས་སྒོབ་དཔོན་གྱི་ཡི་

བྱད་རྣམས་ཆོག་ལུས་ཀྱང་ཆོག་ལ་ཁད་པར་ཉེ་བར་བྱང་སྟེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ནས་

བདག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་ཡང་མ་རྟུས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་

ག་ལ་རྟུས་སྙམ་ནས་ཐོད་ལེ་ཀོར་ནམ་མཁར་འཕངས། ནམ་ཞིག་ས་ལ་ལྷུང་བ་ན་

སེམས་བསྐྱེད་བཏང་སྟེ་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཐར་པར་བྱའོ་དགོངས་པས་ཐོད་ལེ་ཀོར་

མ་ལྷུང་བས་སྤྱན་ནམ་མཁར་གཟིགས་པས་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཐོད་ལེ་

ཀོར་བསྐམས་ནས་བུ་མ་བྱེད་མ་བྱེད། སྐྱེ་བོ་ཐེག་པ་དམན་དང་འཕྲད་ལས་བློ་

བྱོས་ངན་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སུ་སྟེགས་ཆོགས་ཀྱིས་གནོད་

མི་ནུས་པར་ཤེས། ཁྱོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་བདག

འགྱུར་གྱི། ཕྱི་མའི་དུས་ན་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འགྱུར་རོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་ཀྱང་སྙིང་སྟོབས་ཆེར་བསྐྱེད་དེ་ཚད་མ་ཀུན་

ལས་བཏུས་རྫོགས་པར་བརྩམས་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བློ་བྱོས་ཀྱི་མིག་བྱིན། ལན་

གཅིག་ཅང་སྣུན་པར་གྱུར་ཏེ་གོང་ཁྱེར་དུ་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་སྟེ་ནགས་ཐང་ཞིག་ཏུ་

བཞུགས་པས་ཡུར་གྱིས་མནལ་དུ་སོང་། མནལ་ལམ་དུ་སངས་རྒྱས་མང་པོ་

ཞལ་གཟིགས་ཤིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་བརྙེས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གི་

ཆར་ཕབ། ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་རྣམས་ཀྱང་འདྲུད་པར་གྱུར། བླང་ཆེན་རྣམས་

ཀྱིས་བསིལ་གྱིབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་ལས་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་བློན་འཁོར་བཅས་སྐྱེ་

@12 བསངས་ལ་འོངས་པས་སྒོབ་དཔོན་དང་མཇལ་ནས་ངོ་མཚར་སྐྱེས། རོལ་མོའི་

སྒྲ་བསྒྲགས་པས་མནལ་སད་པ་ན་རྒྱལ་པོས། ཁྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཡིན་ནམ་

ཞེས་དྲིས། དེ་ལྟར་འདོགས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ཕྱག

འཚལ།། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་མྱ་སྟེགས་པའི་སྣུ་བ་ངན་པ་རྣམས་རིགས་

པས་ཚར་བཅད། སྟོན་གྱི་སྤྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུགས་པའི་ཆོས་གཞི་ཉམས་

པ་རྣམས་སོར་ཆུད་པར་མཛད། སྤྲར་ཡང་ཨོ་ཏི་ཤའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་

པོ་འཁོར་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་བཅུག་བྱམ་ཟེ་ཞིག་གིས་སྨིན་བདག

བྱས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞུ་དྲུག་བཞེངས། དགེ་བདུན་གྱི་སྟེ་ཆེན་པོ་ལ་

ཆོས་གཞི་དུ་མ་བཙུགས་ཏེ་སྟེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་འཛད་ཉན་མཛད། ཡུལ་དེར་སྐྱེ་

ཏ་རི་ཏ་ཀ་ཞེས་པའི་ཨ་ཙ་རའི་སྡོང་པོ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ནད་ཐམས་ཅད་གསོ་

བར་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་སྐམ་པར་གྱུར་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་

བདེན་མཐུ་བརྟེད་པས་ཞག་བདུན་ནས་སྟོན་བཞིན་དུ་སོར་ཆུད་པས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ཡིད་

ཆེས་ཐོབ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་རྟེས་བླ་ན་མེད་པ་མཛད།

ཞེ་ཏེ་བི་ཤའི་བྷག་ཕྱག་ཏུ་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་དེའི་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་སྟོབ་

མ་ས་སྟེང་ཁྱབ། ཕྱི་བཞིན་འབྱང་བའི་སྨོན་མ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྙང་སྨྱངས་པའི་

ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་གནས་པར་ཚུར་ཏེ། །གསུང་རྩོམ་མང་ཡང་ཚད་མ་དང་

འབྲེལ་བའི་གཞུང་དམིགས་བཏགས་རྩ་འབྲེལ་དང་། ཚད་མ་མདོ། རིགས་སྨོ།

མདོའི་རང་འགྲེལ། དུས་གསུམ་བརྟག་པ། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་རྣམས་

ཡོད།ཅ སྨོན་དཔོན་དེ་ཉིད་ལ་སྨོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྨོན་མའི་ནང་ནས་ཚད་

མ་རང་ལས་མཁས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།

སྨོན་དཔོན་ཕྱོགས་བླང་གི་སྨོན་མའི་གཙོ་བོ་སྨོན་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ནི་སྨོན་

དཔེན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་སོགས་གསན་ནས་ཁས་ལེན་འཇོག་

@13 མཚམས་སོགས་མཐུན་ཡང་སུ་སྟེགས་པ་དང་རྩོད་པས་ཁས་ལེན་ཞོར་ནས་རྟགས་

ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་དྲུག་ཡིན་པ་འཇོག །རྗེས་ཆུབ་དང་ལྡོག་ཆུབ་གཉིས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ཡང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་དེ་རྗེས་ཆུབ་དང་། མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་དེ་ལྡོག་ཆུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་སོགས་ཕྱོགས་

ཀྱི་གླང་པོའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣས་པ་མ་ཟད། ལྡོག་ཆུབ་ངེས་

པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་

པར་ངེས་དགོས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་མཐའ་དག་ངེས་དགོས་པས། ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

མཐའ་དག་མ་ངེས་ཀྱང་རྟེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱུ་བཞག་པ་རིགས་སོ་ཞེས་སྨྲས། རང་གི་

སྣོད་མ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བྱགས་པ་ལའང་དེ་ལྟར་བསྟན། ཆོས་ཀྱིས་བྱགས་པས་

ཕྱོགས་བླང་གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་ནས་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་དགག

པ་མཛད་པ་སོགས་འོག་ཏུ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྐབས་སུ་(BCHA)དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཆེ་བཙོད་པ་ལ།

རང་གཞན་གྱི་མཁས་དབང་འབྱམ་གྱི་དབུས་སུ་མི་འཛིགས་སེང་ཧེ་སྒྲ་ཆེན་

པོའི་ང་རོ་བསྒྲགས་པ་ལོག་པར་སྨྲ་བ་སྐྱེགས་རི་དྭགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་

ཅན་དང་ཤ་ཟ་གསུང་ལྟར་ཡིད་ཤེས་པ་ཞུམ་ནས་མགོ་བོ་ཤིང་གི་ཡལ་གा་ལྟར་

སྣད་པར་བྱས་ཏེ་ཅི་གསུང་ལྟར་ལེན་གྱས་འདུད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་པོ་ལ་

རབ་ཏུ་གཏུགས་ཤིང་དེ་དག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བྱིན་

པར་མཛད་པའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་སྣང་བཀག་ཀྱི་བ་དན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་མདོ་

སྡགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་དབང་བསྐུར་བ་སྟེ་བའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་

@14 མི་ཤེས་པའི་སྐུན་པ་མཐའ་དག་རྒྱང་རིང་དུ་བསྐྲད་པར་མཛད་པའི་སྒོབ་དཔོན་

དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་བཀས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བཀས་པ་དེའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི། རྒྱ་

གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་དབང་གཙུག་གི་རོར་བུ་ཞེས་པའམ། ཏི་མ་ལའི་ཡུལ་

དུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་མགོ་ཙམ་ཞིག་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཡབ་ནི་བྲམ་

ཟེའི་རིགས་སུ་སྟེགས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཚུང་དུའི་

དུས་ནས་སྐྱེས་སྡོང་ས་ཤིང་ཀྱི་དཔལ་འབར་བ། བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་

ཤིན་ཏུ་སྡུར་བ་ཞིག་ཡོད། རང་གི་ཡབ་དང་སུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པ་པཎ་ཏི་དུ་

མ་ལས་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ། སྨྲ་རིག

པ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་སོགས་དང་། སུ་སྟེགས་པའི་རིག་བྱེད་ཡན་ལག

དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་གནང་བས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ཀུན་ལ་མཁྱེན་པ་

རྒྱས་པས། ཡབ་དང་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་བྱམ་ཅི་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ།

བྱམ་ཅིའི་རིགā་བྱེད་རྣམ་བཞིའི་འོ་མའི་མཆོར། །

སྟོན་མེད་ཟློ་གྲོས་ཚ་ཅེར་རབ་ཏུ་འཕྲོས། །

གཞོན་ནུའི་མཆོ་སྐྱེས་འདབ་མ་སྟོང་དུ་འགྱེད། །

ཟློ་གསལ་བྱང་བ་ཆོགས་ཀུན་འདུས་པར་གྱུར། །

ཞེས་བསྟོད། དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་ནུ་དེས་ནམ་ཞིག་གི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་

རབ་རྣམས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བས་སྟོན་ཀྱི་བཀའ་ཆགས་བཟང་པོ་སད་པས་སངས་

རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་སྣིང་ཐག་པ་ནས་ཡིད་རང་ནས་གསེར་དང་རབ་ལྡར་རྒྱལ་བས་

གསུང་པའི་ཆོས་ནི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཕད་པ་དང་།

མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པས་གསུངས་པ་རྣམས་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་

མི་འཐད་པར་གཟིགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱུགས་

པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་དུ་མོས་པར་གྱུར་ཏོ།།

@15 འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེལ་ལྟར་རབ་ཏུ་དྭངས། །

ས་ལྷའི་ས་བོན་ནས་སྐྱེས་འབྱུང་མི་སྲིད། །

རིན་ཆེན་གསེར་ནི་རགས་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད། །

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕལ་པས་འདྲིད་མི་འགྱུར། །

ཡོངས་སུ་གོམས་པས་བགེ་ཆགས་མཐུ་བརྟན་ཞིང་། །

རྣམ་དཔྱོད་བློ་གྲོས་གསེར་གྱི་ལྷ་མིག་གིས། །

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་བང་མཛོད་སྐོར་དབྱེ་བས། །

ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ཕུགས་འཕྲོག་བྱམ་ཟེའི་རིགཿ །

སྣུན་པ་ཁྱིར་བ་བཞིན་དུ་བློ་ཡིས་དོར། །

དེ་ནས་ནང་པའི་སྐོབ་དཔོན་དང་མ་འཕྲད་པས་སྔོན་པ་བླང་མེད་ནའང་རུགས་

ཙམ་ལའང་གྱས་པར་གྱུར་ནས་ནང་པའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་ཚ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་

བཞུགས་པ་ན་ཡབ་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚ་ལུགས་དེ་ལ་མ་རངས་ནས་གཞན་དུ་

བསྒྲད་པར་བྱ།

ཇི་ལྟར་སྨྲེལ་ཚོགས་མི་བཟུང་ནས། །

མཇུག་མ་མེད་པར་འཕྲུ་བ་ལྟར། །

དྲང་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལ། །

གཡོ་སྒྱུ་ཅན་གྱིས་མཐའ་ལྷུང་ཟེར། །

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་ངང་པ་པད་མཆོར་འཇུག་པ་ལྟར་དགའ་བའི་རབ་

ཏུ་རྒྱས་ཤིང་བཞིན་འཛུམ་བཀা་དང་བཅས་ནས་ཡུལ་དབུས་སུ་བྱོན། ནང་པའི་

པཎྜི་ཏ་སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་ཞེས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྐོར་ཞུགས།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས། ཆོས་མ་ཡིན་ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྲིལ་ནས་བསྟན་པའི་

ཉི་མ་བསྲས་པའི་སྐྱེ་རིངས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

@16 གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ནས་སྟེ་སྣོད་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར།

མདོ་སྡེ་དང་གཟུངས་སྔགས་བསྡོམས་པས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བརྒྱ་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་ཁ་

ཏོན་མཛད། རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་ཐུགས་མ་ཚིམ་པར་སློབ་

དཔོན་ཕྱོགས་བླང་གི་མཛད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་མཁས་པར་འདོད་ནས་

ཕྱོགས་བླང་གི་སློབ་མ་སུ་བཞུགས་པ་འདྲི་ཞིབ་མཛད་པས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག

སྟེ་བཞུགས་པར་མཆིན་ནས་དེའི་བྱང་དུ་བཅར། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཁྲིད་ཞུས།

ཚར་གཅིག་གསན་པས་དབང་ཕྱུག་སྟེ་དང་མཉམ། ཚར་གཉིས་གསན་པས་ཕྱོགས་

བླང་དང་མཉམ། ཚར་གསུམ་པ་གསན་པ་ན་སྒོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེས་ཀྱང་ཕྱོགས་

བླང་གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་གཟིགས་ནས་སྒོབ་དཔོན་ལ་ཞུས་

པས་སྒོབ་དཔོན་ཐུགས་རབ་ཏུ་མཉེས་ནས་ཁྱོད་ནི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བླང་

པོ་དང་འདྲ། ཁོ་བོ་ནི་ཕྱོགས་བླང་གི་དགོངས་པ་ཐུ་མོ་རྣམས་ཇི་བཞིན་མ་རྟོད་པ་

འདྲུག་པས་བྱུབ་མཐའ་ནོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱིས་འཆོས་ཤིང་། ངའི་ཁས་བླང་

ལའང་ཕྱོགས་སྡུ་བླངས་ཏེ་སྲུན་དབྱུང་ལ་ཚོད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་དོན་མ་ནོར་བར་

བཀལ་བའི་འགྲེལ་པ་ཞེག་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བླ་མའི་བཀའི་གནང་བ་བསྩལ་ཏོ། །

ཆུ་ཤིང་སྐྱེད་ཚལ་དགའ་བདེའི་རྩེ་རོལ་སྣང་ས། །

ལྷོན་ཤིང་གཙང་མའི་དགའ་ཚལ་ཅི་དགར་རོལ། །

གཞན་གྱིས་དཀའ་སྤྱད་ཡུན་རིང་བགྲོད་པའི་ལམ། །

འབད་པ་ཆུང་ངུས་ཐ་རོལ་སོན་པ་ལགས། །

བློ་མའི་ཅི་གསུངས་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱང་། །

མི་རིགས་སྣ་ལ་བློ་གྲོས་བརྟགས་ནས་དོར། །

ལྷག་པར་བཀའ་ཡི་གནད་བ་ཐོབ་པ་ལ། །

མ་བསྒྲུབ་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་འགྱུར་སྟོས་ཅི་དགོས། །

@17 མཁའ་ལྟིང་དབང་པོས་མཁའ་དབྱིངས་འཕྱར་བའི་ཚད། །

རྣོད་ཀྱང་གཞལ་བར་མི་ནུས་བྱ་གཞན་ཅི། །

རིགས་ལམ་མཁའ་དབྱིངས་གཡོག་གཉིས་བརྒྱངས་པའི་ཁྱུང་། །

བྱམ་ཟེ་རིག་བྱེད་བྱེ་འུས་རྩེས་མི་བསྟེགས། །

དེ་ནས་སྒོང་དཔོན་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ལ་ཡི་དམ་བྱི་ལྷ་ཞིག

བསྟེན་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་རྩ་རྩེའི་སྒོང་དཔོན་ཉོ་གི་ཞེས་པ་ལ་དཔལ་ཏེ་

རྡུ་ཀའི་དབང་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པས་ལྷག་པའི་ལྷ་དཔལ་ཏེ་རྡུ་ཀ་ཞལ་

གཟིགས་ནས་ཡི་དམ་བྱི་ལྷས་ཁྱོད་ལ་དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད་གསུངས་པ་ལ་བདག

ལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དངོས་གྲུབ་འཚལ་ལོ་ཞུས་པས་ཡི་དམ་བྱི་ལྷ་

དེའི་ཞལ་ནས་ཀ་ཀ་ཀྱོ་ཀྱོ་ཧྲཱ་ གསུངས་ཏེ་མི་སྣང་བར་གྱུར། སྒོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་

ཆེན་པོས་དགོས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་དགོངས་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་

རྒྱུན་ཆགས་མཛད། དཔལ་འཁོར་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤིག་ཀྱང་མཛད་རྟང་

བོད་སྐད་དུ་མ་བསྒྱུར།།

ཇི་ལྟར་ནོར་འདོད་དེད་དཔོན་མཁས་ལ་བརྟེན། །

གྱུ་གཟིངས་ཞུགས་ནས་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་ཆས། །

དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་མེད་པའི་ནོར། །

བརྟེས་ནས་རང་ཡུལ་ལོག་པའི་དགའ་བ་བཞིན།།

དད་འདུན་མ་ཡིས་བསྐུལ་འདེད་སྐྱིང་དུ་བཅང་། །

རྟག་གུས་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྟ་ལ་ཆིབས། །

མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་བློང་མཆོག་ཏུ། །

རྣམ་དཔྱོད་ཐོགས་མེད་ནོར་རྟེད་ཅེས་མི་དགའ། །

@18 དེ་ནས་དེ་ཙམ་བྱིས་ཀྱང་མ་ཆོམ་པར་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་གསང་ཆོག

མཐའ་དག་མ་ཤེས་ན་དེའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་ཡོངས་སུ་དགག་མི་རུས་པར་

དགོངས་ཏེ་ཁོལ་པོའི་ཆ་ལུགས་སུ་བརྩུས་ཏེ་སུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་གསང་ཆོག

མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་སུ་ཡོད་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ན། དེ་དུས་རྒྱ་གར་ལྷོ་

ཕྱོགས་སུ་སུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེན་ཏུ་མཁས་པ། ཐུན་མོང་

བའི་རིག་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་ལ་ཤར་བ་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་རོལ་པའམ་གཞོན་

ནུ་མ་ལེན་ཟེར་བ་དེ་བཞུགས་པ་མཁྱེན་ནས་སྨོན་དཔོན་དེའི་དྲུང་དུ་ཕེབས། སྟོན་པ་

དེ་ནི་ས་ཞིང་མང་བ། བ་ལང་མ་རྟེ་སོགས་ཕྱུགས་མང་བ། བྲན་ཕོ་མོ་ལྷ་བརྒྱ་རེ།

ཞེ་ཤས་འཚོ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། ཐ་ན་སྟོན་པ་དེའི་ཚུང་མ་དང་ཕྲུ་གུ་སོགས་

ཀྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་ལ་སྦྱངས་ལ་མྱ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་གསང་ཚིག་སྟོན་ནུས།

སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བྱན་ཕོ་དང་བྱན་མོ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་བསྒྲུབས་པས་གཞོན་ནུ་རོལ་པ་ཚུང་མ་དང་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ་

མཁྱུ་བར་གྱུར། སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་རོལ་པས་སློབ་དཔོན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དཀའ་

བའི་ལས་དེ་ཙམ་བྱས་པ་ལ་རེ་འདུན་ཅི་ཡོད་གསུངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་

བྱིས། སུ་སྟེགས་པའི་བླུབ་མཐའ་ཉན་པར་འདོད་གསུངས། གཞོན་

ནུ་རོལ་པས་སུ་སྟེགས་པའི་བླུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་གསང་ཚོག་དང་བཅས་པ་

བསྟན། ཆུང་མ་དང་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གིས་གང་ཤེས་རྣམས་སློབ་དཔོན་

ལ་བསྟན། ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་འདོད་སྤྲུད་ཀྱི་དུས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་

ཀྱང་སློབ་དཔོན་བྱིས་གསན་ནས་གསང་ཚོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཁྱེན་ནོ།། དེ་

ནས་སློབ་དཔོན་བྱིས་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་རོལ་པ་ལ་ཟས་གོས་སོགས་ཡོན་བྱིས་

ཐུགས་ཆོམ་པར་མཛད། རྗེས་སུ་ཆུང་མ་བུ་དང་བཅས་པའང་ཆོམ་པར་མཛད་

ནོར་ལྷག་མ་རྣམས་བྱམ་ཟེ་དེ་དག་ལ་སྟོན་མོ་རྒྱུ་ཆེར་གནང་ནས་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་

@19 རོལ་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་མགུ་བར་མཛད་དེ་མཚན་མོར་བྱོས་སོ། །

དམའ་སར་སྐྱེས་དཔོན་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་བཞིན། །

བྱན་དུ་བླངས་ཏེ་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་བཞེས། །

རྣ་ཁར་ཕན་པའི་ཁྱི་ཆོལ་སྦྱོད་པ་བཞིན། །

རང་བསྟན་བསྲུང་ཕྱིར་ལྷ་ངན་བསྟན་བཅོས་སྨོབ། །

འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན། །

རིག་གནས་དོན་དུ་ཕངས་མེད་བཏང་བ་དེ། །

ཕལ་པས་མི་ནུས་དམ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན། །

མཁས་བློན་འབྲེད་བྱེད་མཚམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ལྷོ་ཕྱོགས་གླ་ཀ་གུ་རུ་ཞེས་པའི་ཚོགས་འདུས་ཆེན་པོ་ཕོ་

བྲང་དང་བཅས་ཡོད་ས་དེར་ཕེབས་ནས་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དྲུམ་རི་བུ་ཞེས་བྱ་བ་

དེ་ལ་སློབ་ཡིག་བཏང་སྟེ་ཡུལ་འདི་ན་ང་ལ་རྟོད་པར་ནུས་པ་སུ་ཡོད་གསུངས་པས་

དེར་གཟེགས་ཟན་གྱི་བླུབ་མཐའ་འཛོན་པའི་མཁས་པ་བྱམ་ཟེ་ཀ་ན་གུཏྟ་དང་།

གཞན་ཡང་མཁས་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཏེ་སྒོབ་དཔོན་ལ་རྩོད་པས་སྒོབ་དཔོན་གྱིས་

མཁས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རྩོད་པས་ཕམ་པར་མཛད་དེ་

མཐའ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཀུག །ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོའང་སྒོབ་དཔོན་

གྱི་ཞབས་ལ་གཏུབ། བྱམ་ཟེ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་ལྷ་བཅུ་ལ་ནང་

པའི་ཆོས་གཞི་རི་འཛུགས་སུ་བཀུག་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤར་མེད་པའི་སར་བསྟན་པ་

གསར་དུ་བཙུབ། སྣན་པའི་བྱགས་པའི་གཏི་རྒྱང་གིས་ཁྱེར་ཏེ་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་རོལ་པ་

འཚོར་དང་བཅས་པའི་སྣན་ལམ་དུ་སོན་པ་སྐྱིང་དུ་དུག་མདའ་ཕོག་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་

ཏེ་ཞེ་སྡང་གི་མེ་འབར། ང་རྒྱལ་གྱི་རི་བོ་གྱེན་དུ་ལངས། ཕྱག་དོག་གི་སྡ་ཐག

བཅིངས། ཡིད་བློང་བློང་དུ་གྱུར། གཉིད་མི་འོང། ཟས་ཀྱི་བྷོ་མི་མྱོང། ཁྲོ་གཉིར་

@20 བསྡུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུག་པོའི་སྤྲོ་ནས་བྱ་དང་ཆུང་མ་གཡོག་འཚོར་རྣམས་ལ།

དགྲ་བོས་རང་རེའི་འཚོར་དུ་བྱན་གཡོག་བསྡུས། །

བྱམ་ཟེ་གསང་ཆོག་རིན་ཆེན་འཁྱེར་ནས་བྱོས། །

བདག་ཅག་མཆོག་རྩེ་རང་ལ་ཚུར་བསྡུན་པས། །

རང་སྟེའི་ཚུལ་ལུགས་འཇོམས་པ་གོར་མ་ཆག །།

བདག་ཅག་འཕྲལ་དུ་རིག་པའི་མཆོག་བརྙན་ནས། །

གླུ་ཤ་ཀ་གུ་ཉར་དགྱེའི་རྩོད་ཟླར་འདོང་། །

གཉའ་ཏེ་ཞ་རོལ་ཕམ་པར་མ་བྱས་ན། །

འོ་སྐོལ་བསྡུན་རྣང་ཝཱིག་པར་ཏེ་བར་སྒྲིབས། །

ཞེས་སྨོས་ནས་རང་གི་འཁོར་མཁས་པར་བཀག་པ་ལྟ་བརྒྱ་ཕྲིད་ནས་གླ་ཀ་གུ

ཤའི་ཆོགས་འདུས་ཆེན་པོར་ཚས་སོ། །ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དྲྭ་མ་རི་བྱ་ལ་གཞོན་

ནུ་རོལ་པས་བདག་དང་ཆོས་བཀས་གཉིས་རྩོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་རྩོད་པས་དེད་རྒྱལ་

ན་ཆོས་བཀས་ལྟ་ལམ་དུ་གཏོང་ཞིག །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བཀས་པ་རྒྱལ་ན་རྒྱལ་

པོས་བདག་ལྟ་ལམ་དུ་གཏོང་བར་མཛོད་ཅེས་བསྒོས། སྒོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་

ཆེན་པོས་བྱམ་ཟེ་དག་ལ་ཕེན་ཏུ་སྣིང་བརྩེ་བར་དགོངས་ནས་གཞོན་ནུ་རོལ་པ་

རྒྱལ་ན་བདག་གསོད་ཀྱང་རུང་ཅི་གར་མཛོད་ཅིག །གལ་ཏེ་བདག་རྒྱལ་ན་གཞོན་

ནུ་རོལ་པ་སོགས་བྱམ་ཟེ་གཅིག་ལའང་གནོད་པ་མེད་པར་མཛོད་ཅིག་གསུངས།

བྱམ་ཟེ་ཞེ་སྡང་དབང་སོང་བདག་གཞན་འཇོམས། །

སྲོག་དཔོན་སྐྱེང་རྩེས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་སྐྱོབས། །

ཉོན་མོངས་སྤྲོན་དང་སྐྱེང་རྩེའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། །

གང་ལ་སྡང་དང་གང་ལ་ཀུས་འོས་ལྟོས། །

གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དམ་པ་དེ། །@21 སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་བདེ་འབྱེལ་བ། །

བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

དེ་ནས་སུས་རྒྱལ་ནའང་དེའི་ལུགས་ལ་འཇུག་རྒྱའི་རྒྱན་བཞག་ནས་ཕྱི་ནང་གི་

གྲྭབ་མཐའ་ལ་རྩོད། སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་རོལ་པ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་

ལྟ་བརྒྱ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་

བརྒྱ་རེ་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་ལྟར་ཕབ་པས་གཞོན་ནུ་རོལ་པའི་དམ་བཅའ་རྣམས་

ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣྱང་གིས་འཁྲིར་བ་ལྟར་སོང་ནས་གཞོན་ནུ་རོལ་པ་སྨྲ་

བའི་སྐྱོ་བཙུམས་ཏེ་ཡིད་འཇིགས་པ་དང་ཞུམ་པར་གྱུར་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་

སོམ་ཏི་བྱུང་སྟེ།

ལྷགས་ལྟར་སྤ་བའི་དམ་བཅའ་ལྟ་བརྒྱ་ལ། །

ཕྱིར་རྒོལ་གང་གིས་སྐྱན་འབྱིན་མི་ནུས་པ། །

ཆོས་ཀྱི་བྱགས་པའི་རིགས་ལམ་གནམ་ལྷགས་མདོག །

ལྷག་མེད་བཅོམ་པས་བདག་ནི་ཡིད་མྱག་བྱུར། །

ཞེས་སྨོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་

གཅིག་ལ་གནོད་ན་དེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་

གཞོན་ནུ་རོལ་པའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་རབ་ཏུ་

བྱང་སྟེ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་གྱུར་ཏོ། །གཞན་ཡང་གཅིར་ཡུ་པ་

ར་ཏུ་པྲ་ཏི་དང་། དཔྱོད་པ་བ་ལྷི་ཀཱ་ར་གྱ(H+YA) དང་། བྲམ་ཟེ་ཀུ་མྱ་ར་ཛན་དང་།

མུ་སྟེགས་པའི་རྩོད་པའི་ཁྲུ་མཆོག་ཀཱ་ཏ་དྲ་རོ་ནྟ་སོགས་དང་། འབིགས་བྱེད་ཀྱི་རི་

བོའི་ཁོངས་ན་གནས་པའི་ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སུན་ཕྱུང་སྟེ་མི་སྣ་བའི་བརྟུལ་

ཞུགས་ལ་བཀོད་དོ། །སྒར་ཡང་སྐོབ་དཔོན་དྲ་བ་ལིའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཡུལ་དེ་ན་

@22 བདག་ལ་རྩོད་པར་འདོད་པ་སྙེ་ཡོད་ཅེས་དྲིལ་བསྐྲགས་པས་དེར་གནས་པའི་མུ་

སྟེགས་པ་ཕལ་ཆེར་གཞན་དུ་བློས། འགའ་ཞིག་གིས་རྩོད་པར་མི་རུས་པར་ཤེས་

ནས་སྐོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་གཏུགས་ཏེ་ཁས་བླངས། ཡུལ་དེར་སྡོམ་

ཀྱི་ཆོས་གཞི་ཉམས་པ་རྣམས་སྐར་གསོ་གནང་། སྐོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ནགས་སུ་

བྱོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །

གངས་ཀྱི་རི་བོ་འདྲ་བའི་ལག་ལྟན་དབང་པོ་ཡང་། །

རི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་པའི་སྣང་མོས་མགོ་བོར་བཞག །

དེ་ཚོ་ང་རྒྱལ་རི་བོ་བསྐྲེལ་ཏེ་སྣ་རིང་བཀྲུར། །

བ་ལང་ཕྱུགས་ཆོགས་ཀུན་ཀྱང་བག་ཕེབས་སྡོད་ནུས་སམ། །

བྱིའུ་ཁྱུ་ཁྲ་གཅིག་དབང་མེད་འདེད་པ་བཞིན། །

ཆོགས་འདུས་དབུས་སུ་སེ་རྨི་བསྒྲགས་པས། །

ལྷ་ཡང་མི་ནུས་དཔག་ཚད་བརྒལ་ནས་བྱོས། །

ཐ་སྐྱེས་རི་དྭགས་ཆོགས་རྣམས་སྐྱིང་ཡང་གས། །

དེ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་དཔལ་ནྷལན་རྫ་སྟེགས་

པའི་མཁས་པ་སོ་ཛ་ཙོ$_{(R+YA)}$ས་ནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དང་རྩོད་པ་འོང་གི་

སྐས་རྒྱལ་བ་དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་དྲིལ་བསྒྲགས་

པས།ཱ ནལ$_{(NtI)}$ མཁས་པ་རྣམས་དེ་མ་ཐག་ཁས་མ་ལེན་པར་སང་ཕོད་ན་རྩོད་

དོ་ཞེས་དུས་བཀབ་སྟེ་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་བཞུགས་པའི་དཔལ་

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་ཀྱང་མཉེས་བཞིན་དུ་ཞལ་

གྱིས་བཞེས། དུས་ལ་བབས་པ་ན་ན་ལན་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་རྒྱས་

དང་བཅས་ཏེ་སྨན་དྲངས་ན་ལན་རབས་སེན་འཁོད། རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་གྱི་(LB'A)

ར་(na)་སྤྲིན་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས། རྩོད་པའི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་

@23 འཁོར་དང་བཅས་པ་དཔང་དུ་བཙུགས། སུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པ་སོ་གར་ཞ་

ཙར་ོ་ཹ ལ་སུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར། ནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་

སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་བསྐོར། ཆོགས་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་དབུས་སུ་ཁྲིའི་

སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས་རྩོད་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་ན་སོ་གར་ཡླ་ཙོ(R+YA) ན་རེ། གལ་ཏེ་དེད་

རྒྱལ་ན་ཁྱོད་རྣམས་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པའམ་ཡང་ན་ཆུ་བོ་གངྒར་མཆོང་

པ་གདམ་ཁ་གྱིས། ཁྱོད་རྒྱལ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཆུ་བོ་གངྒའ་ལ་མཆོང་སྟེ་འཆི་བར་བྱེད་

ཟེར་རོ། །དེ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་གནད་དོན་ལ་རྩོད་པས་སྤྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་

གྲགས་པས་སོ་གར་ཡླ་ཙོར་ྀ་ལན་གྲངས་མང་པོའི་བར་ཕམ་པར་མཛད་དེ་མཐར་

མི་སྣུམ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་བཀོད་པར་མཛད། སོ་གར་ཡླ་ཙོར་ྀས་ཆུ་བོ་གངྒར་

མཆོང་བར་བསྒམས་པ་ན་སྨོབ་དཔོན་ཆོས་བཀས་ཀྱིས་སྨིང་བསྡེ་བས་རྒྱོག་ཀྱང་

མ་ཉན་པར་ཁོ་རང་གི་སྨོབ་མ་ཐ་(tdA)ཞེས་ཙ(R+YA) ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་རྩོད་པ་ཀྱིས་

ལ་རྒྱལ་བར་བྱེད། ང་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ལ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དེ་དག་ཐམ་པར་

བྱའོ་ཟེར་ནས་ཆུ་བོ་གཏྲུར་མཆོང་སྟེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་སོ། མུ་སྟེགས་པའི་

འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་རྣམས་ནང་པ་ལ་བཅུགཝོ། །དེ་ནས་ཐ(tdA)ཡི ཡུ་ཙར་ྱས་ལོ་

གསུམ་གྱི་བར་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཉེས་པར་བྱས། སྨར་ཡང་ལོ་གསུམ་གྱི་

བར་སངས་རྒྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྨྲངས་ནས་ལོ་བདུན་པར་དཔལ་ཆོས་

ཀྱི་བྱགས་པ་དང་རྟོད་པས་བླ(tdA) ཡླ་ཙ(R+YA) ལེན་ཀུ་ཕམ་པར་བྱུར་ནས་སྒོབ་དཔོན་

གྱིས་བརྒྱག་ཀྱང་མ་ཉན་པར་ཆུ་བོ་གངྒར་མཆོང་སྟེ་ཆེའི་དུས་བྱས་སོ། །དེའི་བྱ་

ཐུ་བོ་དང་སོ་གར་ཡླ་ཙ(R+YA)འི་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་འཁོར་རྣམས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་

སོ།། །བྱམ་ཟེ་དྲང་པོའི་བློ་ཅན་སྟོང་ཕྲག་ལྔག་ཙམ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས།

བྱམ་ཟེ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་འབྱོར་པ་དང་བསྟུན་ནས་མ་གཏྲྭ་དང་བཅོམ་བཏབ་

སོ་སོར་ནང་པའི་ཆོས་གཞི་ལྟ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བཙུགས། དྲང་སྲོང་མ་ཀྱ་གའི་ནགས་

@24 སུ་སྨྲབ་པ་ལ་ཞུགས། འབིགས་བྱེད་རི་བོའི་ཁོངས་ན་ལྷོངས་རྒྱུ་ཞིང་མཐར་རྒྱལ་

པོ་མེ་ཏོག་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོ་བྱང་དུ་བྱོན། རྒྱལ་པོས་ཁྱོད་སུ་ཡིན་

ཟེར་བ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྲོབས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས།།

ཤེས་རབ་ཅན་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་སྟེ། ।

ཙཱན་གོ་སྤྲི་བཙོད་པ་རྣམ་པར་དག ।

སྐྱན་ངག་དཔའ་བོ་ལས་བྱུང་སྟེབ་སྦྱོར་མཁས། ।

ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ང་མིན་སྙ། ।

ཞེས་གསུངས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཉ་ལས་ཏེ། ཁྱེད་ཆོས་ཀྱི་བཀས་པ་ཞུ་དེ་ཡིན་

ནམ་གསུངས། ཆོས་ཀྱི་བཀས་པས། དེ་ལྟར་ཟེར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་

རྒྱལ་པོ་དེ་ཤིན་ཏུ་དད་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱིགས་བསྟེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེར་ཞུས།

སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ལྡགས་རྩོམ་མཛད་དེ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བཀས་པ་ཡི། །

སྨྲ་བའི་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་ན། །

ཆོས་ཀྱི་གཉིད་ལོག་ཡང་ན་ཞི། །

ཆོས་མ་ཡིན་རྣམས་དང་བདེད་ལོངས། །

ཞེས་འཇིགས་མེད་སེངྒེའི་ང་རོའི་སྒྲ་གྲགས། ཡི་གེ་ལ་བྱེས་ནས་རྒྱལ་

པོའི་སྒོ་ཁང་དུ་བཀྲམས་སོ། །ཡུལ་དེར་སྒོབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་རྒྱལ་

བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དག་སྒོང་ཁྲི་གཉིས་བྱུང་། ཆོས་གཞི་ལྷ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་

བཅུགས། དེ་ནས་མཐའ་ཁོབ་ཡུལ་གྱི་ཇོར་བྱོན་ནས་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཅུད། གོ་ཏ་པྲ་དི་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ཡུལ་

དེ་ན་ཡོད་པའི་སྐུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཡིད་མ་རངས་ནས་སྒོབ་དཔོན་གྱི་བཞུགས་གནས་

ལ་མེ་བརྒྱབ་སྟེ་ཕྱོགས་ཀུན་ཆོག་པར་བྱུར་པ་ན་སྒོབ་དཔོན་གྱི་རྗེ་འཕྱལ་ལ་བརྟེན་

ནས་ནམ་མཁར་དཔག་ཚད་གཅིག་གི་བར་དུ་བྱོན་ནོ། །དེ་ལ་བླ་མ་རོ་རྗེ་གདན་

པས། རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་མཁའ་ལ་གཤེགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཇི་ལྟར་དུགཽ་ཅན་བྱོང་ཁྱིར་ཡིད་འོང་ཟས། །

སྐྱེ་བོ་བློ་ལྡན་བཀྲེས་ཀྱང་ཟ་མི་འབྱུར། །

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་རྒྱ་མཚོར་གེགས་མང་ཡང་། །

རྟག་ཏུ་ཆོང་པ་ནོར་འདོད་འཚང་ཤེག་ཤེག །

དཔྱད་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །

གཟེགས་ཟན་གྱིབ་མཐའི་སྟོང་པོ་རྩ་བ་བཅད། །

ཕྱོགས་ཀུན་རྒྱས་པའི་ཡན་ལག་མཐའ་དག་ཀྱང་། །

བསེར་བུས་འཁྲིར་བའི་སྟོན་དུས་ཤིང་ལོ་བཞིན། །

@25 གསེར་འབྱུར་ཆུང་དུས་ལྷགས་སྲང་སྟོང་ཕྱག་ཀྱང་། །

རིན་ཐང་མེད་པ་རིན་ཆེན་བསྒྲུར་བ་བཞིན། ।

ཡ་རབས་གཅིག་གིས་རྒྱབ་སྟོད་མི་ཁྱི་སྟོང་། ।

ལྷ་སྟོང་རྣམ་དག་ཞི་འཇམ་ཅན་དུ་བསྒྲུར། ।

དུས་སྐབས་དེར་སྔར་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་རྩོད་པས་ཕམ་པར་གྱུར་པ་མུ་སྟེགས་

པ་སོ་ག་ར་ཡུ་ཙ(R+YA)ས རང་གི་སློབ་མའི་བྱར་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལས་ཀྱང་བློ་

ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷའི་ལུས་རྙོགས་པར་སྟོན་པ་དེ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོན་

པས། ཆོས་ཀྱི་བྱགས་པ་དང་རྟོད་པར་འདོད་ནས་ཕ་ར་ཆ་སིར་བྱམ་ཟེ་ལྟ་བརྒྱ་

དང་བཅས་ཏེ་ལྷགས་སོ། །སྐྱེ་བོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་དབུས་སུ་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་

རྟོད་པས་སུ་སྟེགས་པ་དེ་ཡིན་ཏུ་ཐམ་པར་གྱུར། ཁོ་པས་གང་གིས་ཀྱང་བརྟེག

མ་ནུས་པར་ཆུ་བོ་གངྒར་མཆོང་སྟེ་ཆེའི་དུས་བྱས། འཁོར་བྱམ་ཟེ་ལྟ་བརྒྱ་ཡོད་

པ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་བཞུགས་དུས་དེའི་ཚེ་བྱམ་ཟེ་བི(R+YA) སི་ཏ་དང་།

དེ་བ་བི(R+YA) ཀ་ར། དེ་བ་སིདྡྷཱསྟམ་པོས་སློབ་དཔོན་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཅར་ཏེ་དང་

པོའི་སེམས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་བྱུད་མཐའ་ལ་བརྟལ་བརྟག་མང་དུ་བྱས། སློབ་དཔོན་

གྱིས་དེ་དག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་མིག་བྱིན་

ནས་བྱམ་ཟེ་གསུམ་པོ་སྟར་རང་གི་ཁས་བླང་རྣམས་བྱ་སྤྱི་ཆུང་གིས་འཁྲིར་བ་

བཞིན་དུ་སོང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་རྫུལ་སྤྱི་བོར་བླངས་ཏེ་ནང་པའི་བསྟན་པ་

ལ་ཞུགས། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པས་ཧིན་ཏུ་མཁས་པར་

བྱང་ནས་བྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་ཁྱབ་ཏུ་སྒྲིལ་ལོ། །དེ་

ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་བློན་དུ་མ་ལ་ཆོས་བསྟན།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཅུག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་

མང་དུ་བཙུགས་སོ། །དེ་ཡན་ལ་སྒོང་དཔོན་རང་གིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་

@26 རྩ་ཙམ་ལོན་ཡོད་གཞན་ལ་བསྐུལ་ནས་བཞེངས་སུ་བཅུག་པ་ནི་དེ་བས་མང་།

དུས་དེའི་ཚེ་སྤར་གྱི་སོ་གར་ཡུལ་ཙ(R+YA)འི་སྐྱེ་བགེགས་པ་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲུལ་

གཉིས་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་སྐྱེར་བ། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷས་རྟག་ཏུ་གཟིགས་

བསྟན་ནས་རིག་པ་སྒོང་ཅིང་། དུས་འགའ་ལུས་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས།

རིག་གནས་གང་ལའང་ཐོགས་མེད་སྨྲ་བ། སྒོབས་པའི་ང་རྒྱལ་མཐོ་བ། རྣོལ་

བ་གང་གིས་ཀྱང་རྟོད་རྩྭ་འགྲན་དཀའ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་རྟོད་

པར་འདོད་ཅེས་དྲིལ་བསྒྲགས། བྱམ་ཟེ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ལ་པཎྜི་ཏ་གཞན་

རྣམས་དང་རྩོད་པ་གྱིས་ལ་དགའོད་ཆོས་གྲགས་དང་རྩོད་ན་ལེགས་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་

མ་ཉན་པར་འིད་པཎྜི་ཏ་གཞན་རྣམས་དང་རྒྱལ་ནའང་སྨན་པའི་གྲགས་པ་མི་འཐོབ་ཆོས་

ཀྱི་གྲགས་པ་དང་རྒྱལ་ན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ་ཟེར་ནས་རྒྱ་

གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སོང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་མཇལ། ཕན་ཚུན་བསྟན་པ་

དཔང་དུ་བཙུགས་ཏེ་རྩོད་པས་སྨོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ། མུ་སྟེགས་

པ་སོ་གा་ར་ཡུ་ཙ་(R+YA)འི་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་དེ་ཡང་ཡིད་རབ་ཏུ་མུག་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་

པ་ལ་ཞུགས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་པ་ཎྜི་ཏོ།།

སྐྱེས་རབས་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལྷ་བསྐྱེན་བྱེད། །

རིགས་པའི་གནམ་ལྗགས་འབྱམ་དུ་བཀྲེས་ནས་ཕོབ། །

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དམ་བཅའི་འབེན་མ་གཏོད། །

ཡིད་མུག་གང་གི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོར་བླངས། །

ལྷེ་བརྒྱར་སྤྲུལ་ནས་རྩོད་རིགས་བརྒྱ་སྟོང་གིས། །

གང་གི་ཁས་ལེན་གོ་ཁྲབ་ཆ་ཙམ་ལའང་། །

གནོད་པར་མི་རུས་གྱས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བླངས། །

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔའ་བོ་ཁྱོད་མིན་སྲུ། །

@27 དེ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱམ་ཟེ་མང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྟན་

པའི་སྒྲིན་བདག་བྱས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀ་ལི་རྒྱར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་

དེར་བཞུགས། ཡུལ་དེའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དད་པ་དང་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་ལ་བཀོད་དོ། །

ལོག་པར་འཕྲན་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་དུ་མ་ལ། །

ཆོས་མིག་བྱིན་པས་བསྟན་པའི་སྒོ་ལ་ཞུགས། །

གཏན་གྱི་འདུན་མའི་ས་བོན་བཏབ་པའི་ཞིང་། །

དགེ་འདུན་འདུ་བའི་སྒོ་ཡང་མང་དུ་ཕྱེ། །

རྣོལ་ངན་རིགས་པས་ཚར་བཅད་བསྟན་ལ་བཅུག །

དད་པ་ཅན་ལ་བློང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བསྟན། །

འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི །

དོན་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །

དེ་ནས་སྐུ་ཆོ་མཐར་ཕྱིན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད། གདུལ་བྱའི་

ཐ་མ་རྣོན་གས། གནས་དེར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །སློབ་མ་

རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་དུར་ཁྲོད་དུ་སྦྱན་དངས་པས་ནམ་མཁར་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས།

དྲི་དང་ལྡང་བས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་ལ་ཁྲབ། ས་དེར་ཞག་བདུན་ཀྱི་བར་རོལ་

མོའི་སྒྲ་གྲགས། གདུང་རུས་རྣམས་རྗེའི་གོང་བུར་འདྲིལ་བ་ལས་རུས་པའི་

རྣམ་པ་མེད། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་སྟོན་མཛད་

སྲོལ་ཡོད་དོ། །སྲོབ་དཔོན་དེའི་སྐུ་ཚེའི་རིང་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་

པ་བླངས་ནས་བསྙན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བའི་སྐྱེས་བུ་དང་བསྟབས་པའི་གཞི་ལྟ་ཁས་

ལེན་ནས་དགེ་བསྙེན་དུ་བཅུག་པ་འབུམ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་། སྲོབ་དཔོན་དང་ཆོས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ས་སྟེང་ཁྲུབ། རང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ལྟ་

ལས་ལྷག་པ་མི་བཟུང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་གཅུག་ལག་ཁང་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་

@28 བ་བཞེངས། ཕྱིར་རྒོལ་བ་བཅུ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གསུང་ལན་ཕེབས་པར་ནུས།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོའང་ཡིན་

ཏེ་བླ་མ་རྗེ་རྗེ་གདན་པ་ལ་ཞལ་གཟིགས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་

རྒོལ་ངན་ཚར་གཅོད་མཁའ་ལ་གཤེགས། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་གོང་དུ་བྱིས་ཟིན། དེ་ལྟ་

བུའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་

པོ་ཆེ་མ་དར་བའི་ཡུལ་དུ་དར་བར་མཛད། ཉམས་པའི་ཡུལ་དུ་གསོ་བར་མཛད།

མ་ཉམས་པའི་ཡུལ་དུ་སྒེལ་བར་མཛད་དེ་སྐུ་ཚེ་ཅིལ་པོར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་

མཐའ་དག་བསྡུན་པའི་ཞབས་འདེགས་སུ་འབྱུལ་བར་གནང་ངོ། །

སྐྱེས་རབས་དུ་མར་རིགས་ལམ་གོམས་པའི་མཐུས། །

གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རྣམ་དཔྱོད་སྒོ་བས་པ་བརྙེས། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་རབ་དགའ་དགེ་བསྙེན་གྱི། །

ཆ་ལུགས་ཙོམ་ལའང་གུས་ཤིང་ལད་མོ་མཛད། །

ནམ་མཁའ་ལྗོང་གི་ཕྱུ་གུ་གཡོག་བཀྲུངས་ནས། །

རང་འདོད་གནས་སུ་འཕུར་ཏེ་རྩེ་དགར་རོལ། །

ཀུ་རུལ་གདེངས་ག་འཇོམས་བྱེད་མཆུ་སྡེར་བརྡར། །

ལྷོ་འཕྱེའི་ཁ་རྒྱངས་གཉེན་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། །

དེ་བཞིན་སྣྭ་བའི་སེང་གི་ལུས་ཕྱ་ཡང་། །

ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་བློ་གྲོས་གཤེགས་བརྟུངས་ནས། །

མྱ་སྟེགས་ལྷོ་འཕྱེའི་ལྷ་བའི་ཁ་རྒྱངས་ཀྱིན། །

རྩོད་རིགས་སྟེར་མོས་ལྷ་ངན་དུག་རྩ་བཅོམ། ।

ཞིན་ཏུ་བསྒོད་དཀའ་ཆོར་བྱའི་ཐྲོང་ཁྲིར་དུ། ।

དེད་དཔོན་མཁས་པས་གྱུ་གཟིངས་བརྟན་པོར་བཅོས། ।

@29 གཏིང་མཐའ་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚོའི་ལམ་བརྒྱུད་དེ། ।

བདེ་བླག་སོན་ཞིང་དགོས་འདོད་མ་ལུས་ལོན། ।

དེ་བཞིན་དཔོག་དཀའ་ཕྱི་ནང་དམ་བཅའི་གནད། ।

སྣ་དབང་དེད་དཔོན་རྣམ་དཔྱོད་གྱར་བཅོས་ནས། ।

གྲུབ་མཐའི་གསང་ཆོག་ཕྲ་མོའི་མཆོ་ལམ་བརྒྱད། །

གསང་བ་རྣོན་བྱའི་དོ་ཤལ་མགྱལ་དུ་འཆང་། །

དེ་ལྟར་སྨྲ་བའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །

ཆོས་མིན་སྤྱན་པ་བསལ་ནས་བླང་དོར་མིག །

བྱིན་མཛད་དད་ཅན་འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་བསྟན། །

ཀློན་ཀ་འཆོལ་མ་ཁན་རྣམས་ལ་ཐལ་ངག་གི །

གཤམ་ལྟགས་ཐོག་གིས་ཆོལ་ངན་ཀྱང་པ་གས། །

བསྒབ་པ་འདོད་རྣམས་སོ་ཐར་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར། །

དད་ལྡན་བསོད་ནམས་ས་བོན་འདེབས་ཕྱིར་དུ། །

མཆོག་གསུམ་འདུས་པའི་དགེ་འདུན་སྡེ་མང་བསྙེགས། །

ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྦྱར། །

བསྟན་པའི་སྒྲིན་བདག་ཆེན་པོའང་དེ་ཉིད་དོ། །

ཆོས་གཞི་བསྒོ་བའི་དགེ་བསྐོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་ཚར་འབེབས་སློབ་དཔོན་ནོ། །

གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྗོད་པ་ལ།།

སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ནི་ཆུང་ངའི་དུས་ནས་བློ་རྣོ་ཞིང་གསུང་རབ་ལ་གོམ་

པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་

@30 དུ་མཛད། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་མཐའ་ནས་རང་གི་སློབ་མ་ཤཱཀྱ་བློ་དང་མཉམ་

པོར་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྫོགས་པར་གསན། ཆོས་

ཀྱི་བྱགས་པས་རྣམ་འབྱེལ་ལེའུ་དང་པོའི་རང་འབྱེལ་ལྟགས་རྩོམ་གནང་སྟེ་ལེའུ་

གཉིས་པ་མན་ཆད་ལྷ་དབང་བློ་ལ་རྩོམ་པར་བསྟུལ། ལྷ་དབང་བློས་ཀྱང་སློབ་

དཔོན་གྱི་བཀའ་བཞིན་བརྩམས་ནས་གཟིགས་སུ་ཕུལ་བས་སློབ་དཔོན་ཐུགས་མ་མཉེས་

ནས་ཆུར་བཀྱུས། ཡང་བློ་བསྟེམས་ནས་བརྩམས་ཟིན་ཏེ་ཕུལ་བས་སློབ་དཔོན་གྱིས་

མེར་བསྲེགས། སྐར་ཡང་རིག་པ་ཤེན་ཏུ་བསྟེམས་ནས་བརྩམས་ཏེ་མཛུབ་ཏུ།

ཞལ་ཆེར་སྐལ་བ་མེད་ཉིད་དང་། །

དུས་ལའང་སྔོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

གོམས་པའི་ཕྱིར་ནི་མདོར་བསྡུས་ནས། །

དཀའ་འགྲེལ་འདི་ནི་འདིར་བྱས་སོ། །

ཞེས་བྱིས་ཏེ་ཕུལ་བས་སྨོན་དཔོན་གྱིས་འགྲོས་དང་ཆོག་རྒྱར་གྱིས་མཆོད་པའི་གནད་

དོན་རྣམས་མ་བྱུང་བར་འདུག་སྟེ། ཆོག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་རྣམས་བྱུང་

འདུག་གསུང་ནས་བཞག་སྨོན་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཀས་པས་ངའི་རིག་པ་འདི་དཔྱིས་

ཕྱིན་པ་སུས་ཀྱང་ཞེས་པར་མི་འདུག་དགོངས་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འཇུག་ཏུ།

རྒྱུ་མཚོ་ལ་ནི་ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཐིམ་ཞིང་ནུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

ཞེས་པའི་ཚིག་བཅུག་གོ།

ཤཱུཏྲ་ཟློ་ནི་ལྷ་དབང་བློ་དང་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཟཱས་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་ཡིན།

ཆོས་བཟཱས་ལ་ཡང་ཚད་མ་སྦྱོ་བདུན་གསན། གཅོ་བོར་ལྷ་དབང་བློ་ལ་ཚད་མའི་རིག

པ་གསན་ནས་མཁས་པར་གྱུར། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་བཞི་དང་ལེའུ་དང་

པོའི་རང་འགྲེལ་བཅས་དང་། ལྷ་དབང་བློའི་ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་

བཅས་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མཛད། དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་ཐམས་

@031

ཅད་ལྷ་དབང་བློ་དང་མཐུན་ནོ། །ལྷ་ཤ་ཀྱ་གཉིས་པོ་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་

པ་འགྲེལ་མ་ཁན་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ།།

སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷ་ནི་གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྟོང་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་ལྷན་སྐྱེས་རོལ་

པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་བྱོན། དཔལ་ན་ལནྡ་པཎྜི་ཏ་ཡིན། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ལ་

འགྲེལ་པ་མཛད། བོད་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་བླ་མ་ཡིན།

ཞི་བ་འཚོ་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས། དེའི་

སྟོབ་མ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད།།

བྱམ་ཅེ་བའི་བྱེད་དགའ་བས་ཀྱང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་མཛད།།

སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ཆེ་ཆུང་མཛད།

རྒྱན་མཁན་པོས་ཚད་མ་རྒྱན་མཛད།

ཛ་མ་དིས་ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་མཛད་དོ།།

ས་བཅད་གཉིས་པ། འཇུག་བྱ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

དེ་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ས་བཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛིན་ན་རུ་བའི་ཆོག

འཕེལ་སྨྲར་བའི་བ་དང་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་མཐོང་ནས་

དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིག་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་གཉིས། གཞུང་སྤྱིའི་བསྟས་དོན་བཤད་པ་དང་། མཐའ་དཔྱད་པའོ།།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དོན་དང་། འགྲུར་ཡི་ཕྱག། མཚན་ཅན་ཉི་

གཞུང་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ནི་ལོ་སྟོ་བས་གསར་དུ་

བཅུག་པ་ལས་གཞུང་དངོས་མིན།

གསུམ་པ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ལ་གསུམ། �couldn't་པ་ལ་འཇུག་པ་

དང་། couldn't་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ། couldn't་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་

གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་ལེའུ་བཞི་གའི་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ཡིན། མཆོད་

བརྗོད་ལ་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་མཐུན་པར་རྩོམ་པ་པོ་སོ་སོའི་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་

སྣ་ཚོགས་ཤེག་ཡོད་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་འདིས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་མཐུན་པར་

ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་ཀྱང་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་

ལུགས་མི་འདྲ་སྟེ་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་ཚུལ་བརྗོད་

པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ལ། འདིར་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་མངའ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཕྱག་མཛད།

རྟོག་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི་གཞུང་འདི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། སྤྱིས་

བུ་དམ་པ་རྣམས་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་འདོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བོ་ཕལ་ཆེར་

ཕལ་ལ་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་དེས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག

སོགས་ཀྱིས་ངང་རྒྱུད་སྨད་པར་བྱས་ཤིང་གཞན་ལ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོ་བོ་དེ་དག

ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པར་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་

ཏེ་གཞན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་སྐམ་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཡང་

དེ་དག་ལས་ལྡོག་པའི་ becher གཟུགས་བོར་གནས་པ་དང་། དོན་གཉིར་ཆེ་བ། ལེགས་

ཉེས་འབྱེད་རྒྱས་པའི་ becher གྲོས་ཀྱིས་རྩལ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ཕན་པའི་སེམས་པ་དང་

ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་བརྩམས་པ་ཤཱཀས་ལ་བསྟན། དེ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བརྩམས་

ཟིན་ནས་གླེང་གཞི་བྱང་བར་བཏེན་བཅུག་པར་གྲགས་གླེང་གཞི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡོད་པ་

འོག་ཏུ་འཆད་པར་བྱའོ།།

@033

གཉིས་པ་ཨཞད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་ནི་གཞུང་དངོས་གཞི་ཡིན་ལ།

ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི།

ཞེས་པ་ནས། མེད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བཞིན།

ཞེས་པའི་བར་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཡིན་པས་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར།

གསུམ་པ་ཨཞད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་ཉང་བས་གོང་དུ་ལེན་ནས་

འཆད་པ་ལ།

བློ་ཡི་རྣམ་པ་ཆུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་མེད་ཅན།

བརྩེན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཆོག་གི་དེ་ཉིད་

མཐོང་མེད་ལྟན།།

འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཐུར་སས་པར་ལེགས་བཤད་སྨར་འཛིན་བྱེད་པ་མི་རྣེད་པ་

ཅན་ཁོ་བོའི་གཞུང་།།

རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཐིམ་ཞིང་རྒྱབ་ཏུ་འགྱུར།།

ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་མཁས་ལྟ་བ་ངན་པའི་ཚང་ཆོང་བསྲེགས།།

འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེས་སུ་བཟུང་བས་ཡང་དག་རིག་པའི་ལམ་སྟོན་པ།།

གཞུང་ལུགས་ཉིན་བྱེད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྡན་བློ་ངན་ཉིད་སྤོང་འཇིགས་པ་སྤངས།།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བློ་མིག་རྣམ་དག་མཁས་པའི་པད་རྒྱས་བྱེད་ཡིན།།

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་དང་པོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་ལམ་ཐུ་མོ་རྣམས་

ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཇི་བཞིན་ཏོགས་པར་མི་ནུས་པས་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་

བློའི་རྒྱ་མཚོར་ཐིམ་ཞིང་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བར་བསྟན་ཅིང་། ཚོགས་བཅད་གཉིས་

པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་ཀྱི་པད་

མོ་ཁ་འབྱེད་དེ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཆོག་གིས་ལྟ་ངན་མཐའ་དག་རིང་དུ་སྤྲོད་

ནུས་པར་གསུངས་སོ།།

@034

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཨཞད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་འདི་

ནི་གོང་གསལ་ལྟ་མཚོད་བརྗོད་དང་། རྟོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ཨཞད་པ་

མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་ཚན་གསུམ་པོ་ཕྱད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག

མཐའ་དག་ཡིན།།

དེ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དང་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་རང་གིས་ངེས་པའི་ཐབས་

དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་འདུ། ས་བཅད་

དང་པོ་དེ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ལེའུ་བཞི་པར་འཆད།།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྟོག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་བྱའི་ཐར་

པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཟཁད་པ་དང་། མངོན་གྱུར་

ངེས་པའི་ཐབས་སོ། །ས་བཅད་དང་པོ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་

ལེའུ་གཉིས་པ། གསུམ་པ་ལེའུ་གསུམ་པས་བསྟན།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཟཁད་པ་དང་། ལོག

རྟོག་བློན་པོའི་རྒྱས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཤེན་ཏུ་མང་བས་འོག་ཏུ་ཞིབ་པར་

འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་བློན་པོའི་རྒྱས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ལེའུ་དང་པོའི་

རྗོགས་མཚམས་སུ།

རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་ནི་འགས་བྱེད་སྟེ། །

ཁྱོས་ལས་ཆོས་འདོད་དང་ནི་རིག་སྟེས་དེགས། ། སྟིག་པ་གཞོམ་ཕྱིར་གདུང་བ་རྩོམ་ཞེས་པ། །

བླུན་པོ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྟ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་དེས་དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་

བསླུ་བའི་རིག་བྱེད་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། བདག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་འགས་

འབྲས་བུ་བྱེད་པ། འབབ་སྟེགས་ཀྱི་ཁྱོས་བྱས་པ་ལས་ཆོས་འཕེལ་བ། ཡོན་ཏན་

མེད་ཀྱང་བྱམ་ཟེ་རིགས་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དེགས་པ། སེམས་ཀྱི་སྟོག་པ་

གཞོམ་ཕྱིར་མདུང་རྩེ་གསུམ་པར་མཆོང་བ་སོགས་གདུང་བ་ཀུན་ལ་བརྩོན་པ་བཅས་

རྟགས་ལྟ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་བློན་པོ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ།།

ས་བཅད་དང་པོ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་

མཚན་གཞི། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ནི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སོགས་དང་གོ་རིམ་མི་འདྲ་

བར་རྟེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་ཅིང་དེ་ཡང་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པས་ཐོག

མར་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྒྱས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་

ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་

སུ་ངེས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱས་རྣམས་རྒྱས་ལྡར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ལ།།

ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི། །

གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །

གཉན་ཆོགས་ལྷར་སྣང་དེ་ལས་གཞན། ।

ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་བྱུང་།

གཉིས་པ་གཉན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཉིད་དུ་དེས་པར་སྣང་པའོ།།

དང་པོ་ནི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ལས། རྟགས་ཀྱི་བསྟན་

བྱ་ལ་དགག་སྣང་གཉིས་སུ་དེས་པས། སྣང་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་འབྲས་རང་

གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གང་བཟུང་རྒྱའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་དེ་

འབྲས་རྒྱས་དང་། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་སོ། །

རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་དགག་པ་གོ་བྱེད་དེ་དགག་རྒྱས་སམ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ཞེས་བྱ།

@036

རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཇི་སྙེད་ཅིག །

མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། །གཏན་ཚིགས།

ཞེས་ཚིག་ཕྱེད་དང་གསུམ་པོ་དེས་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་ན་

འབྱུང་ལ་མ་ཚང་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན།

རྟགས་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཙམ་ནས་གང་དུ་བཟུང་རྒྱུའི་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་རང་

བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལ།

རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་། །

འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །

ཞེས་ཆོག་ཕྱིད་དང་གཉིས་འབྱུང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་མི་སྣང་བ་

མ་དམིགས་པ་དང་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས།

ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །

མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །

ཞེས་པ་དེས་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་གིས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་དེ་ཡོད་

མེད་སོགས་མཐའ་གཅོད་མི་རིགས་ཞེས་བསྟན། གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །

འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན། །

ཞེས་པ་དེས་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་ལ་སྣང་རུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་རང་གིས་མ་

དམིགས་ན་དེ་མེད་པར་བསྒྲུབ་ཀྱས་པའི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བསྟན།

འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྱུབ་དང་། །

རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་བལྟར་རུང་བའི། །

བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྱུབ་པ། །

མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་རྣམ་བཞི། །

@037

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་དེས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞིའི་མཚན་

གཞི་དང་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་

འགལ་རྒྱ་འགོག་པ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་

རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འགལ་རྒྱ་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས། རྒྱུ་

མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་།

གཞི་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་དེ་གཞི་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་རང་

བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཏེ་བཞི་བསྟན་ཏོ། །རྩ་བས་ཀྱུགས་ལ་བསྟན་པ་

གཉིས་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་

དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་འཕངས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་

གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་རྫ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས་དངོས་

སུ་གསུངས་སོ། །སྣང་རྟང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྩོད་སྤང་ནི།

དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱུ། །

དམིགས་པའི་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་དེ། །

རྒྱུ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །

མེད་ན་འབྲེལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏེ་གོང་དུ་འགལ་འབྲས་

དམིགས་པའི་རྟགས་དུ་བས་གྲང་རེག་འགོག་རྣས་ན་མེའི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་

གང་རེག་འགོག་པར་རྣས་དགོས། དེ་ལྟ་ན་བྱད་ཤིང་ཡོད་སར་གང་རེག་མེད་

དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་དེ་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་ནས། མེད་

ན་ཞེས་པའི་ཚོག་གི་རྣས་པས་མེས་གང་འབྲས་འགོག་པའི་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་།

དུ་བས་གང་འབྲས་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱགས་

ལ་འཕངས་སོ།།

@038

འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །

དུས་ལ་སོགས་ལ་ལྟོས་པར་འདོད། །

གཞན་དུ་འགྲུལ་འཇུར་མི་གྱང་བ། །

སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་དེས་དུ་བས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་

ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཡུལ་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་དུ་མ་

དང་ལྡན་པ་དགོས་ཞེས་བསྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཡང་དག་གི་ཁྱད་

པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་དང་། ལྔར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག

ཏུ་འདུས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་སྟ་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོད་སྤང་ནི།

རྒྱུ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བ། །

རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །

དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །

དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །

ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་དེས་བསྟན་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་མ་ངེས་

པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ནས་ས་ཆུ་ལྷད་དོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་

ནས་ཀྱི་སྡུ་ཀུ་སྐྱེ་དུང་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནུས་པ་རྣམས། །

འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བུ་ལ། །

མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །

གེགས་བྱེད་པ་དག་སྤྲིད་ཕྱིར་རོ། །

@039

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་དེས་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཡིན་ནའང་རྣས་པ་འབྱུང་

བ་དང་འབྲེལ་ནས་སྨྲ་གུ་བསྒྲེད་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །

དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོད་སྤང་ནི།

ཆོོག་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ། །

རྒྱུ་ཆོས་རྟེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། །

དྲྭ་བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །

ནུས་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། །

རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྒྱུ། །

དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟོགས། །

དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱས་ལས་སྐྱེས། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ལོ་ཀ་གཉིས་པོ་དེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་སྐྱེས་ན་རྒྱས་

གཉིས་བཀོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྒྱས་གཅིག་ལ་

བརྟེན་ནས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྟ་མའི་སྟེང་གི་བྱང་གཟུགས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་

བྱང་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

དུ་བའི་རྒྱས་ལས་མེ་ཡོད་པ་དང་བྱད་ཤིང་འཇུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་

རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་ལ། གཞན་

དག་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ལྷག་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་ནི།

རྒྱུ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །

རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ། །

ལྷག་མ་དང་ལྡན་རྣམ་མེད་ཕྱིར། །

ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་རྟེས་དཔོག་བཞིན། །

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །

ཪོམ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས། །

གཏན་ཚིགས་ཤེས་པ་ཚད་ལྡན་སྣང་། །

ཚིགས་ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པོས་ལུས་རྒྱས་པ་དང་། དབང་པོ་

དྭངས་བ། བློ་གསལ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་རྣམ་སྤྱད་པོ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མ་

ཆོག་པའི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྒྲུབ་པ་ནི།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །

ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་མིན། །

འབྲེལ་པ་སྤྲིད་པ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །

ཕྱུ་བའི་འབྲས་ནི་ཆོས་པ་བཞིན། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་དེས། དཔེར་ན། ཕྱུ་བའི་འབྲས་ལྗགས་མ་ཆོས་ཅན་

ཆོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་པའི་འབྲས་དང་ཕྱུ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཅོས་པར་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་མ་འགྲུབ་

བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།།

ལྗགས་ཐྲན་གྱི་མིང་དོན་ནི།

གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། །

ལྷོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །

དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྡན་ཞེས་བརྗོད། །@41 ཅེས་པ་དེས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མཐོང་ཡང་། དེ་

གཉིས་གང་རུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ལྷག་ལྡན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་

ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་དང་།

འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་འགྱུབ་

པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པས་བྱང་པའི་དོན་དང་། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ། ལྟོག་ཁྲབ་འགྱུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་སྟོང་དཔོག་ཕྱོགས་

གླང་གིས་བཞེད་པ་དང་། མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། མ་མཐོང་ཙམ་

ལྟོག་ཁྲབ་ཀུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པ་དང་གསུམ་མོ།།

དང་པོ་ལྟོག་ཁྲབ་འགྱུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་སྟོང་དཔོག་ཕྱོགས་གླང་གིས་

བཞེད་པ་བསྟན་པ་ནི།

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །

དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བརྗོག་དོན་དང་། །

འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །

ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་དེས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ངེས་བརྗོད་མཛད་

པ་ནི། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་ཤེས་པའི་

ཆེད་དུ་བརྩོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་བཞེད་པ་ལ་འཁལ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྒོབ་དཔོན་གྱི་བརྩོད་

པ་འབྲུལ་པར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་གསུམ་གྱི་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོར་ཐལ་བ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས།

@42 1 རིགས་སྐྱེའི་ངག་ཉམས་པར་ཐལ་བ་ནི།

འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །

མི་མཐུན་ཆོས་བརྩོད་གང་ཡིན་པ། །

གལ་ཏེ་མ་མཐོང་འབྲས་ཅན་དེ། །

དེ་མ་སྨྲོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་། །

དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ། །

ཇི་ལྟར་མེད་རིགས་དེ་བཟློད་ན། །

དེ་ཚོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །

ཞེས་ཚིགས་བཅད་ཕྱོོགས་གཉིས་པོས་ཕྱོགས་བླང་གིས་རིགས་སྐྱོ་ལས་མ་

ངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་བརྗོད་ལ་སློབ་

དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྲེ་ཁྲོད་ལྟར་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་

གྱབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོ་བའི་

ཕྱིར་སྐྱབ་དག་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། སྔར་ནས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ་སྐྱབ་དག་མ་

སློས་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལྟར་ན། སྐྱབ་དག

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དག་དེས་

འབྲེལ་བ་བརྟེད་པས། འབྲེལ་བ་གོ་བས་ལྷོག་ཁྲབ་ཀྱི་དོན་ལྷོག་གོ་བ་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་རོ།།

2 ཐལ་བ་གཉིས་པ། ཕྱོགས་གྲུང་གིས་ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་

གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི།

གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྷོག་འགྱུར། །

ཅི་སྟེ་ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་ཅན་ཡིན། །

@43 ཞེས་པའི་ཚིག་ཤུང་གཉིས་པོས་ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོ་

མངར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་ཤིང་ཕུང་དེ་ལས་སྐྱེས་

པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱས་དེ་ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་ཚད་མ་ཀུན་

བཏུས་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཕྱུག་སྟེ་ཁྱོད་ལྟར་ན་

རྒྱས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་དེ་ལའང་ཡོད་པས་ལྟོག་ཁྲལ་གྱུབ་དགོས་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།།

3 ཐལ་བ་གསུམ་པ་ལྟོག་པ་ཅན་ཙམ་དུ་བཤད་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་

དག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི།

ལྷོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཚིགས་འབྱུར། །

ཞེས་པ་དེས། སྡོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་

པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ། བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ།།

4 ཐལ་བ་བཞི་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྣགས་ཡང་དག་མ་ལོག

པར་ཐལ་བ་ནི།

མ་གྲུབ་སྟྲུང་བ་བརྟེད་བྱ་མིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་

བརྟེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་དེ་ལའང་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་དང་འགལ།

5 ཐལ་བ་ལྟ་བ། ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིས། །

གཉན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་མ་མཐོང་ཕྱིར། །

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ཅེན། །

@44 དེ་ནི་མ་མཐོང་ལས་མེད་མིན། །

དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་། །

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་སྲིད། །

ཅེས་པ་དེས་མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་ལྟོག

ཁྱབ་བྱེད་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་འོ་ཞེས་པའོ། །

6 ཐལ་བ་དྲུག་པ། སྟོང་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བྱེ་བྲག་པའི་སྟོང་བ་

བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི།

མ་མཐོང་ཕྱིར་རིག་མཐོང་བ་ལ། །

མི་ལྡན་འཁྲུལ་པ་མིད་པ་ཅན། །

ཞེས་པ་དེས། མཐོང་བའི་སྐུ་མེ་གསུམ་པོ་ལ་རིག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་མི་

ལྷན་ཏེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱས་དེ་ལྟོག་ཁྲབ་གྱུབ་པར་ཐལ། མ་

མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་གི་རབ་བྱེད་དང་

འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་པ་བསྟན་པ།

ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །

རྟོག་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་སྣང་། །

དེ་ལ་གཅིག་མཐོང་གཞན་ལ་དེ། །

ཡོད་པར་དེས་པ་རིགས་མ་ཡིན། །

ཞེས་པ་དེས། འོ་མས་བཅུས་པའི་ཞིང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་ཆོས་ཅན།

རོ་མངར་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱུ་རུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱས་དེ་ལ་ལྷོག་ཁྱབ་གྱུར

པར་ཐལ། མ་མཐོང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དུས་སོ་ནམ་ལ་

@45 སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱུ་རུ་འི་རོ་མངར་སྐྱུར་དང་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་

སོགས་མངོན་སུམ་ལ་མཐོང་བས། གཅིག་ལ་མངར་བར་མཐོང་ན་གཞན་ལ་

མངར་བས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ། མ་མཐོང་ཙམ་ལྷོག་ཁྱབ་ཀུ་འདོད་པའི་གཞན་སྟེ་དགག་པ།

བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །

མེད་པར་རབ་སྣུབ་བྱེད་མིན་པའི། །

མ་དམིགས་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན། །

གཏན་ཚིགས་མེད་སྣུབ་ཡིན་ནམ་ཅི། །

ཞེས་པ་དེས། གསོན་ལུས་ལ་བདག་དང་། ས་ལ་ཤེས་པ། འོ་མ་ལ་

ཞེ་སོགས་མེད་པར་སྣང་ནས་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་

འདོད་ཅི་སྟེ་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་དང་།

རྒྱང་འཕེན་གྱིས། འབྱུང་བཞི་ལ་ཤེས་པ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད། ཅོག

སྣུ་བ་ཀུན་མཉེན་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་དང་། བྱངས་ཅན་

པས། འོ་མ་ལ་ཞོ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་

བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་བསྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་བཀག་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་རྣམས་

མི་མཐུན་པ་མཐའ་དག་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་

བལྟོས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གྲུབ་མི་དགོས་པ་དང་། ཐོག་མར་དེ་

སྒྲུབ་རྣམས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་བལྟོས་པར་གྲུབ། མི་ལྟོས་ན་ཏ་

ཅང་ཐལ་བའོ།།

@46 ཁྲག་པ་འབྲེལ་བ་བལྟོས་པར་གྱུར་པ་ལ།

དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད། །

ལྟོག་པར་འགྱུར་བའམ་རྒྱུ་ཡིས་ནི། །

འབྲས་བུ་འཕྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་དེས་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་དག་གིས་མ་མཐོང་ཙམ་

གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

འབྲེལ་བ་ཐོ་ལོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། དེ་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་ལྟོག

ཁྲབ་གྲུབ་ན་མི་དེ་ལ་རྟ་ལྟོག་པས་ཕྱུགས་ཀྱང་ལྟོག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན། མི་དེ་

ལ་ཕྱུགས་ཡོད་ན་རྟ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལ་རྟེས་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པར།།

དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །

ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་ལྷོག་པར་འགྱུར། ।

མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ། ।

ཕྱུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི། ।

དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། ।

ཇི་ལྟ་གཞན་ནི་ཉེ་བར་འགྱུར། ।

མི་ལ་ཕྱུགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ། ।

དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི། །

ཞེས་པའི་བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྷོས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གྱུབ་མི་དགོས་པ་ནི།

@47 དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །

ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། །

དེ་དག་མེད་ན་འང་དེ་མེད་ཅེས། །

བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། །

ཞེས་པ་དེས། རྟགས་ཀྱི་སྡོག་ཁྱབ་གྱུབ་པར་རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ངེས་མི་དགོས་

ཞེས་བསྟན་པའོ།།

འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།

དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །

རྒྱུ་དངོས་དེ་དག་མི་ཞེས་ལ། །

སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །

གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། །

ཅེས་པ་དེ་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་

པའི་ཕྱིར་རྟོལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཚེད་དུ་བསྟན་དགོས་པ་དང་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་

པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཤེས་ན་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་

ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ལ་དྲན་པ་བསྒྲིལ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཁྱབ་པ་གང་

རུང་བརྗོད་དགོས་ཏེ་གཅིག་གོ་བས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་གོ་བར་འགྱུར་བ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཞེས་ན། །

གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྣྲས་པས། །

དོན་གྱིས་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། །

དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་སོ།།

@48 དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་དག །

མེད་པས་འགའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཡང་། །

གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་པར་ནི། །

རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །

དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །

ཞཱཏ་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ། །

དེ་དང་དེ་འགལ་ལ་སོགས་པ། །

མ་རྟོགས་རྟོགས་དབྱེའི་སྟོན་སྟོ་ནས། །

ཞེས་པས་ནི། ཐོག་མར་སྒྲུབ་རྒྱས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ཞཱད་

པ་སྟེ་ཁྱབ་པའི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་།

ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེས་རང་གི་

འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་

བསྟན་པ་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་བསྡུས་ནས་གསུམ་དུ་ཟཞཱད་ཀྱང་དེ་ལས་

མང་བ་འགལ་དམིགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བའི་སྐོར་ནས་དབྱེ་རྒྱང་དོ།།

གསུམ་པ། དོན་བསྡུ་བ་ནི།

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འམ། །

རང་བཞིན་དེས་པར་བྱེད་པ་ལས། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་དེས་པ་སྟེ། །

མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན། །

གཞན་དུ་གཞན་ན་གཞན་དག་དང་། །

དེས་པར་ཡོད་པའི་དེས་པ་གང་། །

དོན་གཞན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས། །

@49 ཡིན་ན་གོས་ལ་ཆོས་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །

ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད། །

ཕྱིས་འབྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཉིད་མིན། །

འབྲས་བུ་ན་ཡང་གা་ལ་ངེས། །

ཞེས་པའི་བར་ཏེ་འབྲས་རྒྱས་དང་རང་བཞིན་རྒྱས་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་

ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་། མི་ལྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་

ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་དུ་མར་བསྟན།

གཉིས་པ། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཟཱཊ་པ་ལ་གཉིས།

སྒྲུབ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། དགག་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། ।

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་ཟཱཊ་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ།།

དང་པོ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ།།

དང་པོ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་དང་། ཚིག་དོན་ནོ།།

འབྲས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།།

མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། ।

འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། ।

དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །

རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །

རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །

རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །

@50 དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །

འབྱུང་བ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པོས། དུ་བ་དེ་མེས་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་པར་

མི་འབྱུང་བས་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། མེས་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་པར་དུ་བཡོད་

ན་དེ་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ནམ་ཡང་མེད་

པར་འགྱུར་བ་སོགས་བསྟན་ནོ།།

དོན་བསྡུ་བ་ནི།

གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོ་མེའི། །

རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །

འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན། ।

ཇི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་། ।

དུ་བ་རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། ।

དེ་ཡི་རྒྱས་པ་བྱེ་བྲག་ལྟན། ।

དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་ལས། ।

འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། ।

རྟེན་སྤུ་འཛོོ་དང་ལྡོག་པ་ལས། ।

གང་ཞིག་གང་གི་རྟེས་འབྲོར་མཐོང་། །

དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱུ་ཅན། །

དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གྲོག་མའི་ཚང་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་གྲོག་མ་ཁར་ལ་བརྒྱ་བྱིན་

ཞེས་བཀྲག་ཏེ་དུ་བ་སྟར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མེའི་རང་བཞིན་

དུ་ཐལ་བ་དང་། མེའི་རང་བཞིན་མིན་ན། དུ་བ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་@51 ཐལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དུ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མེད་དང་། མི་

མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེས་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྟེས་སུ་

འབྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་

པའོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཡོར་བའོ།།

གཉིས་པ། རང་བཞིན་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་བར་

བཤད་པ་ལ་བཞི། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རང་

བཞིན་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤོང་བའི་སྐོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་

རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོར་བ་དཔེར་བརྗོད་དང་།

འབྲེལ་བ་དེས་བྱིད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་དེས་པ་སྤྲོང་བའོ།།

དང་པོ་ནི།

ཿ རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །

ཡོད་པ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །

དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག །

མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པ་ལྟར་བྱས་པ་ཡོད་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་

དང་། མི་རྟག་པ་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་

འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤྱོང་པའི་སྐོར་ནས་ཀྱན་

རྟོག་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས།

དང་པོ་ལ། མཐའ་དཔྱད་པ་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་རེ་ཞིག་ཞོག

ཆོག་དོན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། ཡུལ་ཅན་བློའི་འཛིན་སྟངས་

དང་། བློ་དེས་ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ།།

@52 དང་པོ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ནི།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །

རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །

མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །

ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །

དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །

ལྷོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། །

རིགས་དབྱེ།

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱེད་དང་གཉིས་བསྟན་ཏེ་དངོས་པོ་ཀུན་རང་

དང་དངོས་པོ་རིགས་མཐུན་པ་རང་མ་ཡིན་སོགས་དང་། རིགས་མི་མཐུན་མ་

བྱས་པ་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་དུ་མར་དབྱེ་རྟུང་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ། ཡུལ་ཅན་བློའི་འཇིག་སྟངས་ནི།

དེ་ཡི་ཁྱད་པར་གྱིས། །

རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ་གཞི་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་དུ་མར་དབྱེ་རུང་བས་ལྡོག་པ་

དེ་དག་ཕྱ་རགས་དབང་གིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བློ་དེས་ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི།།

དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཚོས། །

གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེས། །

དེ་ལས་གཞན་ཀྱིས་རྒྱས་མ་ཡིན། །

དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །

@53 ཞེས་པ་དེས་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་

བྱས་པ་གོ་བའི་ཐོབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་མ་གོ་བས་བྱས་མི་རྟག་རྗེས་གཅིག་ཡིན་

ཡང་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་དུ་གནས་པའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་

རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་

མེད་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲ་རྟོག་སྐྱབས་པ་ཁོ་ན་ལ་

འཇུག་པ་དགག་པ་དང་། གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་སྐྱབས་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་

སྤྱོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ལས་ཚད་མ་གཞན་

དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་གྱུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུབ་

པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྦྱང་བ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི།

དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །

བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །

ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །

མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་པ་དེས་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན་སྒྲ་འཇོག་ཉན་ཚེས་ཀྱི་སྒྲའི་ཚོས་ཀུན་

མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེས་དྲངས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱང་སྣའི་ཚོས་ཀུན་དེས་དགོས་པས་

སྣའི་མི་རྟག་པ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི།

གཟུགས་ཚོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །

ཉ་ཕྱིས་ལ་དྲུལ་རྣམ་པ་ལྔར། །

@54 གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས། །

ཡོན་ཏན་གཞན་སྤྲོར་མི་བྱེད་ན། ।

ཞེས་པ་དེས་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་སྦྲོ་འདོགས་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་

གི་འབྲེལ་རྒྱུས་

སྒྲ་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་སྦྲོ་འདོགས་པས་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། ।

ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། ।

འབྲུལ་པས་དེས་པར་མི་བྱེད་པས། །

སྐྱབ་པ་རབ་ཀྱ་འཇུག་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱའི་ཚོས་ཀུན་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་པས་

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ངག་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཀྱ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་རྟེག་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་

ཅན་མིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་དང་། སྐྱོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་མེད་ན་སེལ་བའི་

ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་བ་སྟོང་བའོ།།

དང་པོ་ནི།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །

འཇོག་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་པས། །

ཆོས་ཀུན་འཇོག་ཏེ་སེལ་བ་ལ། །

ཉེས་པ་འདི་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །

དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་བའི། །

ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྟན། ।

གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གྱུབ་བྱེད་ན། ।

@55 དེ་ལས་མ་གྲུབ་གཞན་རྟེ་ཡོད། ।

རྟེས་པའི་ཚོགས་བཅད་གཉིས་པོས། སྒྲ་རིས་པའི་རིས་ཤེས་མ་ཟད་སྒྲ་

མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན། སྒྲའི་ཆོས་ཀུན་རྟོགས་

པར་ཐལ་བ་དང་། སེལ་བ་སྣ་བ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། ཚད་མ་སོ་

སོས་སྒོ་འདོགས་སོ་སོང་གཅོད་ཀྱི། གཅིག་གིས་ཀུན་མི་གཅོད་པ་དང་། སྒྲ་

རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། སྐབས་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་

ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱའང་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ། སྒྲོ་འདོགས་མེད་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་བ་སྣང་བ་ནི།

མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །

སྤྲོ་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ། །

གཞན་གྱི་ཚ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ། །

དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྲོད་ཡུལ་ཅན། ।

རིས་པ་དང་ནི་སྐྲ་འདོགས་ཡིད། ।

གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ।

འདི་ནི་སྐྲ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། ।

འཇུག་ཅིས་བྱ་བར་ཞེས་པ་ཡིན། ।

ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སྤྱི་འཛིན་

ཞེས་པ་དེས། རང་ཉིད་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོང་

འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གཅོད་རྒྱས་པས་སེལ་འཇུག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། དེ་འདྲའི་

ངེས་ཞེས་དེ་དང་ལོག་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་སུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པས་སྟོང་

འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བཞག་གོ།།

@56 གཉིས་པ། དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ་

གསུམ།། སྐྱོན་སྤོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ། སྐྱབ་འཇུག་དགག་པ།

དེའི་ལན་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

ཆ་ཤས་སྒོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །

དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །

སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་དེས། །

དེ་དག་སྒྲོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །

ཞེས་པས། སྒྲ་ཏུག་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་འདོགས་རེ་རེ་ལ་སྒྲ་དང་

ངས་ཤེས་རས་གཅོད་དགོས་ཀྱི། ཅིག་ཅར་དུ་གཅོད་མི་ནུས་པའོ། །

གཉིས་པ། སྒྲུབ་འཇུག་དགག་པ་ནི།

གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཡུ་བ། །

སྒྲ་འམ་བློ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ན། །

གཞན་ཡུལ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་པས། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན། སྒྲའི་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་

སྒྲིལ་མི་རྟག་པའང་བརྗོད་དགོས་པས་བྱས་པ་དང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་

མིང་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཁྱད་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲུབ་

འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྟོག་པས་ཀུན་གཟུང་ཡང་མ་ངེས་པ་དགག

པའོ། དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ།།

@57 དང་པོ་ནི། གང་གི་ལྟར་ན་བློས་ཁྱད་པར། །

སྣ་ཚོགས་ཅན་དོན་ཐ་དད་འཇོམ། ।

ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་ལ་ཕན་པའི། ।

ཡན་ལག་རྣམ་ལས་དབྱེར་མེད་པའི། ।

བདག་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀུན་བརྟང་ན། ।

ཕན་བུའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་ངེས། ।

ཿ དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར། ।

གཅིག་ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་བརྟང་། ।

ཨ ཆོས་ཐམ་ནུས་རྣམས་ཐ་དད་ན། ।

དེ་དག་དེའི་ཅི་ཡིན་གལ་ཏེ། ।

དེ་ཡིས་དེ་དག་ལ་ཐམ་མེད། ।

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར། ।

ཞེས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་པོས། བྱེ་བྲག་པས་སྒྲ་དང་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རྫས་

ཐ་དད་ཅིང་ཁྱད་ཆོས་ནང་ཐམ་ཚུན་ཡང་རྫས་ཐ་དད་པས། ཁྱད་ཆོས་གཅིག་བརྗོད་

ན་ཀུན་བརྗོད་མི་དགོས། གཅིག་བརྒྱང་ན་ཀུན་བརྒྱང་མི་དགོས་པས་སྒྲ་བློ་རྣམ་

གྲངས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་དེ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་

དང་དོན་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་གཞན་རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་

ཡིན་དགོས་པས། སྒྲ་དེས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་དགོས། དེ་འདྲའི་

ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་དང་སྒྲ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། སྒྲ་ངེས་པའི་ངེས་

ཤེས་སྒྲའི་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་

པ་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་བརྒྱད་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་ངེས་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་

@58 གཉིས་གཅིག་ངེས་ན་གཉིས་ཀ་ངེས་དགོས་པའོ། །སྒྲ་དང་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ལ་

ཕན་པའི་ནུས་པ་གཉིས་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་ན། ནུས་པ་དེ་ལའང་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག

ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ཇུས་གཞན་ཡོད་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

༄ གཅིག་ལ་ཕན་བྱེད་བཟུང་ན་ནི། །

དེ་ལ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །

ཕན་པ་གཞན་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

དེ་བཟུང་ན་ནི་ཐམས་ཅད་བཟུང་། །

ཞེས་པ་དེས། སྒྲ་དང་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་གྱུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྗེས་

གཅིག་ཡིན་པས། སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་ན་དེའི་ཁྱད་

ཆོས་ཀུན་བཟུང་དགོས་སོ་ཞེས་དོན་བསྡུ་བའོ། །

གཉིས་པ། རྟོག་པས་ཀུན་བཟུང་ཡང་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ནི།

༥ གལ་ཏེ་འཕྲལ་པ་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། །

བཟང་བ་ལ་ཡང་གཞན་འདོད་ན། །

དེ་ནི་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་གྱུར། །

དེ་ལས་གཞན་པའང་དེ་དང་འདྲ། །

སྒྲོ་འདོགས་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་ནི། །

འཇུག་ཕྱིར་གཞན་ཡང་ངོ་བོ་གང་། །

ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །

དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན། །

ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་སྣམ་སྦུངས་པ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བརྟུང་བ་ལའང་། །

@59 ཁྱོད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །

རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་བཞེས། གཞན་སྟེ་གང་ལ་ལ་ཞེག་གིས། སྒྲ་དང་

དེའི་ཚོས་རྣམས་ཇུས་ཐ་མི་དད་པས་གཅིག་བརྒྱང་བ་ན་ཀུན་བརྒྱང་ཡང་འཁྲུལ་རྒྱུས་

ངེས་མ་རྙེས་པས་འཁྲུལ་པ་དེ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ངེས་ཤེས་སྦྱངས་བརྒྱང་ཟིན་

ཡང་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ངེས་ཤེས་སྦྱངས་པ་དེ་སེལ་འཇུག་ཏུ་

གྱུབ་བོ། །ངེས་ཤེས་ཕྱི་མཐང་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྱུབ་སྟེ་རང་གི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་

ཡུལ་དབེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱང་ཡང་

མ་ངེས་པ་འགལ་ཏེ་ངེས་ཤེས་ཡུལ་ལ་སྣུབ་འཇུག་ཁས་བླངས་པས་སོ། །སྒྲ་

འཛིན་མདོན་སུམ་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བརྒྱང་མ་བརྒྱང་ཆ་

ཤས་རྣམ་པར་སྣང་ནས་བརྒྱང་ཡང་རྟོགས་མི་དགོས་ཏེ་གང་ལ་མཐུན་ཏྲྀན་ཚང་བ་

དེ་རྟོགས་པའོ། །

གཉིས་པ། དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ་

གསུམ། ལོག་ལྡོག་དང་སྒྲུ་གསལ་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤང་དང་། གཞན་སེལ་

གྱི་སྒྲུ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་། བརྗོད་ཡུལ་ངོས་བརྒྱང་བའོ། དང་པོ་ལ། སེལ་བ་

སྣ་ཚ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། སྣ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་

དང་། དེས་ན་བརྟེད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལན་

དངོས་དང་། དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་དང་། ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །

གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །

སྒྲ་དང་དེས་པ་ཉིད་དང་ནི། །

བརྗ་ཡི་རྟེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། །

@60 ཞེས་པས། རྟ་ལས་ལྷོག་པ་དང་། བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག

པའི་ལོག་ལྷོག་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་སྣ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་ཁོ་ནར་གནས་པ་

དེ་ཡུལ་རྣས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་བརྟ་ཐ་དད་པའི་རྟེས་སུ་བྱེད་པ་

ཙམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་ལ་གཉིས། རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་མི་འཐད་པར་

ཐལ་བ་སྦྱང་བ་དང་། སྣ་ཐ་དད་དུ་སྣོས་པའི་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྟོད་མོད་ཀྱི། །

བརྟོད་བྱའི་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། །

རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་བྱེད་པ་ཡིས། །

ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །

ཅེས་པས། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྟོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀས་ལྡོག་པ་གཅིག

བརྟོད་རྒྱས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཕྱས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཡང་སྒྲས་ཕྱས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་

དང་། བློ་ལ་ཕྱས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་གོ་བ་ནི་བརྟོད་བྱ་ཕྱས་ཐ་དད་ལ་གོམས་པ་ཚེ་

བས་དེ་ལྟར་གོ་བའོ།།

གཉིས་པ། སྐྲ་ཐ་དད་སྣོས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་

དད་པ་འདོད་པའི་རྟེས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱས་ཐ་དད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་

ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྐབའི་སྒོར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འདྲ་བར་

བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྣོང་བ་དང་། །

མི་སྣོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །

བརྡ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །

འདོད་པའི་རྣེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །@61 ཞེས་པས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཀྱི་རྟེན་དུ་རྟང་བ་

བློ་ཡུལ་དུ་སྤོང་བ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཡུལ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་སྤོང་

བ་དེ་ཡུལ་དངོས་དབང་གིས་མིན་པར་འདོད་པའི་རྣེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལ་རྗེས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །

སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་འདི་ཉིད་དོ། །

དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །

ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱས་ཐ་དད་ལྡུང་

གོ་བར་བྱས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ལ་ཀྱས་ཐ་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཅིག་ཉིད་

བརྗ་ཐ་དད་པའི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།

གསུམ་པ། སྒྲའི་སྤྱོར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བ་ནི།

དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། །

དེ་ལ་ཕན་པའམ་བྱིད་ལྡན་ནམ། །

གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། །

དེ་ལས་ཁྲག་པར་གཞན་མེད་དོ། །

ཞེས་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཞེས་པར་འདོད་ནས་སྒྲའི་སྟོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་

བྱས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ཇས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར། ཁྲག་པར་གཞན་སྟོང་མི་

སྟོང་ཙམ་ལས་གཞན་མེད་དོ།།

གསུམ་པ། ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། ।

དེ་ལྟན་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པ་བསལ། ।

@62 ཞེས་པས་གཞན་སེལ་སྒྲའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་

ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ། སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི།།

རིགས་དང་དེ་དང་ལྟན་པ་དག ।

ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར། །

གང་དག་གི་ཚོག་དངོས་པོའི་དབང་། །

ལྷུར་བརྗོད་བརྗོད་འདོད་མི་བརྗེན་པ། །

དེ་དག་ལ་ནི་དྲུག་པ་དང་། །

ཚོག་དབྱེ་ལ་སོགས་གླན་ཀ་རིགས། །

ཞེས་ཚོག་ཤད་དྲུག་གིས་རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཇུས་ཐ་

དད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཕྱོགས་བྱང་གིས་ཉཱ་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་འབྱུང་རོ། །

བཙ་སྨོད་པ་དང་སྨྱོད་པ་བ་དེ་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་དང་མང་ཚོག་ལ་སོགས་

པ་མི་རུང་བའི་གླན་ཀ་འཇུག་སྟེ་ཆོག་རྣམས་བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་མིན་པར་དཔོས་

དབང་གིས་ལྷུར་བླངས་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།།

གསུམ་པ། སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པ་ལ་དཔོས་དང་།

གཞན་ལ་མང་ཚོག་སོགས་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།

དང་པོ་ནི།

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །

ཚོགས་བང་སྤྱི་པོས་ཇི་ལྟ་བུ། །

རྟོད་བྱེད་ཀྱིད་དུ་ངེས་བྱེད་པ། །

དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོད་བྱེད་ཡིན། །

@63 ཞེས་སྨྲ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་མིན་པར་བརྟེད་འདོད་པའི་དབང་

གིས་བརྟེད་པར་འདོད་པའི་སེལ་པ་སྤྱི་བ་ལ་མང་ཚོགས་སོགས་མི་རྟུང་བའི་ཀློན་ཀ་

མི་འཇུག་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བཙུན་མོ་རྣམས་བྱོང་བྱུག་ལ་སོགས། །

ཐ་དད་དངོས་མིན་བཞག་པའམ།

ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མཁའ་ཉིད་ཅེས། །

བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། །

ཅེས་པས་སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་ན་སྒྲ་འཇུག་པ་ལྟར་དངོས་པོར་གནས་

དགོས་པས། བྱད་མེད་གཅིག་ལ་བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པ་དང་། བྱོང་བྱུག་ལ་

ཁང་བཟང་གི་ཕྱེད་བ་ཞེས་པ་དང་། ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་

སོགས་སྣྲུར་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ། གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། ཡུལ་སྒྲིའི་གནས་

ཚུལ་དང་། དེ་སྐད་གི་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་

པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་ཡཁད་དང་། དེ་ལ་སྐད་བ་བསམ་ངོའི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་

བསྟན་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་དེ་འཛིན་འཕྲུལ་

པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཐལ་བ་སྟོང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །

དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་ཕྱོ། །

གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །

གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲིན་བྱེད་པ། །

སྤྲིན་བྱེད་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ཐ་དད་པ་ཉིད་བསྒྲིབས་པ་ཡིས། །

@64 དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །

ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །

ཞེས་པའི་ཚིག་བརྒྱད་ཀྱིས། ཤེང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཟློ་དེས་ཤིང་གི་དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ཟློ་ཀུན་ཇོ་བ་དང་། ཤེང་གསལ་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་

ཀྱང་སྤྱི་ཟློ་ལ་རྫས་ཐ་དད་མིན་པར་སྣང་བ་ནི་སྤྱི་ཟློ་དེས་ཤིང་གསལ་རྫས་ཐ་དད་སྣང་

བ་ལ་སྤྲིན་པར་བྱས་པའོ།།

གཉིས་པ། དེ་ལ་སྣང་བ་བསམ་ངོ་བདེན་པ་ཙམ་དུ་སྣུབ་པ་ནི།

དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །

སྨྲི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་པས། ཤིང་འཇོག་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཤིང་གི་དོན་སྨྲི་དེ་ཤིང་འཇོག་

རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མོ།།

གསུམ་པ། དོན་དམ་བདེན་པ་བཀག་པ་ལ། དངོས་དང་ཤེས་པའི་རྫས་

ཕྱི་རོལ་ཀྱི་སྨྲི་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །

དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །

གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྟེས་མི་འགྲོ། །

རྟེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། །

ཅེས་པས། ཤིང་གི་སྤྱི་བླུགས་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་དེ་དམ་པའི་

དོན་དུ་མེད་པ། དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་དུའང་

མེད་པར་བསྒྲུབ་པའོ།།

གཉིས་པ། ཤེས་པའི་རྫས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། །

ཤེས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། །

@65 ཇི་ལྟར་དོན་གཞན་འབྱང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་གཉིས་དེས་ཤེང་གི་དོན་སྤྱི་དེ་ཤེང་འཇོན་རྟོག་པའི་རྫས་ཡིན་

ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གསལ་བ་ལ་རྟེས་སུ་མི་འབྱོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན།

བཞི་པ། དེ་འཇོན་འབྲུལ་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི།

དེས་ན་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ། ।

འཇོམ་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ལོག་པ། ।

ཞེས་པས་ཤིང་གསལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཤིང་གི་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཇོམ་པའི་ཤིང་

གི་སྤྱི་བློ་དེ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཞེས་པའོ།།

ལྟ་པ། འབྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྣང་པ་ལ་གསུམ། འབྲུལ་གཞི་

དོས་བཟུང་བ་དང་། དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྒྲིད་པའི་དཔེར་རྟོག་གསུམ་

དགོད་པ་དང་། སྨན་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི།

མིང་དོན་གང་ལྡན་ཚན་ངེས་བྱ། ।

ཐ་དད་འདི་ཡི་ས་བོན་ཡིན། ।

ཞེས་པས། ཤིང་གསལ་རྩ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཤིང་འཛོན་རྟོག་པའི་

བརྒྱད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པའོ། ।

གཉིས་པ། དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྒྲུབ་པའི་དཔེར་རྒྱན་གསུམ་བཀོད་

པ་ནི།

གཅིག་རྟོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །

དོན་གཅིག་སྒྲུབ་ལ་འགའ་ཞིག་ནི། །

ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་ཅིས། །

ངེས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །

@66 ཞེས་པས་ཤིང་གསལ་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་འབྲས་བུ་

གཅིག་བསྒྲིད་ངེས་ཏེ། ཤིང་གི་སྦྱི་འཛོམ་རྟོག་པ་དང་། ཤིང་འཛོམ་དབང་པོའི་

མངོན་སུམ་བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ། སྣན་དགོད་པ་ནི།

དཔེར་སྣན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ལྷན་ཅིག་པའམ་སོ་སོ་ཡིས། །

རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་པར། །

མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་བཞིན། །

ཞེས་པས་དཔེར་ན། སྨན་པར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་སྨྱོ་དོན་གཞན་མེད་

པའི་རྟས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རིམས་རྣད་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱུང་བ་བཞིན་དུ།

དུ་མས་གཅིག་བསྒྲིད་པ་ལ་སྨྱོ་དོན་གཞན་མི་དགོས་སོ།།

ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་སྨྱོ་མ་ཡིན། །

དེ་དག་ཞིང་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །

བཏུན་པས་ཕན་འདོགས་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །

ཞེས་པས་སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ནད་ཞི་བ་ཡིན་ན་སྨན་ནུས་པ་ཐ་དད་

མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཞིང་དང་སོ་ནམ་ནུས་པས་སྨན་བཟང་དན་དུ་མི་འགྱུར་

བར་ཐལ་ལོ།།

གཉིས་པ། དེ་སྐང་གི་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྤྱི་བློ་འཇུག་ཚུལ་

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དེ་འཇིག་རྟམ་རྟོག་བློ། །

དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་ཅན་འདྲ། །

@67 དེ་ཡི་འབྲས་ཅན་མིང་དོན་ལས། །

ཐ་དད་མཐར་ཐུག་སྐྱེ་བ་གང་། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་ཕྱི་རོལ་དང་། །

གཅིག་ལྟ་གཉན་ལས་ལོག་ལྟ་བུར། །

སྣང་བ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ཡི། །

ཡན་ལག་མེད་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མིན། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི། ཤེང་གི་རང་བཞིན་འཇོམ་པའི་རྟོག་པ་

དེ་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། ཤེང་གསལ་ལ་བརྒྱད་ནས་

སྐྱེས་ཤེང་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །སྒྲིབ་འཇོམ་ལ་སྣང་བའི་

ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤེང་ལྟ་བུ་དང་། གཅིག་ལྟ་བུ་དང་ཤེང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་

སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཤེང་དེ་ཉིད་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་

ཤེང་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་

ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་།

རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །

འདི་ལྟར་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །

དེས་ན་ཐ་དད་མིན་ལྟ་བུར། ।

དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལོག་པར་ཡང་། ।

སྣང་སྟེ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། ।

གཞི་མཐུན་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི ।

@68ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས། ।

ཐ་སྙད་ནོར་དོན་ཅན་རྒྱས་བྱེད། ।

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཀུན་ཡང་། ।

ཕན་ཚུན་མེད་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ।

དེས་ན་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་དང་། ।

གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ། ।

དངོས་པོ་རྟོག་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། ।

རྗེས་དཔག་ཇི་སྐད་བཤད་ཇི་བཞིན། ।

འབྲུལ་པར་འདུ་ཡང་གཞན་ལས་མིན། ।

མར་མེའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་བཞིན། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་བཞེས། རྟོག་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག

པར་སྣང་བ་དེ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག

པ་དེ་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད། ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཀྱང་

འབྱུལ་པ་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་ཐོབ་པ་མི་འགལ་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་བརྒྱུད་ནས་

འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་བོ། །

འབྱུལ་པར་འདུ་ཡང་དོན་ཐོབ་མི་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཀྱིས་དོན་མི་

ཐོབ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མར་མེའི་འོད་ལས་

རོར་བུ་མི་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ། ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

དེ་ལ་དུ་མའང་འབྱས་གཅིག་ཅན། ।

དེ་འབྱས་ཅན་མིན་གཞན་རྟེན་ཅན། ।

@69 བརྗོད་དང་ཤེས་པས་གཅིག་ཉིད་དུ། ।

ཐ་སྣད་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད། །

དེ་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད། །

དེ་དངོས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

དེ་འབྲས་ཅན་མིན་དོན་ལས་ནི། །

ཐ་དད་པས་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཤེས། །

ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། ཤིང་གསལ་དུ་མ་རྣམས་ལ་ཤིང་གི་ཐ་སྣད་

འཇུག་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཤ་པ་ལྟ་བུ་

ལ་གཞི་མཐུན་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་ཤ་པ་མ་

ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྟོག་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཅན་དུ་ཚད་མས་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་གཞི་

མཐུན་རྐྱེག་པ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པའི་དགོས་པ་དང་།

རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

སྒྲ་དོན་འདི་དང་གཞི་མཐུན་ཏེད། ।

ཡོད་པ་མིན་ཡང་རྗེ་ལྟ་བུར། ।

གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ། ।

དངོས་ལ་འདི་ནི་མི་སྲིད་དོ། ।

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། ।

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། ।

དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། ।

འཇིག་རྟེན་ཇི་སྙེད་བྱགས་དེ་ལ། །

@70 དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །

བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། །

དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་པོས། སྒྲིའི་དོན་བཤད་མ་ཐག་ལྷོག་པ་ཆེག་རྒྱང་

དང་ལོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དངོས་པོ་

ལ་མི་སྲིད་དེ། དོན་དམ་མིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པ་གཞི་མཐུན་དང་སྤྱི་དེ་

རྣམས་དངོས་པོར་གནས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་མིན་ཡང་། རྟོག་པ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་

བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་

སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་གློ་བ་དོན་གཉེར་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། རང་མཚན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རང་མཚན་དུ་མི་རིགས་པ་

དང་། སྒྲ་དོན་དུ་མི་རིགས་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

དམ་པའི་དོན་ཐྱི་དོན་རྣམས་ནི། །

རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། །

དུ་མ་བློ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས། རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་སོགས་བློ་འཕྲུལ་པས་བསླད་ཅིང་

བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་མ་འཕྲུལ་བ་བརྒྱང་དོན་འདྲེ་བ་མེད་པར་གནས།

རྫས་གཅིག་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།@71 གཉིས་པ། སྒྲ་དོན་དུ་མི་རིགས་པ་ནི།

དེ་སྨྲོ་ཁྲད་པར་ཞེས་བྱ་བའི། །

བྱེ་བྲག་འདི་ནི་བློ་དོན་ལ། །

དེ་ཉིད་ལ་གཞན་ལས་ལྡོག་པས། །

ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་བརྟག །

བསྒྲབ་བྱ་སྒྲབ་པར་རྟོག་པ་ལ། །

དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། །

ཁྲོད་པར་སྤྱི་དང་འདྲེས་པ་འདིར། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་གཟུང་བྱ་མིན། །

དེ་ནི་སྤྱི་དང་ཁྲོད་པར་གྱི། །

རྣམ་སོགས་ཅིར་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན། །

བྱེ་བག་ཁྲུད་པར་མང་པོ་རྣམས། །

དེ་གཅིག་ལ་ནི་མི་རྟང་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་པོས། རྩས་གཅིག་ལའང་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་

སྨྲོ་དང་བྱེ་བག་འབྱེད་པའི་ཚ་འདི་ནི། རྟོག་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གནས་ལ། དེ་ལྟར་

འབྱེད་པའི་སྒོག་པ་དུ་མར་དབྱེ་རྟང་བ་དང་འབྱེད་པའི་གཞི་རང་མཚན་ཡིན་ཡང་།

དེ་ལ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཚ་སྨྲོ་མཚན་དུ་འདོད། བསྟན་བྱ་སྟོན་

བྱེད་ལ་རྟོག་པའི་བློའི་སྣང་བ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་དེ་རང་མཚན་བཟུང་

ཡུལ་དུ་ནུས་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། རྟེས་དཔག་གི་བརྒྱང་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པུ་དེ་

ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་སྤྱི་ཡང་རང་མཚན་མ་ཡིན་ལ། བྱས་མི་

རྟག་སོགས་ལྟོག་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྱུབ་བོ། །

@72

གསུམ་པ། དོན་བསྡུ་བ་ནི།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག །

དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི། །

སྒྲ་ཡོད་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཡང་། ।

སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། ।

ཞེས་པས། སྒྲའི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་རྟོག

པའི་རྟགས་པ་མེད་དེ། སྒྲ་དེ་རང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བརྗ་ཡུལ་

གསུམ་པ། བརྗའི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་བརྗའི་ཡུལ་

ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། གཞན་སེལ་བརྗོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྒྲ་དོན་གཞན་

བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་རྟོད་སྟང་དོ། །དང་པོ་ལ། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་

ལ་མི་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱང་པ་མི་རུང་། སྒྲ་རྒྱང་པ་མི་རུང་། སྒྲ་དང་

བཅས་པའི་གསལ་བ་བརྗོད་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྗར་བཏགས་སྟོན། །

དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །

དེ་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། །

དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གང་ལ་བཏགས་

པའི་དོན་དེ་གོ་བ་དང་། བརྡ་སྤྲོར་བའི་དགོས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་

ཚེད་དུ་ཡིན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བརྡ་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་འཁྲིགས་ནས་མེད་པས།

དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གསལ་བ་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྤྲོར་བ་མ་

ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། སྤྱི་རྒྱང་པ་བརྟའི་ཡུལ་དུ་མི་རྟང་བ་ནི།

ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་བྱེད་པར། །

ནུས་པ་ཤེས་ནས་དེ་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །

འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་དོན་རྣམས་ལ། །

རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྨོས་བར་བྱེད། །

དེ་ལ་རིགས་དོན་བྱེད་རྟང་མིན། །

ཞེས་ཆོག་ལྟས་བརྟ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་དེ་

དོན་བྱེད་པའི་རྟགས་པར་ཤེས་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ།

རིགས་དོན་གཉན་ལ་དགོས་པ་དེ་བསྒྲུབ་མི་རྟགས་པའོ། །

གསུམ་པ། སྒྲི་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་བརྗའི་ཡུལ་དུ་མི་རྟང་བ་ནི།

དེ་ལྟན་རྟགས་པ་དེ་ཡང་ནི། །

ཅི་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྟོན་མི་བྱེད། །

གལ་ཏེ་མཐའ་ཡས་ཕྱིར་འདི་མཚུངས། །

དེ་བྱེད་དེ་བྱེད་མ་ཡིན་ལས། །

ལོག་པར་མཚུངས་ལ་རྟེས་མ་བྱས། །

དེ་ལྟན་ཉེས་མཚུངས་ཕྱིར་ཞེ་ན། །

བློ་སྟེ་རིགས་གཞན་མི་དགོས་སོ། །

ཞེས་པའི་ཚོགས་བདུན་དེས་སྤྱི་ལྟན་བྱི་གསལ་བ་ལ་བརྟ་སྤྲོར་རོ་ཞེ་ན། གསལ་

བ་ཙོ་ན་ལ་སྤྲོར་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་

དོན་གཞན་མེད་ན་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པས་སྣང་མི་རུས་ན་སྤྲོ་ལྡན་གྱི་གསལ་བ་

ལའང་སྣོང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲོས་གསལ་

བ་ལ་ཉུང་བ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་

@74

མཚུངས་པའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྟ་མ་བྱས་པར་སྤྲོ་དོན་གཞན་བརྟའི་ཡུལ་དུ་འདོད་

ཅེས་དྲིས་པས། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན། །ཞེས་ཉེས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། ཉེས་པ་མི་མཚུངས་མོད། མཚུངས་ཀྱང་རིགས་དོན་གཞན་མི་དགོས་

པར་གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ན་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་བསྟུབ་པ་ནི།

དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །འཇུག་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་སྦྱ་བརྗོད་དེ། །

དེ་ཡིས་དེ་དག་རྣམས་ལས་འདི། །

མི་གཅོད་ན་ནི་དེ་ཇི་ལྟར། །

གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་གཅོད་ཡོད། །

སྦྱ་རྣམས་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ། །

ཟད་པ་མིན་ནམ་ཞེད་ལ་དེར། །

སྨྲི་གཞན་བྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་པའི་ཚིག་བརྒྱད་དེས་བརྡ་སྤྲོར་བར་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་དོན་དེ་ལས་

གཞན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་དོན་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། བརྡ་སྤྲོར་བའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་སྤྲོར་

བ་ན། བྱམ་མ་ཡིན་མི་གཅོད་ན་བྱམ་པ་མི་གོ་ལ། བཅད་ན་སྨྲི་དོན་

གཞན་མི་དགོས་པར་བརྟུན་བའི་དགོས་པ་བསྟུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། སྨྲི་དོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྤང་ལ་གསུམ།

སྨྲི་དོན་གཞན་མེད་ན་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། སྨྲི་འཛིན་སྨྲི་ལས་

སྐྱེ་བ་དགག། །སྨྲི་སྤྲ་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །

བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི། །

དོན་རྣམས་མཐོང་ནས་གཞན་མཐོང་ཡང་། །

དེ་ལས་གཞན་དང་བལ་བ་ཡི། །

ཡུལ་ཅན་གྱི་ནི་སྣ་རྣམས་ཀྱིས། །

ལྷན་ཅིག་སྣང་ནས་དོ་ཤེས་བྱེད། །

ཅས་ཆོག་བྱག་དེས་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ནའང་སྔ་ཕྱི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྣང་ནས་དོ་

ཤེས་ཏེ། དོན་སྔ་མ་རྣམས་མཐོང་བའི་སྣ་རྟོག་གོམས་པའི་དབང་གིས་དེ་

ལྟར་མཐོང་བའོ། །

གཉིས་པ། སྤྱི་འཇོམ་སྤྱི་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་འཇོམ་

སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། སྤྱིས་ཕན་བཏགས་པའི་གསལ་བས་བསྐྱེད་པ་

དགག་པ། གསལ་བས་ཕན་བཏགས་པའི་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ། ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི།

གཞན་གྱི་ལྟར་ན་འང་བློ་དེ་ནི། །

སྤྱི་ནི་འབའ་ཞིག་ཉིད་ལས་མིན། །

རྒྱ་ཀུ་དེ་ཙམ་རྣམ་ཤེས་ན། །

གསལ་བ་མི་ཤེས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་ཚོར་ན་ནམ་ཡང་ནི། །

དེ་ལྟན་འབྲེལ་བ་མ་བཟུང་ཕྱིར། །

དེ་དང་ལྟན་ངེས་མི་འགྱུར་བའི། །

དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་པོ་དེས། བྱེ་བྲག་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་ནའང་སྤྱི་བློ་དེ་ནི་སྤྱི་

འབའ་ཞིག་བརྗོང་པོ་དེ་དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། བློ་དེ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་

བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེ་ཙམ་རྣམ་པ་ཤར་ན། གསལ་བ་མི་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ།

སྤྱི་དང་གསལ་བའི་འབྲེལ་བ་མི་ཞེས་པར་འགྱུར་མི་ཞེས་ན་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་

དང་ལྡན་པ་མ་ངེས་པ་འགྱུར་ལ། དེས་ན་སྤྱི་དང་ལྡན་པའི་སྐོན་གསལ་བ་ལ་

ཐ་སྙད་འདོགས་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། ।

གཉིས་པ། སྤྱིས་ཕན་བཏགས་པའི་གསལ་བས་བསྒྲིད་པ་དགག་པ་ནི།

གལ་ཏེ་དངོས་གཅིག་བྱོགས་བྱེད་པའི། །

གསལ་རྣམས་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཞེ་ན། །

དངོས་པོ་གཅིག་དེས་དེ་རྣམས་ཀྱི། །

ཐ་དད་པ་ཉིད་སེལ་ཏམ་ཅི། །

ཐ་དད་ཕྱིར་ཡང་དེ་རྣམས་ལ། །

གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་མི་འདོད། །

གལ་ཏེ་དུ་མའང་གཅིག་ལྡོས་ནས། །

ཐ་དད་མིན་ཏོ་སྐྱེད་ཅེ་ན། །

དེ་དག་སོ་སོ་མེད་པར་ཡང་། །

དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་བའི། །

ཏོ་ལ་དེ་རྣམས་ནུས་མེད་ཕྱིར། །

ཏོ་ཡིས་འཇོན་པ་མེད་པ་ཡིན། །

སྟོ་སོགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ། །

ནུས་པ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །

@77

ཚོགས་ལའང་ནུས་གྱུབ་གསལ་བ་ལ། །

ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །

ཞེས་ཚིགས་བཅད་བཞེས། གལ་ཏེ་སྨྲི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་བྱོགས་བྱེད་

པའི་གསལ་བ་རྣམས་སྨྲི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན། སྨྲི་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་མི་བསྐྱེད་པས་སྐྱོན་

མེད་ཅེ་ན། སྨྲི་དེས་གསལ་བ་དུ་མ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བསལ་བར་ཐལ། དེས་

གསལ་བ་དུ་མ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྒྱུར་བསྟེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གོང་དུ་ཟཁད་

པ་དེས་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་དུ་གསལ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་གཅིག་མི་བསྟེད་པ་ཡིན་

གྱི་གསལ་བ་དུ་མའང་སྤྱི་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བྱོ་གཅིག་བསྟེད་ཅེ་ན། གསལ་བ་སྟ་

མ་རྣམས་སྤྱི་བྱོ་ལ་གཟུང་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བ་

སྟ་མ་རྣམས་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་པར་གསལ་བ་ཕྱི་མ་དང་ལྡན་གཅིག་པའི་སྤྱི་གཟུང་དོན་

དུ་བྱས་ནས་བསྟེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བྱོ་ལ་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཟུང་

རྣམ་ཞར་བས་སྤྱི་བློའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྟོན་པོ་མེད་པའང་མིག་ཤེས་

བསྒྲིད་པས་སྟོན་པོ་དེ་བསྒྲིད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་མཚུངས་

ཏེ། སྟོ་སེར་རྣམས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ནུས་པ་སོ་སོར་ཡོད། གསལ་

བ་རྣམས་ཡོད་མེད་ལ་སྤྱི་བློ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་རྒྱུ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ། གསལ་བས་ཕན་བཏགས་པའི་སྤྱིས་བསྒྲིད་པ་དགག་པ་ལ།

ཐལ་བ་དགོད་པ། དེའི་ལན་དགག་པ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཞེགས་པ་དྲན་པ་ལ་སྣང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དག་གང་རུང་ལ། །

ལྷོས་ནས་དེས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་མིན། །

དེ་དག་དེ་གཅིག་ལ་ཕན་ན། །

ཇི་ལྟར་བློ་གཅིག་ཉིད་ལ་མིན། །

@78

འདི་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར། །

ཕན་འདོགས་གང་ཡིན་བསྟེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཚིག་དྲུག་དེས། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རེ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པས་སྨྲི་དེས་

སྤྱི་འཛིན་བསྒྲིད་ནུས་ཀྱི་དེ་གཅིག་པུས་བསྒྲིད་པ་མེད་ཅེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་

སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་བསྒྲིད་པར་འགྱུར་ལ། གསལ་བ་དུ་མས་འབྲས་བུ་ཐུན་

མོང་བ་གཅིག་བསྒྲིད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ། ཕན་འདོགས་བྱེད་

རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དེའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཐ་དད་མི་སྣང་�because། །

ཐ་དད་རྣམས་ལ་མི་འདོད་ན། །

བློ་ཡི་སྣང་བ་ཐ་དད་དེ། །

དེ་དག་མཚུངས་ཞེས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་ན་ནི། །

ཇི་ལྟར་ཐ་དད་བློས་གཟུང་བྱ། །

འབྲས་བུ་གཅིག་འབྱུང་མི་དག་གི །

འབྲས་བློ་དེ་ཡང་ཐ་དད་དོ། །

ཞེ་ན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་རྒྱའི་ཕྱིར། །

བློ་ནི་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིས། །

བློ་གཅིག་རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་ཡིས། །

གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད། །

དེའང་དེ་འབྲས་ཅན་མིན་བྱལ། །

@79

ཞེས་ཚོག་བཅུ་གསུམ་དེས། གལ་ཏེ་སྨྲི་བློ་ལ་དུ་མའི་རྣམ་པར་ཤར་ན་

སྤྱི་བློ་མི་འགྱུར་བ་ལ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྟེད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་བློས་

གསལ་བ་རྣམས་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་པས་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཤར་དགོས་སོ།།

ཁྱབ་པ་མེད་དེ། མཚུངས་པར་འཛིན་ན་ཐ་དད་མིན་པ་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་གཟུང་

དགོས་པས་ཐ་དད་ཏོ་ན་ཇི་ལྟར་གཟུང་ཞེ་ན། བུམ་གསལ་དུ་མ་རྣམས་འབྲས་བུ་

འདྲ་བ་གཅིག་གི་སྤྲོ་ནས་མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་སྤྲོ་ནས་མཚུངས་པ་

མ་ཡིན་ནོ། །བུམ་གསལ་རྣམས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་

དེ་དག་རིགས་ཐ་མི་དད་དེ། བྱམ་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་

བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སོ། །བྱམ་གསལ་རྣམས་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་

པའི་སྤྱིའང་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སྤྱི་དོན་གཉན་ཁེགས་པ་དྲན་པ་ལ་སྣང་བ་ནི།

དེ་ལས་གཉན་པ་རྗེས་འགྲོ་བའི། །

དངོས་མ་མཐོང་ཕྱིར་བཀག་ཕྱིར་ཡང་། །

བརྟ་ནི་དེ་རིགས་དོན་ཅན་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་གསུམ་དེས། སྤྲུལ་དོན་གཞན་ཡོད་ན་མཐོང་དགོས་པ་ལས་མ་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། སྔར་རིགས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། རྟེས་འབྲེལ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད།།

ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བརྡ་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་བྱེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྤྲུལ་སྐྲ་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

དེ་བྱེད་མིན་ལ་དེ་བྱེད་དང་། །

འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན། །

དངོས་པོ་ཐ་དད་དངོས་ཙམ་གྱི། ।

ས་བོན་ཅན་དོན་མེད་པའི་ཕྱོ། ।

@80

སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་དེ་མི་བྱེད། ।

ཡོངས་སྤངས་ཡན་ལག་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ।

དངོས་པོ་ཐ་དད་རྟེན་ཅན་ཕྱིར། ।

དོན་ལ་མི་སྨྲ་ཡོད་པར་འདོད། ।

དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཏེ། །

དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །

ཞེས་ཚོག་བཅུས་སྨྲི་འཛིན་མི་སྣང་བ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན། བརྟ་བྱས་ཀྱང་

རང་མཚན་ལ་མི་བསྟུ་བ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་དེས་སྨྲི་བྱོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ

ན། སྒྲས་སྣང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བའི་རྟོག་བྱོ་བསྐྱེད་ཀྱང་། རང་མཚན་ཐོབ་པའི་

ནུས་པ་ཡོད་དེ། དེ་མིན་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་

མཚན་ལ་བརྟུད་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལས་སྐྱེས་

པའི་རྟོག་པ་དེས་དོན་སྤྱི་དོན་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་ཡང་། གཞན་སེལ་གྱི་

ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་

སྣང་ནས། དོན་དེ་བྱེད་པ་ལ་བརྟུད་ནས་བརྟེན་པའོ། །

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྣང་བ་ལ་གསུམ། རྟོག

པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྣང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་

གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སྣང་། དངོས་པོ་སྒྲས་བརྗོད་ན་སྒྲ་དང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་

མེད་དུ་ཐལ་བ་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཉེས་

པ་མེད་པར་སྨྲ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །

ཤིང་དོན་འཛིན་ན་གཉིས་པོ་དག །@81 ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཛིན་པ། །

མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་འགྱུར། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བརྟར་བཏགས་པ། །

མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲ། །

དེ་དག་གི་ནི་བརྡར་འདོགས་པ། ।

ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མིན། ।

གལ་ཏེ་རྣམ་གཅོད་ཤིང་གི་དོན། ।

འཇོམ་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས། ।

བརྡ་ལས་དེ་དག་མི་སེལ་ན། ।

ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས། ।

དེ་ཡོངས་སྤངས་ནས་འཇུག་པར་ནི། །

མི་འགྱུར་ཤིང་གི་ཁྲད་པར་བཞིན། །

གལ་ཏེ་གཞན་བཀག་མི་སྤྱབ་པར། །

མདུན་གནས་གཅིག་གཅིག་རབ་བསྟན་ནས། །

འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ལ། །

ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚོ་ན་ཡང་།

དེ་རྟོགས་འགྱུར་ལ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་སྟམ་ན། །

འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་འདི་ཁོ་ན། །

ཞེས་བྱའི་ཐལ་བ་ལྟོག་པ་མེད། །

ཅེས་པའི་ཚོག་ཉར་གཉིས་དེས། སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་

ཁ་ཅིག་ཁྲིད་སེལ་བ་སྟེ་བ། སྒྲ་རྟོག་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྟོ་ནས་འཇུག

@82 དགོས་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཉིས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་དགོས་

ཏེ། ཤིང་ཤེས་པར་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་

ཤེས་པར་གཅད་བྱ་ཤིང་མ་ཡིན་ཤེས་དགོས། དེ་ཤེས་པ་ལ་གཅད་བྱའི་ཤིང་

ཤེས་དགོས་པས། དེ་གཉིས་ཐོག་མར་གཅིག་འཛིན་པ་མེད། དུས་གཅིག

ཏུའང་མི་འཛིན་པས། གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་པ་ལས། སྒྲི་དོན་གཞན་ཁས་བླང་

ན་མཇོས་སོ་ཞེས་སྨྲའོ། །མགོ་མཚུངས་ཁྱེད་ལྟར་ན་གཞི་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་

འདོགས་པ་ན། དེ་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མིན། གཅོད་ན་ཤིང་འཛིན་པའི་

གོང་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་གཅོད་ན་སྐྱ་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་

སྣང་ན་སེང་གེ་དོན་ལ་མི་འཇུག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་

དེས་སེང་ལྡེང་སྣང་ན་ཤ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཤིང་ཡིན་

ཞེས་སྨྲའ་པའི་སྐོ་ན་འཇུག་ན་འང་ཤིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྨྲི་དོན་གཞན་

བརྗེའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོར་ཚུལ་ལ། འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་

ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྒྲོར་ན་སྔར་བྱི་ཉེས་པ་གཉིས་པར་འགྱུར། འདི་ཁོ་ན་

ཤིང་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྒྲོར་ན་སྔར་བྱི་ཉེས་པ་དང་པོར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི།

གཅིག་རྟོགས་ཞེས་བྱའི་ཚེས་པ་ནི། །

གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་ཡོས། །

དེ་དང་དེ་མིན་རྒྱུ་དོན་རྣམས། །

བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། །

ཟློ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས། །

ཟློ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དང་། །

རྒྱུ་མིན་ངོ་བོ་བྱལ་བ་དང་། །

@83 ངོ་བོ་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །

ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་འགྱུར་བས། །

ཐ་དད་པ་ལ་སྐད་སྦྱོར་ཏེ། །

དེ་ལས་དེ་རྟོགས་འགྱུར་བའི་ཕྱོ། །

འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །

ཞེས་ཆོག་བཅུ་གཉིས་དེས། ཤིང་གི་དོན་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་

པའི་གང་ཟག་གིས་བརྟའི་སྐུ་རོལ་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་

མེ་འབར་བྱེད་དང་མེ་འབར་བྱེད་མིན་པ་སོ་སོར་ཤེས་ཟིན་ལ། བརྟ་སྐྱར་བ་ན་

རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་

དུ་སྣང་ཞིང་། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ।

གཞན་སེལ་བརྟའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་སྐྱིང་

པོ་ཡོད་པའི་སྐོར་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྟ་སྐྱར་ལ། བརྟའི་སྐུ་རོལ་རིགས་

གཉིས་སོ་སོར་ཞེས་པའི་ཕྱིར། བརྡ་དུས་ན་བརྡ་སྤྱར་བ་ན་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་

ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་གོ་སྟེ། ཚོ་འཕྲུལ་པའི་དབང་གིས་གསལ་བ་སྟ་ཕྱི་གཅིག

པ་ལྟར་ཞེན་པའི་ཕྱིར།།

གཉིས་པ་རྫོད་བྱེད་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ་བ་སྤྲངས་

པ་ལ་གཉིས། གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེལ་འཇུག་གིས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ་

བ་སྤྲང་བ་དང་། སེལ་བའི་སྒྲའི་རང་ལྡོག་ལ་དེས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ་བ་སྤྲངས་པའོ།།

དང་པོ། བློ་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཟློག་ནས། །

དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །

སྒྲ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །

དེ་དོན་ངེས་པར་གཟུང་ཕྱིར་རོ། །

@84 གཞན་དུ་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་འགྱུར། །

དེས་ན་ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚོག །

ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཇོག་རྣམས་ལ། །

རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་ཚིག་བརྒྱད་དེས། འགའ་ཞིག་གིས། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བྱམ་

མ་ཡིན་གཅོད་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་

གཅོད་རྒྱུ་མེད་པས་སེལ་འཇུག་མིན་ཞེན། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཉན་པ་པོའི་

བློས་མི་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ལས་ལྡོག་རས་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཆེད་ཡིན་ལ།

གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་རྣམ་གཅོད་ཡོད་དེ་

ཤེས་བྱ་སོགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་བརྗོད་དོ།།

གཉིས་པ་སེལ་བའི་སྒྲ་རང་ལྡོག་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པ་སྣང་བ་ལ་གསུམ།

བརྗའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཕྱོགས་གྲུང་གི་བཞིད་པར་བསྟན། ལུང་གི་དོན་ཚགད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །

དེ་རྣམ་བརྗོག་ནས་དེ་དག་ལས། །

ཐ་དད་ཁྱད་པར་མཚུངས་པའི་རྒྱུ། །

རྣམ་པ་སྣང་བ་ཅན་ལ་འགོད། །

ཅེས་ཆོག་བཞེས། ཤིང་འཛོམ་རྩོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་

བ་ཅན་ཤིང་གསལ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། ཤིང་མ་ཡིན་རྣམས་

ལྷོག་སྟེ་ཤིང་གི་བརྡ་འགོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱོགས་བྱང་གིས་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལྷོག་པ་ཡིས། །

དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཚ་འགའ་ཞིག །

@85 རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་པས་རབ་ཏུ་བཤད། ।

ཅེས་ཆོག་གསུམ་པོ་དེས། གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་ཕྱོགས་གླང་གིས་

བཞེད་དེ། དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས་དངོས་པོ་དེའི་ཚ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་

པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ལྟང་གསུམ་གྱིས་བཤད་དོ། །ལྟང་དང་པོས་རང་

མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན། གཉིས་པས་རང་

མ་ཡིན་བཀག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བསྟན། གསུམ་པས་དེས་ན་གཞན་སེལ་

གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི།

འདི་ལའང་ངོ་བོ་སྟང་ཟད་མེད། །

སྒྲ་རྣམས་ལས་དེ་རྟོགས་ཉིད་ཀྱིས། །

གཞན་བརྗོག་རྟོགས་འགྱུར་དེ་ལ་ནི། །

འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། །

རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གཞན་འགའ་མེད། །

སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ।

ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་ཕྱིར་འདི། ।

དངོས་མེད་དངོས་པོ་ལྟན་ཉིད་དུ། ।

མཐོང་བ་བློ་ཡིས་བསྟད་པ་ཡིན། ।

དེ་ཉིད་ཕྱིར་འདི་དོན་དམ་མིན། ।

གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ། ।

དངོས་པོར་མི་འཇུར་འདི་འདི་ལས། ।

ཐ་དད་ཅེས་ནི་རྫོད་ཕྱིར་རོ། །

@86 ཞེས་ཆོག་བཅུ་གསུམ་དེས། བློའི་གཞན་སེལ་འདི་ལའང་ངོ་བོ་རྩང་ཟད་

ཀྱང་མེད་དེ་རྟོགས་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་ཆ་འགའ་

སྒྲ་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ཤིང་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་དོན་གྱི་

གཞན་སེལ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེས་ལྷོག་པ་དོན་

གཞན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། ལྷོག་པ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་བརྫོད་པ་

དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་མི་དགོས་པར་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤིང་མ་

ཡིན་གཅོད་ནུས་སོ། །ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཉིས་ཕྱང་གསུམ་མེད་པའི་འགལ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་སྟང་བ་དེ། རྟོག་པས་བསླད་ཅིང་

བཏགས་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་

སྟང་བ་དེ་ཤིང་ཡིན་ན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་སྒྲས་བརྗོད་ན་སྒྲ་དང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་

སྟང་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་དང་ཚད་མ་སྟ་ཕྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། སེལ་བ་སྟ་

བ་ལ་ཐ་སྣད་ཀུན་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན། །

སྒྲ་འམ་རྟགས་ནི་གཅིག་པུ་ཡིས། །

བྱ་བྱེད་དེ་ལ་བཅད་པ་ཡི། །

དངོས་པོའི་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །

གང་གི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལས། །

མ་ལུས་པར་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བ། །

དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཡིན་ངེས་ན། །

འབྲས་བུ་དུ་མ་རྟེན་གཅིག་འགྱུར། །

@87 ཞེས་ཚིག་བརྒྱད་དེས། རྟོག་དོར་སྣང་དང་འདྲེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཅོད་པ་ན།

སྣ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྣ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུགས་ནི། སྣ་རྒྱུ་འཇིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་

གཅོད་ཀྱི། དངོས་པོ་ཀུན་བརྗོད་བྱ་དང་ནུས་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་

བརྗོད་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ནི་དངོས་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་བརྗའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །

བྱས་མི་རྟག་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྟེན་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ།།

གཉིས་པ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཐ་སྙད་ཀུན་འཐད་པ་ལ་གཉིས། སེལ་བ་སྨྲ་བ་

ལ་གཞི་མཐུན་སོགས་འཐད་པ། དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །

གང་ཚོ་གཞན་མི་སྟོང་བར་གནས། །

དེས་ནི་དེ་ཁྱབ་གཅིག་པུའང་སྟང་། །

དེ་ཚོ་བློ་ཡི་ངོར་བྱས་ནས། །

གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

སྒྲ་ནི་རྣམ་གཅོད་བྱེད་པ་ན། །

དངོས་པོའི་ཚོས་ལ་རེག་འགྱུར་བ། །

དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱའོ། །

དངོས་པོ་གཅིག་ནི་རྫོད་བྱེད་མིན། །

བློ་ལ་སྣང་མིན་སྣང་རྟང་ལ། །

དངོས་པོ་མེད་པས་ངེས་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱི། །

སྒྲ་རྣམས་དང་ནི་བློ་ཉིད་ཀྱང་། །

སྨྲ་ཡི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་ཏེ། །

དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྲིད་ཕྱིར། །

@88 ཞེས་ཆོག་བཅོ་ལྔས། གང་གི་ཚེ་སྟོན་པོ་སྒྲས་རྣམ་གཅོད་སྟོན་པ་ན།

ཞུཏྲལ་མི་སྣང་མི་སྣྲག། ཞུཏྲལའི་སྒྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན། ཞུཏྲལ་སྟོན་པོ་ཞེས་

བརྗོད་པ་ན་རྟོག་དོར་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྩས་ཐ་དད་གཞི་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་མ་

ཡིན།། ཞུཏྲལ་སྟོན་པོའི་མེ་ཏོག་དེ་སྣང་བ་ལྟར་ཞུཏྲལ་ཡང་ཡིན་སྟོན་པོ་ཡང་

ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་མི་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ་རང་མཚན་ཐོབ་

པའི་ནུས་པ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པས་སྐྱེདས་དངོས་པོ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་

གཞན་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པས་རང་མཚན་མི་ཐོབ་སྟེ། སྤྱི་གཞན་མེད་པས་སོ། །

དེ་ལ་གཞི་མཐུན་སོགས་མི་འཐད་དོ།།

གཉིས་པ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ། གཞི་

མཐུན་མི་སྲིད་པ། སྤྱི་སྤྲ་མི་འཐད་པ། སྤྱི་བློ་མི་འཐད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །

ངོ་བོ་ཐ་དད་བློ་གང་ལས། །

གཅིག་ནི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི །

དོན་གཅིག་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན། །

ཐ་དད་གྱུར་ན་དབྱེར་མེད་པའི། ।

ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། ।

ལྟོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ।

ཐལ་འགྱུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད། ।

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཡོངས་བསྟན་ཕྱིར། ।

ཐ་དད་འབྲས་བུ་གཅིག་དག་ལ། ।

ཏྲན་པོས་སྨྲ་གཅིག་བརྗད་བྱས་པ། ।

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན། །

@89 ལྷོག་པ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན། །

ཐ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། །

དཀའ་དང་མི་རྟུས་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །

དངོས་པོ་ལ་མིན་དངོས་པོ་ཀུན། །

རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །

ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །

དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །

དེ་འབྲས་ཡིན་མིན་ལས་བརྟེན་པ། །

གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །

དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་། །

སྐྱ་ཡི་ཐ་དད་མི་རིགས་སོ། །

དེ་ཕྱིར་དེ་འབྲས་འདོད་ན་ཡང་། །

དེ་འབྲས་མེད་ལས་ཐ་དད་ཉིད། ।

དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པས་གཟུགས། ।

རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཙམ། ।

གང་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་འབྲས་དེ། ।

སྟོན་པ་དག་ནི་སྲིད་པར་འཇུར། ।

འགའ་ཞིག་ཅིག་ཅར་ཀུན་རྟོགས་ཕྱིར། ।

དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྤྱི་ལས་ནི། ।

ཐ་དད་མེད་དུ་ཟིན་ན་ཡང་། ।

བརྟ་ལས་བྱུང་བ་བསྟད་པར་བྱ། ।

@90 ཞེས་ཆོག་སོ་གསུམ་དེས། གྲངས་ཅན་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁྱེད་ལྟར་ན།

སྟོ་སེར་ངོ་བོ་གཅིག་པས་བློ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བར་འགྱུར།

འདོད་ན། སྟོན་པོའི་རང་བཞིན་སེར་པོ་ལ་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ཀ་

ཡིན་པར་ཐལ། བློ་མ་འབྲེལ་བས་སོ་སོར་དམིགས། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་

ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་རྟེན་ལྟོས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་

པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་དགག་པ་ནི། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་པས།

གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར། སེལ་བ་སྣ་བ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཉེས་པ་

དེ་དག་མེད་དེ། རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ཀུན་ལས་ལྡོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྟག་པོ་བརྗོད་ཤེས་པས་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་བྱས་པའི་དགོས་པ།

ཆུ་སྐྱོར་བ་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་ཚེད་དུའོ། །གཞན་སེལ་མེད་ན། གསལ་བ་སོ་

སོར་བརྟ་སྦྱར་དགོས་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དང་དེ་དག

མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དཀའ་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་

གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སྡུའང་དོན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར། བ་གླང་

ཁྲ་བོའི་ངོ་བོ་དེ་སེར་སྐྱ་ལ་མེད། བ་གླང་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ

ཁྲ་བོ་ལ་མེད་ཀྱང་། བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ

ཡོད་པས། ཐུན་མོང་དུ་སྒྲི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་དོན་གཞན་མེད་ནའང་སྒྲི

སྒྲ་འཇུག་གི་སྒྲ་ཐ་དད་ཁོ་ནར་མི་དགོས་སོ། །བཞོ་བཀལ་དོན་གཉིར་རྟམས་གཞན

སེལ་འདོད་དགོས་ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་འདོད་པས་སོ། །དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་

རྒྱུན་གསུམ་པོས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྒྲིད་ནུས་པས་སྤྱི་སྒྲ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་འཇུག་ལ།

རྒྱུན་གསུམ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱུ་ཚོགས་ཀུན་དུས་གཅིག་ཏུ་མིང་

གཅིག་གིས་རྟོགས་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ། །@91

གཉིས་པ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

འདོད་པ་བཟློད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར། ।

མང་པོ་དག་ལ་མཉན་པ་གཅིག ।

ཅེས་ཚིག་གཉིས་དེས་གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱི་གཞན་དངོས་པོ་གཅིག

གནས་པའི་ཕྱིར། མཉན་པ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་འདྲུག་ཅེ་ན།།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གནས་པ་རྟེན་རྣམ་གསལ་བ་ཡིན། ।

དེ་ལྟར་དེ་ལ་མི་རིགས་སོ། ।

ཞེས་ཆོག་གཉིས་དེས། སྤྱི་དོན་གཞན་གསལ་བ་ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་

སྐོ་ནས་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་དངོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རྟེན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། གསལ་བྱེད་དུ་

མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལ་ཕན་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། །

རྟེན་མིན་ལྡོང་བའི་ཚུལ་ཅན་གྱི། །

རྒྱུ་ཤུགས་སོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །

སྐྱེད་པ་འཁར་གཞོང་སོགས་པས་རྣམ། །

དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྲིད་དོ། །

དེ་མེད་ན་ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར། །

གནས་མིན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པ་ཡི། །

རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་མི་རིགས་ཉིད། །

ཅེས་ཆོག་དགྱེས། གསལ་བ་རྣམས་སྨྲི་དོན་གཞན་ལ་མི་ཕན་པས་དེའི་དོན་

གཞན་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའོ། །མ་ཁང་གཞོང་དེས་རང་ནང་གི་རྒྱུ་ཤུགས་ལ་ཕན་འདོགས་ཏེ།

མ་ཁང་གཞོང་མེད་ན་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལ། རྒྱུ་ཤུགས་རིགས་

འདྲ་སྟ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་གོ་ས་མཚུངས་པར་བསྒྱིད་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་

རྣམས་སྨྲི་དེའི་གྲྭབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྨྲི་དེ་ཏྲག་དངོས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། སྨྲི་དོན་གཞན་གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་དཔྱད་ན་མི་བཟོད་པ་

ནི་རྫས་ཐ་དད་ན་མི་གནས་པར་འགྱུར། རྫས་གཅིག་ན་གནས་པའི་ངོ་བོར་གནས་

བྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ། མི་ཕན་པའི་གསལ་བྱེད་མི་འཐད་པ་དང་། སྨྲི་གསལ་

བྱེད་ཙམ་གྱིས་སྨྲི་ལྡན་དུ་མི་འཐད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་རྟང་བའི། །

དོན་དུ་གཞན་གྱི་ངོར་བྱེད་གང་། །

གསལ་བྱ་ཡིན་ལ་རྟང་ཉིད་ཀྱི། །

བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱུ་རྟུ་འདོད། །

འདི་ནི་སྟ་ནས་རྟང་ཉིད་ན། །

དེ་ལ་ལྷོས་པ་མི་རྟང་སྟེ། །

འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི། །

སྤྱི་ལྡན་པ་ལས་གང་ལས་ཡིན། །

མིག་སྨན་སོགས་བཞིན་གསལ་བ་ལས། །

དབང་པོའང་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ।

དེ་ནི་ཡོད་མེད་དུས་དག་ལ། ।

རྟོགས་པ་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། ।

ཞེས་ཚིག་བཅུ་གཉིས་དེས། གསལ་བ་རྣམས་སྨྲི་དོན་གཞན་གྱི་གསལ་

བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བྱེད་སྣ་ནས་རང་འཛིན་ཞེས་པ་བསྟེད་རྩང་ཉིད་དུ་གནས་

དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྨྲི་དེ་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྨྲི་དེ་ཚེས་

ཅན། རང་འཛིན་ཞེས་པ་བསྒྲིད་པ་ལ་གསལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་

འགྱུར་བ་མེད་པས་གསལ་བ་ལས་གསལ་མི་དགོས་སོ། །གསལ་བྱ་གསལ་

བྱེད་ནི། སྣན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་དེ་བདག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཞེས་བསྒྲིད་

རྒྱང་བསྒྲོན་འོད་ལ་ལྟོས་པས་དེའི་གསལ་བྱར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །གསལ་བྱ་

གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་

མི་འཐད་པར་མ་ཟད་དབང་པོ་གསར་དུ་འདུ་བྱེད་ལའང་མི་རིགས་ཏེ། གསལ་

བ་རྣམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་དག་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

མིག་སྣན་གྱིས་མིག་དབང་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་སྤྲིའི་གསལ་བྱེད་ཙམ་གྱིས་སྤྲི་ལྡན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི།

རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །

གལ་ཏེ་རིགས་དང་ལྡན་འདོད་ན། །

སྒོན་མེ་ལ་སོགས་གསལ་བྱེད་ནི། །

བ་ལང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྡན་འཐད། །

ཅེས་ཆོག་བཞེས། གལ་ཏེ་རིགས་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རིགས་

དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་འདོད་ན་སྒོན་འོད་ཀྱང་བ་གླང་ཉིད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་སྨྲ་བློ་མི་འཐད་པ་ལ། སྨྲི་འོ་ཞོ་དགག་པ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་

སྣང་དུ་བསྟན་པ། རང་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྨྲིར་དགག་པ།

གཟེགས་ཟན་གྱི་ལུགས་གཉིས་སོ་སོར་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །

གཞན་ནམ་གཞན་མིན་ཡོད་ཉིད་དེའི། །

སྟོན་མེད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། །

སྤྲོ་ཡི་བློ་གྲོས་ཇི་ལྟར་ཡིན། །

གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ནི། །

གཞན་ལ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ཕྱིར། །

གཞན་ཉིད་མིན་ན་རྟེས་འགྲོ་མེད། །

གཞན་ཉིད་ན་ཡང་རྟེན་མིན་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་དེས། བྱངས་ཅན་པས་རིགས་གསལ་བ་ལས་ཇུས་ཐ་མི་

དད་པར་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་དུ་

འདོད་པ་གང་དག་སྔོན་མེད་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་འདིའོ་སྙམ་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་

བར་ཐལ། སྔར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དེ་གཞན་ལ་མཐོང་བ་

མེད་དེ། སྤྱི་ཚ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་སྔ་མ་དང་ཇུས་གཞན་མིན་ན་

གསལ་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་རྟེས་འགྲོ་མེད། སྔ་མ་དང་ཇུས་གཞན་ན་དེ་ལ་བརྟེན་

པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་གཟེགས་ཟན་གྱི་ལུགས་གཉིས་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། གསལ་

བའི་བར་ན་སྤྲོ་མེད་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། ཡོད་པའི་ལུགས་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། མི་འགྲོ་དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན། །

ཕྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྡན་པའང་མིན། །

རྟེན་སྟ་མ་ནི་ཡོངས་མི་འདོར། །

ཀྱེ་མ་ཕོངས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན། ।

@95

གཞན་ལ་གནས་པར་བྱུང་པ་ནི། ।

རང་གི་གནས་ལ་མི་གཡོ་ཞིང་། ।

དེ་ལས་གནས་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ། ।

གནས་ན་ཤིན་ཏུ་རིགས་པར་ལྡན། ।

གང་ན་དངོས་དེ་གནས་བྱུང་པ། ।

དེར་ནི་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་ལ། །

དེ་དག་ཡུལ་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ། །

ཅི་ག་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །

ཞེས་ཆོག་བཅུ་གཉིས་དེས། གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སྦྱི་མེད་པར་ཐལ། སྟ་

མ་ལ་ཡོད་པའི་སྦྱི་དེ་ལ་རྟེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་སྦྱི་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱི་སྟ་

ནས་ཡོད་པའང་མིན་ཏེ། གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བའི་རྟེས་སུ་སྦྱི་

ཡོད་པའང་མིན། སྦྱི་ཆ་གཅིག་སྟ་མར་གནས་ཆ་གཅིག་ཕྱི་མར་འཕོས་པའང་མིན།

སྒྲི་རིལ་པོ་ཕྱི་མར་འཕོས་པའང་མིན་ཏེ། སྒྲི་རྟེན་སྔ་མ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། རྗེས་

སུ་བརྩེ་བས་ཀྱི་མ་སྒྲི་འཇུག་ཚུལ་དེ་སྒྲི་ཕོངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །གཞན་སྣང་མ་ལ་

གནས་པའི་སྒྲི་ནི་རང་གི་གནས་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་སྒྲི་ལ་ཆ་མེད་པས་གནས་གཞན་

དུ་གསལ་བ་ལ་སྒྲི་གནས་པ་མི་རིགས་སོ། །སྒྲི་དེ་ནི་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་

ཁྱབ་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ཡོད་ས་དེར་སྣ་ནས་ཁྱོད་ཡོད་

པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གསལ་བའི་བར་ན་སྤྲི་ཡོད་པ་དགག་པ་ནི།

ཿ གལ་ཏེ་ཀུན་ན་རིགས་ཡོད་ན། །

གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་དེ་གསལ་ཉིད། །

ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཀུན་དུ་མཐོང་། །

@96

དེ་ཡང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མིན། །

གསལ་བྱེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། །

གསལ་བྱ་ཡང་དག་རྟོགས་པ་མིན། ।

སྒྲི་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག ।

ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་བཟློག་པར་འདོད། ।

ཅེས་ཚོག་བརྒྱད་དེས། དཔེ་ལུ་གསུ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོས་ལྟར་ན་གསལ་

བ་ཡོད་མེད་ཡུལ་གྱན་ཏུའང་སྒྲི་དེ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན་སྒྲི་དོན་གཞན་དེ་ཚ་མེད་

ཡིན་པས། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་ཡུལ་གྱན་ཏུ་གསལ་བ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། ।

གསལ་བ་མཐོང་ནས་སྒྲི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་བལྟོས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲི་མཐོང་

བའི་སྐོ་ནས་གསལ་བ་ལ་སྒྲ་བྱོ་འཇུག་དགོས་པ་འདོད་པས། སྤྱི་གསལ་བྱེད་དང་

གསལ་བ་དེའི་གསལ་བྱར་ཁས་བླངས་པས། གསལ་བྱེད་རྟོགས་ནས་གསལ་

བྱ་རྟོགས་དགོས་པ་འཐད་ཀྱི། ལྷོག་ནས་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲའ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ལ། སྒྲའ་བྱེད་མ་ངེས། སྐྱོན་

སྤྱོང་མི་འཐད། གཞན་སེལ་སྒྲ་བྱེའི་རྒྱུར་རིགས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་པ་ཡང་། །

འཆོད་པ་པོ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོག་གཉིས་པོས། སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་དགོས་ཏེ།

འབྲས་འཆོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱོན་སྤོང་མི་འཐད་པ་ལ། ཐབས་འཇུག་པའི་ལས་དོན་གཞན་སྤྱི་

བློའི་སྒྲ་རྟོག་གི་རྒྱུད་མི་འཐད། སྐྱེས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཞན་དེད་མི་འཐད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཐ་དད་ཕྱིར་ན་ལས་རྒྱུ་མིན། །

འདི་ཡི་རིགས་མིན་ལས་འབྲེལ་ཕྱིར། །

མཉན་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིར། །

ལས་དང་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

འབྲེལ་བ་མེད་ཕྱིར་སྐྱ་ཡི་རྒྱུ། །

སྤྱི་ཡིན་མི་རིགས་མིན་པ་མིན། །

ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ལས་མེད་ནའང་། །

ཤེས་རྟོད་དག་གི་མ་ཡིན་ཏེ། །

རྒྱུ་མཚན་ཅན་མིན་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །

རྟེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་ནུས་པའང་མིན། །

ཞེས་ཆོག་བཀུས། སྐྱེས་བུ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ལས་དེ་དག་རྟེས་ཐ་དད་པའི་

ཕྱིར། གཅིག་གི་སྒྲ་རྟོག་འཇུག་མ་ཡིན། དེ་དག་ལ་ལས་ཉིད་ཅེས་པའི་

ཚ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། ལས་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་

ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་མ་ཡིན། འཆོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་མཉན་པ་གཞན་ལས་ལ་འཇུག

པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དགག་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་

ཐལ། ལས་ཀྱང་དགག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ལས་དགག་པའི་

སྐྱེས་བུ་ལ་སྤྱི་སྦྱ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བརྒྱད་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་སྦྱ་རྟོག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

ད་ལྟ་མེད་ནའང་ལས་མ་དགག་པའི་དུས་ཀྱི་ལས་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའང་

མི་འཐད་དེ། སྦྱ་བྱོ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར། སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་

ཡོད་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྱོ་བའི་སྤྱི་མེད་པས་དེ་དག

སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་སྦྱ་བྱོ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཞན་དེར་མི་འཐད་པ་ནི།

གལ་ཏེ་འཆོད་པོ་ཉིད་སོགས་སྤྱི། ।

དང་པོ་ཉིད་དུ་དེ་ཡོད་སོགས། ।

བཞིན་དུ་གསལ་འགྱུར་མིན་ན་ནི། ।

ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་ཕྱིས་མི་འགྱུར། ।

བྱ་བས་ཕན་འདོགས་ལྟོས་གསལ་བྱེད། ।

ཡིན་ན་འབྱུང་མེད་ལྷོས་པ་མེད། །

འདི་ནི་ཕུལ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། །

སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་དེས། སྤྱི་དོན་གཞན་འཆོད་པ་པོ་སོགས་དང་པོ་ནས་

འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་འཆོད་པ་པོའི་སྣམ་པའི་

བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་དངོས་རྒྱུ་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་

ནས་མེད་ན་ཕྱིས་འབྲས་འཚོད་པའི་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར། ཐབ་

འཇྲུད་པ་སོགས་བྱ་བས་སྐྱེས་བུ་ལ་ཕན་པས་སྨྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་

སྐྱེས་བུ་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་བས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དུས་ཕྱིས་འབྲས་འཚོད་པའི་བྱ་བས་འགྱུར་དུ་ཡོད་པས་སོ།། གསུམ་པ་གཞན་སེལ་སྒྲ་བློའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི།

ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་རེགས། །

ཉེ་བ་གང་གིས་འབའ་ཞིག་ལ། །

རབ་འཇུག་གཞན་ལ་མིན་དེ་ཉིད། །

སྒྲ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །

@99

ཞེས་པ་དེས། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་འང་། ཤེས་བཟློད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ།

ཤིང་དང་བ་གླང་སྤྱི་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་ན་འང་། དེ་གཉིས་ལ་སོ་

སོར་སྒྲ་འཇུག་གཅིག་གི་སྒྲས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ།

གསུམ་པ་རང་ལ་རྟོད་པ་སྟོང་བ་ལ། བྱངས་ཅན་ཀྱི་ལུགས་དེ་དགག་པ་

དང་། རིགས་པ་དེས་གཅིར་བུ་པའང་ཁེགས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་

བརྟོད་པ། དེ་དག་ག་པའོ། ।

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷོག་པ་སྣང་བ་ཡི། ।

དངོས་པོའི་རྟེས་འགྲོ་གཞན་མེད་ན། ।

གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གཞན་ཐྱིས་མིན། ।

ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཕྱིར་ཞེ་ན། ।

གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། ।

དུ་མ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན། ।

ཞེས་ཆོག་དྲུག་དེས། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་

སེལ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲི་གཞན་མེད་ན། ས་བོན་

དང་། ས་སོགས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མེད་

དགོས་ཤེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་

ས་བོན་དང་ས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པས་འབྲས་བུ་གཅིག

བསྐྱེད་པའོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་དེ་དག་ག་པ་ལ། རྒྱུ་དུ་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་

འཆོལ་བར་ཐལ་བ། འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷན་ཅིག

བྱེད་རྒྱུན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་དེས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྟང་བའོ།།

@100

དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི།།

བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ། །

མི་འགྱོ་ཞུད་པར་རྣམ་ངེས་བྱལ། །

གཅིག་དང་བྱལ་ན་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །

བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་། །

དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །

དེ་ཡང་རྟེས་འགྲོ་མེད་གང་ཞེག །

རྟེས་འགྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །

ཞེས་ཚོག་བཅུས། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་སྡུ་ཀུ་བསྒྲིད་པའི་ནུས་པ་ཡོངས་

སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་

དེ་ས་བོན་ལ་རྟེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་བཅས། ཆུ་ལུད་སོགས་ཁྱད་པར་རྣམས་ས་

བོན་དང་ལྡན་པའི་ངེས་པ་དང་བཅས་བའི་ཕྱིར། ས་བོན་ལས་སྡུ་ཀུ་བསྒྲིད་པ་ལྷན་

ཅིག་བྱེད་པའི་བྱ་བག་ལ་བལྟོས་ནས་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་གཅིག་དང་བཅས་ནའང་མི་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་རྣམ་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་པས་སྤྱི་གཙོ་བོ་

དེ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆུ་ལྷད་སོགས་ཕན་ཚུན་རྟེས་སུ་མི་འགྲོ། དེ་དག་ལ་རྟེས་སུ་

འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ངོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ། རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་

མེད་པ། རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ། ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་

པའི་དོན་བསྟུ་བའོ།།@101 དང་པོ་ནི། དེ་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །

འགའ་ཞིག་རྒྱུ་ཡིན་གཞན་པ་མིན། ।

ཞེས་ཆོག་གཉིས་དེས། གཙོ་བོ་བཀག་པ་དེས་ན། ནས་ཀྱི་ས་བོན་

ལས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བ་ནི། ས་བོན་གཉིས་པོ་ཉིར་ལེན་གྱི་ཀུས་པ་སོ་སོར་

ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་ལ་ཆ་ཅང་ཐལ་བ་དང་།

རང་ལ་མཚུངས་པ་སྟེང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ཐ་དད་པ། ।

མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར། །

དེ་ལས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར། །

མི་འགྱུར་ཞེ་ན་གཅིག་འཇིག་ཚོ། །

བདག་གནས་ན་ནི་དེ་ཡི་མིན། །

དེས་ན་སྤྱི་ཁྱད་ཐྲོང་མི་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་དྲུག་དེས། ནས་དང་ས་ལུ་ས་བོན་གཉིས་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་

འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཅོོ་བོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཐ་དད་པས་ཉེས་པ་དེ་ལྟར་མི་འགྲུར་ཞེ་ན།

རྣམ་འགྲུར་འཇིག་པའི་ཚེ་གཅོོ་བོ་རྟག་དངོས་གནས་པས། དེའི་རང་བཞིན་

མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ།

དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྣང་བ་ལ། སེལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྣང་བ་

བ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྣང་བའོ།།

@102 དང་པོ་ལ་ཆོག་དོན་དང་། གཞན་སེལ་ངོས་གཟུང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ལྷོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །

གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །

སྒྲི་ཡི་བློ་ཡང་བསྣད་པ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་སྤྱན་དབྱུང་པ་ཡང་མེད། །

ཅེས་ཆོག་བཞེས་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་

གནས་མི་གནས་བརྟགས་པས་སྡུག་བབྱུང་རྒྱས་པ་མེད་དེ། ངོ་བོ་ཆུང་ཟད་ཀྱང་

མེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐྲོའི་གཞན་སེལ་ཡང་སྡུག་བབྱུང་དུ་མེད་དེ་ཐྲོས་

བསྟད་པའི་སྐྲ་དོན་ཙམ་ཡིན་པའོ། །དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡང་བརྟག་པ་གཉིས་ཀྱིས་

སྡུག་བབྱུང་དུ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྤྲོང་བ་ནི།

དེ་ཡི་སྐྱེད་བྱེད་ངོ་བོ་གང་། །

དེ་ལས་གཞན་པས་ཇི་ལྟར་སྐྱེད། །

ཐ་དད་ཁྱད་པར་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད། ।

དེ་ལ་ཐ་དད་མིན་པའང་ཡོད། ।

ཅི་ན་དེས་དེ་སྐྱེད་མིན་བརྗོད། ।

སྣང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། ।

ཐ་དད་བྱེད་ཡིན་དེ་ཉིད་དོན། ।

དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། ।

དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་ཚཁད། །

དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །

@103 དེ་ནི་བྱང་དོར་འབྲས་ཅན་པས། །

སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོག་བཅུ་གཉིས་དེས། སྡུ་གུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་

པའི་ཆུ་ལུད་སོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ། དེ་ལས་ངོ་བོ་གཉན་པས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་མི་

བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྡུ་གུ་བསྐྱེད་བྱེད་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཁོ་ནས་སྡུ་

གྱ་བསྒྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་རྣམས་དང་དོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་གཙོ་བོའང་སྒྱེད་

བྱེད་དོ་ཞེན། གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྒྱེད་པ་མིན་པ་ཉཱད་ཟེན་ཏོ། །ས་སྡུག

སོགས་བློ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྣང་བཞང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཁོ་ནར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་།

བློ་མ་འབྲུལ་བས་ཇུས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་དེ་ཇུས་ཐ་དད་པའི་འཇོག་བྱེད་དོ།།

ཁྱད་པར་རང་མཚན་དེ་ནི་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་ལས་ལོག་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་

འཐད་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེར་མི་རིགས་སོ།།

འབྲས་བུ་དོན་གཉིར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་བྱ་ཡང་རང་མཚན་དང་། དེ་ནི་བློང་དོར་

གྱི་འབྲས་བུ་བསྒྲིད་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་གཅོ་བོ་རྣག་དངོས་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།།

གསུམ་པ་ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཇི་ལྟར་ཐ་དད་མེད་ཁྱད་མེད། །

ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀུན་སྦྱུབ་མིན། །

དེ་བཞིན་ཐ་དད་ཁྱད་མེད་ན་འང་། །

ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱི་སྦྱུབ་བྱེད་མིན། །

ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཡི། ।

ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར། ।

ཞེས་ཆོག་དུག་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་ཀུན་གཅོ་

བའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གནས་ནའང་། གནས་སྐབས་རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་

@104 འདོད་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་རྣམས་ཇ་ཐ་དད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ན་འང་རྒྱུ་ཀུན་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་ཀུན་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་ཆོས་སྤྲ་མ་ལ་ངང་མཚན་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནའང་། དངོས་པོའི་

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་།

སྤྱི་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །

བྱེད་དང་མི་བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར། །

ཐ་དད་ཡོད་དེའི་ཕྱིར་བྱ་མེད། །

ཅེ་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་མི་བྱེད། ।

འོན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བྱེད་པོ་ཉིད། ।

དེ་ཅི་དངོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འམ། ।

ཞེས་ཚོག་དྲུག་དེས་རྣམ་འགྲུར་རྣམས་གཅོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག

པའི་ཕྱིར་ས་བོན་གཅིག་རང་འབྲས་སྣུ་གྲུའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་སྣུ་གྲུ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མི་

བྱེད་པ་འགལ་བར་འགྲུར་རོ། །ཡང་གཅོ་བོ་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ཡིན་ནའང་

གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་ས་ལྷའི་ས་བོན་གྱིས་ནས་ཀྱི་སྡུ་ཀུ་མི་བསྐྱེད་ཅེ་ན། ལྷན་

ཅིག་བྱེད་ཆུན་ཆུ་ལྷད་སོགས་ཀྱང་ནས་སྡུག་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་

གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་གྱི་ཚོ་ས་ལྷའི་

ས་བོན་དུ་གྱུར་ནས་རིམ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཀུན་བྱེད་པོར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དངོས་

པོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ནི་གཅོ་བོས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྤྱི་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ནི།

དེ་ལྟན་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་ནི། །

@105 ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་བའམ། ।

འདྲ་དང་མི་འདྲའི་བདག་ཉིད་ཅན། ।

རྣམ་གྲངས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་འགྱུར། ।

དེ་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་ཞེ་ན། ।

བདག་ཉིད་གང་གིས་དེ་དག་གི ।

ཁྱད་པར་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེས། ।

གལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན། །

ཐ་དད་ཉིད་འགྱུར་དེ་ལྟ་ནའང་། །

ཇི་ལྟར་བྱམ་སོགས་ཕན་ཚུན་བཞིན། །

སྨྱོ་དང་ཁྲོ་བར་དུ་འདོད་པའང་། །

སྨྱོ་དང་ཁྲོ་བར་ཅན་མི་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་བཅུ་གཉིས་དེས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་གཅོ་བོའི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག

ན་དེ་ལྟན་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་ན་གཅོ་བོ་ཡང་

ཕིན་ཏུ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བ་གཅོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཕན་

ཚུན་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་འདོད་ན། དེ་གཉིས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་

ཞེས་བྱ་བ་ཇས་ཐ་དད་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་ཡིན་ན། བུམ་སྣམ་སོགས་

གཅིག་ལ་གཅིག་གི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། གཅོ་བོ་དང་རྣམ་འགྱུར་ཡང་སྤྱི་དང་

ཁྱད་པར་གྱི་བློ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ། རང་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བ་

ཉེས་པ་མེད་པ། གཞན་ལ་ཡོད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །

བསྒྲུབ་བྱ་དེ་འབྲས་འདོད་པ་ཅན། །

@106 སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །

དེ་རྟེན་ཐ་དད་ཐ་དད་མེད། །

དཔྱད་བྱ་རང་བདག་ཉིད་ཐ་དད། །

ལྡོག་པ་མཚུངས་པ་འདི་དག་ནི། །

ཞེས་ཆོག་བྱེད་དེས། བཞོ་བཀལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིས་བྱ་འདི་ནི། རང་གི་

འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་རིགས་ན་ཡང་གསལ་བ་ལ་འཇུག་རིགས་ཀྱི་

གཙོ་བོ་དོན་དུ་གཉེར་མི་རིགས་ཏེ། བ་གླང་མངོན་སུམ་གྱི་མདུན་དུ་བྱས་ནས་

འཇུག་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་མེད་ཀྱང་འཇུག་པ་འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ།

རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཀུན་ལས་ལྡོག་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་གཞན་ལ་དགོད་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེ་འདོད་པ་ཆུར་འཇུག་པ། ཆུ་

འདོད་པ་མེར་འཇུག་པ་སོགས་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་ཚུ་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་ངེས་པས་ཕན་ཚུན་རྟེས་སུ་འབྲེ་བ་མེད་

དོ་ཞེས་པ། ཡོད་ཉིད་དངོས་པོ་རྟེས་འབྲེ་མེད། །འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་

འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་འཆད།

གཉིས་པ་རིགས་པ་དེས་གཅིར་བྱ་བའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། རིགས་པ་

སྤྱ་མས་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་འཇོམ་མེད་པ། །

སྐབས་སྦྱལ་གང་ཅིའང་རུང་སྣྲ་བ། །

དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

མཐའ་གཅིག་པ་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོག་བཞེས། མི་ཆུ་ཇས་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།

གཅེར་བུའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཇོམ་པའི་འཇོམ་མེད་པ་རྣ་མོ་ཞོར་འགྱུར་ཞིང་མི་

@107 འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐབས་སྦྱལ་གང་ཅིའང་རུང་བ་བློང་དོར་བྱ་མི་རུང་བ་སྣྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་

བསལ་བའོ། རྣ་ཞེ་རྩས་ཐ་དད་པ་སྲིད་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ། དོན་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ། ཡུལ་ཅན་

སྒྲ་བྱོ་ཐ་དད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད། ।

དེ་ཡི་ཁྱད་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར། ।

ཞེ་འཐུང་ཞེས་ནི་བསྟུལ་བ་ན། ।

ཅི་ཕྱིར་རྟ་མོ་ལ་མི་རྟུག ।

འོན་ཏེ་ཕུལ་བྱུང་འགའ་ཞིག་ཡོད། །

གང་གིས་ཁྱད་པར་འཇུག་འགྱུར་ན། །

དེ་ཉིད་ཞོ་ཡིན་དེ་གཞན་ལ། །

མེད་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མིན་གཞན་མིན། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་དེས། ཞོ་འཐུང་ཞེས་བསྟུལ་བ་ན། ཇ་མོ་འཐུང་བ་ལ་རྒྱུག

རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་དང་རང་མ་ཡིན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་བསལ་ཞིང་སྣང་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་

ཞེ་ལ་ཕུལ་བྱང་གི་ཁྱད་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་ཞེ་ལ་འཇུག་པར་

འགྱུར་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ཞེ་ན། འོ་ན། འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཞོ་ཡིན་པར་འགྱུར་

བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཇ་མོ་དེ་ཞོ་ཇ་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། །

བློ་སྒྲ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར། །

@108 ཐ་དད་བསྡུས་པར་སྣྲ་བ་ལ། །

དེ་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྲིད་འགྱུར། །

ཞེས་ཚིག་བཞེས། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྲ་བློ་ཐ་དད་མི་འཇུག་པར་ཐལ།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཐ་དད་རང་

བཞིན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པར་སྣྲ་བའི་གཅེར་བུ་ལ་ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་མི་

སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་

མེད་སྣང་བ་ལ་ཚོགས་དོན་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བསྣང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ངོ་བོ་བརྟེན་པ་དཔྱད་བྱ་ཉིད། །

མ་ཡིན་སྐྲ་ནི་དེ་དག་ཉིད། །

རྣམ་གཅོད་རྟོག་པར་བྱེད་པར་གྱུར། །

ཅེས་ཚོགས་བཞིས་དངོས་མེད་བརྟོད་པའི་སྐབས་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་གམ།

ཤེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཅེས་དྲྭགས་པ་སྐྱེ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་

རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་

དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །

ལྷོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་པ། །

བསྟན་བྱ་སྟན་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་དེ། །

འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །

ཞེས་ཆོག་བཞིས། རང་གི་བསྟན་བྱ་སྟྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་

གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲ་འཇིག་པར་བསྟྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྟགས་

@109 སྤུ་བཀོད་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་རྟགས་སྤུ་བཀོད་པའི་རྟགས་གཉིས་ཡོད་

ལ། དང་པོ་ཁྱད་པར་ལྡོས་པ་བ་དང་། གཉིས་པ་འབའ་ཞིག་པ་དག་པ་གཉིས་

སྤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱང་བ་ནི།

གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་རང་བཞིན། ।

ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་མིན། ।

ཁྱད་པར་རྟེས་འགྲོ་མེད་པ་ནི། ।

གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱ་དག་ལས་ཉམས། ।

ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་དུ་ནི། ।

བསྒྲུབ་བྱ་སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ། ।

དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །

འདི་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད། །

ཁྱད་པར་བསྟུབ་བྱར་བརྩང་ན་འདིར། །

གཏན་ཚིགས་རྟེས་འགྲོ་མེད་ཅན་འགྱུར། །

ཡོད་པ་བསྟུབ་བྱ་ཡིན་ན་དེ། །

ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྟུབ་བྱར་འགྱུར། །

དེ་ཡི་ཁྱད་པར་གཟུང་མེད་པར། །

དངོས་པོ་ཙམ་ནི་སྣང་བ་ན། ।

དེ་ཙམ་ཞུབ་བྱེད་བསྟན་བྱ་ཡི། ।

རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པ་མེད། ।

མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཚོས་མེད། ।

གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་འབྲེལ་པ་ཅན། ।

@110 མེད་པའི་ཚོས་ནི་འགལ་ཡིན་ན། ।

ཡོད་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་བྱར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་ཤད་ཀྱི་ལུས། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་

ཚིགས་སུ་རིགས་ན། གཅོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུའང་རིགས་

པར་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་ཙམ་གྱང་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་བསྐྱབ་

བྱའི་ཆོས་སུ་བརྩང་ན། གཅོ་བོ་དང་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་བསྐྱབ་བྱ་ལས་ཉམས་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེན། བྱངས་

ཅན་གྱིས་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་དེ། གཅོ་སྦྱང་ལ་

ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའམ། སྟིར་ཡོད་ཙམ་སྟྲུབ་

པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་རྟེས་འབྲེལ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་

གྲངས་ཅན་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

མི་སྣང་ཡོད་པར་བསྟན་པས་མི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ།། སངས་རྒྱས་པ་

ལའང་དེ་བཞོད་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་བསྟན་བྱ་དེ་འདྲ་བའི་

བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་པོ་བསྟན་བྱའི་ཆོས་སྤྱ་བརྟུང་ན་

གཉན་ཆོགས་དེ་ཁྱབ་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན།

ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་དགོས། ཡོད་ཙམ་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་དངོས་པོ་

ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ཉམས་པའི་

སྐྱོན་མེད་དོ། །མཚན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཞི་བཞིའི་སྣང་བ་དེ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་

ཆོགས་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་སུ་གང་བཀོད་

ཀྱང་ལྟར་སྣང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་རྣས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་ན་ཡོགས་

ཆོས་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་@111 ཀའི་ཁྱབ་བྱེད་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ཙོད་ན་ཁྱབ་པ་འཐུལ་པ་ཅན་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་

སྟོང་གི་ཆོས་ལྟ་བུ་ཙོད་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བ་ནི།

རང་བཞིན་སྣུབ་པ་གོ་བྱེད་ཡིན། །

དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ངེས་པ་ཡིན། །

རང་བཞིན་ངེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན། །

འདི་ལྟོག་པ་ན་དེ་ལྟོག་བྱེད། །

དཔེར་ན་མི་རྣག་ཉིད་བྱས་པའམ། །

མ་བྱས་པས་ན་མི་འཇིག་བཞིན། །

ཞེས་ཚོག་བྱུག་དེས་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གོ་བྱེད་མི་རྟག་པ་དེ་

སྒྲའི་སྟེང་དུ་གོ་བྱ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་བྱས་པ་ལྟོག་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་བརྗོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན།

སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ཚོས་མཐུན་སྤྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་དང་། མི་འཇིག

པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་

སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པ་དེ་ཚོས་མི་མཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡིན།

བཞི་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་

ལ། འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགོད། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ། དོན་བསྟུའོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །

རང་གི་ངོ་བོས་རྟེས་འབྲེལ་ཉིད། །

ཅེས་པའི་ཚོགས་གཉིས་དེས་བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱི་རང་ཆས་སུ་འབྱེལ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉན་མེད་པར་ཁྱོད་བསྟེད་པའི་རྒྱུ་དེ་

ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་འཇིག་པའི་ཡག་རྩེས་བྱས་པའི་ཕྱིར།

@112 གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་བསྟན་པ་ནི།

དངོས་པོ་ལྷོས་དང་བཅས་རྣམས་ནི། །

ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་། །

དེ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །

འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མི་སྲིད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་བཞེས། སྣམ་བུའི་དངོས་པོ་སེར་པོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་

གི་ཚོན་ལ་ལྷོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་སེར་པོ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།

བྱས་པ་ཡང་རང་ཉིད་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་ན་འཇིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་

འགྱུར། འཇིག་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་པས་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་ཀྱང་འཇིག་ངེས་ཡིན་

ནོ་ཞེན་མི་རིགས་ཏེ། འོན་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་དང་མ་འཕྲད་པའང་སྲིད་པས་བྱས་

པ་འགའ་ཞིག་འཇིག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

དེས་ན་འབྲས་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། །

འཇིག་པ་རྒྱུ་ལྡན་སྣ་རྣམས་ཀྱི། །

འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐམས་ཅད་དག །

འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་ཟཁད་པ་ཡིན། །

དེ་རྒྱུ་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །

འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུར། །

གང་ལ་འབྱུར་ཞེས་བྱ་དེས་ལས། །

གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུར། །

ཞེས་ཚོག་བརྒྱད་པོས། དེས་ན་ཐོ་བ་སོགས་ཡོད་ན་བྱམ་པའི་འཇིག་པ་

གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་བ་སོགས་བྱམ་པའི་འཇིག

@113 རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོའི་འཇིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་

འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འཕྲལ་བ་ཉིད་དུ་ཟཱཊ་པ་སྟེ་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་དངོས་

པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱང་གི་ཐོ་བ་སོགས་བྱམ་པའི་འཇིག་པ་

དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྒྲིད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟློག་སོགས་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས། གང་ལ་འཇིག་པ་

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་གཞན་ཡོག་བྱུར་སྣ་མི་རྟག་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

འཇིག་པར་འགྱུར་རོ།།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

དེས་ན་དངོས་པོ་ཡུལ་ཅན་གྱི། །

རྟེས་སུ་དཔོག་གང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །

འབྲས་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་ལས། །

རང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་དེས་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆོག་བཞེས། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེས་

ན།། བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟེས་སུ་དཔོག་པའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་

གང་ཡིན་པ་དེ། འབྲས་རང་གི་རྒྱས་གཞིས་སུ་དེས་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་།

ཁྱབ་བྱ་དེ་དག་ལས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་ཚོས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་བ་དེས་ཤིང་

གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།།

གཞིས་པ་དགག་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ལ། དངོས་དང་། རྫོད་

སྣང་དོ། །དང་པོ་ལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་

དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་དོ།།

དང་པོ་ལ། བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་བསྟན་པའོ། །

@114 དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་བློ་སྟོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ན། །

འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས། །

མི་དམིགས་པ་ནི་ཚད་མར་བཞག། །

ཅེས་ཆོག་བཞེས། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་

མཐུན་འཇུག་པ་དེ། ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཚད་མ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་

ཕྱིར། དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དེ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྣང་

པའི་ཚད་མར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ། དེ་བསྟན་པ་ནི།།

བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །

དོན་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ། །

རྟགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །

མི་དམིགས་ཕྱིར་ན་ཇི་ལྟར་མེད། །

ཡོད་མེད་རེས་བའི་འབྲས་ཅན་མིན། །

ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་དྲུག་དེས། བསྐལ་དོན་འགའ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་རྫོམ་བའི་

སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྐལ་དོན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་སོ་སྐྱེའི་

དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། བསྐལ་དོན་ཡོད་ཀྱང་གང་

ཟག་དེའི་ངོར་སྣུབ་རྒགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེས་དཔག་གིས་དམིགས་པས་མ་ཁྱབ་

པར་ཐལ། དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རྟགས་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒལ་

དོན་དེ་རྟམས་ནི་གང་ཟག་དེའི་ཚད་མས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཇི་ལྟར་མེད་པར་

བསྒྲུབ་ནུས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེས་བསྒལ་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་

@115 པ་བསྒྲུབ་པ་གང་ལའང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་འབྲས་

བུ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་སྣང་རྟང་མ་དམིགས་པ་ནི།

རྟགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །

ལ་ལ་ཚོད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར། །

རང་བཞིན་ཤེས་བྱེད་མི་ཤེས་ལ། །

རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །

རྒྱུ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བུ་ནི། །

མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །

དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཅན་ལ། །

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། །

གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་གིས། །

དེ་མེད་པ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

སྣང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

མི་སྲིད་པ་ནི་གྲུབ་པ་ན། །

སྣང་རུང་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི། །

དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །

དེ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཕྱིར། །

དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། །

མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར། །

@116 ཞེས་ཆོག་བཅོ་བརྒྱད་དེས། མ་དམིགས་པའི་རྒྱུགས་ལ་མེད་ངེས་སྒྲུབ་པ་ལ་

ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ་རྒྱགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་སྣང་རྟུང་གི་རྒྱགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྔར་ཚའོད་པའི་རིགས་པ་ནི། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག

གི་ཤེས་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེ་མེད་པ་

དེ་འབྲས་བུ་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱེབ་པའི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དེ་ཁྱབ་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་

ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་

པར་ཐལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྣང་རྟུང་བུམ་པ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་སྐྱིབ་བྱེད་སོགས་མི་སྲིད་པ་

བྱང་ན། སྣང་རྩང་གི་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས། གཞི་འགར་

བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བའི་

ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱང་གཞི་འགར་

དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ།

དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་མེ་ཉེ་བར་ཡོད་ན། བྱང་རིག་རྒྱུན་

ཆགས་སུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྩོད་སྤང་ལ། དགག་རྒྱས་ཀྱི་བྱངས་ངེས་ལ་རྩོད་སྤང་དང་།

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་ལ། གཅོ་ཐོ་ཞེས་པའི་སྐབས་དོན་བཟུང་། དེ་དགག་མི་

རུས་པར་བསྟན། དེ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་རྟོག་པས་བཏགས་

པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །

རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་བསྒྲུབ་པ། །

@117 ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ། །

སྒྲ་དོན་ཚོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །

དེ་དངོས་ཉིར་ལེན་མེད་པ་ཅན། །

སྒྲུབ་ལ་དེ་མི་དམིགས་པ་ན། །

དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ནི། །

མེད་པ་མ་ཡིན་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་པོས། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག

པས་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབས་ཤིང་སྒོ་བཏགས་པའི་སྒྲ་དོན་དེ་གཅོོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་

བྱ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་ཚོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་

དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཅོོ་བོ་སྣང་བ་དེ་གཅོོ་བོ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་བསྒྲུབ་

པ་ལ་རྟགས་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་

མ་དམིགས་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅོོ་བོ་སྣང་བ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྟོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་རང་མཚན་ཉིས་གྱུབ་པ་བཀག་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

དོན་དམ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཉིད་ཅན། །

མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པའི། །

དོན་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་རྣམས་ནི། །

རྒྱུ་མིད་ཅན་འཇུག་མི་འགྱུར་དང་། །

འདས་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་། ।

ཆོག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། ।

@118 དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཕྱིར། ।

དེ་དག་ཟློ་དོན་ཡུལ་ཅན་འདོད། ।

ཅེས་ཆོག་བརྒྱད་པོས། རྟོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་

གཟུང་ཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ན། ཕྱི་ནང་གི་མཐོང་བའི་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་

བྲག་གི་ཆོས་ཅན་དོན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲ་མི་འདྲ་བ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་

ལྷར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མིད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་མ་འོངས་པ་ལའང་དེ་ལྷར་

མི་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཐལ་བ་དང་། ཚོག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་

དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཀུན་བྱོས་

བཏགས་པའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་དགག་མི་རིགས་པ་ལ་སྒྲ་དོན་དགག་མི་རིགས་པ་དང་།

བསྟན་རིགས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙོ་བོ་མིན་པའོ།།

དང་པོ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་དོན་བསྟོན་པ་སྐྱབས་པ་ལ། །

ཆོས་ཀྱི་རྣེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། །

ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ལ། །

ཡན་གར་ཆོས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོག་བཞེས་གཅོད་པའི་སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་ན། རྟགས་དེའི་

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་

རྟེན་ཆོས་ཅན་བསལ་བའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡན་གར་བ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ།

དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ।

@119 གཉིས་པ་བསྒྲུབ་རིགས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཙོ་བོ་མིན་པ་ནི།

སྒྲ་དོན་བསྟོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། ।

ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ।

དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་བྱ་སྟེ། ।

འདི་ལས་འབྲས་འབྱུང་རབ་ལས་ཕྱིར། །

དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ལ། །

དོན་གཉིར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། །

འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཅི་ཕན། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་པོས། སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་མེད་པའི་བཅོ་བསྡུག

དོན་གཉིར་རྣམས་ཀྱིས་མེའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དཔྱད་པར་

བྱ་སྟེ། མེ་འདི་ལས་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རབ་ལས་པའི་ཕྱིར། དོན་

བྱེད་མི་རུས་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཉིར་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་དགོས་པ་མེད་དོ།།

འདོད་ལྡན་འཁྲིག་པ་དོན་གཉིར་རྣམས་ཀྱིས་མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་བརྟགས་

པའི་དགོས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ། ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །

སྒྲ་ཡི་དོན་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན། །

དངོས་རྟེན་མ་གྲུབ་འདི་ཆོས་སུ། ।

རིག་པ་སྣ་བས་གསུངས་པ་ཡིན། ।

ཞེས་ཚིག་བཞིས། སྒྲ་དོན་དེ་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པས།

བཏགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྒྲ་དོན་དེ་གཅོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་རྟེན་ཅན་དུ་མ་

@120 གྲུབ་པ་འདི་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྒྲུབ་བཞེད་ནས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཏགས་

པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་རིགས་དེ་སྣ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོད་པ་སྣང་བ་ལ།

ཆོག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྣུབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྒྲིང་

དགག་པ། དོན་བསྡུ་བའོ།།

དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུའི་ཆོག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྣུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་

དང་། མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ལ། ཆོག་ཙམ་དགག་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་དང་། འགལ་བ་སྟང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྣམས་དངོས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། ।

མེད་ན་མེད་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ।

དེ་ལས་དོན་གྱུབ་མིན་དེ་དག ।

སྒྲ་པོའི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད། ।

ཅེས་ཚིག་བཞེས། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་

དངོས་པོ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པས། ལྷང་དེ་རང་གི་ཞེན་པའི་

བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྒྲ་བ་པོའི་བསམ་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་

པར་བྱེད་ནུས་སོ།།

གཉིས་པ་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི།

ཡིད་ཆེས་ཚོགས་ནི་མི་བསླུ་བའི། །

སྨྲྀ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས། ཕྱོགས་གླང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ། ཤིན་

ལྷོག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་སྟོན་པའི་གསུང་@121 དང་མཚུངས་པའི་སྨྲྀའི་རྟགས་ལས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བར་རྗེས་

སུ་དཔག་པའོ།།

ཞེས་མདོར་བསྡུན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཚད་མར་བྱུར་པའི་

ལུང་དོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ཚད་མར་སྣང་བའི་

དགོས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །

སྐྱེ་བུའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་བཞི། །

ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །

དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། །

ཞེས་ཆོག་བཞེས། འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གིས་བསྟོས་པའི་བློང་དོར་ལ་ཕན་

འདོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་བསྒྲུབ་པ་རྣེས་སུ་མཐུན་

པའི་ཐབས་དང་། སྐྱེས་བུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྣོད་བྱེད་ངག་གང་ཡིན་པ་དེ་

ཚད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བ་བསྟན་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན།

ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་དཔྱད་པ་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་

གྱི་དཔྱད་པ་མ་དག་པའི་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཚད་མར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །

དོན་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དང་། །

རྗེས་སུ་དཔག་རྟམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། །

གཞོད་མེད་འདི་ཡི་མི་སྣུ་བའོ། །

ཞེས་ཆོག་བཞེས། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལུང་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་

རྒྱུ་མཚན་ནི། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། མཐོང་བ་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དོན་བསྟན་

@122 པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དངོས་རྟོགས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་

པ་དང་། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ལྷོག་སྟོན་པ་ལ་རང་ཚོག་སྟ་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་པ་དང་

དངོས་ཀྱགས་འགལ་བ་མེད་པ་དེ། ལུང་དེ་མི་བསླུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པ་ནི།

ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །

སྤྲོ་ལས་འདི་ཡུལ་ལྷོག་བྱུར་ནའང་། །

གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། །

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུང་། །

བློང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །

ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་རིས་པ་ཡིས། །

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །

གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་པོས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆོག་ཤེན་ཏུ་ཟློག་གྱུར་སྟོན་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཡུལ་ཤེན་ཏུ་ཟློག་གྱུར་ནའང་། ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ་གཞལ་བྱ་

དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་གསུང་དང་མི་སླུ་བར་མཚུངས་པའི་སྤྱིའི་རྟགས་ལས་རྟོགས་

ནུས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུང་སྟེ་ཤེན་ཟློག་དེ་ལ་མངོན་སྟོབས་

ཚད་མ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། བློང་བྱ་འགོག་ལམ་གཉིས་དང་།

དོར་བྱ་སྡུག་ཀུན་གཉིས་ཐབས་དང་བཅས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རབ་ཀྱང་དེས་

པ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞི་བསྟན་པ་ལྟར་མི་སྣུ་བར་དངོས་སྨོད་ཀྱི་བྱུང་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཤེན་སྐོག་གི་དོན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཡིན་ནོ།།

@123 གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་དག་གི་ལ། གཞན་དག་གི་ལུང་ཚད་མར་

ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་དག་པ། འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ལ་ལྟོས་པ། །

ཇི་བཞིན་དོན་དུ་གཞན་ཀྱིས་ཤེས། །

གལ་ཏེ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ། ।

ཤེས་པར་རྒྱས་ན་དོན་འདི་འདོད། ।

འདི་ནི་འདི་ལྟའམ་མིན་ནོ་ཞེས། ।

གཞན་ལ་སྐྱོན་ལྟན་སྐྱོན་མེད་པའམ། ।

ཚད་མ་རྣམས་ནི་རྟེད་དཀའི་ཕྱིར། ।

རྟོགས་དཀའ་ཞེས་ནི་གཞན་གྱིས་ཤེས། ।

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་པོས། ཁ་ཅིག་གིས། སྐྱེས་བུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་དེས་

སྣུས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཚོག་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱིས་དོན་ཅན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པས་

ཚད་མར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཕུལ་བྱུང་གི་སྐྱེས་བུ་དེས་

གསུངས་པའི་

གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉེས་ཟད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུར་འདོད་རིགས་ལ་

དེའི་གསུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྐྱེས་བུ་དེ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་ཤེས་རྟུས་ན།

དེས་གང་སྣུས་ཚད་མར་འདོད་རིགས་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་

བལྟོས་པར་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་སྐྱོན་ཡོན་གྱིས་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའམ་མིན་

ནོ་ཞེས་པའི་གང་ཟག་གཞན་ལ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་དང་སྐྱོན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་

མ་རྣམས་ནི་རྟེན་དཀའ་ཞིང་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་གཏན་

ལ་མ་ཕབ་པར་དེ་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུར་རྟོགས་དཀའ་ཞེས་གཞན་སློབ་དཔོན་གྱིས་

ཤེས་སོ།། གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་ལ། ཉེས་ཟད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་

སྨྲའ་པའི་རྒྱས་དགོད། ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཚེད་པ་སྟོང་།

@124 ཉེས་པའི་རྩ་བ་ངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་བརྟེན་པ་ཀུན། །

མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །

དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས། །

ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་བཞེས། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་ལས་བློ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཤེས་རབ་དེ་འཕེལ་ན་འགྲིབ་

པ་དང་། འགྲིབ་ན་ཕུལ་བྱུང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

ཤེས་རབ་དེའི་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་

བརྟན་མི་རྟང་བའི་རྩོད་པ་སྤྲོང་བ།

འཆོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །

ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ལོག་གིས། །

འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་བརྩོག་སྟེ། ।

བློ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། ।

ཞེས་ཆོག་བཞེས། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུས་འཁོར་བའི་འཆོ་བ་ཐམས་ཅད་

མེད་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་དག་པའི་

དོན་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་འབྲལ་མེ་རྩང་དུ་

ཞུགས་པས། བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྣང་བ་ལྟོག་པ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ངོས་གཟུང་བ་ནི།

ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག། ། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །

@125 དེ་མ་རིག་དེར་དེ་ལ་ཆགས། །

དེ་ལས་ཞེས་སྡང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །

རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུང་། །

གཞན་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་སྟེ། །

དེ་སྣང་པ་ན་སྤྲོང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་པོས། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་ཀྱང་

མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། རང་རྒྱུ་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ལས་

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན། དེ་ལས་བདག་དེ་ལ་ཆགས་པ་

དང་། ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ། །ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ནི་གཏི་

མུག་ཡིན། མདོ་གཞན་ལས་བཤད་པ་དང་ཡང་མཐུན་ཏེ་འཇིག་ལྟ་དེ་སྣང་པ་ན།

ཉེས་པ་ཀུན་སྤང་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར། འདི་ནས་ས་བཅད་དང་མ་སྦྱར་བར་

རྩ་ཆོག་ཁོ་ན་འབྲེལ་བར་བྱེད་དོ། གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ་ལ། རིག

བྱེད་པ་དག་གིས་ཆོག་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ཐུ་ཚགས་སོགས་ཉེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་

བུ་ལ་བརྟེན་པས་ཆོག་རྣམས་ཇུན་པ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཆོག

རྣམས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་པ་ལ།

ཆོག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐུ། །

ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་བདེན་དོན་ཅན། །

ཞེས་ནི་ལ་ལ་བརྗོད་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པ།

ཆོག་རྣམས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ། །

@126 ཡོན་ཏན་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ལོག་པའི་དོན། །

ཅི་མིན་ཞེས་ནི་གཞན་དག་བརྗོད། །

ཅེས་པས། ཚོགས་བདེན་པ་སྟོན་པའི་ཐུབ་སྐྱེང་རྩེ་སོགས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པས།

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚོགས་རྣམས་འོག་པ་ཉིད་དུ་བརྟོད་པར་བྱའོ།།

དོན་ཤེས་བྱེད་པ་དག་གི་ཐུབ། །

བརྟེན་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པས། །

ཚོགས་རྣམས་སྐྱེས་བུས་བྱས་མིན་ཡང་། །

དེ་ཕྱིར་འོག་པ་ཉིད་དུ་སྦྱིད། །

འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་བྱས་མིན་ན། །

བརྟེན་དེག་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

བརྟེན་ལས་དེ་ནི་གསལ་ཡིན་ན། །

བརྟགས་པ་གཉན་དག་རྣམ་མེད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་བརྒྱད་པོས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་ཡང་

དོན་ལོག་པ་སྟོན་སྲིད་དེ། ཁྱོད་ལས་དོན་གོ་བའི་རྒྱུ་སྐྱེ་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རིག

བྱེད་སྨྲ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྨྲ་ཐོས་པ་ཙམ་

གྱིས་བརྟེད་བྱ་རྟོགས་པར་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །ངག་གི་བརྡ་ལས་ཉན་པོ་བློ་ཡུལ་

དུ་གསལ་དགོས་ན། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་གཞན་བཏགས་པ་ལ་དགོས་མེད་དུ་

འགྱུར་རོ། །རྩ་བར།

ཚོག་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་ངེས་ན། །

དོན་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

དོན་དུ་མ་དང་མངོན་འབྲེལ་ན། །

@127 འགལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་། །

ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དོན་མི་འགྱུར། །

ཐ་དད་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་། །

རྣམ་པར་བཞག་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་བརྗོད། །

ཅེས་ཚིག་བརྒྱད་དེས། དེག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་ན།

འཆད་པ་པོས་བཤད་ཀྱང་དོན་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། འདོད་ན། ཚིག

གཅིག་ལ་འཆད་པ་པོས་ཐ་དད་པ་ཡཽད་ན། གང་རུང་གཅིག་ལ་གོ་བ་ཆུང་ཟད་

ཀྱང་མི་སྐྱེས་བར་འགྱུར། དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རང་གི་

བརྗོད་བྱའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་གོ་བར་ཐལ། །བརྗའི་དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་

ཕྱིར། ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་སྐྱབ་བྱེད་བརྗག་པ་དོན་

མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རིག་བྱེད་སྐྲ་དོན་འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་

ན་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བརྗོད་དགོས་སོ། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་སྒྲིས་བྱས་ལེགས་པར་མ་བྱས་པ་ཁས་ལེན་པ་ན་རྣམ་

པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲིས་བྱའི་བརྗོད་འདོད་

ཀྱི་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཁས་ལེན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་གླང་ཆེན་གྱི་

ཁྲུས་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིས་བྱས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་

ལེན་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་

མིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་

རྗོད་བྱེད་སྒྲ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དེ་བརྟ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲིས་བྱའི་བློ་

རྟོག་པ་ཡིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱས་པའོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྟར་

བྱུང་གི་གསལ་བ་ཞིག་ནའང་གསར་བྱུང་གི་དོན་དང་ལྡན་ཚིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་

@128 ཞེ་ན། མི་ཐད་དེ། དེ་སྟར་གསར་བྱུང་གི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་རང་བཞིན་དེ་

རྣམ་པར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་

རྟག་དངོས་ཡིན་པས་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ། འབྲེལ་བ་རྟོག

པས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཅན་

འཇིག་རྟེན་ལ་བྱེལ་བ་མི་འཇིག་སྟེ། དེས་ན། གསལ་བ་

འཇིག་རྟེན་རིགས་མི་འཇིགས་པ་དང་འདྲའོ་ཞེན་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་གསལ་

བ་དེ་རིགས་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་

རྣམས་ལ་རྟེན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱན་ཁྲང་གི་བྱམ་

གཟུགས་དེ། རང་འཛིན་ཞེས་པ་སྐྱེས་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡི་རྒྱུ་དབང་

པོ་དང་ཡིད་བྱེད་རྣམས་ཚོགས་པའི་ཚེ་སྟོན་འོད་དེས་བྱམ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་

ཞེས་པ་སྐྱེད་རྩང་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་ན། རིགས་པ་ཞེས་པས་སྟོན་མེའི་འོད་ཀྱིས་

བྱམ་གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་འདོད་པའོ། །གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། སྔ་ཕྱིའི་

ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གསལ་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་

སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན། གསལ་བྱེད་སྒྲ་དོན་དེས། འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ཕན་པའི་

དོན་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ་བྱས་སོ། །སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་མོད་ཀྱང་།

འབྲེལ་བ་དེ་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་བ་ཉིད་དང་ཇུས་ཐ་དད་ན། ཆོ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་

ཆོ་གས་པ་གསུམ་དུ་སྣང་བ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྫས་

ཐ་དད་པ་མིན་ན། སྒྲ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྫས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དོན་གཞན་

ཉམས་སོ། །རྫས་གཅིག་ཐ་དད་འདི་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ན་འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་

རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལས་འབྲེལ་བ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཀྱི་

@129 འབྲེལ་བ་དེ། དེ་གཉིས་ལས་ལྷོས་མེད་དུ་ཡོད་པའི་རྫས་ཡིན་དེ་འདྲ་འབྲེལ་བ་

དེ་སྒྲ་དོན་གཉིས་ལ་རག་མ་ལུས་པར་འགྱུར། འམ་ཡི་སྒྲས་འབྲེལ་བ་དངོས་དེ་སྒྲ་དོན་

དང་རྩས་གཅིག་ཏུ་འདྲིས་པའི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་རྩས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་ཡོད་ན། མིང་ཚིག་དང་མ་

འབྲེལ་བ་ཡི་གེ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་ཐལ།

བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ཆུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མིང་ཚིག་དང་མ་འབྲེལ་

བའི་ཡི་གེས་སྟོན་པའི་ཆུས་པ་མེད་པ་སྟོན་པའོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཚིག་སོགས་

བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་དངོས་པོ་བ་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་འཇུག་པར་གྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་

ཏེ། དང་གི་བརྡོད་བྱའི་དོན་དང་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་དེ་རྟོག་པས་ཀུན་རྟགས་པའི་

དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་སྒྲིས་བྱས་མ་བྱས་ཏེ། བྱེད་པ་རྣམས་

མི་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ནའང་ཚད་མར་འདོད་དོ་ཞེན། སྒྲོད་པ་དེ་ལོག

རྟོག་ངན་པའི་སྐུན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར། ལྟར་སྣང་འདི་ལའང་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་

རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྒྲོད་པ་བ་འགའ་ཞིག་གིས། ཇི་ལྟར་

རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྒྲིས་བྱ་འདི། སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པ་ནི། ཡི་

གེ་དང་ཚོག་གི་བཀོད་པ་དག་བརྗོད་ཀྱས་མེད། དེ་ལྟར་གཞན་ལའང་། སྒྲོབ་

དཔོན་གཞན་ལ་མ་ལྷོས་པར་བརྩོད་ནུས་མེད་པས། རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་ཐོག

མེད་དུ་གྱུབ། རྟགས་དེ་ལས་རིག་བྱེད་ཚད་མར་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེས་བུས་མ་

བྱས་པ་གྱུབ་བོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུས་སྨིལ་བ་ཡི་གཟུང་གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་སྟ་

མའི་མན་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ད་ལྟ་འདོན་པ་པོ་གང་གིས་མཐོང་སྟེ་མ་མཐོང་བས་

དེ་ཡང་ཚད་མར་རྟེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་སྐྱེས་བུ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་

བ་ཅན་རིག་བྱེད་གཞན་ཡང་རང་རྒྱུ་སྐྱེས་བུ་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཡང་དག་པར་ཤེས་

ཏེ། དངོས་སུ་མཐོང་བའི་རིག་བྱེད་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མེ་དང་

@130 བྱད་ཤིང་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་རིགས་གང་སྐྱེས་བུ་གང་ལས་གྲུབ་པ་དེ་དང་ཁྱད་པར་

མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་བྱེད་པའི་ངག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་

བསྟན་པར་རིག་བྱེད་ཚད་མར་དང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་

རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་

ཐལ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཡི་གེ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་སྐྱེས་བུའི་འབྲས་

བུ་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིག་བྱེད་ཐོག་མེད་དུ་གྲུབ་པར་

བྱང་མེད་ནའང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་མིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན། དེ་ལྟ་ན།

མིས་བྱས་པ་གཞན་ཡང་མི་ལ་མི་བརྟེན་ཞིང་། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་

འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། ཀླ་ཀློ་སོགས་མ་བཏུ་མར་ལེན་པའི་

ཐ་སྙད་དང་། རྒྱུ་ཕན་པས་ལན་འབྲས་མེད་པར་སྣང་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་

ཐོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །རིག

བྱེད་ཚད་མར་སྣུབ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག

ཡོད་དེ། གོང་གི་ལོག་ཆོག་དག་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།

རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་བརྗོད་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དག་ཀྱང་

བསྒྲིད་པར་ཐལ། འཆད་པ་པོ་མི་མཐུན་པ་དུ་མའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་

ལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་སྤྱོད་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་

འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཞན་དང་ཚད་མ་ཡིན་མིན་སྐྱེས་བུས་བྱས་མ་བྱས་ཁྱད་མེད་

པས་ན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པས་ཚད་མར་འགྱུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཡང་མེད་

པར་འགྱུར་རོ། །རིག་བྱེད་བཀའ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡོད་པ་

མིན་ཏེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་

ཀྱིས་ངག་ཡན་ལག་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ཆ་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པས་

རེ་རེ་ནས་དོན་སྟོན་པའི་ཤུས་པ་མེད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་དོན་ལ་གོ་བ་སྐྱེས@131 པའི་དངོས་པོ་ཅན་མིན་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཅན་དུ་བཏགས་པར་འགྱུར་རོ། །

དཔེར་ན། བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ལ་སེང་གེ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་སོགས་བཞིན་ནོ། །ཆ་རེ་

རེ་ནས་བརྗོད་བྱ་དོན་སྟོན་པའི་ཤུས་པ་ཅན་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་

ཀྱི་ཆ་སྟ་ཕྱི་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན་བརྗོད་བྱ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་

ཚ་སྡུ་ཕྱི་དུ་མ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ལོག་པར་འགྱུར། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག

གཅིག་རྟོགས་པས་ཀྱང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་གི་དོན་དག་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་

འགྱུར། ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་དོན་སྟོན་པའི་ཆུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་

ཀྱི་ངག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞག་ཟླ་ལོ་སོགས་དུས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་མི་རྟུང་བར་འགྱུར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྒྱ་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ནའང་། སྡུ་ཕྱི་

རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར། རིག་བྱེད་ཆ་མེད་དག་དེ། མི་རྒྱ

པ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ལས་

བྱུང་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དུས་རྟག་པར་དམིགས་

པར་ཐལ། ཐོས་པ་གང་ཞེག་སྒྲིབ་གཡོགས་ཀྱི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་མ་ཚང་བས་དུས་རྟག་ཏུ་ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན།

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་གཞན་ལ་ལྡོས་པ་ཡིན་པ་སྟབ་སྟེ། དེ་རྟག་པའི་

རང་བཞིན་དུ་རིས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྐྱེན་གཞན་ལ་བལྟོས་

པས་སོ། །ངག་དེ་དག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མིན་ན། ཐམས་ཅད་དུ་

ཉན་ཚེས་ཀྱིས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར། ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཉན་

པའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ཐོས་ཤིང་དམིགས་པ་

དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་ཚེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གང་ཞིག །རྟག་ཁྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། འཆད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐོས་རྟང་དུ་འདུས་བྱས་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ནའང་།

རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་འདུས་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྱུར་

@132 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་པ་དེས་ཐོས་པར་

འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟ་བའི་དབང་པོས་སྒྲ་ཐོས་པའི་ནུས་པ་

ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་ཚོགས་པ་དུ་མ་ཡི་ཅ་ཅོ་ཅེག་ཅར་དུ་

ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣ་བའི་དབང་པོ་སྒྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་

དུ་རིས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བརྗོད་བྱ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་

དུས་ཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཏུ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་

ནོ་ཞེན། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོ་དུ་མས་ཅིག་ཅར་བཤད་པའི་ཚེ།

སྒྲ་ཙམ་ལས་རྟོག་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དད་པར་

བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མེད་དེ། དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་

ཕྱིར། སྒྲ་གཞན་དག་གང་ཡང་མི་འདོན་པར་རིག་བྱེད་གཅིག་ཁོ་ན་འདོན་པ་ན་

ཡང་། རྟས་ཐ་དད་པའི་རྟོག་བྱེད་ཐོས་དགོས་ན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐོས་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཡང་ན། རྟ་བའི་དབང་པོ་སྒྲ་རེ་རེ་ཐོས་པའི་ཆུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་སྒྲ་ཙམ་ལས་རྟས་ཐ་དད་པའི་རྟོག་བྱེད་ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

སྒྲ་ཙམ་དོན་སྟོན་མི་ཆུས་པའི་ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ཙམ་རྟོག་བྱེད་དུ་མི་

འདོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རྟོག་བྱེད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་བྱེད་ལ་སྐྱ་

ཕྱེའི་ཆ་ཡོད་པ་སྒྲ་ཙམ་དག་གི་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡི་

གེ་སྟ་ཕྱི་བཞོད་པའི་རིམ་པ་ཁྲུད་པར་ཅན་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེན།

དེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཡི་གེ་དང་རྫས་

ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དེ་དག་གོ་རིམ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་མེད་པར་

ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པས། གོ་རིམ་གཞན་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲ་རྣམས་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་དང་། དུས་རྟག་པར་ཡོད་

པ་བརྟོད་པའི་ཕྱིར། མདུན་ནས་རྒྱབ་ཀུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་གོ་རིམ་དང་། སྡུད་

@133 མེད་པ་ཕྱི་དོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་མེད་དོ། །མི་རྟག་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་

མ་ཡིན་པའང་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་སྐྱོན་ཡང་སྟར་བརྟོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རིག

བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རིམ་པ་རྣམས་ལྷོ་ཤར་ལ་སོགས་པས་བླུབ་ཟིན་གསལ་བར་བྱས་

པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟར་བསལ་ཟིན་པའི་

ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གོ་རིམ་དེ་དག་ལྷོ་ཤར་སོགས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

བསྒྲོད་པའི་བྱ་བ་ཉིད་ལས་གསར་དུ་བླུབ་པའི་ཕྱིར་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་

གྱུབ་པའོ། །འབྲས་བུར་འདོད་དོ་ཞེན། བྱེད་པ་པོ་ཉིར་ལེན་ལས་འབྱུང་བ་

དང་འདི་བསྟེད་ཚུལ་ཁྲད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བྱེད་ཙམ་ལས་གཞན་

ལྷོ་ཤན་ལས་སྐར་མེད་གསར་དུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རང་ཉིད་ཤེས་པའི་

སྒོ་ནས་རིགས་འདྲ་གྱུབ་ཟིན་པའི་གསལ་བྱའི་དོན་གཞན་དེ་འཛིན་ཀྱི་བློའི་རྒྱུར་བྱེད་

པ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་ཟོད་དང་སྣན་ཁྲང་གི་བུམ་

གཟུགས་བཞིན་ནོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་བྱེད་པ་ལྷོ་ཤན་སོགས་ལས་གསར་དུ་

བྱུང་ན་ལྷེ་ཤན་སོགས་ཚོགས་པ་ཡིས་བྱ་བའི་སྐར་མེད་གསར་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་

ཡིན་དགོས་སོ། །གསལ་བྱེད་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་རིགས་འདྲ་སྐར་མེད་གསར་དུ་བྱེད་

པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ལྷེ་ཤན་གྱིས་སྒྲ་དེའི་ངོ་བོ་ཐོས་པའི་

སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྒྲིབ་བྱེད་དང་

བྲལ་ཙམ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་ན་དེ་ལ་བྱེད་པོ་ལྷེ་ཤན་སོགས་རྒྱུ་ཆོགས་ཀྱི་ནུས་

པ་འཇུག་རྟང་དུ་ག་ལ་འགྱུར། ལྷེ་ཤན་གྱིས་སྒྲ་བསྒྲེད་ཚུལ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་

ཕྱིར། རྒྱུ་གཞན་དག་ཀྱང་གསལ་བྱེད་ཙམ་ཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ནི་

ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་རྣམས་ཀུན་དོན་མེད་ཉིད་དུ་ཐལ། ངོ་བོ་སྟང་མེད་གསར་

དུ་བསྒྲེད་པ་མི་སྲིད། དེ་མེད་ན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །འདིའོ་

ཞེས་ངོ་ཤེས་པ་དང་། ཡོད་ཟེན་དོན་ལ་སྟོར་བ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་

@134 པ་དང་སྟེའུ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ལས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག

གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ངན་གཞན་ཡང་སྨན་

དབྱངས་བར་བྱའོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཉན་ཚེས་ལ་གསར་དུ་གསལ་བར་སྣང་བ་དེ་

གསལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཚེས་རྟག་པར་འབྱུང་བས་སྐྱེས་བུ་ལ་

མི་བརྟེན། རིགས་མཚུངས་པའི་བློ་གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འབྱུང་ན་

དེ་ཉིད་ཚད་མ་དུ་མ་དང་འགལ་ཏེ། སྤྱོད་པ་བ་ཚེས་ཅན། བློ་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་

མིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། བློ་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་བླངས་པས་གནོད་པ་

དང་། བདེ་སྡུག་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། ཁས་

བླངས་དེ་ལ་གནོད་པ་དང་། དབང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པར་སྣུབ་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་

ཀུང་གཉོད་པ་དང་། བྱགས་པས་ཀུང་ཅིག་ཅར་གཉོད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་

ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རིམ་པའང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཏུ་མི་

འཐད་དོ། །གསལ་བར་དཔྱད་ནས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དེ་ནི་རྟོག

པས་ཆོས་དུ་མ་ལ་སྦྱོར་བཏགས་པས་ན། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན་པ་མི་

རིགས་སོ། །རང་ཡོད་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་རང་ཆས་སུ་རྟོས་སུ་འབྱེལ་བ་

ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མེ་ལས་ཤིང་གི་

འཇིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཉན་ཕྱིས་སྐྱེ་བས་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེན།

མེས་བསྲེག་རྩེས་སུ་ཤིང་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཤིང་འཇིག་པའི་རྫས་སུ་མེད་

པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་འདིའི་འཇིག་པ་ཡིན་པས་ཕྱིས་

བྱུང་ཤིང་མི་སྣང་ཞེན། ཇི་ལྟར་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཉན་དེ་ནི་གཉན་

ཤིང་གི་འཇིག་པ་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཡིན་ཡང་བློ་སྟེ་མེས་བསྲེག

རྩེས་སུ་རྟེའི་ཕྱིར་ཤིང་མི་སྣང་། འཇིག་པ་དོན་གཉན་དེས་བརྒྱང་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་

@135 གནོན་པས་མི་སྣང་ཞེན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་

དོན་གཉན་དེ་ཡིས་ཤིང་མི་སྣྲིབ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཉན་དེ་

འཇིག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག

གཉིས་པ་དེར་ཁྱོད་ཞིག་པར་ཐལ། འདོད་ན། དུས་གཉན་དུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ།

ཤིང་མི་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ཤིང་གིས་དོན་གཉན་འཇིག་པ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཞིག་འཇིག

གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་

ནག་པ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། བསད་ཟིན་གྱི་ནག་པ་སྣང་འབྱུང་བ་མིན་པ་ཇི་

བཞིན་དུ་འདི་ལའང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཞིག་ཀྱང་སྣང་ཤིང་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་མ་དེ་

བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ནག་པ་བསད་རྗེས་སུ་

མི་དེ་བསད་ཀྱང་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནག་པའི་

གསོད་བྱེད་ནག་པའི་བསད་པ་བསྒྲིད་བྱེད་ཡིན་དགོས་སོ། །ཤིང་གི་འཇིག་པ་

ཤིང་ཞིག་པའི་ཚ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས། ནག་པ་གསོད་བྱེད་ནག་པ་བསད་པ་

སྔོག་འགགས་པའི་ཚ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤིང་ཉིད་ཤིང་གི་འཇིག་པའི་རྟས་

ཉིད་དུ་འགྱུར་སྟེ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་རྟས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་

དེ་དང་གྲྭབ་བདེ་ཇས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་འབྱུང་གི་མེ་ལ་སོགས་པ་

ཤིང་གི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མིན་ཏེ། དེ་མེད་ནའང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཇས་གཅིག་ཐ་དད་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པའང་མེད་དོ། །བྱམ་པའི་

འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་ནའང་། རྟག་ཏུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་

ན་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དང་དེའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལྟན་ཅིག་དུས་མཉམ་

ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པས་རྟག་ཇས་

གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་

པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འཇིག་པ་མེད། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་པའང་ཁས་མ་

@136 བླང་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱམ་པ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་བྱམ་པའི་འཇིག་པ་མེད་པར་

ཁས་བླངས་པ་ལ། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་ཡི་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་གནོད་

བྱེད་མི་རྩང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག

པ་ཡིས་འཇིག་པ་དག་ཏུ་མི་འདོད་དེ། དངོས་པོ་ཀུན་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྟུ་

གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་པའི་དོན་དུ།

རང་གི་རྒྱུ་ལས་འཇིག་སྟེས་ན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་

མི་སྡོད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །སེམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དང་

དེའི་འཇིག་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དྲུག་སྦྱ་སྦྱར་བའོ། ། ཁྱེད་ལྟར་ནའང་བྱམ་

པ་ཞིག་པ་བྱམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་གྱུབ་ཟིན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་

འཇིག་པ་བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྱུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞེག་རྟེས་སུ་

མཐོང་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ནི་མཚུངས་ཤེ་ན། བྱམ་པའི་ཞེག

པ་བྱམ་པ་དང་རྩས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་པ་དེ་ཡི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་སྤང་ཟད་དུ་

ཡང་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་བྱམ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་གི་དངོས་མེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་རྩས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལ་རྩས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་

ན། རྣམ་རྟོག་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུས་སྟབས་པར་

འདོད་པའི་ལུགས་ངེས་པར་དངོས་པོ་དང་རྩས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞིག་ནས་བྱམ་པའི་

དངོས་པོ་གྱུབ་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དགག་ཙམ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལས་

ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཚོས་ཅན། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་

འགའ་ཞིག་དོན་གཞན་གྱི་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་

ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕན་པའི་བྱ་

བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན། དོན་གཞན་དེ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་

@137 ལས་འཇིག་པ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དེས་ནི། ཚོས་ཅན་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་

ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ལས་སྐྱེ་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་

ཐལ་བ་དང་། སྤར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། འཇིག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་

བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བྱམ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཉིད་ཐོག་བོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་ཀྱང་བློ་

ལ་སོགས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བྱམ་པ་སོགས་

འཇིག་པ་ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་ལྡན་མིན་པའི་དངོས་པོ་ནམ་མཁའ་སོགས་འཇིག་པ་

མིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འཇིག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེན། དཔེ་དོན་མི་

མཚུངས་ཏེ། འབྲས་བློ་དང་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་

ངེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྒྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་

ལ་རྟག་མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། ཐ་དད་དུ་སྒྲིས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་མེད་ཅིང་

དངོས་པོ་འཇིག་པར་སྒྲིས་པས་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རིག་པ་དེས་སྣུ་དོན་

དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་བས་ལ་བ་ཡིན་ནོ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་

ཀྱིས་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པའང་སྟར་བཞད་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་འགོག་པའི་

སྒྲོན་བྱིས་བས་ལ་བ་ཡིན། འདི་ནི་སྟོང་པ་བས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་བརྟ་མ་སྤྱར་ཡང་

དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་རིགā་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་གྱི་

དོན་ཤེས་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ།

སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པས་བྱས་པའི་སྟོན་མེད་པའི་རྟྭ་བའི་འོད་ཟེར་དང་མི་སོགས་རྣམ་པ་

གཞན་དུ་འབྱུལ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་མཐོང་བས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགā་བྱེད་ཀྱི་ངག

དེ་ནི། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་བྱས་པར་འདོད་རིགས་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟག་པ་དག་ལས་དངོས་པོའི་ནུས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་

@138 འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་

བའི་རྟོག་པ་དེས་སྐྲ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ནམ་མ་ཁའ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་དག

གཟུང་དོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་སྣང་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་

དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚོགས་ནི་བདེན་

པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་དག་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་ངེས་

པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ལྷོག་ཏུབ་གཅིག་བུ་ཅན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེན། གཏན་

ཆོགས་དེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་མེད་

ངེས་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་སྐྱབ་པའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་པས་སོ། །ལུས་

ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་ཤེས་བྱས་ཐུན་མོང་ངུ་

ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མཐོང་བས་དེས་མ་བྱས་

པ་དག་ག་མི་རྟུས་སོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་མེད་པ་ཕྱིར་རྟོལ་བྱེད་མི་དམིགས་

པས་མི་འགྱུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཟཱཊ་ཅིན་ཏེ། །རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་མེད་པའང་མ་གྲུབ། ཡོད་པའང་མ་མཐོང་བས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། བྱས་

པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་

ངེས་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཚད་མའི་ཤེས་པ་ཡིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེ་ན་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་

ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པས་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་

རྣམས་ཡིན་ནོ། རྟགས་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བརྒྱུག

པར་ངེས་པ་ཉིད་བརྗོད་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ནི་འདིའི་ཆོས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་

པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཡི་ཕྱིར། ལྷོག་ཁྱབ་གྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་

རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ཅན་དུ་ངེས་སོ། །ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་རྣམས་ཡི་གེ་

གཞན་ལ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ནུས་མཐུ་གྱུབ་པ་འགའ་

@139 ཡིས་བརྟ་བྱས་པའི་དབང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་

ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། འོག་པ་གཞན་ལའང་དུག་ཞི་བའི་ནུས་པ་སོགས་

ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེའི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་

ལས་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡི་བཀོད་པའི་རིམས་པ་སྐྱགས་སུ་མི་འཐད་དེ།

དེ་འདྲའི་བཀོད་པའང་སྟངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟགས་དོན་དུ་ཞི་བ་

སོགས་རྟག་ཏུ་འགྱུབ་པར་འཇུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་པའི་དབང་གིས་

འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཆོ་གར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ན། ཡི་

གེ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་རྣམ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟགས་ཀྱི་དངོས་

པོའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དེ་འདྲ་བ་ན། རིག་སྟགས་དེ་ནི་མི་ཀུན་གྱི་

འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རིག་སྟགས་དེ་ནི་རྒྱན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་

པ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་པོ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལའང་ལྟོས་མི་རྟུང་། དངོས་

པོ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་རྒྱུ་རིགས་གཅིག་དང་ཐ་དད་

ཀྱིས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་ཐ་དད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་བཟང་ངན་

གྱིས་བསྒྲུབ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན། རིགས་སོགས་བྱེད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱགས་ཀྱི་

རྒྱས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན། རིགས་བཟང་ངན་ཡང་བརྟ་ལ་ལྟོས་སོ། །

བྱམ་ཟེ་ཡང་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ནས་སྐྱགས་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ།

སྐྱགས་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསར་དུ་

མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གླུབ་ཟིན་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་སྟོང་བ་ཡིན་

ནའང་མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་ཆུན་གྱིས་གསལ་བ་གོང་དུ་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྟགས་བརྟེས་པའི་ཆུན་གང་ལས་སྟགས་སྐྱ་ཐོས་པའི་བློ་དེ་སྟགས་སྐྱ་

གསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དུག་ཞེ་བ་སོགས་འབྲས་བུ་འབྱེད་པར་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ་

ཞེ་ན། སྟགས་མི་བརྟེས་པའི་ཉན་པ་པོའང་འབྲས་བུ་འབྱེལ་བ་འགྱུར་བར་ཐལ།

@140 སྐྱ་བ་པོ་སྟགས་སྐྱ་གསལ་བའི་ཉན་ཤེས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞེག།

རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་གསལ་མིན་སྤྱགས་སྒྲ་དག་གི་བྱེད་པ་

ལྷེ་ཤན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོར་བ་ཤུབ་བུས་བརྒྱས་ཅན་ཡིད་ཀྱི་བརྒྱས་པ་

སོགས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞི་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྤྱགས་

སྒྲ་ནི་རྟ་བའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་སྤྲོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་པའི་སྤྱགས་སྒྲ་

རང་མཚན་པ་དེ་ལས་ཡིད་བློ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡིད་བརྒྱས་ཀྱི་ཡིད་བློ་དེའང་

སྤྱགས་སྒྲ་གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་དེ་སྤྱགས་སྒྲ་གཟུང་དོན་ཅན་

ཡིན་པ་མི་འགྱུབ་སྟེ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། སྒྲ་འབྱིན་པ་དང་ཡིད་བརྟེས་སོགས་ལས་

འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྔགས་ཀྱི་བརྡ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་རང་མཚན་དང་

ཡིད་ལ་ཤར་བའི་སྤྲིའི་རང་བཞིན་རྣམས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ངོ་

བོ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་འདོད་པས་ཀུན་ནས་བསྡུངས་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་

པོ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་

གོ་རིམ་མེད་ན། ར་སྣ་ དང་། ས་རྟ་ ཞེས་ཐོས་པ་ལས་ངོ་དང་མཚོ་གོ་བའི་

འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གོ་བའི་ཡི་གེ་ གོ་རིམ་སྐྱེས་བུ་རྣེན་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དེ་གཉིས་ནི་སྔ་མ་སྔ་མ་

ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ལ།

ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྣའི་གོ་རིམ་སྐྱེའོ། ཡི་གེ་དེ་དག་དངོས་འབྲས་ཀྱི་གོ་

རིམ་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་སྔ་ཕྱི་དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་དག་ནི་རང་འཛིན་རྣ་བའི་

ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུའི་གོ་རིམ་ཡང་། སྔ་མ་སྔ་མ་ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཀུན་སློང་གི་

ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའོ། །ཡི་གེ་དེ་དག་ཐོས་པ་སྒྲུབ་མིན་དལ་བུས་ཐོས་པ་ན།@141 སྔ་མ་དེ་དང་པ་ལ་ལྷོས་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་བདག་ཉིད་ལ་དན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་

པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དེ་དག་གོ་རིམ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག

རང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་སེམས་དང་། རང་འཛིན་པ་དང་། དྲན་པའི་འབྲས་བུའི་སེམས་ཀྱི་

ཁ་ཅིག་གི་རྒྱུ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་གོ་རིམ་དག་ནི་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེས་བུས་

བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཆོག་སྟ་མ་དང་ཆོག་ཕྱི་མ་དེ་དག་ལ་ཇ་ས་གཞན་ཉིད་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་

པོའི་ཀུན་སློང་གི་འདུ་བྱེད་ལས་སྟ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལྷན་ཅིག

ཀུ་སྣུར་བ་ན། བརྟའི་དབང་གིས་རོ་མཆོ་ཐ་དད་དུ་གོ་བའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བྱེད་

པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེའང་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་འདོད་

པས་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ལས་འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་

འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བར་གྱུར་པ་ཅན་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡིན་ན་རྟག་པར་གནས་པ་འགལ་

བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་སྐྱེས་བུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྱུར་སྟེ།

འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་བཞིན་ནོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཀུན་སྐྱེས་བུ་ལས་

སྐྱེ་བ་སྟེ། མེ་གཅིག་བུད་ཤིང་ལས་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་ན་རིགས་མཚུངས་པའི་རིགས་

པ་ལས་མེ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་འོ། །སྟག་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་གསར་

དུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་

དུ་གྱུར་སྟེ། སྟག་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་ཤེས་ཤིང་འབྲས་བུ་འབྱིན་རྒྱས་པའི་མཐུ་

དག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གང་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྟིང་གི་རྒྱུད་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་གསང་སྟག་

འགའ་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དུག་ཞི་བ་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་གཅོ་བོ་རྒྱུད་རྩོམ་

པ་པོ་དེ་མཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བཤད་པའི་དམ་ཚིག་ལ་

སོགས་པའི་རིགས་པའི་རྟེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

@142 འབྱུང་བར་འདོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེས་སྟབས་རྣམས་སྤྱིར་བྱས་

པ་དང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་

དོན་མཐོང་ནུས་མེད་དུ་སྐྲུབ་བྱེད་ནི་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྲུབ་པའི་རིགས་པ་འདི་

ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཟློ་དང་། དབང་པོ་དང་། ལྡན་པ་དང་། ངག་སྨྲ་བ་དང་།

སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྲུབ་བྱེད་དུ་གང་བརྗོད་པ་དེས། སྐྱེས་བུ་ངག

སྣ་བ་དེ། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་མེད་དུ་སྣང་པའི་ཚད་མ་སྟེ་

རྟགས་ལྟར་སྣང་དང་། ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་རྟགས་དེ་དག་ལས་ཇི་

བཞིན་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཁོ་བོས་དོན་འདི་བརྗོད་

པར་བྱེད་པས་ཟློག་འདི་ཁོ་བོའི་དོན་མིན་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་འདི་སྐྱེས་བུས་བཏགས་པ་སྟེ་སྤྱོད་པ་བས་དེ་ལྟར་འདོད་ལ་སྤྱོད་པ་

བ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་གཅིག

པུས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་རིག་ལ་གཞན་གྱིས་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སྟ་

ཡིས་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་

རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་ཁྱེད་ཅི། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་

གཞན་འགས་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོ་མང་ཡང་གང་གི་ཚོ་

རིག་བྱེད་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྟུ་བའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིས་

བྱུབ་པ་དེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་རིག་པ་པོའོ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་བྱུར་ལྷ་ལ་

སོགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་དཔོག་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་སྟིད་པ་

ཡིན་ནོ། །ལུང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་ཞེས་བཤད་པ་

དོན་མེད་མིན་ཏེ། གང་གི་ཚོགས་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་མངོན་སུམ་

ཚད་མ་ཡིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཚོགས་དེ་ལུང་ཚད་མ་ཞེས་ཐོབ་

རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལུང་ཚད་མ་མེད་པར་ནི་

@143 མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་སྲིད་ན། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིགས་པའི་སྐྱེས་བུ་

འགའ་ཡོད་དོ་ཞེས་མངོན་པར་འདོད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་བྱེད་ཀྱི་དོན་

སྟོང་པ་ཉ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་སོགས་

དང་ལྡན་པའམ་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལས་ཀྱང་རིགā་བྱེད་དོན་རིགā་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་

ཡང་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རིགā་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཞན་ལ་ལྟོས་

མེད་དུ་དེ་རིགས་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཐོས་བསམ་གྱིས་དོན་གོ་དགོས་

པའི་ཕྱིར། རིགā་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབས་པའི་མར་མེའི་ནང་དུ་ལྡུགས་པ་

ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་དུ་ཚད་མ་གང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་དེ། དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྨིན་སྲེག་སྨིན་པ་ལ་འཇུག

ཅེས་ཐོས་པའི་ཚལ་པའི་སྐྱས་ཁྱི་ཤ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྩོད་བྱའི་དོན་

མིན་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་དེ་བརྟགས་བའི་ཚེ་དེ་ལའང་རྩོད་བྱེད་དུ་

འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤྱགས་ནི་ཚལ་(HRVAm)་ཕྱོ་རྒྱ་ཡད་ཀྱི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འཇིག

རྟེན་པའི་ཆོག་ལས་སྐྱ་དེའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པས་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་

སོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱགས་པ་དེ་སྤྱ་ཆོགས་དོན་ཅན་ཡིན་པས་གང་གིས་སྐྱའི་དོན་འདི་ཁོ་

ན་ཡིན་ལ། གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་རྟུས། དེ་ལ་དབང་པོ་ལས་

འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱགས་པའི་དབང་གིས་འདི་

ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དབྱེ་མི་རྟོང་བར་ཐལ། བྱགས་

པ་མིན་པའི་དོན་མཐོ་རིས་དང་ལྡ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དེ་ལས་ལོག་པར་བརྗོད་པ་

མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྟ་བ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་གཞན་རིག་བྱེད་འགྲེལ་པ་དག་ལ་ནི་ཆོས་

ཅན་རྟ་བ་དོན་དེས་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེས་དོན་དེ་འདོད་པ་

ལ། རྟ་བ་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

སྤྱོད་པ་བ་ཁྱོད་ནི། སྐར་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱགས་པ་དེ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་

@144 རྟོགས་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། བྱགས་པ་དག་ཀྱང་མི་རྣམས་ཀྱི་

རྟོག་པ་དང་དེས་བསྒྲིད་པའི་ཆོག་གིས་བསྡུས་ལ། ཆོག་དེ་ཡང་ཚད་མར་མི་

འདོད་པར་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་

འཇུག་པར་བྱགས་པ་ལས་བརྒལ་ནས་ཁྱེ་ཤ་ཟ་བ་ལ་འཇུག་པར་རྟོག་པ་ལ་རྒྱུ་ཅི་

ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་ཙམ་སྐྲའི་དོན་དེར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་

ཡང་ཡོད་པ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་བྱགས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་མིན་

པའི་ཕྱིར། བྱཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲའི་དོན་ངེས་པར་འདོད་པ་ལ་དོགས་པ་བསྟེད་

པར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་ལ་གོའྱུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཏེ་

རེའང་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྣམས་དོན་

གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་བྱེད་ཡང་དག་མ་མཐོང་བ་དག་གི་ཕྱིར། དོན་

གཉན་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་དོན་སྟོན་ནུས་

པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་སྒྲ་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་

གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་པ་ལ་དོགས་པ་བསྟེད་པར་འགྱུར་བའོ། །རིགས་བྱེད་

ཀྱིས་རང་གི་བརྡོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་བཤད།

རྒྱལ་དཔོག་པས་དེད་སྤྱོད་པ་བ་ལ་བཤད་དོ་ཞེན། སྐྱེས་བུ་གཡོན་ཅན་འགའ་

ཞིག་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔོང་དུམ་འདིས་ནི་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་།

གཞན་གྱིས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྟད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལམ་འདི་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་

གཉིས།། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པར་སྨྲས་མ་སྨྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་

བུ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པར་སྨྲས་ཤིང་སྔོང་དུམ་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་ཆུས་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ལ་བསླབ་བཏགས་ནས།

རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་སྨྲས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གང་ལའང་མ་བསླབ་པར་རིག

བྱེད་ཀྱི་དོན་སྨྲས་པ་དེ་དག་བྱེ་བྲག་བརྟག་པར་གྱིས་ཏེ་མེད་པར་གྱུར་རོ། །བཙ་

@145 སྨྲར་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་

གསལ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་

དོན་གྱི་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པར་ནང་གིས་ཀྱང་བརྗ་ལ་མ་ལྟོས་ཤིང་དབང་པོ་ལས་

འདས་པའི་དོན་ཤེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་འདོད་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་

སོང་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། བརྟེད་འདོད་ལ་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་བརྟེད་པའི་ཕྱིར།

བརྟ་ནི་དོན་སོ་སོང་ངེས་པ་དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་གིས་

བློ་ཡུལ་དུ་གསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་སོ་སོང་ངེས་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུས་

བྱས་པ་མིན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་དུ་ངེས་པ་གང་

ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །བརྟ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སོ་སོང་ངེས་པ་

ཡིན་ཞེ་ན། འཆད་པོ་གཞན་གྱི་དོན་གཞན་ཡཁད་པ་དེས་ཀྱང་གོ་བ་རྩང་ཟད་ཀྱང་

བསྒྲེད་མི་རྩང་བར་ཐལ་བ་དང་། དོན་འདིའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་དོན་མེད་པ་

ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། སྐྱོན་མེད་དེ། །བརྗ་ལས་རྫོད་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་

གྱིས་དོན་ལ་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པས་དོན་མེད་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་གསལ་བའི་ངེས་པའང་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མིན་ནོ། །

དོན་གང་ལ་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པས་རང་དགར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཞགས་བའི་སྒྲ་སྐྱོད་པ་བའི་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་

དེ་བརྟའི་དབང་གི་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཏུ་རྩང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྒོམ་པ་བ་

གཞན་དག །གང་གི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་མེ་གང་བ་རྣོག

བྱེད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིན་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་བདེན་པ་

བཞིན་དུ། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མོ་ལ་སྒྲིན་སྲེག་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རིག་བྱེད་

ཀྱི་ངག་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཟེར་རོ། །

@146 རིག་པ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་གླང་གིས་འདི་འདྲ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ་

འདི་དང་མཚུངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤིང་ཏོག་ལྷག་མ་འདི་

རྣམས་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་པོར་འདུ་སྟེ། ངོ་བོ་གཅིག་སྣུག་པོ་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། ཕྱུ་ནང་གི་འབྲས་ལྷག་མ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྔར་ཟེས་པའི་འབྲས་དང་སྙོད་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཅོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་

ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པའོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེས་ཚད་མས་བཀག

པའི་དོན་བརྗོད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང་རྣམ་སྨིན་ལོང་

སྟོང་པ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་།

དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱར་བསྟན་པའི་

ཕྱིར།། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མི་མཉམ་པ་རྣ་པ་རྒྱུར་བརྗོད་པ་དང་། གནས་པ་མི་

མཉམ་པ་གྲུབ་ཟིན་རྒྱུན་གྱིས་གནས་པ་དང་། འཇིག་པ་མི་མཉམ་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་

རྒྱུས་འཇིག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་རྗོད་

པར་བྱེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་རྣམ་པར་གསལ་ཞིང་བཀག་པའི་སྤྱོད་

ཡུལ་ལམ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་གནས་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་གཡེམ་མ་སྤུ་ཙོར་གྱི་བདག་པོ་

ལས་རྒྱལ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་ཞེས་བསྟན་

བཅོས་ཀྱི་དོན་འབྱེལ་བ་དང་རྗེས་མཐུན་ཐབས་དང་། སྐྱེས་བུའི་གནས་སྐབས་དང་

མཐར་ཐུག་གི་དོན་མ་བསྟན་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྤྱི་བ་ཙམ་གྱིས་བདེན་པའི་

དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་

གཅིག་ལ་མི་སྤྱི་བ་དེ་ལྟར་གྱུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཀུན་ཚད་མར་སྒྲུབ་ན་ངག་སྨྲ་

བ་སྐྱེས་བུ་འདི་ལ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཆོག་ཅེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་

མི་སྣུ་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་མང་དུ་སྣུ་བ་ལ་བདེན་པའི་དོན་

@147 ཅན་གཅིག་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྲ་རྣམས་རྩོད་པ་ཡོའི་བརྩོད་འདོད་

ཙམ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྩོད་བྱ་དང་རང་

བཞིན་ནམ་རྒྱུ་འབྲས་གང་ཡང་མིན། དེས་ན། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །ཁྱབ་སྟེ་

འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་འདི་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་པས་ཀྱང་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་འབྲེལ་

བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །རྩོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བརྩོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བརྩོད་བྱའི་

དོན་ཚད་མས་མཐོང་བས་བྱེད་པས་དོན་ལ་བརྩུད་ནས་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མི་

རྒྱ་ཕན་ཚུན་དགེ་འགལ་བའི་དོན་ནི་སྣ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འབྱུང་བ་ཇི་

ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན། ལུང་དེ་ལས་རྟོགས་པ་པོའི་ཞེན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་

འགའ་ཡང་ངེས་ནུས་པ་མ་ཡིན། ལུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་

མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་

དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་འགྲུབ་པར་མི་འབྱུང་ངོ། །དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་

དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྒྲུབ་དོན་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སུ་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་མི་

འབྲུབ་སྟེ། དོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྟོལ་གྱི་དམིགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་བོ་ཅག་གིས། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་གྱུར་དང་། ཐོ་

སོགས་མངོན་གྱུར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དཔྱད་པ་དག་ཅིང་། ཤིན་ལྷོག་ལའང་རང་

ཚོག་འགལ་བ་སོགས་མེད་པའི་དཔྱད་པ་དག་ནས་ཤིན་ལྷོག་བསྟན་པའི་ལུང་རང་

གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་

སླུ་བ་བདེན་པས་ཡུལ་ཀུན་ལ་མི་སླུ་བ་དཔོག་པ་མ་ཡིན། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་

ལ་ལུང་གནོད་སྐྱབ་ཀུ་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །མི་སྣང་བའི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་

ཚིགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཡན་ལག་ཀུ་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག

པར་མཛད་དོ། །ལོག་རྟོག་ཐུན་པོའི་རྒྱས་སུ་བསྟན་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏེ། ཚད་

མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲུ་འགྲེལ་རྫོགས་སོ།། །།

@148 ༈ གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱོད་པ་ལ། །རྟོག་པའི་དྲྭ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ། མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་

རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་ཡིན། དྲྭ་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། གང་ཟག་དང་

ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་

བོ་ཡིན་པས་དྲྭ་བ་ཞེས་བརྗོད། ཟབ་པའི་སྐུ་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་།

རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐུ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་འཇོག་པ་དང་། ལོངས་སྐུ་དང་།

སྤྲུལ་སྐུ་འཇོག་པ་སོགས་རང་རང་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉི་ཡོད། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གཟུགས་

སྐུ་གཉིས་བཞག་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བཞག་པའང་ཡོད། འོད་ཟེར་

འཕྲོས་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གདུལ་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན། ཕྱག

འཚལ་ལོ་ནི་གྱས་པས་འདུད་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཤཀ་པ་དང་པོས་རང་དོན་སྒྲུབས་

པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཤཀ་པ་གཉིས་པས་རང་དོན་རྫོགས་པ་ཕུན་ཚོགས། ཤཀ་པ་

གསུམ་པས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། ཤཀ་པ་བཞི་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་པའི་འཕྲིན་

ལས་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་

ཅན། རང་དོན་སྒྲུབས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ། བདག་འཛིན་གཉིས་བག

ཆགས་དང་བཅས་པ་སྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་རྫོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་

ཏེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་མཐྱོན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ཕུན་

ཆོག་དང་ལྡན་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྨིན་བའི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་བརྙེས་

པའི་ཕྱིར། འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ་གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་སངས་རྒྱས་

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་བསལ་བའོ། །ཡང་ན། ཐུབ་

པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་མངའ་

བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཕུག་མཛད་དེ། རྟོག་པའི་དྲྭ་བ་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་།

@149 ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་ལོངས་སྤྱོ། རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པས་སྤྲུལ་སྤྱོ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་

ཤང་པ་ཕྱིད་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག

གི་བདག་མེད་ཙམ་ལས་མ་བསྟན་ཀྱང་མཆེད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཆོས་ཀྱི་བདག

མེད་ཕྲ་མོ་ཡང་བསྟན་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

བསྟན་བཅོས་སུ་བསྒྲུབ་ཀྱས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་

པ་ཡིན་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས། དེས་ན་འཁོར་བའི་

གཞི་རྩ་ཡིན་ན། འཛོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབས་བོ། །གཉིས་སྟོང་གི་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་ཙམ་

པའི་འདོད་པ་ཡིན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཙམ་པ་

གཉིས་ལྟ་བ་མཐུན་པར་བཞག། ལུགས་འདི་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་སྒང་བྱའི་གཙོ་བོ་བཞག་དཀའ་བས། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་

དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་

མ་བྱས་ན་མཛེས་སོ། །འོ་ན། ཉན་རང་གཉིས་ལ་རྟོགས་པ་མཐོ་དམན་མེད་པར་

འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡོད་དོ། །མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་

གཞུང་འདིས་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་རྣམ་

བཞག་ཡིན་པར་འདོད་པས། བརྒྱད་ནི། །

རྗེས་དཔག་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས། མངོན་སུམ་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་

གཉིས།། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་

གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དང་པོ་བཞི་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་

ལེའུ་བཞི་པར་བསྟན། དང་པོ་བཞི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་

བྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་དེ་འདུལ་

@150 བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཇོག་པའི་ཐབས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་

ཚད་མས། ཡོད་གྱུར་དང་མངོན་གྱུར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས། སྒྲུབ་

ངག་དང་། སུན་འབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་

བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་

མ་ངང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲིད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་།

དེ་ལའང་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་དེས་དགོས། དེ་དེས་བྱེད་མངོན་རྟོས་ཀྱི་

ཚད་མ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ངང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་དེས་རྟོས་སུན་འབྱིན་ཡང་

དག་གི་སྐོར་ནས། སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་བརྫོག་པ་དང་།

སྒྲབ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བར་བྱེད་

པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་

ཟག་ཅིག་ལ་ཆ་རྐྱེན་གཉེན་ཚང་ན་སྟ་རྟོལ་ཡང་དག་གིས། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་

བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་

པ་དོར་ནས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་རྗེས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུབ།

དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་པས་ཐེ་ཚོམ་དེ་

ཡང་བསལ་ནས། ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱན་པའི་བྱན་ཤེས་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་

སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་བཀོད་པ་ལས་

སྒྲ་མི་རྟག་ཏེགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་རྗེས་དཔག

ཚད་མ་དེ་བསྒྲིད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། ཚད་མ་

སྟེ་བདུན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བརྩམས་ཟིན་ནས་སྟོན་སྲོལ་བཞིན་པཆྭ་ཏ་རྣམས་

ལ་བྱམས་པས་ཕལ་ཆེར་གྱིས་མ་གོ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་ཤེས་ནའང་ཐུག་དོག་གིས་ཁྱིའི་

མཆུག་མར་བཏགས་པས་སློབ་དཔོན་ཡིད་མུག་སྟེ། སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ལ་ཆགས་

ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད@151 གཅིག་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མགོར་གསར་དུ་བཞུག་པར་བྱགས་ཀྱང་། མི་འཐད་

དེ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་པའི་དགོས་པ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་མཐར་ཕྱིན་པའི་

ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་རྩོགས་པར་བརྩམས་ཟིན་ནས་དེ་འདྲ་བའི་དམ་

བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག

པ་ལ་ཐོག་མར་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་ན། དེ་ལས་འགོངས་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མགོར་ཐོག་མ་ནས་བརྩམས་པའོ། །

ཕྱག་དོག་ཅེས་པའང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ལ་ཕྱག་དོག་གི་དྲི་མས་སྦྱང་བ་དང་།

ལེགས་བཤད་ཀྱང་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་གོ་དགོས། ཀུན་ལས་བཏུས་གཞན་

ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བས། ཆོས་ཀྱི་བྱགས་པ་བདག་གིས་ཀུན་

བཀུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་མཛོད་པས། ཀུན་ལས་བཀུས་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་

དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱག་དོག་གི་དྲི་མ་ཞི་བ་དང་

ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཉེས་ཚལ་དོར་ནས་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་

གཉེར་བ་བློ་གཟྭ་བོར་གནས་པའི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཉན་པའི་སྡོད་རྟང་དུ་བསྟན་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཆད་པར་བྱ་བའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚད་

མ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ནང་རིག་པར་

སྣྲུབ་པ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས། ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ།

གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཡང་འཕྲུག་པའི་སྒོ་ནི་སྐྱབས་གནས་

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྙིང་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་ཞིང་།

བསྟན་བཅོས་འདིས་སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མིན་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་

ཏེ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པར་བསྟན། ཞེག་པ་

ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་བློང་དོར་གནས་ཀྱི་འཕྲུག་ལྡོག་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་ཚད་

མའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་ནང་རིག་པ་

@152 མིན་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་གा་ལ་རྣེད། ནང་རིག

པ་ཞེས་པ་ཤེས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཁ་བྲལ་བའི་ཐབས་གཅོ་བོར་བསྟན་པ་ཞིག

ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་བགེ་ཆགས་དང་བཅས་

པ་སྤོང་བའི་ཐབས་དམ་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྟན་བྱའི་གཅོ་

བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ནང་རིག་པ་

མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་རིག་པ་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་པ་རྒྱུ་

མཚན་རིགས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་

ལའང་། སྐབ་འབྲིན་དང་གཏུན་ཆོགས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཟབ་མོ་གཏན་ལ་འབེབས་

སྣང་བས། ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ནང་རིག་པ་དང་

གཏན་ཆོགས་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ལེའུ་གོ་རིམ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་

ལེའུ་དྲུག མདོན་སུམ་ལེའུ། རང་དོན་ལེའུ། གཞན་དོན་ལེའུ། དཔེ་

བརྟག་པ། སེལ་བ་བརྟག་པ། ལྟག་ཚོད་བརྟག་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་

བཞི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཚད་མར་གྲུབ་པའི་ལེའུ། མདོན་སུམ་

གྱི་ལེའུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། བཞག་པར་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་འདྲུས་

པ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཀུན་བཏུས་མཆོད་

བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སྤྱོན་པ་ཚད་མར་སྨྲབ་པ་ཉིད་ལ་བྱས་ནས་ལེའུ་རྩོམ་

དུ་མཛད་པས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ། རང་དོན་སོགས་ཀུན་བཏུས་དང་

མཚུངས།ཏ དེའི་བརྟག་པ་དང་། སེལ་བ་བརྟག་པ་གཉིས་རང་དོན་ལེའུར་འདུས།

ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་གཞན་དོན་ལེའུར་འདུས་ཏེ་བཞིར་མཛད་པ་ཡིན། ཀུན་བཏུས་

དང་། ཚད་མ་རྣམ་དེས་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་པ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་

ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། འདིར་ལོག་རྟོག་དགག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་

ནས་ཨཱཏ་དེ་སྟོབ་དབོན་ཕྱོགས་བླང་གིས་ཨཱཏ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་

@153 རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞན་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་བཞག་པ་

ནི་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ་ཞེས་འབྱེད་དགོས་ལ། དེ་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་

པའང་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་ཨཱཏ་པ་

ཡིན་ཞེ་ན་འོད་མ་རྣམ་དེས་ཀྱང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་ཨཱཏ་རིགས་

པར་ཐལ། ཞེ་ན་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་དེ་བསལ་མི་ནུས་ན། རྣམ་དེས་

ལས་བཞད་ཀྱང་བསལ་མི་ནུས་ལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱིས། ལོག་རྟོག་བསལ་ཟིན་ན།

རྣམ་དེས་སྤུ་དགོས་པ་གཞན་མེད་པས་མངོན་སུམ་དང་ཡོར་བཞད་ན་རིགས་སོ།།

སྟེ་བདུན་གྱི་དང་པོའང་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པས་ལོག་རྟོག་ཆུས་པར་སེལ་བའི་དབང་དུ་

བྱས་པའོ། ཁ་ཅིག་གིས། སྟེ་བདུན་འབྲེལ་གཅིག་ལ་བརྩམས་པ་ཡིན་པས།

ཐོག་མར་བཞག་པ་མི་རིགས་སོ་ཟེར་ན། འབྲེལ་གཅིག་ལ་བརྩམས་ནའང་འགོ་

འདི་ནས་གཙུགས་ཟེར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ་འཕགས་ཡུལ་

གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཏེ། སྒོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྲས་པས། ལྷ་དབང་

བློའི་རྣེས་སུ་འབྲངས་ནས། རང་དོན་ལེའུ་དང་པོར་བྱས། སྒོབ་དཔོན་ཡ་མ་རིས།

རྒྱན་གྱི་རྣེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དང་པོར་བྱས། དཔལ་

གྲགས་བམ་ལ་རང་དོན་ལེའུ་དང་པོར་ཡོད་པས། རང་དོན་ལེའུ་དང་པོར་བཤད་

པར་བྱའོ། །གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་རྒྱས་བཤད། རྒྱུ་

ལ་རང་བཞིན་ཇི་སྙེད་ཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས། རྟགས་ཡང་

དག་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཚད་མས་མ་ངེས་ན། གྲངས་ངེས་པའི་

རྒྱས་བཞད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེས་ན་འབྲེལ་བ་དེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་

བར་ཐལ། གསུམ་དུ་གྲངས་དེས་པ་ཚད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་འབྲེལ་

བ་ལ་གཉིས་སུ་དེས་པ་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་དེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་

དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །

@154 ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤང་པ་གཉིས་པའི་རྒྱས་

བཞད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་དེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤང་པ་གཉིས་པའི་

རྒྱས་བཞད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་རྟུས་པ་ཡིན་ཡང་། བྱངས་ངེས་

འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་པ། ཤང་པ་གསུམ་པའི་རྒྱས་བཞད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་

ཡིན་པས་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཤང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དོན་རྟོགས་

པ་ན། ཚུལ་གསུམ་དང་རྟགས་ཡང་དག་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པས། ཚུལ་

གསུམ་མ་ཡིན་པ་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཤང་པ་བཞི་པ་དོན་

མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདི་ལ་འཆད་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། རྟགས་ཆོས་

ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་

གྱུབ་པ་ལས་གཞན་རྒྱས་ལྡར་སྣང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འབྲས་རང་མ་དམིགས་

པ་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་རྣམས་རྒྱས་ལྡར་སྣང་ཡིན་ཞེས་པ་ལས་ཐ་མ་དེ་འཐད་

གསུངས་། ཡང་དག་དང་ལྡར་སྣང་སོ་སོར་ཤེས་པ་སྟེབས་སྦྱོར་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཐ་

མར་བསྟན་གྱི་ཚད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔྱད་གཞི་ཆེ་

སྟེ། རྒྱ་པ་བྱས་སྟོང་དུ་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་རྒྱ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མི་ངེས་

པ་དཔེར་བྱས་ཏེ། ལྡར་སྣང་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་བ་མ་ངེས་པར་ཚུལ་གསུམ་

ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་རེས་པ་དོན་ལ་སྣང་བས། དེའི་དོན་གཉིས་ཀར་

ཆོག་སྐྱོན་སོགས་མི་སྲིད་པར་མ་ཟད། འོག་ཏུའང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་

ཡོད་པར་རེས་པ་ལ་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་ཀྱ་རེས་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་དགོས་པར་གསུངས་

པ་ལྟར་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་པས་འོག་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཕྱོགས་སྔ

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གིས། ཆུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མིང་འདོགས་ཆུལ་

འདི་ལྟར་ཏེ། ཆུལ་དང་པོར། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། གཉིས་པར་རྗེས་ཁྱབ། གསུམ་

པར་ལྟོག་ཁྱབ་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དེ་ལ་རེས་ཆོག་གི་སྟེང་ནས་གོ་བདེ་བའི་ཚེད་ཏུ་

@155 ཡིན་པ་ལ། དོགས་སྤོང་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་དང་། བསྟུབ་བྱ། དཔག་བྱ་རྣམས་

དོན་གཅིག་ཡིན་པ་ཚད་མའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་དེས་ཤིང་། རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་སོགས་

ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་མིད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་

དོན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་དངོས་མིད་དུ་འཇུག་པའང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་

ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཏེ། དཔེར་ན། རས་

ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་

ན་རྒྱས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པ་ན། རྟོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་མི་རིགས་

པར་ཐལ། ཕྱིར་རྐོལ་ཡང་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་པ་གང་ཞེག་ཕྱོགས་མ་

གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་མ་གྱུབ་པར་འདོད་ན། རྒྱས་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་

མ་གྱུབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། གྱུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྱུབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་

གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་མ་གྱུབ་པ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱས་བཀོད་

པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་རྟོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྩོལ་པར་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་བརྗོད་ན་རིགས་སོ་

ཞེས་པའོ། །རང་ལུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་བརྗོད་ནའང་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ། རྟོད་གཞི་དང་། མཐུན་དཔེ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་

ལ་ཉེ་བས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་སྣང་བ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་

གྲུབ་པ་མི་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། མི་ཞེགས་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་

ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་

པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞེག་ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒཱས་དང་པོ་ཁས་བླངས་ལ་སོང་། ཕྱི་མ་ཚད་བྱུབ་ཡིན་ཏེ་

ཞེས་བརྗོད། ཡང་གཞན་གྱིས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྣ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

པའི་རྗེས་ལྡབ་ཡིན་ན། སྣ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ལྡབ་ཡོད་པ་ཡང་ཁས་ལེན་

@156 དགོས་ཏེ། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་སུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྣ་རྟག་པ་

དང་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་བྱུབ་པ་མི་ཁེགས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་

ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གིས་ལྡབ་པ་སྐྱབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་

གཉིས་ཀར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་

གཟུང་བྱ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཐུབ་ཡིན་ན་ཚོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་

པའི་གཞི་མཐུན་དེ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཐུབ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཐུབ་ཡོད་

པར་ཐལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པར་ཐལ།

འདོད་ན། །དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་ན། དམ་བཅའ་དེ་སྒྲུབ་

པའི་རྟེས་ཁྱབ་མེད་དགོས་པ། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་རང་བཞིན། ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱངས་ཅན་པས། མཚན་

ཉིད་ལྡན་གྱི་གཅོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས་རྟགས་གང་བཀོད་ཀྱང་རྟེས་ཁྱབ་

མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད། ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་ལ་འཆར་ཚུལ་ནི།

གོང་དུ་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་བཀོད་ཟིན་པ་ལྟར། ཕྱོགས་སྔ་དེའི་ལུགས་ལ།

ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་གྲུབ་དགོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་དོན་མེད་

དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། འོ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའི་རྒྱས་དེའི་ཕྱིར་རྣོལ་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་

བསྒྲུབ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་རྣོལ་

ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་མ་ངེས་པ་ངེས་

པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཀོད་ན་དོན་མེད་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

@157 བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གྱུར་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྱུར་པ་

ངེས་ན། ཕྱོགས་ངེས་དགོས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོད་གཞི་

ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།

ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་ན། ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་

སྟོན་ན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་།

མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་ངེ་ངེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁས་བླངས་དང་འགལ། མ་

གྲུབ་ན། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།

མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་ན། སྒྲ་བརྗོད་པས་མ་

ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །ཞེས་

སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་རྟོགས་

ན་ཕྱོགས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་རྟོགས་ན། ཕྱོགས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱིར་རྩོལ་ཡང་དག་གཤགས། གཞན་

ཡང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཕྱོགས་དངོས་གནས་པ་བརྗོད་ན། མཐུན་དཔེ་

ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཆོས་ཅན་དངོས་གཞན་པ་བརྗོད་དགོས་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་བརྗོད་མི་རིགས་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡང་བརྗོད་མི་

རིགས་པར་འགྱུར་བས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་

སྟོན་ན་སྐྱོན་མེད་དོ། །བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག

ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཆོས་སུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན།

ཕྱོགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཚད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་

ཡོད་པར་སྣང་པའི་ཕྱིར་རྟོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

@158 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཕྱིར་རྟོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་

ཟེར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡོད་

མེད་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཕྱིར་རྟོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་རྟོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲའི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་དེས་

ན།། ཕྱོགས་ཚད་མས་དེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་སུ་

དེས་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་སུ་དེས་ན། མི་རྟག་པ་དེས་དགོས་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྒྲའི་ཆོས་སུ་དེས་ན། སྒྲ་དེས་དགོས་པའི་

ཕྱིར།། མ་གྲུབ་ན། ཅིག་ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་གཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྒྲ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་རེ་རེ་ལ་

བཀགས་མིང་དུ་འཛུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། མི་

རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་བཀགས་

མིང་དུ་འཛུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། །རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྟན་མིན། །བཀགས་

པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྲིད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་

ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །རྗེས་དཔག་ཇི་སྐད་བཤད་ཇི་བཞིན། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྣུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱེའི་མི་

རྟག་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱ་གང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། །མཚུངས་པ་

བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པར་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་

@159 ཕྱིར། ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱ་ལ་དངོས་མིང་དང་། དེ་སྣུབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་

འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྣུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོས་

དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡན་གར་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་

བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དོན་སོགས་ཚོས་ལྟ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པའི་རྟགས་དེའི་ཚོས་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་

དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་ན། དེ་ལ་གཉིས་

ལས། བསྟུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ཡིན་པས་

ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཕྱི་མ་ལྟར་ན།

མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་འདེབས། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་

དགོས། དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཛུག་ན་དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།

ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཤ་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤ་བ་ལ་

དངོས་མིང་དུ་འཛུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤ་བ་ཤིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་ནུས་ཏེ། ཤིང་གི་དངོས་མིང་ཡིན་པ་གང་ཞེག་ཤིང་དང་ཤ་པ་གཉིས་སྤྱི་

དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་ན། དེལ་དངོས་མིང་དུ་

འཇུག་པས་ཁྱབ་ཅིང་ན། མི་ལ་ཁྱི་སྐྱག་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག

པར་ཐལ། དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱི་སྐྱག་ཅེས་པའི་

མིང་དེ་མི་དེ་ལ་ཐོག་མར་བརྗོད་བའི་མིང་གང་ཞེག ། དེ་ལས་མི་དེ་འབྲེལ་

མེད་དུ་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱི་སྐྱག་ཅེས་པའི་དངོས་མིང་

@160 འཇུག་པའི་མི་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་དེའི་བཏགས་མིང་ཡིན་ན། དེ་ལ་བཏགས་

མིང་དུ་འཇུག་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོས་ཅན། མི་ཞིག་ལ་

བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། མི་ཞིག་གི་བཏགས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཞེས་བཏགས་པའི་མི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟོག་ཏེ།

ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མི་མེད་པའི་ཕྱིར། བཏགས་མིང་དང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག

པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། སེང་གེ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ། བྱམ་ཟེ་ཁྱིའུ་སྟ་ཉག་ལ་

བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་དང་། བཏགས་མིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་

འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྣོ་ནས་ཁྱི་ཏགས་རྒྱ་བོ་ལ་སེང་གེ་བཏགས་པའི་ཚེ། དེའི་

བཏགས་མིང་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཛུག་པའི་ཕྱིར། ད་ནི་

དཀྱུས་ལ་འཛུག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་སྣོས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱོན་

དེ་དག་འཛུག་པའི་ཕྱིར། གང་དག་གིས། །དེ་མི་འཛུག་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་

རྟོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཛུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཛུག

ན།། རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་ངག་དང་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་

ཅན་ལ་འཇུག་ན། ལྷོག་ཁྲབ་བསྟན་པའི་ངག་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར་། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རྗེས་ཁྲབ་བསྟན་པའི་སྒྲས། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་

ཡོད་པར་བསྟན་པ་ན། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་དང་པོ་

བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་དགོས་པ་

གཞན་མེད་པའི་ལན་གཉིས་བསྟན་པ་རྣོས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོས་

མེད་ཀྱི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ།

ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲས་མི་མཐུན་དཔེ་བརྗོད་ན། ཚུལ་དང་པོ་བསྟན་པ་ན། མི་མཐུན་

དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་པས་ལྟོག་ཁྱབ་བསྟན་པའི་སྒྲས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་

མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སྤྲ་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་

@161 ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རང་ལུགས་ཀྱིས། འོན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟུབ་བྱ་

བཟུང་ན། རྟགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དྲྭ་བསྟན་པས་དེ་དང་

འགལ་བའི་སྐྱོན་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བཟུང་ན། རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་སྒྲ་དང་

བཟློས་པའི་སྐྱོན་དྲྭ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཚུངས་སོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཚུལ་

དང་པོ་འཆད་པ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་སྦྱོས་རིགས་ཏེ། སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱ་བསྒྲུབ་བྱར་སྣང་ན། རྟགས་

བསྟན་པའི་སྐྱ་དང་འགལ་ཏེ། རྟགས་བསྟན་པ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་

བསྟན།། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་

ཟིན་པར་བསྟན་དགོས་པས་འགལ་བའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བཟུང་ན། རྗེས་

ཞུབ་བསྟན་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་

པའི་ཚེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་ན། རྒྱུ་མཚན་དང་

དགོས་པ་གཞན་མེད་པས་རྒྱས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཤེས་རབ་

སྣོང་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་ལེགས་སོ་

ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བྱོས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་མི་རུས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ཞ་མ་གསོད་

བྱར་ཡིན་ཞེས་པ་དང་སྲོག་གཅོད་སྤང་དགོས་ཞེས་པ་གཉིས་སྒྲ་འགལ་བའི་སྐྱོན་

ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

མི་འདུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་གེ་ན་གཅིག་གསུང་པ་ཡིན་ན་ཡང་དགོས་པ་རེ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། བྱས་པ་བྱམ་

པ་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་མི་དགོས་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་

སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཟུབ་གྱུར་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྱུར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་

ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཁས་ལེན་ཡང་།

@162 མཐུན་དཔེ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པས་ཟུབ་པ་སྤུ་ཡིས་ཁས་བླངས་ཡོད་དམ་དཔྱད་

པར་བྱའོ། །ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཚིག །རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །

ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱུང་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི།

ངེས་པ། ཞེས་པ་དེ། འགྲུར་གཞན་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱ།

མདོར་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྩོད་གཞི་ལ་

ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་སྨོས་ན་གོང་གསལ་གྱི་སྐྱོན་མང་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་སྨོས་ན་

སྐྱོན་མེད་པ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱས་ཀྱང་། བདེ་བླག་ཏུ་སྤྱོང་བར་ནུས་སོ། །

རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་མོ། །

བསྒྲབ་བྱ་གང་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་རྟགས་སུ་འཇོག་ལ། བསྒྲབ་བྱ་ཡང་དགག

པ་དང་། སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། བསྒྲབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ། གང་

བཟུང་རྒྱུའི་སྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་དང་། གང་བཟུང་རྒྱུའི་རྟགས་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་རྒྱུ

འབྲས་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་རྟགས་དང་། གང་དུ་བཟུང་རྒྱུའི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་རང་

བཞིན་གཅིག་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དགག་པ་སྒྲུབ་པ་

དེ་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཞག །ཡང་ན། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དགག

སྒྲུབ་གཉིས་སུ་དེས་ལ། སྒྲུབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལའང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་དང་ངོ་བོ་

ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་སུ་རེས་པས་དང་པོ་ལ་འབྲས་བུའི་རྒྱས་སུ་འཇོག་ན་

དཔྱད་གཞི་རྩང་ཟད་ཡོད་དེ། དུ་བ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྣུབ་པའི་སྐྱབ་

བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱས་

དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དོན་བྱེད་

རྟས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྟས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྒྱ་པ་ཡིན་པ་

ཚད་མའི་གཞུང་གི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དུ་བའི་རྒྱས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་

ཡོད་པར་བསྟན་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་རྣག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དུ་བ་དེ་གང་

@163 བཟང་རྒྱའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར་ན།

འོ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་

དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་

ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒུས་ཏེ། མེ་ཡོད་པ་རྣག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་

དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

རྣགས་དེ། འབྲས་བུའི་རྣགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་རྣགས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱོན་མེད་དེ། བརྟུང་རྒྱུའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་

ལ། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ཟེར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་

པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། གང་དུ་བརྟུང་རྒྱུ་བསྒྲུབ་བྱའི་

ཆོས་མེ་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

འབྲས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྒྱས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་བརྟེན་རྒྱུའི་མེ་ཡོད་པ་དེ།

དེ་སྣྲེབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྣྲེབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མེད་པ་དེ་སྣྲེབ་ཀྱི་དངོས་

ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་བརྟེན་རྒྱུའི་སྣྲེབ་ཚོས་དགག

ཚོས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་པ་དེ་སྣྲེབ་ཀྱི་དགག

བྱའི་ཚོས་མ་ཡིན་གྱི། མེ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྣྲེབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་

ཟེར་ན། འོ་ན། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། མེ་མ་

ཡིན་པ་དེ་སྣྲེབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཚོས་

མ་ཁེགས་པར་བསླབ་བྱའི་ཚོས་འགྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལའི་

སྟེང་དུ་དུ་བ་ཁེགས་པར་ཐལ། མེ་མ་ཡིན་བ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

ཁྱབ་བྱེད་བཀག་ན། ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

@164 ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། མེ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསླབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། ལའི་མེ་ཡོད་པ་

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསླབ་བྱའི་ཆོས་མིན་ན།

དུ་ལྷན་ལའི་མེ་ཡོད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོགས་དོན་འཇོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེ་ཙམ་བཞག་ན། མེ་མ་ཡིན་པ་དགག

བྱའི་ཆོས་སུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གོང་གི་སྐྱོན་རྣམས་འཇུག་མེ་

ཡོད་པ་བཞག་ན། དུ་བ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འཇོག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འཇོག་ན། མེ་ཡོད་དང་དུ་ཡོད་གཉིས་ངང་བཞིན་གཅིག་པས་རྟགས་དེ་ངང་

བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་སྟམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། ། དེས་ན་དུ་

ལྷན་ཀྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན།

མེ་ཡོད་དང་། དུ་ཡོད་རྒྱས་ཆོས་སུ་བརྩང་བ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་དང་། མེ་

དུ་གཉིས་རྒྱས་ཆོས་སུ་བརྩང་བ་དེ་ལ། འབྲས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་

འགྱུར་བས་འཇོག་དཀའ་བའོ། ཡང་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། བྱང་རིག་གིས་སྟོང་

བའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱས་དེ་འབྲས་རྒྱས་དང་།

རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་གང་ཡིན་དཔྱད། རྒྱས་སུ་དུ་བ་ཉིད་བརྩང་བ་ཡིན་ན།

བསླུབ་བྱའི་ཆོས་སུའང་མེ་ཉིད་བརྩང་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན་མེ་མ་ཡིན་པ་དགག

བྱའི་ཆོས་སྤུ་བརྒྱང་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་བརྒྱང་ན་གོང་དུ་ཡཁད་པའི་སྐྱོན་འཇུག་ལ།

མེ་ཡོད་པ་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། དུ་བ་ཡོད་པའང་རྟགས་སུ་ཅིས་མི་

འཇོག་སྟེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འཇོག་ན་མེ་ཡོད་དང་དུ་ཡོད་གཉིས་རང་བཞིན་

གཅིག་པས་རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་བཞག་ཆོག་སྟེ། གང་བརྒྱང་རྒྱུའི་རྟགས་ཆོས་

གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། བྱང་

རིག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ།

@165 འབྲས་རྟགས་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གང་ཡིན། འབྲས་རྟགས་ཡིན་ན་

སྒྲུབ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པས། བྱང་རིབ་གཤོག་སྟོང་པའི་མེ་དབାབ་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་དབାབ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པས། འབྲས་

རྟགས་མ་ཡིན་དགོས། དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བྱང་རིབ་གཤོག་

སྟོང་བའི་མེའི་འབྲས་བུའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟགས་ཡང་དགའ་བཞད་པ་ལ་

རང་འགྲེལ་གྱི་དོགས་པ་སྤྲ་བགོད་པ་དེ་ལ། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མཐོང་

བས་སྐྱེ་བོ་མེ་གོ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། མེ་ལོག་པས་སྐྱེ་བོ་

འོག་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། མི་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མཐོང་

ནས། དུ་བ་སྐྱེ་བོ་མེ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བོ་མེ་གོ་བྱེད་དུ་

ཐལ་ཟེར་ན་མི་འདོད་ཅེས་པའོ། །མི་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེས་ཀྱང་། མེ་ལས་སྐྱེ་བོ་

མི་སྐྱེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ལས་རང་འབྲས་མྱུ་གུ་སྐྱེས་

ཀྱང་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས། བྱམས་པའི་མ་ལས་བྱ་བྱམས་པ་སྐྱེས་ཀྱང་

བྱ་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་དགོས་པས། འཇུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་

རང་ཐུབ་དབང་ལས་འཕྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་དཔྱད་

པར་བྱའོ། །དུ་བ་ཡོད་དུས་མེ་འགགས། མེ་ཡོད་དུས་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པས་མེ་དུ་

གཉིས་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་མེའི་དུས་ནའང་མ་གྲུབ། དུ་བའི་དུས་ནའང་མ་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ན་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་དེར།

མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། མེ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དུ་བ་འགག་དུས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།

ཡང་དེ་འདྲ་བའི་དུས་དེ། མེ་དགྲ་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བའི་དུས་སུ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། དུས་དེ་ཡི་གྲུབ་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

@166 ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། མེ་དུ་གཉིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མེ་དུ་

རེ་རེའི་དུས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

མེ་དུ་བཞིན་དུ། མ་བུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མ་གྲུབ་དུས་བུ་མ་

སྐྱེས། བུ་གྲུབ་དུས་མ་མ་འགག་པ་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། མ་བུ་ལྷན་

ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་དུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐད་ཅིག་སྟ་

ཕྱི་གསུམ་གའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པས། སྡུག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་

སུ་སྡུག་འཇོམ་པའི་མིག་ཤེས་གྱུབ་དགོས་ལ། སྡུག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་

དུས་སུ་སྡུག་འགགས་པར་ཐལ། སྡུག་འཇོམ་པའི་མིག་ཤེས་གྱུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

མ་ཐྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་འབྱུང་། མ་གྱུབ་ན། སྡུག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་།

སྡུག་འཇོམ་པའི་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་ན། སྡུ་གུ་འཛོམ་པའི་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་

པར་ཐལ་ལོ། །སྡུ་གུ་དེ། སྡུ་གུ་འཛོམ་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན།

དེ་འདྲ་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སྡུ་གུ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་ཐལ།

སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་དབང་ཤེས་ལ། དོན་རིག་འདས་པ། ཞེས་སྨོས་

པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ད་ནི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་

ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། དུ་བའི་རྟགས་

ལས་མེ་གོ་བར་བྱས་པ་ན། མེ་དང་གྲུབ་བདེ་ཇ་ས་གཅིག་པའི་མི་རྣག་པ་ཡང་གོ་

བར་ཐལ། མེ་ལས་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ་མེའི་མི་རྣག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་རྩོད་པའོ། །མེ་དེ་སོ་སྐྱེ་དབང་མངོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། མེའི་མི་རྣག་པ་

སོ་སྐྱེ་ལ་སྣོག་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

@167 མེ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་མིན་གྱི་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པ་སོགས་མེ་ལ་ཡོད་པའི་རང་

བཞིན་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྟ་བུ་ནི།

དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རང་

བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་རྟགས་གང་ཞིག་ལ་གང་དུ་བརྩད་རྒྱུའི་

རྟགས་ཆོས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། བྱས་མི་རྟག

གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་བསྟན། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཚུལ། བྱས་

མི་རྟག་གཉིས་མིང་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པ་སྟེ། བྱས་པ་

ཡོད་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡོད་ཙམ་དུ་

བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་གཅིག་ཤོས་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ཙམ་ཞེས་

པས་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་བཅད་དེ། དཔེར་ན། ས་བོན་སྐྱུ་གྱའི་ངོ་

བོར་འགྱུར་བ་ལ་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་ལྷོས་ཀྱི་རང་གྲབ་ཙམ་ནས་སྐྱུ་གྱའི་ངོ་

བོར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་

མཚན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡར་ཡིན་ཆུར་ཡིན་བགོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྣང་ཡང་དེ་ཙམ་གྱི་ངོ་

བོ་གཅིག་ཡིན་པར་འཇོག་མི་ནུས་ཏེ། མ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱུག་དུ་མ་དང་།

ཤིང་གི་སྡོང་པོ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡལ་ག་དུ་མ། ལས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་

པའི་རྣམ་སྨིན་དུ་མ་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་ཟེར་ན། ས་བོན་འབྱུ

གཅིག་ལས་འབྲས་བུའི་འབྱུ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྐྱེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས།

འབྲས་བུ་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། བློ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། བློ་མ་ཡི་དམ་

ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། བླས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་རྣམས་གོ

དོན་མི་འདྲ་སྟེ། བླས་མི་རྟག་གཉིས་དངོས་མིང་སོ་སོར་ནས་ཡོད་པ་དང་སྣ་རྟོག་ཐ་དད་

@168 པའི་ཡུལ་དུ་གྱུབ་ཀྱང་སོ་སྐྱེ་མངོན་སུམ་ལ་རྫས་སོ་སོ་ནས་འཆར་རྒྱུ་མེད་པའོ།།

བྱམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པ་རང་ཉིད་གྱུབ་ཙམ་ནས་

འཇིག་པའི་ངོ་བོར་གྱུབ་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། རྒྱུ་གཅིག་ལས་བསྐྱེད་དགོས་པ་མིན། བྱམ་པ་སྣང་ཙམ་ནས་མངོན་སུམ་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་སྣང་སྟེ། ཐོ་དེ་ལ་བྱམ་པ་སྣང་ཚུལ་ལས་ལོག་སུ་མི་རྟག་པ་སྣང་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཚུལ་ཡང་།

དོན་གཅིག་ལ་ཐོས་འཇལ་ཚུལ་གྱི་དབང་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དོན་དམ་

པའི་ངོ་བོ་གཉིས་བྱུང་ངོ་།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་

ཉིད་ནི། ཁྱོད་དེ་སྣུབ་ཀྱི་སྣུབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་དང་ཁྱོད་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁྱད་

པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་

གཉིས་ཡོད། རྩོལ་བྱང་ཞེས་པའི་སྒྲས། སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དང་།

བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བྱེད་པ་པོ་ཤུགས་ལ་འཕེན། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས། དངོས་

ཤུགས་གང་ལའང་བྱེད་ཚོས་མ་འཕེན་ནོ། །དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས། བྱེད་ཚོས་འཕེན་

པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྣམ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། མཚོན་བྱ་ཡིན་ཚད་

རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཕེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་

རང་གི་བྱེད་ཚོས་འཕེན་པ་ཁ་ལ་འཇོག །དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། སྐྲ་མི་རྟག

པར་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། །འཇིག

ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་གསུང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་

མི་རྟག་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐྱ།

འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་

ཞེས་པའི་སྐྱ། ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་དོག་པའི་དབང་དུ་

@169 བྱས་ན་འདུས་བྱས་ལ་འཇུག་པས་འདིར་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོ་ལ་གོ་དགོས།

རྟགས་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བཀོད་ན་བདེའོ། །མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ། མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག །ཞེས་

ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྣུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྣུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བརྩང་བྱ་ཡང་ཡིན། དགག

པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་

པ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་གཉིས་ཡོད། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཁྱོད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག

གང་ཞིག་དེ་སྣུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཕྱིར་རྟོལ་གྱི་

མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་པ་ལས་མི་སྣང་

བ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ། རྟགས་ལོག་ཚོས་ལོག་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་

ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཤ་ཟ་བསླལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་

ངེས་བྱེད་ཀྱི་དཔྱད་ཞེས་དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་

འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་མིན་ན་རྒྱུ་མ་དམིགས་པར་

འགྲོ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཚན་མེའི་རྒྱུ་མཆོ་ན་ཆོས་ཅན།

དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེའི་རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག

གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་། རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་

ཏེ། ཤ་ཟ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཤ་ཟ་དེས་བྱེད་ཀྱི་དཔྱད་ཞེས་གཉིས་

རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཤ་ཟ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་

པ་དེ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤ་

ཟ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤ་ཟ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་

མི་རྟག་ཏེ། སྒྲིབ་ཤ་ཟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་

@170 བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྒྲིབ་ཡོད་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྣབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཤ་ཟ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཤ་ཟ་དེས་བྱེད་ཀྱི་

དཔྱད་ཞེས་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ཡང་། རྟགས་དེའི་རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་མིན།

ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དཔྱད་ཞེས་དང་།

དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་ཡིན་ནའང་

རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པས། རྟགས་དེ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་། འབྲེལ་

ཟླ་མ་དམིགས་པར་སོང་ཚུལ་དཔྱད་དོ། །ཡང་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་དཔྱད་ཞེས་རྒྱུད་

ལ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འགག་གམ་

མ་འགག །འགག་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་དཔྱད་ཞེས་མེད་

པར་ཐལ། ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་སྣང་

བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། མ་གྲུབ་ན། ཤ་ཟ་དམིགས་

བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་བུ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་དུས་ན་འགག་པར་

ཐལ།ཁ འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ།

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་བསྒལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་

ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་དུ་ཁཊད་པའི་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་དུ་བབས། ཤ་ཟ་ཡོད་

ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟགའི་དེས་ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བཀོད་ན་འགྲིགས་སྟམ། འོ་ན། ཤ་ཟ་བསླལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟགའི་

ཤ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟགའི་དེས་ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། ཤ་ཟ་

ངེས་པའི་དཔྱད་ཞེས་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟགཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་

ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེས་ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་@171 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེ་དག་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། སྔ་ཚེ་ལ་ཕྱིར་ཚེ་ལ་

དང་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེན་ཕྱིར་ཚེ་ལ་ཡང་དག

དེ་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། ཤ་ཟ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཚོས་

སུ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་

ཚེ་ལ་དེས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་ཡང་། སྤྱིར་ཤ་ཟ་

བསྐལ་དོན་མིན་པའང་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་དེས་སྤྱིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་

དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསླལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག

དེ། སྤྱིར་ཤ་ཟ་བསླལ་དོན་སོང་བར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་རྟགས་

ལ་སྦྱར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་བསླལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ནང་པའི་

གང་ཟག་དེས། ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཀུན་

མཁྱེན་ཚད་མས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེས་དཀོན་མཆོག

གསུམ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་

སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚད་

མའི་སྐྱེས་བུ་དང་ལས་འབྲས། ངན་འགྲོ་བ་སོགས་ལའང་རིགས་འགྲེ།

རང་ལུགས་ལ། ཚད་མ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དེ་ལྟང་གི་ཚད་མའང་འདྲས་པར་

གསུངས་པས་དེ་ལ་བསམ་ན་གོ་བ་རྙེད། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཚོས་ཅན། གང་

ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་

ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྗེལ་ལ་སྣང་མི་རུང་བར་བཞག་པ་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རྟགས་དེ་ཆོས་

ཅན་ཞེ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་དེ་

@172 སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སྣང་དུ་རུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཕྱིར་ཆོལ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་སྣང་དུ་རུང་བར་ཐལ། འདོད་ན། ཕྱིར་ཆོལ་

དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚད་མས་དེས་པར་ཐལ་ཞེས་པའོ། །དེ་འདྲའི་

རྒྱས་དེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་ཚེག་སྐྱམ་དུ་DVOGS་

སོ་ཞེ། །སྣང་རྟང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཅཊད་པ་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་

གང་ཞེག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན།

སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དེ། སྣང་རྟང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། དེ་ལ་འབྲེལ་ཟླ་སྣང་རྟང་དང་། འགལ་ཟླ་སྣང་གཉིས།

སྣང་རྟང་གི་རྟགས་གང་ཞེག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་

དེའི་འབྲེལ་ཟླ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྨྲར་བ་དེ། སྣང་རྟང་གི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བཞི་ཡོད། སྣང་རྟང་གི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་

རྟགས་གང་ཞིག་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རྒྱུ་བཀག་པ་རྟགས་

སུ་སྨྲར་བ། སྣང་རྩང་གི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་

ཞིག་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྨྲར་

བ། སྣང་རྩང་གི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག

དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྨྲར་བ།

སྣང་རྩང་གི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་དགག

ཆོས་སྤྱ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་དངོས་འབྲས་བཀག་པ་རྟགས་སྤྱ་སྒྲུར་བ། དངོས་

འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། མེ་མེད་

མཚན་མེའི་རྒྱུ་མཆོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མེད་

པའི་བྱག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་

ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཚད་

@173 མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་

རྒྱུ་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་དེ་

ལ་དཔྱད་གཞི་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པས།

དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་བགག་པ་རྟགས་སུ་སྣང་བ་དགོས་ཏེ། འབྲེལ་ཟླ་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་

བགག་པ་རྟགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྫུའི་

འབྲེལ་ཟླ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དུ་བའི་དངོས་རྫུ་དུ་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ།

འདོད་ན། དུ་བའི་དངོས་རྫུ་བ་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དུ་བའི་དངོས་

རྒྱུ་དུ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་ལ་དོན་གཞན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡོག་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྫ་བར། ལྡོག་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མ་གཏོགས་མེད་པར་ཡང་

ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་བ་དང་མ་འབྲེལ་ན། དངོས་

འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྟགས་

ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་ཡང་། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་དུ་

བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་

འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྟགས་སུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་

སུ་དེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་

པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་

དུ་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཡོད་

ཅིང་གཉིས་ཀ་ལའང་སྣུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁོ་བོའི་རྣམ་

རྟོག་ལ་འཆར་ཚུལ་ནི་འཇུག་པ་ལས། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིག་པའི་

@174 ངོ་བོའང་མིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་བཞིན་པའི་དུས་སུ་སྡུག་མེད་

ཀྱང་སྡུག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པས། བྱ་བ་དེ་བྱེད་པ་པོ་སྡུག་ལ་ལྟོས་པ་དང་།

སྡུག་ཏུ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཁྱད་གཞི་སྡུག་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་

འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ་སྐབས་

འདིར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནམ་སྙམ། ཐལ་འགྱུར་བས་ས་བོན་སྡུག་ལ་ལྟོས་པའང་

འདོད་ཀྱང་། གཞན་རྟམས་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །སྣང་རྟང་གི་འགལ་རྐྱེན་མིགས་

པའི་རྟགས་ལ་སྣང་རུང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག་དེ་སྣུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་

ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འགལ་རྐྱེན་མེད་པ་རྟགས་སུ་སྨྲར་བ་དེ། སྣང་

རུང་གི་འགལ་རྐྱེན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་འདོད་ཚུལ་ལ་དུ་

མ་ཞེག་སྣང་སྟེ། བཅུ་དྲུག་འདོད་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་འདོད་པ། དྲུག་ཏུ་

འདོད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་མ་སྟེ་བདུན་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་

འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དང་། རྣམ་དེས། རིགས་ཐེགས་རྣམས་ལས་གསལ་བར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་ནི། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་

འབྲས་དམིགས་པ། རྒྱུ་འགལ་དམིགས། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས། འབྲས་

བུ་འགལ་དམིགས། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་འོ། མཚན་གཞི་

རིམ་པ་བཞིན་དུ། མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་མོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་

ཅན། བྱང་རིག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་

པར་མོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བགོད་པ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་

ཆོས་ཅན། བྱང་རིག་དང་གཤོད་མེད་དུ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། མི་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་བགོད་པའང་ཡོད། དང་པོ་དེ་ལ་ཚ་བ་ཆོས་ཅན། གྲང་བ་མེད་པར་

ཐལ་བ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཚ་བ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། བྱང་ཕྱོགས་ན་

འཁྲུག་རོམ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚ་དམྱལ་ཆོས་ཅན། གྲང་དམྱལ་མེད་

@175 པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ། གྲང་རིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་

རྟག་ཕྱི་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གྲང་རིག་དང་གཅིག་མེད་

དུ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཏེ། མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་རྟག་རྫས་བརྒྱད་བསྟས་

ཀྱི་གོང་བུ་ཡོད་དམ་མེད་སོགས་དཔྱད། ཡང་གྲང་རེག་དང་གནོད་མེད་དུ་ལྷན་

ཅིག་གནས་པའི་ཟད་པར་གྱི་མི་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། གྲང་རེག་གི་གོ་

སར་ཟད་པར་གྱི་མེས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཟད་པར་གྱི་མེ་དེ་

གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཟད་པར་གྱི་མེ་དེ་མེ་

མ་ཡིན་ན་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེ་མ་ཡིན་པ་འབྱུད།

ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཟད་པར་གྱི་མེ་སྤྲུལ་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟད་པར་

གྱི་མེའི་གོ་སར་ཆུ་འགོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་

རོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་བྱ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་

མེད་དེ། མི་སྡུག་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་རོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་

ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་མི་སྡུག་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་རོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་

ཆོས་ཅན། བྱང་འབྲས་སྤུ་ལོངས་བྱེད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མི་

སྡུག་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་རོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་

དང་། དུ་བ་དག་ཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་རོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། བྱང་

རེག་རྒྱུན་ཆགས་སྡུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་

གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་

བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་རྒྱུན་

ཆགས་སྡུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། མེ་སྤྲོབས་

ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་

@176 མེད་མེད་དེ། མེ་སྤྲོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པ་དངོས་འབྲས་འགལ་དམིགས་ཡིན་ནོ། དོན་གྱི་རྟགས་ནི། བདག་མེད་

མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་

རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རེ་རེ་ནས་བཀོད་ཚོག་གང་

ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྟལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་

ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་སུ་བཞག་དགོས་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

པའི་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྟལ་གྱི་ཕུང་པོ་མེད་

པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། སྤྱག་བསྟལ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རྒྱུན་ཞུགས་སྤིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་བསྟལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མེའི་འབྲས་བུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བས་གྲང་རེག་འགོག་རྣམ་པ་བཞིན་དུ། བདག

མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུས་ཀྱང་། བདག་འཛིན་འགོག་པར་

བཞག་དགོས་ཏེ། དེ་དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པར་རྣམ་ན། རྟག་

གསལ་གང་བཀོད་དཔྱད་པར་བྱའོ། །འགལ་དམིགས་ལ་རྩོད་པ་སྣང་བ་ལ།

མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་ཀྱང་། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བས་གྲང་རེག

འགོག་པ་ལ་རྩོད་དེ་འབྲས་བུས་གྲང་རེག་འགོག་ནུས་ན་མེའི་རྒྱུས་ཀྱང་གྲང་རེག

འགོག་ནུས་དགོས་ཏེ། མེའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་མེ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱད་ཤེད་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་

སུ་གནས་པ་མེད་དེ། བྱད་ཤེད་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་

རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པའོ། །

ལན་ལ་བྱད་ཀིང་དང་གྲང་རེག་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་པས། རྟགས་

དེ་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ནས། རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་།

@177 རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱགས་ལ་འཕངས་སོ། །རང་

འགྲེལ་གྱིས་གཉིས་ཁ་བསྐངས་པ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། ཁྱབ་བྱེད་

མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡིན་པ་འགྲེལ་པར་བལྟས་ན་ཞེས། དངོས་འབྲས་འགལ་

དམིགས་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་གཉིས་རྣམ་ངེས་སུ་གསུངས།

ཕན་ཚུན་སྤྱང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་ལེའུ་གསུམ་པ་དང་། རིགས་

ཐིགས་ལས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བཀག་ཅིག

ཁོ་ན་འདོད་དོ། ཚན་དན་གྱི་མེས་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡོད་ནའང་། རང་

བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་འདུས་པ་དང་མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ལས་

ཚན་དན་གྱི་མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ལོགས་སུ་བགང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཡང་དག་ལ་གསུམ་གང་རས་རེས་པ་བཞག་པ་ལ། ཡང་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་དུ་

མ་འདུས་པ་དགག་པ་ལ། རྩོད་པ་ནི། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡོད་ལ།

གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་སྡུ་བགོད་པས་འབྲས་རྐྱེན་མ་ཡིན། རྐྱེན་

ཆོས་ཇས་ཐ་དད་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྐྱེན་མ་ཡིན། བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་

མ་བརྟེན་བས་མ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེར་ན། རྒྱུའི་རྐྱེན་ལས་འབྲས་

བུ་འབྱུང་རུང་བསྟུབ་པ་ཡིན་ནམ། འབྱུང་ངེས་བསྟུབ་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་

གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རྐྱེན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དཔེར་ན། ནས་ས་ཆུ་ལྟད་དོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཤར་གྱི་ཞིང་ཆོས་

ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྤྱ་གུ་འབྱུང་རུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་

ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་རྣགས་ཆོས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་

ངེས་བསྟན་ན། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་

སྒྲུ་གྱ་བསྒྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཞིང་ལ་སྒྲུ་གྱ་

བསྒྱེད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ནས་ས་ཆུད་ལུད་དོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཚང་

@178 བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྒྲུ་གྱ་བསྒྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་

ན་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་

པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ནས་ས་ཆུད་ལུད་དོད་གཤེར་

ཆོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྡུ་གུ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་

གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ནས་ས་ཆུ་ལུད་དོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཡིན་

ན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྡུ་གུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟའང་ཡིན་ཡོད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།

འདོད་ན་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། བསྒལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་

པའི་ཕྱིར། རྫ་བར་མ་གྲུབ་ན། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་

བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར། ཤ་ཟ་ཡོད་པའང་སྲིད་མེད་པའང་སྲིད་

ཀྱང་ཤ་ཟ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ནས་ས་ཆུ་ལུད་དོད་གཤེར་

ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་དེར་རང་འབྲས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའང་སྲིད་མི་སྐྱེད་པའང་སྲིད་

པས། ཞིང་དེ་དང་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། གཞི་

མཐུན་ཚད་མས་གྲུབ་མི་དགོས། ཡང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་

འདྲ་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་སྟིད་ཀྱང་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་མི་

དགོས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་པ་སྟིད་ཀྱང་། མདུན་གྱི་གཞི་

འདིར་ཤ་ཟ་སྟིད་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་

ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་འདོན་པར་ངེས་པའི་ནས་ས་ཆུ་ལུད་དོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་

བའི་ཞིང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་

འདྲའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་

དགོས་སོ། །དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོད་སྤང་ནི། བུ་རམ་གྱི་རོད་ལྟ་བའི་

@179 རྟགས་ལས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་དང་ལྡན་དོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས།

རོ་དང་ལྡན་དེ། གཟུགས་དང་ལྡན་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དགོས།

དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་

མིན་པས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན། རྟགས་ཆོས་རྗེས་ཐ་དད་པས་རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་མ་ཡིན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་པ་མེད་པས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྗེད། ལན་ལ། རོ་དང་ལྡན་བའི་རྟགས་ལས་གཟུགས་

དཀྱུ་བརྟོགས་པའི་རྩེས་དཔག་སྒྲིས་ཀྱང་། རོ་དཀྱུ་བདང་གཟུགས་དཀྱུ་བ་

གཉིས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྩེས་དཔག་དེ་

རྒྱུ་ཚོས་རྩེས་དཔོག་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དོགས་

པ་འདི་ཡོད་དེ་རྒྱུ་ཚོས་རྩེས་དཔོག་གི་རྟགས་ལས་བྱ་རྟམ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་

རྩེས་དཔག་སྒྲུབ་བཞིན་དུ། རྟགས་དེ་ལས་བྱ་རྟམ་གྱི་དྲི་དང་རོག་བྱ་རྟོགས་

པའི་རྩེས་དཔག་དག་ཀྱང་སྒྲུབ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག

ལས་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲུས་ན་རྟགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྩེས་

དཔག་བཞི་སྐྱེ་བར་གྱུར་རོ། །ཡང་བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་ཕྱས་ཐ་དད་ཡིན་

པའི་ཆུ་མཚན་གང་ཡིན། སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱ་རམ་

གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རོ་གཟུགས་གཉིས་བྱ་རམ་དང་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཐ་

དད་ཡིན། ཕྱས་གཅིག་ན། བྱ་རམ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནམ། རོའི་

སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱ་རམ་དང་བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཉིས་ཆོས་ཅན།

ཕྱས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།

བྱ་རམ་དང་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་སོ་

སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཁས། གསལ་བ་གཉིས་ཀར་

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་ཚོགས་

@180 པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ཇས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཚོགས་རྒྱུན་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་

ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། AUTPALA་དང་དེའི་དྲི་གཉིས་ཇས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་

དག་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལྟར་

སྣང་བཞད་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞེག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ་མ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱས་ལྡར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་འགལ་

མ་དེས་མ་བྱུབ་པའི་རྟགས་གསུམ་ལས་སྐབས་འདིར་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་

བཞིད། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞེག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ཡང་

མ་དེས་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་དེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད། མ་དེས་པའི་རྟགས་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་

ལས་ཐུན་མོང་བ་ལ། དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པ་དང་། ལྷག་ལྡན་མ་དེས་པ་གཉིས་སོ།།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞེག །ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་

ཟག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་

པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞེག །ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་

གང་ཟག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་

པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་ཆོས་ཅན།

མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྟག་མི་རྟག

གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ།

མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟོལ་བྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་

རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཚོན་བྱ་@181 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་

རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་

པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞེག །ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་

ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་དེས་ཤིང་། གང་རུང་ལ་ཐེ་

ཚོམ་གྱི་ལྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད།། དེ་ལ་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་དང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞེག །ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དེས་ཤིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་

ལྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་

ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞེག་ཕྱོགས་

ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་

ངེས་ཤིང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བའི་

ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོའི་མཚན་གཞི། སྒྲིས་བྱ་ཕ་

རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། སྒྲིས་བྱ་ཕ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་

གཉན་ཆོགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་མ་དེས་པའི་

གཉན་ཆོགས་གང་ཞེག །ཕྱོགས་ཅོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལའང་མ་དེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཉན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ།

མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་

དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་

@182 དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་

ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཆེས་ཅན། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་

པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན། ཞར་

ལ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་འཆད་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞེག

ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་སྣུབ་པའི་འགལ་རྐྱེན། སྣོས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་སྣུབ་པའི་

འགལ་རྐྱེན། སྣོས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྣུབ་པའི་འགལ་རྐྱེན་དང་བཞི་

ཡོད།། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྐྲ་ཆོས་ཅན། རྐྱེ་སྟེ། བྱས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་པོ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་

གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་པ། མིག

སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་

བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་པ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་

ཅན། རྒཱ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞི་པའོ། དང་པོ་

དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒཱ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་།

དེ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒཱས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

སྐྱས་ཟིན་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་།

འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་

ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པས། སྐྱས་ཟིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་མིག་སོགས་

ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྐེན་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། སྒྲས་ཟིན་ལ་འདུས་པ་མ་ཡིན་

@183 པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པས་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་

ཁྱད་པར་དང་། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྐེན་ཡིན་པས་དེ་

ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཧམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་

བྱུང་གྱི་ཧམ་མཁའ་ཞེས་པའི་སྒྲས་དངོས་པོ་དེ་ཧམ་མཁའ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་

ཚུལ་གྱི་བརྗོད་པས་དངོས་པོ་དེ་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཧམ་

མཁའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྐེན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞེག

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དོན་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟུད་ལས། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་

མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག

སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་

ཆོགས་ནི། སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བོང་གི་རྣས་

ཕུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། གཞི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། གང་

ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདེ་སྡུག

ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟགས་མེད་ནས་

མ་གྲུབ་པ་ནི། ལྷོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་ཁྱམས་

ཏེ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ནས་

མ་གྲུབ་པ་ནི། རྫི་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།

རྟོག་བཟལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྟགས་ཚོས་ཐ་

དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པ་དང་། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་

རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། གཞི་ཚོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་

@184 པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་

དང་། བློ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་བཞི་ལས། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་

ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཟིན་མ་བརྟེད་པའི་ངོར། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག

སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་

ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། བསྒྲུབ་དོན་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་

ནི། དུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ།

དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་

པ་ནི། རྣ་བྱའི་སྒྲ་གང་ན་གྲགས་མ་ངེས་བཞིན་དུ། རི་སྟུལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་

ན་ཆོས་ཅན། རྣ་བྱ་ཡོད་དེ། རྣ་བྱའི་སྒྲ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཏོལ་

བ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་མ། སྤ་ཏོལ་དང་། ཕྱིར་ཏོལ་གཉིས་ཀ་ལ་

ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། ཏྲ་བའི་ཆོས་ཅན། སེམས་

དམེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་

ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན།

མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བྱས་མི་རྟག

གི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ་ལ། སྒོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་

ཉིད་ཀྱི་ཟུང་དུ་འས་བརྟོད་མཛད་དེ། །རྟེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་

དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། །འས་པ་ཞེས་བརྗོད། དགོས་པ་ནི། བྱས་པ་སྒྲུབ་མི་

རུག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་མ་འས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རྟོགས་

པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་མི་རུག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པ་ལ་ཚད་

མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་། གོང་དུ་འང་དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཡི་གེ་རྣོར་

བ་གཅལ་སྲིད། བྱས་ན་མི་རུག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དང་། བྱས་པ་མི་རུག་པ་

@185 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རིས་པ་ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་རིས་དགོས་ཏེ། རྟག་པ་

ལ་བྱས་པ་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་

ཞེས་དྲིས་ན། འདོད་ལན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་

རྟོགས་པ་སྤྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་སྤྲིད་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་ན། ཞེས་བྱ་མི་

རྒག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་

རྒགས་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་

མི་རྒག་པ་ལ་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན།

ཤེས་བྱ་མི་རྒག་པའི་སྒྲིབ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་

བྱ་མི་རྒག་པའི་སྒྲི་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རྒག་མི་རྒག

གཉིས་ཀའི་སྒྲི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཆགས་

བཅས་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྒགས་དེ། ཡང་དག་ལྟག་ལྡན་དུ་སོང་

བའི་ཆོལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངག་སྨྲ་བ་དེ་ཚགས་བཅས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་

རྟོགས་པར་ཐལ། ངག་སྨྲ་བ་ཚགས་བཅས་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། ཆོལ་བ་དེ་ལ་རྟགས་དེ། ཡང་དག་ལྡན་ལྡན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོལ་བ་དེས། ངག་སྨྲ་བ་ཚགས་བྱལ་ལ་ཡོད་མེད་ཐ་

ཆོམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐ་ཆོམ་གྱི་ལྡོག་པ་དང་བཅས་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་དེ་ཡང་དག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་བྱས་པ་ཡོད་མེད་མཐའ་

མ་ཆོད་པར། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། མི་མ་ཡིན་ལ་སྣུ་ཞེས་དོན་གོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟགས་དེ་ལ།

@186 སྣུ་ཞེས་དོན་གོ་བ་དེ་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་དྲིས་པ་ན། ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་མི་རུས་

པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྣུལ་སྐྱེས་འཇོམ་གྱི་སྒོལ་

ལུགས་དེ། བོད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། བོད་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒོལ་

དེ་ཡོད་མེད་སྟོན་ལ་བསམ་ནས་མེད་པར་མཐའ་ཆོད་པ་ན། གཞིས་ནས་བོད་ཁོ་

ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས། རྟག

པ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལའང་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་པར་

ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་

ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་

ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ་རྟག

སྟོང་དུ་ངེས་དགོས། རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རྟག་པ་

མ་བྱས་པར་འེས་པ་ཙམ་ལ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་འེས་མི་དགོས་པར་ཐན་ཆུན་གཉིས་

ཀར་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པ་རང་ཉིད་གྱུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་འེས་སུ་

རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ལ། ཚད་མ་གསུམ་གྱི་དོད་ཐུབ་འེས་པར་ཡོད་པ་རིགས་

རྒྱུན་ལས་གསུངས་པས། དེ་ལ་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་ཇི་ལྟར་ཚང་

བསམ་དགོས་པ་ཞིག་གོ །ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་ཀྱ་ཤའི་རྩེ་མོ་བཞིན། །ཚད་མའི་

གཞང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིང་མཐའ་བྲལ། །འོན་ཀྱང་མཁས་དབང་གསེར་རིའི་

ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །བརྩེར་དགོངས་བདག་གི་བགོ་སྐལ་འཛོག་གམ་སྙམ། །

དེ་ནི་དགྱེས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་གླང་གི་སྟོབ་མ་སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེ་

དང་། གཞན་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བརྗོད་

མཛད་པ་མ་དགོངས་པར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྱབ་དང་།

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་འདོད་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་

པར་ངེས་དགོས་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཕྱིར་རྟོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་

@187 བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ངེས་དགོས་པས།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ལྟོག་ཁྲབ་ཀུ་འདོད་ཀྱི་མེད་པར་ངེས་པ་མི་དགོས་སོ་

སྣམ་པའོ། །དེ་དག་གིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་དྲུག་འདོད་

དེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་རྗེས་ཁྲབ་དང་།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་

ངེས་པ་དང་། ལྟོག་ཕྱོགས་སྣང་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་

མས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་དྲུག་གོ །རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ཡོས། མི་དམིགས་

པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག

པས་གཞན་ལྷོག་པར་འདོད་པས་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག

ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་

པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ངེས་པ་

མེད་དེ། དེས་ན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཞད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་

གསུངས་པས། སྒྲིར་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཁས་

བླང་དགོས་ཏེ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་སྣུབ་པ་ལས། འབྲས་རྟགས་དང་། རྒྱུ་མ་དམིགས་

པ་དང་། ཤིང་ཤ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྣྲུབ་པ་ལས། ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་།

བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་སྣྲུབ་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྣྲུབ་པའང་འབྲས་བུ་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལྟོས་

དགོས་ལ། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་སྣྲུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པའང་། འབྲེལ་བར་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་

ཕྱིར། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པར་བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྣྲུབ་

པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་མི་སྲིད་ལ། འབྲེལ་བ་ངེས་པར་ཡང་བྱས་

པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྡོག་པ་ངེས་དགོས་

@188 པས། དེ་ཚད་མ་གང་གིས་ངེས་ཤེ་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་རང་རིག་མངོན་

སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱུ་ཕྱི་མ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་

བསྒྲུབས་པ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའོ། །དེ་ལ། ཁྱད་

གཞི་ངོས་ནས་ཀྱང་དཔྱད་མི་གཟོད། ཁྱད་ཆོས་བྱས་སྟོང་གི་ངོས་ནས་དཔྱད་

ནའང་དཔྱད་མི་གཟོད་པ་སྟེ། དང་པོར་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་

དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་ཁྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་

ངེས།། ངེས་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་བྱས་སྟོང་གིས་ཁྱབ་པ་ངེས་

པར་འགྱུར་བས། ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་རྟགས་ཡང་དག

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ངོས་ནས་དཔྱད་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་

མ་དེས། རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་

སམ་མ་ངེས། ངེས་ན། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེས། རྟག་པ་སྣང་དང་བུམ་པ་སོགས་

རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་

ངེས་ན་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེས། རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་

དོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས།

རྟག་པ་བྱས་པའི་ལྟོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག

གིས་སྟོང་པར་རྟོགས། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཀྱང་བྱས་པ་

རྟག་པའི་ལྟོག་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་

པར་རྟོགས་ཀྱང་། བྱས་པ་ནམ་མཁས་སྟོང་པ་སོགས་སུ་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལའང་། རྒྱུ་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཅོས་ཅན། རྒྱུ་པ་སྣྲའི་

བྱས་སྟོང་དང་། བྱམ་པའི་བྱས་སྟོང་སོགས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྒྱུ་པ་བྱས་

སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེས། རྒྱུ་པ་སྣྲའི་

@189 བྱས་པ་དང་། བྱམ་པའི་བྱས་པ་སོགས་སུ་འཇོན་པའི་སྒྲ་འདོགས་དུ་མ་ཅོད་

པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚད་མ་སོ་སོས་སྒྲ་འདོགས་སོ་སོར་གཅོད་ཀྱི་གཅིག

གིས་ཀུན་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཆ་ཤས་སྒྲ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །ཞེས་

སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྒོ་འདོགས་རིགས་མཐུན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་

ཞེ་ན། འོ་ན་རྟག་པ་སྒྲའི་བྱས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། རྟག་པ་བྱམ་

པའི་བྱས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་རིགས་མཐུན་པར་ཐལ། ཚད་མ་

གཅིག་གིས་གཅོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་སྒྲར་

འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། རྟག་པ་བྱམ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་

ཀྱང་རིགས་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱས་པ་ནམ་མཁའི་

རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། བྱས་པ་སྐྲའི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་

གཉིས་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་

པའི་རྗེས་དཔག་དེ་བྱས་པ་སྐྲའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་བྱས་པ་སྐྲའི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་དང་

འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་

དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་གྲངས་མེད་ཡོད་པར་ཐལ།

འདོད་ན། ཚད་མ་གཅིག་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་

དུ་མ་དང་། སྒོ་འདོགས་གཅིག་དང་འཛིན་སྐངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཚད་

མ་དུ་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བྱས་པ་རྟག

སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ན། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་སྟོང་གིས་

ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན།

བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་སྟོང་གིས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་

ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་

@190 འདོགས་ཆོད་དམ་མ་ཆོད། ཆོད་ན། བྱས་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རྟག

པར་སྒྲོ་མི་འདོགས་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཆོད་ན་ཚད་མ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་འདྲའི་

སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་

པའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། རྟོགས་ན།

བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་

གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་

པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན།

སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཁས་

ལེན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུང་ངེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་

ཐལ་འགྲུར་དེས། སྒྲ་རྟག་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོ་རྟོག་བསལ་ནས།

སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་

གྱི་བྱེད་ལས་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱིར་རྟོལ་ཡང་དག་དེའི་

རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་ལ་

དངོས་སུ་གནོད་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་

སུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན།

སྒྲ་རྟག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དངོས་སུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་དང་འགལ་བའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་[@191] སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་

ཁྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་

མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཆོལ་

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མ་

ཆོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་རྣམ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་

ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ལ་རྗུ་མཚན་ཡང་དག

མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། རྫ་བར་འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་པར་མཐའ་ཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྟེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་

འདོགས་ཆོད་པར་གསུངས་པ་དང་། མ་ཆོད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་

གང་བདེར་བརྟག་པར་བྱའོ། །དོན་བྱེད་རྣམ་པ་ཚད་མས་ངེས་ནས། དངོས་པོའི་ཐ་

སྙད་ཤེས་པ་ན། དངོས་པོ་ཚད་མས་ངེས་པ་འཇོག་དགོས་པ་ལྟར། བྱས་པ་མི་

རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས་དེ་ལ་རྟེས་ཁྱབ་ཅེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ན། བྱས་

རྒཱས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྒ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། མཚན་

མཆོོན་ཡིན་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། བྱས་རྒཱས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྒཱ

པར་སྒྲུབ་པའི་རྩེས་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ། རྒཱ་པ་ལ་བྱས་པ་ལྡོག་པ་ངེས་དགོས་

འདྲུག་བསམ་པར་བྱའོ། །བྱས་རྒཱས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྒཱ་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་

ཁོོན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ། བྱས་རྒཱས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྒཱ་པར་སྒྲུབ་

པའི་རྩེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ངེས་པ་ན་རྩེས་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་ངེས་

པ་ཡིན་དགོས། དོན་ཚད་མས་དེས་ནས་ཐ་སྙད་སྤྱར་བ་ཙམ་ལ་རྟེས་ཟྱབ་དེས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་

རྟེས་སུ་འབྲོ་ལྟོག་གི་ཟྱབ་པ་གྲུབ་པ་ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དེས་དགོས་

ལ། དེ་དེས་པ་ལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་དགོས་སོ་ཞེན། འོ་ན།

@192 མི་རྟག་པ་དེས་པ་ལ། རྟག་པ་དེས་པ་སྟོན་དུ་འབྲོ་དགོས་པར་ཐལ། མི་རྟག

པ་དེས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་དགོས་པ་གང་ཞིག

དེ་དེས་པ་ལ། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་དེས་པ་སྟོན་དུ་འབྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བར་འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་

པར་ཐལ། རྟག་པ་ངེས་པ་ལ། མི་རྟག་པ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། རྟག་པ་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ལྡོག་པའི་གཞི་ལ་ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་

མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ལྡོག་པ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་

ངེས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ངེས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་རྟག་པ་དང་ཐ་དད།

རྟག་པ་ལྟོག་པའི་གཞི་ལ་སྣང་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལོག་པ་ངེས་དགོས་པའི་

ཕྱིར། དེ་ངེས་པ་ལ། མི་རྟག་པ་སྣང་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་

པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྒྲ་ངེས་པ་ལ་སྒྲ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་

འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་ལྟར། མི་རྟག་པ་ངེས་པ་ལའང་། སྣང་ཅིག་མ་དང་

མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་

ལྟར་ན་རྟག་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་

བརྟེན་པར་ཐལ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དང་། དངོས་

མིན་གཉིས་ལའང་རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་རྒྱས་པས། དེ་དག

གི་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་བསམ་པར་བྱའོ། །ལྷང་འཁལ་བཤད་པ་ལ། སྐྱོབ་

དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེ་ན་རེས། རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་

པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་བཞེད་པས། དེ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ལྷང་དང་

འཁལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ། ཐལ་བ་དྲུག་ལས་དང་པོར། རིགས་སྐྱེའི་

ངག་ཉམས་པར་ཐལ་བ་ནི། འཁྲུལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་མི་མཐུན་

@193 སྡོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རིགས་སྐོ་ལས། རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་

གཉེན་པོར། གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་

པ་དང་འགལ། སྐབས་དེ་དག་གི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་སུ། ཚོས་མི་མཐུན་སྡོར་གྱི་

སྐྱབ་ངག་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ལྡོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་བསྟན་ཏེ།

འབྲེལ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་ངག་དེས་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བསྟན། འབྲེལ་བ་

དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་པར་གོ་བའི་རྟགས་ཇི་ལྟར་ཡིན། སྐྱབ་

ངག་དེས། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་

བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་

མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་

ཁྱབ་པ་བརྗོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།

འདོད་ན། ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ། རྗོད་བྱེད་གཅིག་གི་དངོས་པྲཱག་ཀྱི་བརྗོད་

བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་སྒྲ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག

པ་དེའི་དངོས་པོགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་འོ། །།གཞན་ཡང་།

བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་པར་སྣང་བའི་

གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འབྲེལ་བ་རྟོགས་ན། མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་པར་རྟོགས་པས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་

བ་རྟོགས་ན་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་རྟོགས་པས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་མི་མཐུན་

སྟོང་གྱི་སྣང་ངག་གིས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པས་འགྲུལ་པ་ཅན་

མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སོང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དགག་བྱའི་

ཆོས་ལ་རྟགས་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་ན། མ་ངེས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་

པར་ཐལ། འདོད་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

@194 ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་

མི་རྟུས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་མཉན་བྱ་འགོག་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་མཉན་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟག་ལྡན་

འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཤིང་ཕུང་འདི་ལས་སྐྱེས་པའི་

ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་དང་ལྡན་ཏེ། སྐར་ཟོས་པའི་

ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་སྣུག་པོར་མཚུངས་པ་དང་། ཤིང་ཕུང་འདི་ལས་སྐྱེས་པར་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་

མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལའང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་

འཐད་དེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པས་

རོ་ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པ་དང་འགལ། གསུམ་པ་ལྡོག་པ་ཅན་ཙམ་དུ་ཟཁད་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་

བ་ནི། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྲོག་ལྡན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ལྟར་

མཚུངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་དམིགས་

པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ། མདོ་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དེ་

གོ་དཀའ་བས་ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་འགྲེལ་ཏེ། རིག་པ་ཅན་པས། བྱམ་པ་བདག་མེད་

ལ་མ་མཐོང་ཡང་། བདག་མེད་པར་འདོད་ལ། སྲོག་ལྟན་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་

བ་ཙམ་གྱིས་བདག་བཅས་སུ་ཁས་བླངས་པས། སྲོག་ལྟན་བདག་བཅས་ཡིན་པ་

ལྟར་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའང་བདག་མེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ།

བདག་མེད་ལ་མ་དམིགས་པ་ཙམ་ནི། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

@195 པའོ། །རང་ལུགས་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ནི་སྲོག་ལྟན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་

གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྣུབ་པའི་རྟགས། བདག་བལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་

བྱམ་པ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱུང་། དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་

ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཁན་བྱ་དང་། སྲོག་སོགས་འདི་ནི་མཚུངས་པར་

བྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྣགས་ཡང་

དག་ཡིན་པར་མ་ལོག་པར་ཐལ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་

བའི་རྣགས་རྣམས་ལྟར་སྣང་དུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་

གྱིན་ན་ལྷོག་ཁྱབ་གྱིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་

རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྣོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྣོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་

པར་བརྟུང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་

པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ། དོན་ནི། ཀུན་

བཏུས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་

ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དགུ་ཡཁད་པ་ལ་གཞན་དོན་

སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྣོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྣོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་

དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་ནང་གི་འགལ་རྐྱེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲོ་ལྟོག

གི་ཁྱབ་པ་རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་སྤྱོར་

བ་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་

ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགུའི་ནང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་བཞི་པོ་རྗེས་སུ་

འབྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་པ་རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པས་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་

དོན་སྤྱོར་བ་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གང་རུང་ལ་

ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྱེ་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་

@196 ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་ཁྱབ་

པ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་སྤྱོར་རིགས་ལ། གཞན་དོན་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་

ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྱེ་ནང་གི་ཡང་དག་གཉིས་

པོ་གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ཡང་ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་དེ་དོན་དུ་

མི་སྤྱོད་ཀྱི། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཀྱི། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པད་མོ་

བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ། ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོས་

པ་འདི་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞེག། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ་མ་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་མིན་ན་གཏན་ཚིགས་

ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལ། ཡིན་ན་མཚན་གཞི་གཅིག

གི་སྟེང་དུ་མཚོན་སྤྲོར་རྣམ་དག་ཡོད་དགོས་པས། རི་བོང་རྭས་ཕུག་པ་ཆོས་ཅན།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞེག །དེ་

སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་རྣགས་ཡང་དག་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་

པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ། ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་རྣགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། ཁྱད་པར་

མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་རྣགས་ཡང་དག

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞེག །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་པ་ཙམ་ཡོད་པས་ལྟོག་ཁྱབ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་

མི་འཐད་དེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་

པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ། མཉན་བྱ་མི་

རྒག་པ་སྟངར་རྟོགས་དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་དང་སྒྲུ་གཉིས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས།

དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲུ་མི་རྒག་པར་ངེས་པ་ཡོད་གསུངས་པ་དེ། རབས་པའི་མི་

རྒག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། མཉན་བྱ་རབས་པའི་མི་རྒག་པ་རྟོགས་པ་ཙམ་

@197 ལ་མཉན་བྱ་མི་རྒག་པ་རྟོགས་པར་འཇོག་མི་རུས་སོ། །དྲུག་པ། སྒོབ་དཔོན་

གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་སྒྲོར་བ་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་

མཐོང་བའི་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་པོ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་མི་ལྡན་ཏེ། མ་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་ལྷོག་ཏུབ་གྱུབ་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། གལ་ཏེ་

མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་པས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་

རིགས་པ་སྟེ། གང་མིན་དོད་མིན་གྱི་རིག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་དེ། རྒྱུ་གཅིག་ཡོན་ཏན་

དུ་སྣང་འདོད་ནས། ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ལ་འགོག་པ་དང་། འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་

སྣང་པ་ན། རྒྱུ་གཅིག་ཡོན་ཏན་ནམ་སྣམ་དུ་བསམས་སོ། །གོང་གི་དྲུག་པོ་དེ་དབང་

ཕྱག་དེ་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གིས་

གནོད་སྐྱབ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྟོག་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེས། གོང་གི་

ཐལ་བ་དེ་དག་ལ་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཏེ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག

ཁྱབ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་དྲུག་དགོས་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ། སྟོབ་དཔོན་

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གནོད་བྱེད་གང་གིས་འགོག་པ་བསམ་དགོས་སོ།།

མངོན་སུམ་གྱིས་གཙོད་པ་བསྟན་པ་ནི། འོ་མས་གཅུས་པའི་ཞིང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་

རུ་རཆོས་ཅན། རོ་མངར་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱུ་རུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པའང་ལྷོག་ཁྱབ་གྱུབ་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་མས་

གཅུས་པའི་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུ་རུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་

ཡིན་ཡང་། ཡུལ་གཞན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། འོ་མས་གཅུས་པའི་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ལྷོག་ཁྱབ་གྱུབ་པའི་སྐབས་ཡོད་

@198 པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་དང་། རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་

གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་རང་

དབང་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལོག་རྟགས་ལོག་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རྟགས་ལོག་ཆོས་

ལོག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་འབྲེལ་

བ་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་དང་འབྲེལ། ཆོས་ལོག

རྟགས་ལོག་དང་ཡང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་

དེ་དགག་གཞི་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྣང་དུ་རུང་ལ། གོང་དུ་

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་པ་ཞེག་ཀྱང་བསྟན་པས། དེ་

དགག་གཞི་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་མི་རྟུང་བ་བཤད་ཅིང་། བྱམ་པ་ཚད་

མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཚད་མས་

མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེར་འཇོག་ན། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན།

དགག་གཞི་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྣང་དུ་མི་རྟུང་བར་ཐལ།

འདོད་མི་རྣུས་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྣང་དུ་རྟུང་བའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་

གཉིས་པ་ཞིག་བསྟན་ཏེ། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་

ཅན། བྱམ་པའི་རིགས་བྱ་མེད་དེ། བྱམ་པའི་རིགས་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་སྣང་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྙད་

སྣང་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་ལ། ཁྱོད་དེ་སྣང་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་

རྟགས་ཀྱི་དེ་སྣང་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྣང་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་

གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྣང་ཀྱི་དོན་སྣང་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་

ཉིད། ཁྱོད་དེ་སྣང་ཀྱི་རྣག་ཡང་དག་གང་ཞེག། ཁྱོད་ཀྱི་རྣག་ཀྱི་དེ་

སྣང་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྣང་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། མཆོག་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་

@199 སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྣང་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྣང་ཀྱི་རྣག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།

དོན་སྣང་ཀྱི་རྣག་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། ཚ་ཞིང་

སྲེག་པ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་འབྲས་རྣག་དང་།

སྣ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་རང་

བཞིན་གྱི་རྣག་དང་། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱུ་མཆོར་ཆོས་ཅན། ཚ་ཞིང་

སྲེག་པ་མེད་དེ། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།

གོང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ།

དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འབྲས་རྟགས་དང་། སྐྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག

སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། མེ་མེད་མཚན་

མོའི་རྒྱུ་མཆོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། དུ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དོན་འབའ་

ཞིག་སྣྲག་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྣྲག་ཀྱི་རྟགས་དང་།

དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྣྲག་ཀྱི་རྟགས་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྐད་

ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དོན་འབའ་ཞིག་སྣྲག་ཀྱི་རྟགས་

དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་

ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྣྲག་ཀྱི་རྟགས་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་

ཀར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་དོན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག

མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་

སྣང་བའི་རྟགས་ཡིན་པར་རང་རེའི་རྟགས་རིགས་ལས་ཁའདད་པ་དང་། རིགས་

རྒྱུན་ལས། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་

སྣང་བའི་རྟགས་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྣང་ལ་

@200 བཞག །ཚོད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྣན་སེལ་ལས། དེ་དང་འགལ་བར་ཁའདད་ཡིག་ཆ་གཞན་

ལས། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀར་སྣང་བའི་རྟགས་ཡིན་པ་མེད་ཅེས་གསུངས།

རྟགས་རིགས་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན།

མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ།

ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་སུ་བཞད་འདུག་པས། འོ་ན་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུར་

གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།

འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། རྒྱུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་མ་

ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།

སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་

དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱས་པའི་

འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག ། གོང་དང་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དེའི་ཆུ་རྟགས་སུ་

བགོད་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་ན། རྒྱས་གཞན་བཞི་པ་མི་འདོད་

བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་པ་དང་

དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཁོ་བོ་ནི། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ཁོ་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པར་

འདོད་ན་གཞོད་བྱེད་དེ་དག་མེད་པར་མ་ཟད། ཇས་གཅིག་རྟེས་ཐ་དད་ལ་དཔྱོད་པའི་

སྐབས་སུའང་ཟིན་མཚམས་བདེ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་ན་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་སྟེ། འོན་

ཀྱང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོག་དང་དོན་@201 ལྡོག་གཉིས་ཏེ། བྱས་པ་རང་ཡོད་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པའི་རང་ཚས་སུ་འབྲེལ་

བ་དེ་རང་ལྡོག་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་

ཀྱིས་བྱས་པ་ལྡོག་པ་དེ། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་ཡིན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཕན་

ཚུན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས། རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། མེ་དུ་

གཉིས་འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་ཏེ་འབྲེལ་ཡུལ་མེ་ལ་དབང་ཡོད་ལ། འབྲེལ་བ་

པོ་དུ་བ་ལ་དབང་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་པ་དང་ཤིང་། ས་བོན་དང་མྱུ་

གུ། ཇ་མ་ཁན་དང་ཇ་མ། མ་དང་བུ་སོགས་ལ་འང་འདྲའོ། །མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་

ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལྡོག

སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལྡོག་པའི་

གཞི་ཡིན་ན། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལྡོག་པའི་གཞི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལྡོག་པར་ཐལ། མི་རྟག

པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་རྒྱུ་

གཉིས་བྱུང་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫ་བར་མ་ཁྲབ་ན་

ཁྲབ་པར་ཐལ། སྤྱིར་རྒྱུ་ཞེགས་ན། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཞེགས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་རྒྱུས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ན། རྟག་པ་མི་

རྟག་པའི་རྒྱུས་སྟོང་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། རྟག་པ་

བྱས་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ན། རྟག་པ་སྣའི་བྱས་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་

དགོས་པ་འབྱུད། སྤྱིས་སྟོང་པར་དེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་དེས་པས་

ཁྱབ་པ་ལ་སོང་། གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པ་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག

པའི་དངོས་རྒྱུ་ལྟོག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་དངོས་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་

@202 བའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་དུ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཞི་གང་

ཞིག་ན། མི་རྟག་པའི་དངོས་རྒྱུ་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་མི་རྟག་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རང་བཞིན་རྟགས་ལ་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཇས་

གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ན། བྱས་པའི་ཇས་དང་། མི་རྟག་པའི་ཇས་

གཉིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་སྙམ་ནས། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས། རྩས་སུ་གྱུབ་པའི་བྱས་པ་རྟགས་ཡིན་ནམ། རྩོག་པས་

བཏགས་ཙམ་གྱི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་རྟགས་

དེ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་

ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་རྩས་དང་།

མི་རྟག་པའི་རྩས་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྩོག་པས་

བཀགས་ཙམ་གྱི་བྱས་པ་རྣགས་སུ་བཀོད་ན། དེ་འདྲའི་རྣགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱབ་པ་

འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཡིན་ན།

མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། བྱས་མི་རྟག་ཇ་ས་

གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་ཇ་ས་དང་མི་རྟག་པའི་ཇ་ས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་

ཕྱིར་དང་། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། བྱས་པའི་ངོ་བོ་དང་།

མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་

ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནའང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་

དད་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྱུར་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་དངོས་པོའི་

གནས་ཚུལ་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པས་ཇུས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་དགོས་སོ། །རྟོག

པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ། ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་

གྱི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལྡངས་དགོས་པ་མེད་དེ། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དེ།

@203 སྐྱའི་བརྩེད་ཚུལ་ཙམ་དང་། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཙམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞུང་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་མ་ཤེས་པས་ལན་ཞིང་། བདེན་

གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་དེས་པའང་ཤེན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་

དམ་བྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་ཁས་ལེན་ན། ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱིན་ནས་

གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་མི་རྟག་བའི་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བདེན་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཛིན་མ་ཤེས་ན། ཡང་ན་རང་མཚན་རྟོག་པའི་

གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན། ཡང་ན། སྒྲིབ་མཚན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་

པར་འདོད་པས་རྒྱང་འཕེན་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ། །ཤང་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་

བཞིའི་ནང་ནས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། །གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡི་གཞན། །

བསལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡཁད་པ་དང་འདྲ། མདོ་

སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ནི། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དོན་

བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །དེ་དག་ངང་སྟེའི་ཡཁད་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པ་དང་།

དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །དེ་ལ་བསམ་

པའི་དབང་གིས་ནི། །སྟྲི་ཡོད་པ་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། གང་གི་རང་

གི་ངོ་བོ་ཉིད། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲིན་བྱེད་པ། །སྤྲིན་བྱེད་དེ་དག་ཐ་དད་

ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པས། དཔེར་ན། བུམ་པ་དེ་དོན་དམ་

བདེན་པ་དང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་རྟོག་པའི་ཡུལ་

དུ་གཅིག་ལྟ་བུར་སྣང་ནས་དོན་རང་མཚན་བུམ་པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྲིན་པར་

བྱས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་བུམ་

པའི་དོན་སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས། རང་མཚན་ཡིན་པ་འགོག་དགོས། དེ་

བཀག་པ་ན། བུམ་པ་རང་མཚན་དེ་ཡང་ཁེགས་ནས་རང་མཚན་འཛིན་མི་ཤེས།

@204 བྱམ་པ་རང་མཚན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བའི་སྤྲིལ་མཚན་དེ་ཡང་

རང་མཚན་དུ་སོང་ནས་འགོག་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ། ལུགས་འདིའི་རྟོགས་

དཀའ་བའི་གནད་ཡིན། རང་མཚན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་ན།

རྟོག་པ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་གྱུར་ནས། སྒྲ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེས་སྒྲའི་ཚོས་ཀུན་

ངེས་པར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར། སྒྲ་རྟོག་སེལ་

འཇུག་ཏུ་ཁས་ལེན་ན། སྒྲ་རྟོག་དེ་དག་རང་མཚན་ལ་ཡེ་མ་རེག་པར་སྒྲ་

རྟོག་རྣམས་རྩོམ་པ་འབའ་ཞིག་གོ་སྣམ་དུ་བསམས། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་

ཆོས་ལ་སྐྱོན་མེད་གཞལ་བྱ་བསླབ་བྱ་སྤྱི་ཐ་དད་སོགས་འཛོག་མི་ཤེས་ན། ལུགས་

འདིའི་གནད་མི་རྟོགས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣང་བའི་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་

བརྗོད་པ་ནི། གཟུགས་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྟ་བུ། དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་

རང་རང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་མ་ཁེགས་ན།

དོན་དམ་བདེན་པ་མི་རྟོགས། དེ་མ་རྟོགས་ན། གཟུགས་སྣ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་

བདེན་པར་མི་རྟོགས་ལ། གཟུགས་སྣ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྱུབ་པ་བཀག་པ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱང་བློ་ངོར་ཁེགས་

པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་ལྡན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་འཇོག་དཀའ། དེས་ན། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབང་

ཤེས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྱུབ་པ་དེ་དོན་

དམ་བདེན་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་

པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། ལུགས་འདིར་ནི།

དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་

ལ། སྤྱི་མཚན་རྣམས་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་།

སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

@205 གཞག་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནི། ལུགས་འདིར་ནི། ཞེས་པའི་ལུགས་དེ།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་དམ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་

ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག

པར་སྣང་བ་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒོ་འདོགས་འགོག

ཡུལ་དོན་སྣ་སྟེ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་

གྱི་སྒོ་འདོགས་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལུགས་འདིར་

ཞེས་པའི་ལུགས་དེ། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་བློ་བརྟན་གྱི་གཞུང་དང་

མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་སྡེ་སྐོར་དང་དབྱིག་གཉེན་དང་བློ་བརྟན་

གྱི་གཞུང་ལས་བྱུང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཟེར་ན།

ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གཞི་

མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཀུན་རྫོབ་

བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་དག་སྦྱོང་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །གཅིག་པུ་

ཁོ་ན་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐ་སྙད་ཙམ་

དུ་ཡོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་ན།

ལུགས་འདིའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པས།

སྐབས་འདིར་བྱམ་པའི་དོན་སྨྲོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་

པའི་ཕྱིར་ན། སྐབས་འདིར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་དགོས་གསུངས།

ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བྱས་ཀྱང་། བྱམ་པའི་དོན་སྨྲོ་

@206 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་

དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་བཞེད། གོང་གི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ཡང་། མདོ་སྡེ་

པའི་ལུགས་ལ། གཞི་བྱུང་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པས་ཁྱབ་པ་ཞེས་

བྱིས་བཞེས་པ་དེ་ལ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བསྙེས་པོ་ཏེ་བའི་རྣམ་སྨྱོལ་དགའ་ལྡན་

ཁྲི་ཐོག ₂₂ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་དྲང་དེས་སྤྱི་

མཐའ་དཔྱོད་ལས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་བྱུང་ན། རང་གི་མཚན་

ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་མཚན་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་

དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འབྲ་སྟེ། དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་

ཀུན་བཏགས། མདོ་སྡེ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྣང་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སེམས་

ཙམ་པས་སྣང་ཚུལ་ཐ་མ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྣང་ཚུལ་དུ་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པས་

སྣང་ཚུལ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་མིག

ཤེས་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་མངོན་

སྡུམ་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གང་དག་གིས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་

གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་

པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། སྤྲོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་

ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་

གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་

@207 དེས་ན། མ་ཁས་གྲུབ་ཆེན་པོའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། སྐབས་འདིར། མདོ་སྡེ་

པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཡང་། ཚོག་ལ་སྙོན་པ་མི་དགོས་སོ།།

མ་ཁས་གྲུབ་དེའི་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐུ་ལ། འགོག་བདེན་བཞག་པ་དང་། སྒྲི་དོན་

ལས་ཀུན་བཏགས་ལ་དོགས་པ་ཟུང་ཟད་ཡོད་གསུངས་པ་རྣམས་ཟུང་མ་བདེ་བར་

འདུག །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་འདོད། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཞི་གྲུབ་

ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་

པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་ཤེང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། རྣལ་

འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ཤེང་རྟ་སྟོལ་འབྱེད་ཞི་འཚོ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ནའང་མ་ཁྱབ། རྫ་བར་འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་ཞེས་

པའི་ཐ་སྙད་འཛུགས་པའི་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། རང་རྒྱུལ་མཐོང་ལམ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༥ ད་ནི། དཀྱུས་ལ་འཛུགས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་

གནས་པ་རང་མཚན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་རང་མཚན་གྱི་དོན་དུ་གང་

འདོད་པ་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག

བྱར་འདོད་ལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པར་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡང་

བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཤར་ལ་རེག་པའི་ཚ། རྒྱབ་ལ་མ་རེག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཤར་ན་ཡོད་ན་

རྒྱབ་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དུས་མ་འདྲེས་པའི་

དོན་ཡང་། སྔ་དྲོའི་དངོས་པོ་ཕྱི་དྲོའི་དུས་སུ་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། སྔ་དྲོ་ཡོད་

@208 ན་ཕྱི་དྲོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ། དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མ་འདྲེས་

པའི་དོན་ཡང་། མིའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད། དུད་འགྲོ་ལ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལ་

བྱེད་ཀྱི། མི་ལ་ཡོད་ན། དུད་འགྲོ་ལ་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་འདྲེས་

པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པ་ཡུལ་རང་དོས་ནས་བྱུང་པ་

དེ། རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག །གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་

བྱེད་ན། འདིར་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་དགོས་པས། སེམས་

ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། ཡོངས་གྱུབ་རང་མཚན་ཡིན་ནམ་སྟྲེ་མཚན་ཡིན། རང་

མཚན་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཚད་མ་ཡིད་

ཀྱི་མྱུན་སེལ་དང་། རིགས་རྒྱུན་གཉིས་སུ་མདོ་སྡེ་པས་རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་ཏུ་

གང་འདོད་པ་དེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག

བྱར་བཞེད་པར་འདོད་གསུངས། འོ་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་

ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་

དགག་བྱར་བཞེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཞེགས་ན། ཐལ་འགྱུར་

བའི་ལྟ་བ་གོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་ན། མདོ་བསྟེ་པ་ཆོས་ཅན། ཐལ་

འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་གོ་བར་ཐལ། ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་

ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནམ་མཁའ་རང་མཚན་མ་

ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནམ་མཁའ་སྤྱི་མཚན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༄ དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཞད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་མི་རྟག་ངོ་

བོ་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་

ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །ལན་ལ།

མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལའང་ལྡོག་པ་དུ་མར་དབྱེ་རྟུང་བས། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་

ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་སོ་སོར་གནས་པའི་ཕྱིར།

@209 དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྐགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་

དེས་བྱས་པ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་གོ་བར་མི་བྱེད། མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་

དེས། མི་རྟག་པར་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་བྱས་པ་གོ་བར་མི་བྱེད་པས། ཚད་མའི་ཡུལ་

དུ་སོ་སོར་གནས་པ་ཡིན། སྒྲ་གཅིག་པུ་ལའང་སྒྲ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་དང་།

བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་སོགས་དུ་མར་དབྱེ་རྒྱང་སྟེ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་

པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་

འདྲེས་པར་གནས་ཤིང་རང་མ་ཡིན་ཀུན་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་

དག་གོ། ལྷོག་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་བརྟེན་ནས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ངོ་བོ་གཅིག

ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་

སྐྱོན་སྤྱོང་བར་ནུས་སོ། །བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མཚན་

ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

རྟགས་དེའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཞིག་ཡོད་ན། ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།

འབྲེལ་མེད་དུ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་དེས། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་

ན།་ ཐ་དད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་དགོས། དེ་གྲུབ་ན། རྟོག

པས་བཏགས་ཙམ་དང་། ཐ་དད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན།

འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཐ་དད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པས་

བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་རང་རིག་མངོན་

སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། མི་རྟག་པ་

འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་

སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཤུགས་ལ་གྲུབ་བོ། །དེས་ན། བྱས་

མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་ན་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྟོགས་དགོས་སམ་མི་དགོས་ཤེ་

ན། གང་ཟག་ལ་དགོས། བློ་ལ་མི་དགོས། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱས་

@210 མི་རྟག་ཐ་དད་རྟོགས་ཀྱང་བྱས་མི་རྟག་རྟོགས་མི་དགོས་སོ། ། །སེལ་འཇུག་དང་།

སྒྲུབ་འཇུག་བཤད་པ་ལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག

གི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པ། སྒྲུབ་འཇུག་གི་

མཚན་ཉིད་བཞག་པ་དང་། ཡང་བརྗོད་དབང་གིས་བཞག་པ། སེལ་འཇུག

གི་མཚན་ཉིད། དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ། སྒྲུབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག

པའང་ཡོད། དང་པོ་ལ། སྐྱོན་འདི་ལྟར་བརྗོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན།

སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་ཤས་སུ་ཕྱེ་བ། ཡོད་པ་གང་ཞེག །ཡོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་འཇལ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་

ཤས་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་

དག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱས་མི་

རྟག་སོགས་དེས་ན་སྣུབ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་

སྐྱོན་འདི་ལྟར་བརྗོད་དེ། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།

དངོས་དབང་གི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། སྣུབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

གཞན་སྟེས། སྣུ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ། སྣུས་བརྗོད་པ་ལྟར་དངོས་

པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཙུན་

མོ་རྣམས་བྱོང་བྱུག་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།།

ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། རང་ཡུལ་གཅིག་སྣང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་དང་

གྲུབ་བའི་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་སྣང་བ་དེ། སྐྱབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད།

རང་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་ལ་འཇུག་མི་རུས་པ་དེ། སེལ་

འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ།

@211 སྐྱ་ཤད་འཛིག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱང་སྐྱ་ཤད་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱ་ཤད་སྣང་སྟོབས་ཀྱིས། སྐྱ་ཤད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སོགས་སྣང་བའི་ཕྱིར།

སྒྲ་རྟག་འཇོམ་རྟོག་པའང་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པ་སྣང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་

གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟམས་ཀྱང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གཅིག་བརྗོད་

སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་གང་རུང་

ལ་སེལ་འཇུག་གིས་ཁྱབ་བོ། །གང་ཟག་དང་སྒྲབ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་

མ་ཟད། གང་ཟག་དང་སེལ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ། བདག་མེད་

དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་

རྣམ་ཤེས་དེ། སེལ་འཇུག་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་སེལ་འཇུག་གང་ཞེག ।གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།

རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་

ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་

བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་སླུབ་འཇུག་ཡིན་ཏེ།

བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུས་བྱས་སྣང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་གྲུབ་བའི་དབྱེར་མེད་

ཀྱི་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱོན་

ས་ལ་དང་ཚད་མ་རིགས་རྒྱུན། ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུས་བྱས་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་

@212 བདག་མེད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་

བ་ཡི། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་ཡུལ་དུས་རང་

བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བའི་ཇུས་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་

ལ་ཅིག་ཙོས་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་དགོས་པར་གསུངས། སྐབས་འདིར་ཁྱབ་མཉམ་

ཇུས་གཅིག་དང་། གྲུབ་བའི་ཇུས་གཅིག། གྲུབ་བའི་དབྱིར་མེད་ཀྱི་ཇུས་གཅིག་བཅས་

ཡོད་པ་ལས། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་

ཡང་ རྩལ་གཅིག་མ་ཡིན། བྱམ་པའི་རེག་བྱ་དང་བྱམ་པ་གཉིས། བླུབ་བདེ་

རྩལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་

དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་བླུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱམ་

པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་

དགོས་ལ། ཅིག་ཤོས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱམ་པ་བླུབ་པའི་

དུས་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་བླུབ་པའི་དུས་ཡིན་དགོས། ཅིག་ཤོས་ལའང་

དེ་ལྟར་དགོས། ཡང་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་རྟག་པའི་རང་

བཞིན་ཡིན་དགོས། ཅིག་ཤོས་ལའང་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ལ་

སྣང་བ་གང་ཞིག་སོ་སོར་མི་སྣང་བ་དེ་ཇས་གཅིག་གི་དོན་ཡིན། འགའ་ཞིག

གིས་ཧྲུད་ལ་ཤ་ དྲི་དང་། ཡུན་ལ་གཉིས་ཇས་གཅིག་ཏུ་འདོད། ཉེག་ཆེན་

རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚོར། བྱམ་འཇོན་མིག་ཤེས་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་གཟུགས་འཇོན་

དགོས་པ་གསུངས། བྱམ་པའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྟུལ་ཇས་རྣམས་བྱམ་པ་

དང་ཇས་གཅིག་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་གྱུབ་པ་དང་འགལ། ཇས་ཐ་

དད་ཡིན་ན། ཆོག་པ་དང་ཆོག་པ་ཅན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་མི་རིགས་པར་གསུངས་

པ་དང་འགལ། རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་དོན། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་རྫས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་

བཞག་ན། རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ། རྫས་ཐ་དད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་འདྲ་

@213 བས་གོ་རྒྱུ་ཆེར་མི་འདུག་མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ། རྫས་ཐ་དད་པའི་

དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སོ་སོར་སྣང་བ་ལ་ཟེར་རམ། མངོན་

སུམ་སོ་སོར་སྣང་བ་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན།

མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྣང་ཡང་། སྒྲ་མི་སྣང་།

ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲ་སྣང་ཡང་གཟུགས་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་མངོན་སུམ་

ཚད་མ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམ་པའི་གཟུགས་

དང་བྱམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྣང་བར་ཐལ། འདོད་ན།

ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྣང་བ་ལ་

མི་བྱེད་པར་ཐལ། འབྱུང་སེམས་ཐ་དད་དེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་

འབྱུང་སེམས་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། འབྱུང་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ལ། སེམས་ནི་རང་རིག་ལ་སྣང་

བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བལྟས་ན་ཤེས། རྫ་བའི་གཉིས་པ། མངོན་

སུམ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན། བུམ་པ་དང་། བུམ་པའི་རིགས་བྱ་གཉིས་ཇས་

ཐ་དད་དུ་འདོད་དགོས་པས། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོགས་པ་དང་། ཆོགས་

པ་ཅན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཚོགས་རྒྱུན་འཇོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཡུན་ཐུབ་ལའི་ཡོ ད་ཡུན་ཐུབ་ཡོ དང་རྩལ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་

ན། རྩལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དཔྱད་གཞི་ཆེ་ཙམ་ཡོད་དེ་ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་རྒྱན་དུ་འཆད་དོ།།

གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དོན། ཐོ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་དུ་རང་གི་ལོག

ཕྱོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན།

སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་

@214 སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག

རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྲ་

རྣག་འཇོག་སྐྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྐྲ་མི་རྣག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་

ཅན། སྐྲ་རྣག་འཇོག་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།

སྟོན་འཇོག་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སྟོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྟོན་

པོ་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པར་འཇོག་པའི་ལོག་རྟོག་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་སྐྲ་འདོགས་

དབེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་ཨཱདྱ་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་འགལ།

མི་སྐྱེ་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་རྟག་འཇིན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་

རྒྱུད་ལ་སྒྲ་རྟག་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན།

སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དངོས་

སུ་གནོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲ་

རྟག་འཇིན་ཀུན་བཏགས་ལ་དངོས་སུ་གནོད་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དངོས་

སུ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རང་རེའི་ཡིག་ཆ་

སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་མཐའ་དཔྱད་གཉིས་ནང་བལྟས་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་

པའི་རྗེས་དཔག་གིས། སྒྲ་རྟག་འཇིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་དེ། དེ་དང་དམིགས་པ་

གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་འཇིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་བློ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་ནས་སྒྲ་རྟག་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་ལའང་འདྲའོ། །བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་བདག་འཇིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད། གཉེན་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་

དམིགས་པའི་ཚོས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དངོས་སུ་

གཞོད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །ཚད་མ་སོ་སོས་སྒྲོ་འདོགས་སོ་སོར་གཅོད་ཀྱི་

གཅིག་གིས་ཀུན་མི་གཅོད་པར་གསུངས་པས། འོན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་

@215 པའི་ཚད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་འདོགས་གཅིག་ཁོ་ན་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་ན།

བྱས་པ་རྟག་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅིག་པོ་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་ན།

བྱས་པ་ནམ་མཁའི་རྟག་པ་སོགས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་གྲངས་

དང་མཉམ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚད་མ་དེས་བྱས་

པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་

མི་ནུས་ཏེ། སྤྱིས་སྟོང་པར་དེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་དེས་པས་ཁྱབ་པ་

དང་འགལ། འདོད་ན། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་

སྟོང་པར་དེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཚོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།

བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་འཇོན་པའི་

རྟག་འཇོན་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་

རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་པ་རྟག་པར་འཇོན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་།

སྒྲ་ཏྲག་པར་འཛོན་པའི་སྒོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཆོད་ན་གོང་

དུ་རྩེས་ལྡབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས། བསྒྲབ་བྱ་ལ་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཞལ་

གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྩེས་ལྡབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་

པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲབ་བྱ་ལ་སྒོ་འདོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ལྡབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་

ཟག་གིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒོ་འདོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒོ་འདོགས་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྣྲ་རྟག་མི་རྟག་ཐ་ཚོམ་ཟ་

བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣྲ་བློ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་ནི། སྣྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ལས་

གཞན་སྣུབ་འཇུག་ཡིན་ན། བྱས་པ་བརྗོད་པའི་སྣྲ་དང་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པའི་སྣྲ་

གཉིས་ཚོས་ཅན། སྣྲ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡུལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་

@216 བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པའི་ཐལ་འགྱུར་དེར་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དགོས་མེད་ཀྱི་ལེགས་

སོ་ལེཁས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་ཏུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

དགོས་པ་དང་བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས།ཤ རྟགས་དེར་ཐལ། སྒྲ་ཟློས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། སྒྲ་ཟློས་སྐྱོན་གྱི་མཚན་གཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། མིང་རྟམ་གྲངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་མ་ཁྱབ་ན། ཉེཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོང་། མིང་རྟམ་གྲངས་པ་ཡང་

ཟླ་བ་ཞེས་པ་དང་། འོད་དཀར་ཅན། རི་བོང་ཅན། བསིལ་ཟེར་ཅན་ཞེས་པའི་

སྒྲ་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནའང་། རླུ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གོ་རྒྱས་པས།

རླུ་བའི་དངོས་མིང་རྣམ་གྲངས་པ་ཅིར། བཅུ་དྲུག་ཆ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ལས་རླུ་བ་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་རྒྱས་པར་ཐལ། རླུ་བའི་དངོས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སོང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རླུ་བའི་དངོས་མིང་

ཡིན་པར་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།

མི་གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་གོ་རྒྱས་ན། གོ་རྒྱས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན།

ཙོན་དུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཟླ་བའི་དངོས་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་དེ་ལ་

བཏེན་ནས་ཟླ་བ་གོ་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ན་ར་ཞེས་པའི་སྒྲ་

དེའང་མིའི་དངོས་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ན་ར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་

ཤེས་པའི་གང་ཟགས་ན་ར་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་མི་གོ་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་ན།

མིའི་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་པས་མི་གོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྒྲའི་ཐ་སྙད་མ་

ཤེས་པས་སྒྲ་གོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྒྲ་གོ་བ་ལ་སྒྲ་མཉན་བྱའི་ཐ་སྙད་

དང་། མཉན་བྱ་སྒྲའི་དོན་ཤེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁྱད་པར་

@217 རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ལ་སོང་། ཡུལ་སོ་སོར་རང་གི་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་མིང་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་དངོས་མིང་འཛོག་དགོས་ན་དངོས་པོ་གཅིག

ལ་དངོས་མིང་ཁྲི་སྟོང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།

ཆོས་དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་ན། བརྒྱ་སྟོང་མཁན་གྱིས་ཐོག་མར་བརྒྱ་བ་དགོས་

སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་གི་སྐད་དུ་ཐོག་མར་སྨྲར་བའི་

བརྒྱ་ཟེར་ན། གོང་གི་རིགས་པས་གནོད་ལ། དུས་ཀྱི་ཐོག་མར་བརྒྱ་སྨྲར་

བའི་མིང་ཞེག་ལ་འཇོག་ན། རང་རེའི་བོད་སྐད་ཀྱི་རྒྱ་བའི་དངོས་མིང་སོགས་

ཆོས་དེ་དང་དེའི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས། དེའི་གོང་དུ་རྒྱ་བ་

སོགས་ཀྱི་དངོས་མིང་གྱུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་གོ་རྟོགས་པ་

དང་། འགའ་ཞེག་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྟོགས་པའང་ཡོད་

པས། དེ་དག་གི་དངོས་མིང་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཡུལ་སོ་སོའི་

ལོག་སྐད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་གོ་མི་རྟོགས་ན། བོད་སྐད་ལ་བརྟེན་

ནས་ཀྱང་གོ་མི་རྟོགས་པ་མཚུངས་ལ། གོ་རྟོགས་ན། ཡུལ་རེ་རེ་ལ་དངོས་པོ་དེའི་

དངོས་མིང་རེ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་དངོས་པོ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལའང་། དངོས་

མིང་སྟོང་ཕྱག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བརྗོག་ཏུ་མེད་དེ། དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་

ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས། སྒྲ་རྟོག་དངོས་དབང་

གིས་འཇུག་ན། སྒྲ་བློ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྒྲའི་ཁྱད་

ཆོས་དེ་དག་སྒྲ་དང་རྗས་ཐ་དད་ཅིང་ཁྱད་ཆོས་ནང་ཐན་ཆུན་ཡང་རྗས་ཐ་དད་ཅིང་།

བློས་ཀྱང་ཁྱད་ཆོས་རེ་རེ་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ངེས་ན། ཁྱད་ཆོས་

ཀུན་ངེས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྒྲ་དེ་རང་གི་ལྷད་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་

རྟེན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ལྷད་ཆོས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་

@218 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དོན་གཞན་གང་ཞེག །རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀར་ཁས། འདོད་ན།

སྒྲ་དེ་རང་གི་ལྷད་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དང་།

སྒྲ་གཉིས་བྱེད་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩས་གཅིག་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་སྒྲ་ངེས་

པའི་རིས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲིལ་ཐུང་ཆོས་ཀུན་རིས་པར་ཐལ། ཐུང་ཆོས་དེ་

དག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་རིས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནུས་པ་དེ་དང་

གྲུབ་བའི་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྒྲ་རིས་པའི་ཕྱིར། རྫ་བར་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཕན་གདགས་

བྱ་མ་རིས་པར་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་རིས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མི་དུ་བའི་

ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་རིས་པ་ལ། ཕན་འདོགས་བྱའི་དུ་བ་རིས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སྒྲ་བྱས་པའི་ཐུང་གཞིར་རིས་ན་བྱས་པ་རིས་དགོས། བྱས་པ་སྒྲིལ་ཐུང་

ཆོས་སུ་དེས་ན་སྣུ་ཡང་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟ་བར། དེ་དག

བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར། །གཅིག་ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་གཟུང་། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཏེ། སྨྲག་བདེན་དེས་ན། དེ་ཀུན་འབྱུང་གི་འབྲས་

བུར་དེས་དགོས། དེ་དེས་ན་ཀུན་འབྱུང་དེས་དགོས། ཀུན་འབྱུང་དེས་ནའང་དེ་

སྨྲག་བདེན་གྱི་རྒྱུར་དེས་དགོས། དེ་དེས་ན་ཀུན་འབྱུང་ཡང་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

དེས་དགོས་པར་འགྱུར་བས། སྨྲག་ཀུན་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ།

གཅིག་རྟོགས་ན་གཉིས་ཀ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན།

སྡུག་བདེན་དང་པོར་བསྟན་ནས་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་པར་བསྟན་པ་དེ་ཚད་མས་ངེས་

པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལེའུ་གཉིས་པར་སོང་།

དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་གཉིས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོང་དུ་

ཕྱོགས་སྒྲིལ་སྐབས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚེས་སུ་ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ།

@219 མི་རྟག་པའི་ཚེས་སུ་ངེས་ན། མི་རྟག་པ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སྒྲའི་ཚེས་སུ་ངེས་ན། སྒྲ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།

རྩ་བར་འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་རྣམ་དག་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་

རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱའི་

ཚོས་སུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ཚད་མས་

ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་རིགས་པ་སྣང་བས་

ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དེས། ངེས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་

ལ་ངེས་ཡུལ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་

ཡུལ་རྟོག་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་ཏེ། རྟོག་པ་ཉམས་སུ་ལྡོང་བའི་རང་རིག

མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ལ། དེ་ལྟར་ན།

བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཚོས་ཅན། བྱས་མི་རྟག་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པའི་

ངེས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བའི་རང་རིག

མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གོང་དུ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་མི་

རྟག་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མ་རྟོགས་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་

དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་ན། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་

རང་རིགས་མངོན་གསུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་

ཡུལ་རང་རིགས་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་མཐའི་སྐད་

ཅིག་མར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྲུ། འདོད་མི་

རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རང་རིག་གི་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རིག་དེ་

སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་

ཡིད་མངོན་ཉམས་སྐྱོང་གི་རང་རིག་དེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

@220 སྣང་ལ་མ་དེས་པར་གྱུར་པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

ལེའུ་གསུམ་པར་སོང་། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་

སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་འདེབས་དཀའ་ལ་གསུངས་པ་

དེ་ལ་དཔྱད་གཞི་འདི་ཡོད་དེ། རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་ཉིད་

ཀྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཞེག་མདོ་བསྡན་བཅོས་ཀུན་ལ་གསུངས་སོ། །སྒྲ་དངོས་

དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ལྟོག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་

ཡོད་པ་དང་སྣ་རྩེགา་གི་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་ཇས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་མ་

ཡིན་པར་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་བསྟན། ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྟེད་པའི་སྒྲ་གཉིས་

པོ་ལྡོག་པ་གཅིག་ལའང་སྒྲས་བརྟེད་ཚུལ་བྱིས་མི་འདྲ་བའི་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བསྟན།

ཆོས་ཅན་བརྟེད་པའི་སྒྲ་དང་། ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྲོང་བའི་སྒྲ་གཉིས་དོན་གཅིག

ཆོས་བརྟེད་པའི་སྒྲ་དང་། ཁྱད་པར་གཞན་སྲོང་བའི་སྒྲ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན།

གཞི་གཅིག་ལ་ལྡོས་ནས་དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་སྤྱིར་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲའི་མི་རྟག

ཅེས་པའི་སྒྲ་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་ལྡོས་ན་ཆོས་ཅན་བརྟེད་པའི་སྒྲ་དང་། སྒྲ་ལ་ལྡོས་

ནས་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་།

སྒྲའི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་གཉིས་སྒྲ་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་

གཅིག་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ཡང་། སྒྲའི་ལྟོག་པ་གཅིག་པུ་བརྗོད་པ་ལ་

འདྲ་བས། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་ལ།

དཔྱད་གཞི་ཆུང་ཟད་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དང་། བྱམ་པའི་

བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྟོག་པ་གཅིག་བརྗོད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བྱམ་པ་བརྗོད་པར་ཐལ།

འདོད་ན། བྱམ་པ་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ།

རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ཆོས་གཞན་བྱམ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ།@221 ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བརྗོད་ན། ཉེར་

ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་མེད་མ་ཡིན་དགག་ཀུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོར་སོང་། གཞན་ཡང་བྱམ་པ་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེས་

བྱམ་པ་བརྗོད་པར་ཐལ། དེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ན་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་སྒྲུབ་ཏས་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟ་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་

མ་བརྗོད་པར་ཐལ། རྟ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐྱ།

འདོད་ན་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ།

འདོད་ན་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་མི་རྟག་པ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་ན།

རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པས་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་

ན། རྒྱབ་རྟེན་གཅོད་ལ་ཞེགས་ན། མི་རྒྱབ་ཡོངས་གཅོད་ལ་བླུབ་པས་མ་ཁྱེབ་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲ་རྒྱབ་པར་ཞེགས་ན་སྒྲ་མི་རྒྱབ་ཡོངས་

སུ་བླུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། སེལ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་མངའ་ཆོག་དང་གཅིག་ཆོག་སོགས་

རྟང་སྟེ། རྩོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟམས་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་

སྡེ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་དག་མི་རུང་བར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདིར་བལྟས་ན། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་

དང་། གང་ས་སྟོན་པོར་སྣང་བ། སྐྱ་ཤད་འཛིག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་རྟམས་རང་

ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གི་སྒོ་ནས་འཛུག་ན་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཞན་སྟེས་སྐྱ་དངོས་དབང་གི་འཛུག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ།

བྱད་མེད་གཅིག་ལ་བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་། བློང་ཁྱིར་དྲུག་ལ་ཁང་

བཟང་གི་ཕྱེད་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཛུག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། བྱད་མེད་གཅིག་པུ་དེ་

@222 མང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བློང་ཁྱིར་དྲུག་པོ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་བློང་ཁྱིར་དྲུག་ལ་སྟུང་པ་ཡོན་ཏན་དོན་

གཞན་ཞིག་ཡོད་པས་གཅིག་ཆོག་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་ན་བྱོང་ཁྲིར་རྫས་ཡིན་

དགོས་པ་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོང་ནི་རྟུལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཆོགས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་རྩོམ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་རྩ་

བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཡིན་ནམ་མིན།

རྫས་ཡིན་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ། མ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་

གཅིག་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་བརྗག །དེ་བཞིན་

དུ་བྱེ་བྲག་པས་མི་གཅིག་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཉིས་མི་མ་ཡིན་པར་འདོད་

པ་སོགས་ལའང་བརྟག་པར་བྱའོ།།

༄༅ ཤིང་འཛིན་རྩོག་པ་བཤད་པ་ལ། ཤིང་འཛིན་རྩོག་པ་དེས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤིང་གི་སྒྲ་དོན་གཟུང་

ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཤིང་གསལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་

ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སྤྱི་བློ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་ཙམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་

དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན། ཤིང་གསལ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་བློ་དེ་ལ་མི་སྣང་།

བློ་དེ་ལ་ཤིང་གསལ་གང་སྣང་ཡང་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་དང་འདྲེས་ནས་སྣང་བ་ལས་ཤིང་

གསལ་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྐབས། རྩ་བའི་རྟགས་གཅིག་དང་། རྟགས་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་

བསྟན། རྩ་བའི་རྟགས་དེ་ལ། གསལ་བ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

དེའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རང་མཚན་རང་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་

དེ་ཙམ་མེད་དོ། །རྟགས་འདི་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཤིང་

གི་སྤྱི་བློ་ཆོས་ཅན། མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་པའི་

@223 ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ།

ཁྱོད་འབྲེལ་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས། གང་ས་སྟོན་སྣང་

གི་དབང་ཤེས་སོགས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཁྱོད་

མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་ན།

སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཅིག

ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུ། །སྣང་བ་གང་ཡིན་བཏགས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་

སྐབས།། ཤིང་འཛོོན་རྩོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་དངོས་

པོར་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཅོོད་ནི་ཞེག་བསྟན་ཏེ། ཤིང་འཛོོན་རྩོག་པ་ལ་ཤིང་མ་

ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་འཛོོན་རྩོག

པ་མ་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་འཛོོན་རྩོག་པ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཤིང་ཡོད་

པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤིང་གིས་ཡོངས་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།

ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་དཔྱད་གཞི་འདི་ཡོད་དེ། ཤིང་འཛོོན་དབང་མངོན་ལ་ཤིང་

སྣང་བ་དེ་ཤིང་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཤིང་འཛོོན་མངོན་སུམ་གང་ལ་ཡོད་

པའི་མི་དེ་ལ་ཤིང་གིས་ཕོངས་པ་མི་སྡིད་པར་ཐལ། ཤིང་འཛོམ་མངོན་སུམ་ལ་ཤིང་

སྣང་བ་དེ་ཤིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་འཛོམ་མངོན་སུམ་གང་ལ་

ཡོད་པ་དེར་གསེར་གྱིས་ཕོངས་པ་མི་སྡིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཤིང་འཛོམ་མངོན་སུམ་

ལ་ཤིང་སྣང་བ་ཤིང་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཛོམ་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་པོ་སྣང་བ་སྟོན་པོ་

ཡིན་པར་མངོན་སུམ་ཉིཀྲྀ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེས་དཔག་ཏེ་སྐད་

བཞད་ཏི་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྟེས་དཔག་སྒྲ་

མི་རྟག་པ་འཐོབ་ཅེས་པ་དེ། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མངོན། ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་

བུ་ཐོབ་ཅེས་པ་རྣེད་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་འདྲ། རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་

རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པར་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

@224 འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་

རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མི་མཇོས་སོ། །སྐྱོན་མའི་འོད་

ལས་ནོར་བུ་འཇོག་པའི་བློ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་འཇོག་པའི་བློ་ཞེས་པ་

གཉིས་ཀ་འོད་གཉིས་པོ་ནོར་བུ་ཡིན་པར་འཇོག་པ་ལ་བྱེད་དམ། འོད་དེ་ལས་ནོར་

བྱ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། བསྟུ་བ་

མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ།

ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་བསྟུ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ཤེས་

ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་

པར་མཚུངས་ན་བསྟུ་བར་མཚུངས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་དཔེར་གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། དེ་ལ། རྒྱུན་མཁན་པོས་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་པ་དང་། ལྷ་ལྟ་ཀ་ཤ་ གཉིས་རྟེས་

དཔག་ཚད་མར་བཞེད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད། ཡིད་

ཀྱི་མྱུན་སེལ་ལས་སྤྲོབ་དཔོན་གསུམ་གཅིག་མཐུན་པར་བཤད། རྒྱུན་མཁན་པོས་མངོན་

སུམ་དུ་འདོད་པ་དེ། ནོར་བུ་མཐོང་བའི་བློ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ནོར་འོད་འཕྲོ་པའི་མངོན་

སུམ་ལ་ཟེར། ལྷ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་འདོད་པ་དེ། ནོར་འོད་

ལས་ནོར་བུ་འཕྲོ་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་

རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔྱད་གཞི་འདི་ཡོད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་དང་ལྡན་

པའི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ཡོད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལས་

མ་འདས། དེ་ལྟར་ན། གཞི་དེར་ནོར་འོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་ནོར་བུ་ཡོད་པར་

མ་ངེས་པར་འགྱུར་བས། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པ་ངེས་ན། གཞི་དེ་

ཤིང་ངེས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན། རིགས་རྒྱན་ལ་སོང་། རིགས་རྒྱན་

ལས།ཇ རྒྱན་ལ་དགག་པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན།

མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནོར་འོད་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་མངོན་

@225 སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒོ་གསེབ་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། སྒོ་གསེབ་ན་ནོར་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་

དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོ་འདོགས་དངོས་

སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནོར་འོད་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་

དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དཔྱད་གཞི་ཡོད་དེ་ནོར་བུའི་

འོད་འཛིན་པའི་བློ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན། ནོར་འོད་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་

མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ནོར་བུའི་འོད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་ན། ཉི་འོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

མི་རྟག་ཏེ། ཉི་འོད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ནོར་

འོད་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ནོར་འོད་ནོར་བྱར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉི་འོད་

འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། ཉི་འོད་ཉི་མར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་

སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། མི་འོད་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན།

མེ་འོད་མེར་འཇོག་པའི་སྒོ་འདོགས་དང་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན་

མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ཐག་རིང་པོའི་དམར་ལམ་པ་འཇོག་པའི་

མིག་ཤེས་དེ་ཡང་སྒོ་འདོགས་དང་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་

རྟུས་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ལས་ངས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལྷ་ཤཱཀ་ཤྲཱ གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ། རིགས་རྒྱུན་ལས་འདི་ལྟར་དགག་སྟེ། གཞི་

དེར་ནོར་འོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་སྒྲིབ་ནོར་བུ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མི་སྲིད་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པ་དེར། མེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ངེས་ན་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པས་ཁྱབ་

བམ་མ་ཁྱབ། དང་པོ་ལྷར་ན་ས་བོན་མ་དེས་པར་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྨྱུ་གུ་

@226 མངོན་སུམ་གྱིས་དེས་རྟུས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལྷར་ན། རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་

ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཀོད་པ་མིན་གྱི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་མི་

བསྟུ་བ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་དཔྱད་གཞི་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་

བློ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ལ་མི་བསྟུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འོག་ཤེས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལོག་ཤེས་དང་མི་བསླུ་བའི་བློ་གཉིས་གཞི་མཐུན་བཞག་ན་མི་མངོས་སོ་སྙམ་སྟེ་

དཔྱད་པར་བྱའོ། །སྒོམ་ལམ་སྐབས་སྟོང་ཉིད་ཏེགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་དོད་

སོགས་བཞི་པོ་སྟོང་ཉིད་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་རིག་བདུན་པོ་གང་

རུང་ཡིན་ལ་ཚད་མ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད། ཐེ་ཚོམ། ལོག་ཤེས། སྣང་

ལ་མ་ངེས་པ་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

བཀོད་ན། ནོར་འོད་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཡང་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་།

ལའི་དུ་བ་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་དེ། ལའི་མེ་ལ་མི་བསླུ་བ་བཞག་དགོས་པ་དང་།

སྒྲ་བྱས་པར་དེས་པའི་ཚད་མ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་བཞག་དགོས་པ་སོགས་

ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

༥ །བརྗེའི་ཡུལ་བཤད་པ། བྱེ་བྲག་པས་སྨྲོ་དོན་གཞན་བརྗེའི་ཡུལ་དུ་འདོད་དེ།

དཀར་ཟལ་ལ་བ་གླང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ན་དཀར་ཟལ་གྱི་སྟེང་གི་བ་གླང་ཉིད་བརྗེའི་

ཡུལ་དུ་སོང་བས། ཕྱིས་ནག་སྐྱར་མཐོང་བ་ན་བ་གླང་དུ་གོ་བར་རྟོག་ལ། རྟ་ལ་སོགས་

པ་གཞན་མཐོང་བ་ན་བ་གླང་དུ་མི་གོ་བའི། བ་གླང་ལ་སྨྲོ་དེ་ཡོད་ལ་རྟ་ལ་སྨྲོ་དེ་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྐྱར་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་

གཅིག་ལ་བརྟ་སྐྱར་བ་ན་གཉིས་ཀར་གོ་ནུས་སོ། །སྐྱི་དེ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྐྱི་དང་།

ཉི་ཚེ་བའི་སྐྱི་གཉིས་ཡོད། ཡོད་པ་ཉིད་དང་པོ་དང་། བ་གླང་ཉིད་གཉིས་པའོ།།

གྲངས་ཅན་པ་ཡང་། སྐྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་

@227 རྟུལ་སྐྱན་སྐྱེང་སྟོབས་གསུམ་ཚ་སྐྱོམས་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཐ་མལ་པའི་

མངོན་སུམ་གྱིས་མི་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དཀར་ཟལ་ལ་བ་གླང་གི་བརྟ་སྐྱར་བ་ན་བརྟའི་

ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ། ཕྱིས་ནག་སྐྱར་སོགས་མཐོང་བ་ན་བ་གླང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ནི། དཀར་ཟལ་ལ་བ་གླང་གི་བརྡ་སྤྱད་བ་ན། དཀར་

ཟལ་གྱི་སྐྱེང་དུ་ནོག་སོགས་དང་མི་ལྡན་པ་བ་གླང་ཡིན་པ་བཀག་གམ་མ་བཀག།

བཀག་ན་བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བརྗེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་མིན་རྟམ་

པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་འགལ་ཞིང་། མ་བཀག་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སྐྱའང་

ནོག་སོགས་མི་ལྡན་པ་བ་གླང་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་བརྡ་བྱས་པ་དགོས་མེད་དུ་

འགྱུར་རོ། །རང་གི་ལུགས་ལའང་། བརྡ་སྤྱད་བ་དེ་མིན་རྟམ་པར་གཅོད་པ་ལ་

མི་ལྷོས་ན། བརྡ་དུས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ།།

བརྡ་སྤྱོར་ཚུལ་ནི་གཞི་དཀར་ཟལ་ལ་བ་གླང་ཞེས་བརྡ་སྤྱར་བ་ན། དཀར་ཟལ་

གཅིག་པུ་དེའི་སྟེང་ན་ལྷོག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། བརྡའི་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ། དཀར་

ཟལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པ་གཉིས་བརྡའི་

ཞེན་ཡུལ་ཡིན། དེ་ལ་དཀར་ཟལ་ལ་བ་གླང་གི་བརྡ་སྤྱར་བ་ན། བ་གླང་མ་

ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས། བརྡ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་

རྟོག་པ་དེས་དཀར་ཟལ་བ་གླང་དུ་རྟོགས་པ་དང་། བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག

པཱའང་རྟོགས་དགོས་པས། རྟོག་པ་དེ་དག་ག་རྟོག་སྣུབ་རྟོག་གང་ཡིན་དཔྱད།

དཀར་ཟལ་བ་གླང་དུ་སྣུབ་པའི་རྒྱས་དེས་བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པའང་སྣུབ་

པར་ཐལ། འདོད་ན་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྣུབ་པའི་རྒྱས་དེས། སྤྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་

སྣུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱས་དེའི་བསྣུབ་བྱ་ལ་དག་པ་དང་། སྣུབ་པ་

གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱས་དེ་དག་རྒྱས་དང་། སྣུབ་རྒྱས་

གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དག་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག

@228 གིས་དགག་གཞི་འཇལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དཀར་ཟལ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ཆོོགས་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བརྟའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་

ལེའུ་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་

དགག་གཞི་འཇལ་བར་འདོད་པ་ནི། རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའོ་ཞེས་

གསུངས།ཅ ཡང་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག

གིས་དགག་བཞི་འཇལ་བར་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་

ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན། ཉིར་

ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་སྟྲུབ་པའི་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཉེར་

ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མ་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བྱམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱམ་པ་མ་རྟོགས་ན། དབྱ་མ་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱུ་གླུ་བདེན་མེད་

རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་སྐྱུ་གླུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན། ཉེན་

འབྲེལ་གྱིས་རྒྱས་ལས་སྐྱུ་གླུ་བདེན་མེད་སྟྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེས་རྒྱ་ཆད་ཀྱི་

མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་བསལ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་དགོས་སོ། །རྣམ་

ཞའད་ལས། བསྟན་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ཉིད། གཞི་རགས་པ་བྱམ་

པ་དང་སྦྱར་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ན་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། གཞི་ཕྱ་བ་

དང་སྦྱར་ནས་རྟགས་ལས་ངེས་དགོས་ན་ཕྱ་བའི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་

ན། རང་གྱབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྣོད་པ་དེ་ཚོས་གཅིག་དང་ཚོགས་

ན། རང་གྱབ་དུས་དེ་ཡུད་ཙམ་སུམ་ཅུའི་ཡུན་ཚད་དུ་འགྱུར་ལ། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་

མཐར་ཐུག་པ་དང་ཚོགས་ན། ཁེམ་པ་གཅིག་གི་དུས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པས། དཔེར་ན་མི་རྣག་བ་དེ་ཁང་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་གཞི་རགས་

པ་དང་སྦྱར་ན་རགས་པའི་མི་རྣག་པ་དང་། གཞི་ཕྱ་བ་སྦྲ་དང་སྦྱར་ན་ཕྱ་བའི་མི་རྣག

@229 པར་འགྱུར་བས་ཁང་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྣག་པ་དེ་རགས་པའི་མི་རྣག་པ་

ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁང་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཚོས་ཅན། མི་རྣག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་མི་བཀོད་དེ། བྱས་པ་མི་རྣག་པར་ངེས་ནས་ཁང་པའི་སྐད་ཅིག

ཐ་མ་མི་རྣག་པར་སྣུབ་དགོས་ཀྱི་བང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱ་བའི་མི་རྣག་པར་

ངེས་ན་རགས་པའི་མི་རྟག་པར་ངེས་རྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཞེག་པ་ལ་

མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཁང་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་

ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་དེ། ཡུན་ཐུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་

ན་མི་རྟག་པ་གསར་སྐྱེབ་ཀུ་བཞག་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་སྟམ་ཡང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་ཅེས་པའི་རང་གྲུབ་དུས་དེ། ཆོས་

གཅིག་ལ་སྐྱེར་ན་ཡུད་ཙམ་སྟམ་རྟུར་འབྱུང་ཞེས་པ་དེ། ཆོས་གཅིག་ཡུད་ཙམ་སྟམ་

རྟུའི་བར་གནས་ལ་དེ་ནས་ཞེག་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས་གཞན་གོ་རྒྱུ་མེད། དེ་

དང་འདྲ་བ་དབྱ་མ་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་དུའང་གསལ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་

སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་

གི་སྣང་ཚེག་སྔ་ཕྱི་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅེས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ལ་རིགས་

པས་ཀྱང་འཕྲལ་ནུས་ཏེ། རླུ་བ་གཅིག་དང་ཆོས་གཅིག་ལ་ཡུན་རིང་ཐུང་དགོས་

པའི་ཕྱིར། སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་

བཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགྲིག །དེ་ལ་དཔྱད་གཞི་རྩང་ཡོད་དེ། ཞག

སྡུམ་རྩྭའི་ཆ་ཤས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་བ་གཅིག་དེ། ཆོས་གཅིག་ནས་གནམ་གང་བར་

དུ་གནས་སམ་མི་གནས། གནས་ན། ཆོས་གཅིག་གི་དུས་ན་ཞག་སྡུམ་རྩྭ་ཡོད་

པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གཉིས་ནས་གནམ་གང་བར་ལའང་རིགས་

འགྲེའོ། །རྟོམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐད་ཅིག་ལྷའི་ཡུན་ན་གནས་

པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་ཡོད་ན། སྐད་ཅིག་གསུམ་པའི་དུས་སུའང་། དེ་ཡོད་

@230 དགོས་པས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་བཏང་འདུག །ཚ་བཅས་ཀྱི་

དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་མཐའ་དག་གི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་པ་

སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པ་དང་། དོན་ལ་ཡང་བྱམ་པ་དང་བྱམ་

པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཡུན་རིང་ཐུང་ཡོད་དགོས་པས། བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པའི་སྐད་

ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག

གཉིས་པའི་དུས་སུ་འགག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། རྣམ་

འགྲེལ་རྩ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་སྐད་

ཅིག་གཉིས་པ་དང་བྱམ་འཛོན་མིག་ཤེས་དུས་མཉམ་དུ་གྱུབ་པའི་བྱམ་པའི་སྐད་ཅིག

གཉིས་པའི་དུས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་འགགས་པར་ཐལ། བྱམ་འཛོན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་

བའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟ་བའི་དམ་བཅའ་ལ། དངོས་པོ་མཐའ་དག

སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན། བྱམ་པའི་

སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བྱམ་པ་འགག་དགོས། དེ་བཞིན་དུས་གཉན་ལའང་

མཚུངས་པས། ཆོས་གཅིག་དེ་ཡུད་ཙམ་དང་པོའི་དུས་སུ་ཡོད་ལ། ཡུད་ཙམ་

གཉིས་པའི་དུས་སུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་ལ་རྟེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་

ཐལ་ལོ། །ཆོས་གཅིག་འགག་པ་དང་ཡུད་ཙམ་དང་པོ་འགག་པ་དུས་མཉམ་

ཞག་གཅིག་འགགས་པ་དང་ཟླ་བ་གཅིག་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་དགོས། བསླལ་

པ་དང་སྐད་ཅིག་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཐལ་བའི་སྐབས་སུ་རྣམ་ཅཊད་ལས། གཞི་དེ་ཡིང་

དུ་ངེས་པའི་བློས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མ་ངེས་ན་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་

པའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ལ། དངོས་སུ་ངེས་ན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དབྱེ་

དཀའ་བས་ཤུགས་རྐོགས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ། ཤ་པ་ཤིང་དུ་ངེས་པའི་བློས་[@131]ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མ་ངེས་ན། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་སྣོང་

མི་ནུས། དངོས་སུ་ངེས་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་ཡིན་

པར་ཐལ། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་སོང་བས། དེ་

ལྟར་ན། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་སྣུབ་རྟོག་ཡིན་པས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག

པར་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན། རང་བཞིན་དེ་འཛིན་རྣམ་

རྟོག་བློ། །དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་ཅན་འདྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཤིང་འཛིན་

རྟོག་པ་ལ་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་། རང་ལ་

རྒྱང་ཚད་ཀྱ་སྣང་བའི་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་དེ་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བས།

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་

ལས་ལོག་པར་འདྲེས་ནས་སྣང་ཞིང་། སོ་སོར་མི་སྣང་ཞེས་གསུངས་པས།

ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ།

འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དགག་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་རྟོག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།

ཤེར་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤེར་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཤེར་གསལ་མཐའ་དག

ལ་རྟེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པའང་གསུངས་པས། ཤ་པ་དེ་ཤེར་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་

ཤེར་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། ཤེར་འཛིན་རྟོག

པ་དགག་རྟོག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། གཞན་ཡང་། ཤེར་གསལ་རྣམས་ཤེར་འཛིན་

རྟོག་པ་ལ་སྣང་དགོས་ན་ཤེར་འཛིན་རྟོག་པ་དེས་ཤ་པའང་སྣང་། ཤུག་པའང་སྣང་

ན་རྟོག་པ་གཅིག་ལ་གསལ་བ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གྲངས་མེད་སྣང་དགོས་པས་ཅ་ཅང་

ཐལ་བའོ། །རང་རེའི་སྤྱོད་ལམ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བྱམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་

@132 པའི་བདེན་འཛིན་དེ་སྐྱབ་རྟོག་དང་། སྡུང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་

དགག་རྟོག་ཏུ་བཞག་པར་བལྟས་ན་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་དང་། སྐབས་

བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་སྐབས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་

རྟོག་པ་སྐྱབ་རྟོག་དང་། དགག་པའི་རྣམ་པའི་ཤར་བའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཏུ་

བཞག་པར་བལྟས་ན་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པར་འདུ། ཤིང་འཛོམ་རྐོག

པས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མ་རྟོགས་ན་ཞེས་པ་དེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་

ལོག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཟེར་དགོས་པ་འདུ་སྐམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །མདོན་སུམ་

ལ་རང་མཚན་རྣམས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་སྣང་ཡང་རང་མཚན་རྣམས་

ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་དེ་མདོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཁྲུད་པར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཤིང་འཛོམ་རྐོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བར་སྣང་

ཡང་། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དེ། ཤིང་འཛོམ་རྐོག་པ་ལ་མི་སྣང་བར་ཁས་ལེན་

རིགས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད། ཕྱོགས་གྲུང་

གིས་བརྟའི་ཡུལ་དུ་བཤད་དེ་ཞེས་པ། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར། །དེ་ཉིད་གཞན་ལས་

ལྡོག་པ་ཡིས། །དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཚ་འགའ་ཞིག། རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་པས་རབ་

ཏུ་བཤད། །རྟེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ལོ། །འོན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་

བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཤིང་ཞེས་པའི་བརྟའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཤིང་ཞེས་པའི་བརྟའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིག

པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་མི་རྣམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བ་གླང་ཞེས་པའི་

བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་ན། བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྣམ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར། ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་བྱེད་པར། །ཤེས་པ་ཤེས་

ནས་དེ་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་

གསལ་བྱེད་ལས། རིགས་དོན་གཞན་ཚོས་ཅན། བ་གླང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཁྲོད་ལ་

@133 དངོས་མིང་དུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་མི་རྣམ་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། གཞན་ལྡན་

རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཁྲད་པར་ལེའུ་བཞི་པར། ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་ཕྲད་ཐ་དད་པར། ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྣང་བའི་

སྐབས།། འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྨྲོར་ན་སྟར་ཀྱི་ཉེས་པ་

གཉིས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་

ཡང་ཤིང་ཡིན་འདི་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱའི་ཐལ་བ་ལྡོག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས།

ཤ་པ་འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་པའི་བརྗོད་བྱ་ན་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ལས་མ་འདས་

པས།ཀ ཤིང་མ་ཡིན་དེ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ།ཀ མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་

ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲས། མ་བྱས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་སྒྲ་བྱས་པ་ལ་མི་

འཇུག་པར་ཐལ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་

ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེས་བྱས་པ་མ་གོ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་མཐུན་སྤྱོར་

ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་དེས། སྒྲ་བྱས་པ་མ་བརྟེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་

འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་པའི་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་

ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅོད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་མེད་པར་གསུངས།

འོ་ན། སྒྲ་དེ་གཉིས་ལ་ཆོག་ཤྱད་ངེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། ལེའུ་བཞི་པ་ལས། དེ་སྒྲུབ་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་

ལས། དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ། དཔེར་ན།

ཤག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་དང་། སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་གཉིས་

ཆོག་ཕྱད་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། གཞན་

@134 ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་

ཀུན་སློང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར། སྒྲ་

རྣམས་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྱང་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དེ། རང་ལུགས་སུ་སྦྱར་བ་ལ།

ཉེ་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དགག་པ་མཐོང་ཡོད། ཉེ་ཀ་ཆེན་རང་ལུགས་ལ།

གཞན་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྦྱར།

༄༅ གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སྐོར། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར། བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་

སྐྱེད་རྒྱང་བའི། །དོན་དུ་གཉན་གྱི་ངོར་བྱེད་གང་། །གསལ་བྱ་ཡིན་ལ་རྟང་ཉིད་ཀྱི། །

བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱུ་རྟ་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས། སྒོན་འོད་དང་མུན་ཁུང་གི་བྱམ་

གཟུགས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དང་རྒྱུ་འབྲས་སྤུ་བསྟན་པས་དོགས་དཔྱོད་ཟུང་ཡོད་

དེ། མུན་ཁུང་གི་བྱམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་སྒོན་

འོད་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། ཉི་འོད་ལ་བརྟེན་

ནས་ཀྱང་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ།

གཞན་ཡང་། སྒོན་འོད་ཁེགས་ན། སྐུན་ཁྲང་གི་བུམ་གཟུགས་ཁེགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྒོན་འོད་དེ་སྐུན་ཁྲང་གི་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།

མེ་ཁེགས་པའི་གཞི་ཡིན་ན། དུ་བ་ཁེགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། སྐུན་ཁྲང་ན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐུན་

ཁྲང་གི་བུམ་གཟུགས་སྐུན་ཁྲང་ནང་ཡོད་ཅེང་། སྒོན་འོད་སྣང་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་གཞི་

ན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒོན་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུན་ཁྲང་གི་བུམ་གཟུགས་

བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒོན་འོད་ལས་སྐུན་པ་བྱུང་བར་

ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྒོན་འོད་མ་བྱུང་གོང་དུ་སྐུན་ཁྲང་གི་བུམ་གཟུགས་

སྟོན་ལ་གླུབ་ཅིང་དེ་ལ་སྒོན་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ན་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་

སྐྱེ་རྩང་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒོན་འོད་དེ་སྣན་ཁྲང་གི་བྱམ་

@235 གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྣང་བ་དེ་སྣན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཏ་

ཅང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་དགོས་པ་ནི་

གོང་འོག་ཀུན་དུ་ལན་དུ་མར་བསྟན་ཅིང་། སྣན་ཁྲང་གི་བྱམ་གཟུགས་དང་སྒོན་འོད་

གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་མི་རྩང་བས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཞད་ཀྱི་

ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྒོན་འོད་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྐུན་ཁྲང་གི་

བྱམ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བྱམ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་

བསྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ལའང་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། དྲྭ་བའི་

རྟགས་ལས་དྲྭ་སྤྲན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲུབ་བས། དྲྭ་བ་ལའི་

མེ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་རྩང་ཉིད་དྲྭ་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དྲྭ་བྱས་པ་སྣ་མི་རྟག་པའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་བ་

སོགས་འཕེན་ནོ། །བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་བྱམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་

སྐྱེ་རྒྱང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བླུབ་པས། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་བྱམ་པའི་རྒྱུ་

ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ། །རྟོག་རྟོར། གཅིག་དང་བུལ་ནའང་འབྱས་

མེད་ཕྱིར། །བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ས་

བོན་གྱིས་སྨུག་བསྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་

པར་འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་སྨུག་ཏུ་རྒྱུ་གང་ཞེག །ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གཅིག་དང་བུལ་

ནའང་ཁྱོད་ལས་འབྲས་བུ་སྨུག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བགོད། དེ་ལ་

དོགས་པ་ཡོད་དེ། ས་བོན་གྱིས་སྐྱུ་གུ་བསྒྲིད་པ་ས་བོན་རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ནས་

རང་ཆས་སུ་ཡོད་དེ། ས་བོན་རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ནས་སྐྱུ་གུ་བསྒྲིད་པའི་ངོ་བོར་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་གཅིག་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཚོས་གསུམ་བསྒྲིད་

པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚོས་གཅིག་གིས་ཚོས་གསུམ་བསྒྲིད་པ་ཚོས་གཉིས་

ལ་ལྟོས་ན། ཚོས་གཉིས་ཚོས་གཅིག་གི་རྒྱུར་འགྱུར་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ས་བོན་

@236 གྱིས་སྐྱུ་གུ་བསྒྲིད་པ་ཆུ་ལུད་ལ་ལྟོས་ན་ཆུ་ལུད་སོགས་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་

པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མས་བྱ་བསྒྲིད་པ་ཕ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་ཆོ་འདིའི་གང་ཟག

ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོར་བསྐྱེད་པ་རྫུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ལ་མ་ལྷོས་པ། ཕྱི་མར་

ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་སྨིན་པ་ལ་མ་ལྷོས་པ་སོགས་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས།

སྨིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི། དཔྱད་

གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཆོག་

ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཆོག་གཉིས་བསགས་པ་ལ་མ་ལྷོས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་

ཆོག་ལམ་པ་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་མ་ལྷོས་པ་སོགས་སྐྱེན་

དུ་མ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ། གྲངས་ཅན་པས་སྨྲི་

གཙོ་བོ་རྟག་དངོས་དང་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ས་སྐྱ་སོགས་རང་བཞིན་

གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ། ས་སྐྱ་སོགས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པར་འགྱུར་

བའི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་གྲངས་ཅན་པས། གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་པ་ལའང་ཉེས་

པ་དེ་དག་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྨྲི་ཆ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་པས་

གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ནས་སུན་དབྱུང་མི་ནུས་སོ། །

གཞན་སེལ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག །གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། མེད་

དབགཝ་གི་གཞན་སེལ་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚོ་མི་འཇིག་སྟེ། མེད་དགག་ཙམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངྒོའི་གཞན་སེལ་ཡང་། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚོ་མི་འཇིག་སྟེ།

སྒྲ་དོན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚོ་འཇིག

མི་འཇིག་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་སེལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་

དགོས་པས་དེ་བཤད་པ་ལ། གཞི་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ། བྱམ་པའི་མེད་

དགཝ་གི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག

པར་སྣང་བ་དེ། བྱམ་པའི་བློའི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་པ་མ་

@237 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། བྱམ་པའི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན། གཞན་ལའང་རིགས་

འགྲེའོ། །ཁ་ཅིག་བློ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཚོས་ཅན། བློའི་གཞན་སེལ་ཡིན་

པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ཚོས་

ཅན། ཤེས་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། བློའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། བློ་དང་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ནའང་མ་བྱུབ། འོ་ན། མེད་དགག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། མེད་

དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བུམ་པའི་

གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་མ་

ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། བློའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་

གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ། །བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ།

བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་བཞག་པ་ལ། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་

མ་ཡིན་མེད་པ་ཚོས་ཅན། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་རྟོགས་པ་ན་བྱམ་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལུགས་ལ།

བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་དེ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་

སེལ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལའང་། བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་གཞི་མཐུན་མེད་པ་

རྟོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་

མཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་དང་རྟག

པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་

པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་ཞེགས་པ།

@238 བྱས་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་

གཞི་མཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་གཉིས་

དོན་གཅིག་ན། བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་གཞི་མཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་།

བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་ཚའོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་

དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་དོ།།

༄ ཀྱངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་ཉིར་ལྡུ་དང་། རང་བཞིན་དང་རྣམ་

འགྱུར་གཉིས་ལ་སྐུ་བཞི་ཚའོད་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྡོ་དེས་འཁོར་བ་

འཇུག་ལྡོག་གི་རིམ་པ་ཤེས་རྒྱས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། རྒྱུ་དང་། གཅོ་བོ་རྣམས་

དོན་གཅིག་ལ། འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་འགྱུར་དོན་གཅིག་ཏུ་ཚའོད། འཁོར་

བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི། རྟག་སྒོམ་སྐྱོང་སྔོན་གསུམ་ཚ་སྐྱོམས་པའི་ནུས་

པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལས། བློ་འམ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་

བུའི་གཟུགས་བརྟན་ཞར་བ་དང་། ངོས་གཅིག་ལ་སྐྱེས་བུའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཤེས་བྱ་

ཉིར་གསུམ་ཞར་བ་མི་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་ང་རྒྱལ་དང་།

དེ་ལས་གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ། དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། འབྱུང་

བ་ལྟ་འབྱུང་ལ་སྐྱེས་བུས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་གཉན་ལས་

མ་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། འབྱུང་བ་ལྔ་ནི་

རྣམ་འགྱུར་གཉན་མི་སྐྱེས་པས་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་དང་། ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ། དེ་ཙམ་

ལྔ་སྟེ་བདུན་ནི་གཅོ་བོ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རང་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་།

འབྱུང་བ་ལྔ་སོགས་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །བདག

ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྙུ་སྟེ་བཞིའོ། །བདག་དང་གཅོ་བོ་

ཁ་མ་བྲལ་བ་ཇི་སྲིད་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་འཁོར་བའི་སྡུག

@239 བསྟལ་ལ་ཡིད་སྡུག་ཏེ་ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་དེ་བལྟས་པ་ན་སྤྲི་གཅོ་བོ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་

བར་མཐོང་སྟེ། གཙོ་བོ་ལས་རྣམ་འགྱུར་གསར་དུ་མི་སྣོས། སྔར་བྱུང་ཟིན་པ་རྣམས་

རིམ་པས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། འབྱུང་བ་ལྔ། དེ་ཙམ་ལྷ་ལ་ཐིམ། དེ་ཙམ་

ལྷ། ང་རྒྱལ་དང་། ང་རྒྱལ། ཟློག་མ་ཆེན་པོ་ལ། ཆེན་པོ་སྣོ་གཙོ་བོ་ལ་ཐིམ་

ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་པས་གཙོ་བོ་ལ་ཆེད་དུ་བལྟས་པས་གཙོ་བོ་ངོ་ཚ་

བར་གྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ལྟར་ཡལ་ནས་ཞེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་

གཅིག་ཁོ་ན་ལུས་པ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་ཞེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་

དེ་ནི་བཅིངས་བྱོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་སྣབས་སུ་ཡོད་

པ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འདོད། སྤྲུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་

དེ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དགོད་དེ། ཁྱད་པར་ཚད་ཕྱིར་རྟེས་

འགྲོ་ཕྱི། །རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། ।

འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའོ།།

སངས་རྒྱས་པས། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞེན། །ཞེས་པའི་སྣབས་

ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་བཀོད་པ་ལ།

གྲངས་ཅན་པས། མཚན་ཉིད་ལྟ་བུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་

ཞེས་རྟོག་པ། ཡོད་ཅེས་པ་དེ། སྤྱིར་ཡོད་ཙམ་ལ་བྱེད་ན། གྲངས་ཅན་པས། ཡོད་

དེ་ཞེས་པའང་ཡོད་ཙམ་ལ་བྱེད་དགོས། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་

བྱེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཙམ་སྟ་

མི་རྟག་སྟུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་

བྱེད་དགོས་ཀྱི། བཀོད་པའི་ཚོ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མི་བཀོད་དེ།

དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་ལྡོག་པ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐད་དོན་

@240 སྒྲ་ཡངས་དོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དོག་པ་ལ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་དང་ཡོད་པ་དོན་གཅིག

པ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཡོད་ཉིད་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་

ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྣང་སེལ་ནང་གསལ། ཡིག་ཆ་དག་གིས་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་དགོས་ཀྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་གང་བཀོད་ཀྱང་

སྐྱོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རིག་རྒྱུན་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྩོད་པ་འདི་བྱུང་སྟེ། བྱངས་

ཅན་པ་ན་རེ། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་དངོས་པོར་

ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འཇིག་པར་སྨྲའ་པ་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལྟ་

ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་

མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ། གཏན་

ཚིགས་སུ་རིགས་ན། བསྨྲའ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་མིན་ཞེས་རྩོད་པ་ལ།

གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་རང་བཞིན། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། རང་ལུགས་ཀྱི་

ལན་ནི། བྱངས་ཅན་ཁྲོད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཁྲུད་པར་རྣམས་

རྩེས་སུ་འབྲོ་བ་མཐོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་སྣང་བ་ལ།

ཡོད་ཙམ་དང་། ཡོད་པའི་ཁྲུད་པར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་གང་རུང་སྐྱབ་པར་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡིན། ཡོད་པ་ཙམ་བསྟན་འདོད་ནས་ཁྲོད་རྟགས་སུ་

བཀོད་ན། བྱངས་ཅན་པའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་བ་དང་

སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་བསྟན་བྱ་དེ་འདྲ་བ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ཡོད་

པའི་ཁྲུད་པར་ཙམ་དུ་ནི། །བསྟན་བྱ་སྟེ་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ། །དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་

འགྲུབ་མི་འགྲུར། །འདི་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡོད་

པའི་ཁྱད་པར་དངོས་པོ་བསྟན་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་རྣམས་

རྟེས་སུ་འབྲེལ་བར་མཐོང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཞི་

བོར་སྣང་བ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྟེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཚོས་གང་@241 ཞེག །དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཁྱད་

པར་བསྟན་བྱར་བཟུང་ན་འདིར། །གཏན་ཚིགས་རྟེས་འབྲེལ་མེད་ཅན་འགྲུར། །ཡོད་པ་

བསྟན་བྱ་ཡིན་ན་དེ། །ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྟན་བྱར་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་། རྣམ་བཤད་

ལས། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱེད་ན་ཁྱབ་པ་མི་བྱེད། ཁྱབ་པ་བྱེད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་

མི་བྱེད་སྟེ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་བྱེད་ན།

སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལྟས་ན།

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་

འཐད་པར་སྣང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མེད་པར་འདོད་

པའང་མཐུན་ཏེ། གལ་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད་ན། གཅོ་

བོའི་སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཁས་ལེན་ཆོག་པར་སྣང་སྟེ། གཅོ་བོ་

སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མེད་དེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཏོད་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པ། སྒྲ་རྟག་པ་ལའང་མཚུངས། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་

ཀ་ཡོད་ན། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའང་མཚུངས་སོ། །ཐུབ་མ་རྗེ་བཙུན་

པའི་གསུང་དེ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་མཐུན་པར་འདུག་སྟམ་ཡང་། ཕྱོགས་

སྒྲའི་སྐབས་སུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་ཚད་

གྲུབ་བྱས་འདུག་པས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག

དགོངས་པའི་རྒྱུ་མཚོ་ཆེ། །སྡུག་བྱེའི་སྣལ་པའི་ནུས་རྩལ་མི་མཉམ་ཡང་། །བཞག

པར་མི་ནུས་ཆུ་ཐིགས་ཙམ་ཞིག་འཐུང་། །དེ་ཙམ་ཆོམ་པར་མ་གྱུར་ན་ཡང་ཟད། །

༥ །འབྲེལ་བ་སྣུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས། འགོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱས་པ་རང་གྲུབ་

ཙམ་ནས་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་སྣུབ་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་ལྟའི་

དུས་སུ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར། འོ་ན། དེ་སྐད་

ཅིག་བཞི་པའི་དུས་སུའང་མི་འཇིག་པའི་ཇས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་

@242 སྐད་ཅིག་མ་དགུའི་བར་གནས་པར་ཐལ་བ་དང་། མེད་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་

སྤུ་ཡོངས་ལ་གཉིས་པའི་དུས་སྤུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། འདུས་བྱས་ཡིན་

ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མི་གནས་པས་ཁྱབ་པར་སྣང་འདུག། དེ་ལྟར་ན།

རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། རྫ་ཤེས་ཏེ་ཀ་ཆེན་སོགས་

དང་འགལ་ལོ་སྙམ། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྣམ་མཁྱེན་དང་། ལོངས་སྤྱོ་སོགས་

ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཚང་། འགའ་ཞིག་གིས། རྣམ་མཁྱེན་

སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་གནས་ཀྱང་ངོ་བོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་ལྷག

པ་མི་གནས་ཞེས་ཟེར་ཡང་། དེ་དག་གི་རྒྱུན་རྐྱ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག།

རྒྱུན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་ལས་མི་གནས་དགོས་སོ། །རྫ་བར།

འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། གང་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་དེ་ལས། །གཞན་ལའང་ངོ་

བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་མི་རྟག་པ་གསར་སྐྱེ་བ་ཀྱི་རིགས་པ་བཟང་ཤོས་

ཤེག་བསྟན་པར་འདུ་སྟེ་དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དེས་འདི་འགའ་ཞིག་ལ་

ཡོད་པ་མཐོང་བ་ན་ལྷོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་ཏེ།།

དེ་ལྟར་གཞན་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གློག་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་

ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་བྱིས་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་བྱིས་མཐོང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

འཇིག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དངོས་པོ་ལའང་ཆོས་ཅན།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་བྱིས་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་དང་

འཇིག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། འཇིག་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྣུར་ཏོ། །ཞེས་བསྟན་པས། གློག་འཇིག་པ་དེ་མི་རྟག་པ་

@243 རབས་པ། དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

འཇིག་པར་སྣུབ་བོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག

པར་ངེས་ཏེ། རང་ཉིད་འཇིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གློག་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས།

རྟགས་དེའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་དེའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཚང་

མས་དེས་པས་མ་ཁྱབ་པས། སྡུ་གུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་

ཞེས་པའི་རྒྱས་དེ་བདེན་མེད་གསར་སྤྲུབ་ཀྱི་རྒྱས་སུ་འདོད། རང་རེའི་ཡིག

ཆར། ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྒྱས་དེའི་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ཚད་མས་དེས་

དགོས་པར་བཞེད་དོ།།

༄༅ འབྲས་རང་གི་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ། རྣམ་རྩར། དེས་ན་དངོས་

པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །རྗེས་སུ་དཔོག་གང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །འབྲས་དང་ངོ་བོ་དེ་

དག་ལས། །རང་སྣང་བྱ་ལ་འབྲེལ་དེས་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དེས། འབྲས་རང་གི་

རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་བསྟུ་བ་སྟེ། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་

གོ་དགོས། སྐྲ་མི་རྟག་པ་དགག་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་དང་འགལ་སྟམ། མ་

དམིགས་པའི་རྒྱས་ཀྱི་མཇུག་བསྟུ་བ། གཞི་དེ་ལ་སྐྲ་དང་ཤེས་པའི་

ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ལ་གཞི་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྟོན་དུ་འགྱོ་དགོས་པར། འཇུག

པ་བློ་སྟོན་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག

པ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་དང་ཐ་སྙད་དགག་པའི་

འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ། ཤ་ཟ་ངེས་པའི་ཚད་མ་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་

གང་ཟག་དེས་ཤ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་ངེས་པའི་

@244 ཚད་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་ཆོས་

ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཤ་ཟ་ངེས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་བགོད་རྒྱུ་མེད་ལ། ཤ་ཟ་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་

བགོད་ན། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་སོང་ཚུལ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་འདོད་ན། ।དུ་

བས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཚོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་

ཞེས་པའང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། འབྲས་རྟགས་ལྟ་ཡོད་པ་བཞིན་

དུ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའང་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་གཞུང་གང་ལས་བཤད་ཡོད་དམ།

དུ་བ་དང་། མེ་སྟ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པས། དུ་བའི་འབྲེལ་

ཡུལ་མེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་བཀག་པའི་རྟགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཞག་པའང་རིགས་སོ་སྙམ། བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་

མེད་དང་། །དོན་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐལ་

དོན་འགའ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་གི་རྩོ་བ་

སོགས་ཉིར་མཁོ་མེད་པས་མ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུའི་རྣམ་རྟོག་གི་གྲངས་སོགས་བརྗོད་

བྱར་བསྟན་མི་ནུས་པར་ཟཱཊ་པས། གཞི་གྲུབ་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་

པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕངས་ན་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས། རྣམ་ཟཱཊ་ལས།

གཞུང་ཤང་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཞེས་པ། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་གིས།།

དེ་མེད་པ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་

པས། མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ལ་གཉིས་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་གསུངས་པ་ལ།

མུ་སྟེགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། ཁྱོད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་དེ་མི་རིགས་པར་

ཐལ། གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། གཅོ་ཐོ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་

རྒྱས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་ཡང་དག་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་

@245 ཞེག །འབྲས་རང་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་སྟ། མ་གྲུབ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་

བླང་གིས། གཅོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ཐོགས་མེད་བཀའ་ཆགས་

ལས་བྱུང་བའི། ཞེས་སོགས་སྨྲས། གལ་ཏེ། སྒྲ་གཅོ་བོ་ཡོད་ན། ཡོད་པ་

མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དང་འགལ། མེད་ན་གཅོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྟོན་

མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་བརྗོད་བྱ་མེད་ན་རྗོད་བྱེད་ཇི་ལྟར་འཇུག་སྐབས་འདིར་

ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་པ་དེ་དངོས་པོ་ལ་བྱེད་དགོས་སོ། །གཙོ་བོ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་

པས་བཏགས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་པས་སྒྲ་སྤྱོད་བ་ལ་སྐྱོན་མེད། དངོས་ཟིན་ལྟར་ན།

གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལྟར་སྣང་། རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་དང་

དེའི་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱིར་ལེན་ཅན་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་འགོག་པ་ལྟར་སྣང་། མཁས་

པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཧྥེ་ལས་ཕྱོགས་བླང་ཆོས་བཀག་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་

གཅིག་ཏུ་དགོངས་ནས། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་

ཅན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཅོོ་བོ་རང་མཚན་

ཆོས་ཅན་བརྟུང་ནས་འགོག་དགོས་པར་བསྟན། རྟགས་ཚད་མས་ངེས་པའི་གཞི་

ནི་གཅོོ་བོའི་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྟུང་ཡང་། ཆོས་ཅན་

གཞི་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་

ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་ཆེའང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན་དུ་བརྟུང་དགོས་

པར་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མྱུན་ཞེལ་དུ་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་

ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཡོད་པར་ཚད་

@246 མས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་དང་། གཞི་ཆོས་ཅན་

ཁེགས་ན་དེ་དང་ཆོས་ཆོགས་པའང་ཁེགས་པས་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བའི་

ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་

རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་ཇས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པར་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་

གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་

ནས་ལྷོད་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་གྱུར་

པའི་བདག་ཏུ་མེད་དེ། ཞེས་འགོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། །དེ་ཡང་མེ་འཐད་

དེ། གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་རང་

ལྡོག་ནས་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བླུན་པོ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་བུའི་

བདག་གི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྒྲ་

དོན་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་མཚང་བསྣགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་

དག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། ཕུང་པོ་དང་རང་

བཞིན་གཅིག་ཏ་དད་གང་དུའང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པའི་

ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་གང་ཟག་རང་རྐུ་བ་དང་དེར་སྣང་བའི་སྣ་དོན་

གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། དེར་སྣང་བའི་སྣ་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་

རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ལ་གང་ཟག་རང་རྐུ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བཟུང་ན་གང་ཟག་གི་

བདག་རང་ལྡོག་ནས་མི་ཁེགས་ཤིང་། ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་དེ་དང་དེར་སྣང་གི་སྣ་

དོན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པས་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ།།

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱུ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཅིང་། གང་ཟག

རང་རྒྱུ་བའི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་དེའི་

སྒྲ་དོན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་

རྟོལ་བྱེས་དེ་དང་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཏུ་འཐུལ་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་

@247 ཀྱང་དེ་དང་དེར་སྣང་གི་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་

དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག

པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲའི་སྒྲ་དོན་ལ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་

ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ལ། རྟགས་

ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

བཞེད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་བརྟག་པ་འདི་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་

བྱའི་ཚོས་སུ་བདག་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག

པ་དང་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲོར་རམ། འོན་ཏེ། མེད་དེ། རང་

བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་འགོད།

དང་པོ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།

དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྒྲ་དོན་ཚོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག

ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ་ཞེས་དང་། ཡང་

དེ་ཉིད་ལས། རང་ལུགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཁེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་

བདག་ཏོ་ན་ཡིན་ལ། ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་

རྟགས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་དང་མེད་དེས་ཀྱི་ཆོ་གས་དོན་བསྟུབ་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་

གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསྟུབ་པའི་སྟུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་

གཞི་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཆོས་

ཅན་དེ་གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་དེ་དང་མེད་དེས་ཀྱི་ཆོ་གས་དོན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་རེ་བོང་གི་ $_{\text{RVA}}$ མེད་དེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་

ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་

ཀྱང་། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་དམིགས་

པ་ཚད་མས་བླུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་

@248 ཅན་ཞེས་པའང་བློ་ངོར་དགག་ཆོས་དང་བསྟུན་ཆོས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་

གཞིར་བྱུར་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའི། དོན་སྟོང་ནས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་

གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་ཡོད་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་མ་བླུབ་

ཀྱང་རྟགས་ངེས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐལ་ཏེ་གཞི་མ་བླུབ་ཀྱང་

ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པ་མི་འཐལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་

གཞི་མ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་ལན་འདི་ལྟར་སྣང་བར་བྱའི་ངལ་བ་གཞན་གྱིས་དུབ་པར་མི་བྱའོ།།

དོན་འདི་ནི་སྨོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་

གསུངས་སོ། །ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོན་གཅིག་ཏུ་

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་རྟགས་ཡང་དག

གི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས། ཚད་མ་རིགས་

རྒྱུན་ལས། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་རས་ཕྲུག་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བགོད་པའི་ཚེ་རི་བོང་རས་ཕུག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟར་སྣང་

ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བགོད་པ་གང་ཞེག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་པར་གསུངས། བློ་མ་རྟེ་བཙུན་

པ་ཆེན་པོས་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་

དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་སྐྱོན་བཏང་།

གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བགོད་

ན། སྟེ་བདུན་རྒྱུན་ལྡར་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་ཚོག་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག

དང་མེད་པའི་ཚོགས་དོན་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བདག་མེད་

ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླང་དགོས།

རྩ་བ་ལས། ཚོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། །ཚོགས་པ་བསྟུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ན། །

@249 ཡན་གར་ཚོས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱེའི་

དོན་ཁོ་ན་ལ་བསྟོན་ན་གཅོ་ཙོའི་སྐྱེའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཚོས་ཅན་ཉིད་ལ་བཙལ་བའི་

ཕྱིར། བསྟུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་འདི་ནི་རྟེན་

རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་ཅན་རྩོད་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་

འགོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་

ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་རྟུས་པར་མ་ཟད། རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་

བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་རོལ་དུ་གྲུབ་

དགོས་པར་བསྟན་པས་རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་

རྒོལ་དེས་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་ཟེར་བ་ཡང་ཁེགས་སོ།། དེས་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན།

མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མི་རྟག་པ་གསར་སྐྱབ་གা་ལ་ཡིན།

དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉིར་བརྟག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉིར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པ་ལ་

དགོས་པ་མེད་གསུངས་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟག་ཚུལ་མདོ་

སྡུད་པར་གསུངས་པ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ལའང་བརྟག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་བརྟག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ཅེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཐར་

པ་ཡོད་མེད་དང་། སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད། བདག་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་དག

ལ་སྣང་རོ། །རྣམ་ཚཤད་ལས། ཡང་དེར་དྲྭ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་དྲྭ་མེད་བསྟུབ་

པ་མིན་ཞེས་སྨྲ་བས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟག་པ་སྟེ། དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་

ཀྱང་། བཀག་པ་ཡོངས་གཅོད་དྲྭ་མ་བྱུབ་ན་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱང་གསུམ་མི་ཁེགས་

ལ། བཀག་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་བྱུབ་ཀྱང་། དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ལ་མ་

ཁེགས་ན་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕྱང་གསུམ་མི་ཁེགས་སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དྲྭ་བ་

@250 དང་དུ་མེད་གཉིས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ལྟ་བུར་སྣང་བས། འོན་མི་ཆོས་ཅན།

དུ་བ་རྣམ་བཅད་ལ་ཞེགས་པར་ཐལ། དུ་མེད་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

མ་གྱུར་ན། དུ་མེད་རྣམ་བཅད་ལ་ཞེགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དུ་བ་ཡོངས་

གཅོད་དུ་གྱུར་པར་ཐལ། འདོད་ན། དུ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཞེགས་པར་

ཐལ།། དུ་བ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྣམ་བཅད་

ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེད་ཡོད་པར་སྣང་བའི་བསྟུན་

བྱའི་ཆོས་སུ་མེ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་མ་ཡིན་པ་བཞག་དགོས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཉིད་རྟགས་སུ་སོང་བ་རྣམ་ཚད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་ཚད་ལས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་

སོ། ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་འཇོག་

སྤངས་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྟག་པ་འདི་

ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ན། ཡུལ་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག

སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག

པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དེས། སྐྱ་མི་རྣག་རྩོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་

ཐལ། སྐྱ་མི་རྣག་པ་ལ་སྐྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་ཁྱབ་

འཇལ་བའི་ཚད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

གོང་དུ་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་

རོ་ཞེ་ན་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་གསུངས། རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་

བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་དང་། མ་ཆོད་པ་གཉིས་གསུངས་པས། མ་ཆོད་

པར་གསུངས་པ་དེ། རྟམ་བཞད་སྐྱིང་པོ་རྒྱན་དང་མཐུན་ནོ། ।

꠸ ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས། རྣམ་རྩར། ཡོངས་བརྟག་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་ཀྱི། །

དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་@251 དག་པའི་ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་སྦྱིབ་པ་དང་། ལུང་གཞན་

རྣམས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་སྐབས། རྣམ་

བཤད་ལས་མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡི་དོན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་

ཁས་བླངས་པ་ལ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་ཅིང་། རང་

ཚོག་སྟུ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ཀྱགས་འགལ་བས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་ཅེས་གསུངས།

ཡང་ ཡིད་ཆེས་རྟེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ་དུ་དུང་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་གསུངས་པས། མདོར་ན་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་ཆོག་སྟུ་ཕྱི་འགལ་

བ་མེད་པ། དངོས་སྟོབས་རྟེས་དཔག་གིས་གྲུབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་གྲུབ་མི་དགོས་

པར་གསུངས་པས། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེས་དཔག་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན།

ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་རུས། གཞན་

ཡང་ཤིན་ལྷོག་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཤིན་

ལྷོག་རྟོགས་དགོས་སམ་མི་དགོས་དཔྱད་དོ། །ལུང་དེའི་བསྟན་དོན་མ་རྟོགས་པར་

ལུང་དེ་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་པར་རྟོགས་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུགཏ་ཁོ་ན་སྟོན་

པའི་ལུང་ཡོད་པར་གསུངས་འདུག །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ལ་

སྒྲིབ་པ་བསྟན་དགོས་སམ་མི་དགོས་དཔྱད། ཤིན་ཏུ་ཟློག་གྱུར་བསྟན་པའི་བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ།

དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་

ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བསམ་པར་བྱའོ། །ལུང་དེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ཤེས་

པ་ལ། ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ཤེས་དགོས། ཚད་མ་དང་པོ་

གཉིས་ཀྱིས་གནོད་མི་གནོད་བརྟག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་

ལ་གནས་མི་གནས་ཀྱི་སྐོར་ནས་བརྟག་ཚུལ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་

མངོན་གྱུར་དང་ཅུང་ཟད་ཕྲོག་གྱུར་མ་བསྟན་ན་ཚད་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་མི་

@252 གནོད་བསྟེ་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་པ་བསྟན་པ་ལྟར་ཚད་མས་

གནོད་ན། ཚད་མ་དེ་སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུང་དེའི་

སྒྲས་ཟིན་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་མ་དག་པར་མི་

འབྱུང་ཀེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དགེ་པ་ཤ་སྟག

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་

དོན་ལ་བསྟུ་བ་མེད་པས་ཕལ་པ་གནས་སྐབས་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་ལ་བསྟུ་

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མས་བྱའི་སྟག་བསྟལ་མཐའ་དག་སེལ་བར་

འདོད་པས། བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྟག་བསྟལ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་མི་འབད་པ་གā་ལ་

སྲིད། དོན་ཆེན་པོ་ལ་མི་བསྟུ་ན། ཆུང་ངུ་ལ་བསྟུ་བ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྒྲུབ།། གཞན་ལ་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

སྐྱེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉེས་ཟད་དུ་རྟོགས་

མི་རྣམ་པར། གལ་ཏེ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ། ཤེས་པར་རྣམ་ན་དོན་འདི་འདོད། །

ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རང་རྒྱལ་དབྱ་བཙོམ་པས་ཟག་པ་ཟད་པ་གང་ལ་བརྟེན་

ནས་རྟོགས། འགོག་པ་ལ་སྦྱོམ་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་

གང་ལས་དཔོག ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་སྣུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ངང་གིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་དེ་འཕེལ་

ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་དེ་

ལས་ལྡོག་པའང་མི་སྲིད་པས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ་གསུངས།

ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་སྟོན་པའི་རྒྱས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྙིབ་པ་དང་འབྲ།

འཇིག་ལྟ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གསུངས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པར། ཉོན་

མོངས་སྤྱོད་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་མཐུན། སྤྲོབ་

དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་ལོགས་སུ་

@253 གསུངས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་དང་དེ་ལས་འཇིག་ལྟ་བྱུང་བར་བཤད།

འཇིག་ལྟ་སྤངས་ན་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་གསུངས་པས། མི་ཤེས་པའི་

རྒྱུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན། ལེན་ན་དེ་དག་ཉེས་པ་ཡིན་དགོས་པས་

ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་སྤངས་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་སྤངས་

པའི་ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། དེ་སྤངས་པ་ན་སྤོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༄༅ རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐོར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རྟག་པ་

དང་། བདེན་དོན་སྟོན་པའི་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཚིག་རྣམས་

ལོག་པ་ཅོ་ན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚོག་ཅོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་

ཞེས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ།

སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲུབ་ངག་གི་རིག་བྱེད།

སྨིད་སྤྱང་གི་རིག་བྱེད། ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད། མཆོད་སྦྱིན་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་

བཞི་ཡོད། དེ་དག་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྷ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་བྱས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་

འབྱུང་བ་ལ་སྦྲ་ཐོས་པ་ཤེས་གཏོག་གོ །སྒྲ་སྟེགས་ཚངས་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཚངས་

པའི་ཁ་ལས་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་སྐྱེས། དེས་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པར་ཚངས་པ་སྣུན་

འདྲེན་པའི་བསྟུབར་རང་གི་བྱ་མོ་བཏང་བས་དེ་ལ་ཚངས་པ་ཆགས་ཏེ། ཁྱབ་ཤོར་

བ་ཐུགས་གཟར་གྱིས་བླངས་ཏེ་མེར་བསྲེགས་པའི་དབུས་སུ་དུང་སྲོང་ངན་སྤྲོང་དང་།

ཨོཾ་གི་ར་སྐྱེས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱིན་དང་། ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་བརྙམས།

ཁྱབ་འའི་ལྷག་མ་དུར་བའི་ནང་དུ་ལུས་པ་ལས་དུང་སྲོང་ཨ་ཏེ་བྱུང་། དེས་སྣུན་

ངག་དང་སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་བརྙམས་པར་གྲགས། ཁ་ཅིག་གིས་དུང་སྲོང་དེ་

དག་གིས་བཏེན་པ་ཙམ་ལས་རྙམས་པ་མིན་ཞེས་ཟེར། ཕལ་ཆེ་བ་དག་རིག

བྱེད་ནི་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ཚ་མེད་རྟག་པར་རང་བྱུང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་

འདོད།། རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ཚད་མར་འདོད་པ་འདྲ་སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ནི་བརྗོད་

@254 བྱ་དེས་ཅན་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་སྟེ། ཞགྷི་ཏོ་ཏྟི་ཡ་ཙུ་ཏོ། རིག

བྱེད་ཀྱི་ཚོག་དེ་ཉིད་མི་ལ་སྐབས་ཀྱིས་སྒྲུབས་པའི་མིར་ལྟུགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག

གི་ཁྱི་ཤ་བ་སོགས་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་གོ །མཐོ་རིས་དང་

ཚངས་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་རྟའི་མཆོད་སྦྱིན་དུ་

འདོད་དོ། །རྣམ་རྩད། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་

འཇིག་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་བན་གཞན་ཡང་སྡུན་དབྱུང་བྱ། །ཞེས་པའི་དངོས་པོ་

རྒག་པར་སྣང་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི། དངོས་པོ་རྒག

པར་སྣང་པའི་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྡུན་དབྱུང་བ་ཡིན་པར་བཤད། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་

པ་ཆེན་པོས། སྣ་རྒག་པར་སྣང་པའི་རྗེས་ལྡབ་མེད་གསུངས་པ་དེ་ལ་བསམས།

པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་བྱགས་པས། དངོས་པོའི་རྒྱས་ཀྱིས་སྣ་རྒག་པར་སྣང་

པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ལ་དགོངས་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཚོགས་དང་མི་མཐུན།

རྩ་བར། །དོ་ཤེས་པ་དང་ཡོད་སྨོར་སོགས། །གང་ཡིན་སྨྲབ་བྱེད་འདོད་ན་ནི། །

ཞེས་པའི་ལན་ལ་སྨྲར་དགོས་པས་དགོངས་བ་གང་ཡིན་བརྗག། རྣམ་རྩར། ཏྲོ་

ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན། །ཁས་བླངས་མདོན་སུམ་གྲགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་

དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གཟོད། །ཅེས་པ་དེས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་

པ་དང་། སྒྲ་དེ་ཉན་ཤེས་ལ་གསར་དུ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་

ན།། ཉན་ཤེས་ཀྱང་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། བློ་གཞན་ཡང་རྟག་པར་

འགྲུར་བས། གོང་དུ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་

སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། བདེ་སྡུག་སྐྱེས་བུའི་

རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མངོན་སུམ་དང་འགལ། ཉན་

ཐེས་དབང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པར་སྣང་བའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད།

གཏན་པས་ཀྱང་གནོད་དེ་ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་ཚད་མ་རིགས་རྒྱུན་ལས། རིག

@255 བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཐེས་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲ་རྟག་དངོས་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ལ་མི་

བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་ན། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་བློ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་

མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། ཆོས་ནི་སྐྱེས་བུའི་བརྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་

རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་བླངས་མངོན་སུམ་གྱིས་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག

པས་ཅིག་ཅར་དུ་གཅོད་དོ། །རྗེ་ལྟར་གཅོད་ན། དཔྱོད་པ་བས་ཆོ་རྣམས་སྐྱེས་བུ་

ལ་མི་བརྟེན་པར་ཁས་བླངས་པས་ཁས་བླངས་འགལ་བས་གཅོད་དེ། དཔྱོད་པ་

བས་ཆོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་བླངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོན་

ཀན་ཅན་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་

ཕྱིར། །ཞེས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་

བླངས་པའི་ཕྱིར། ཐོ་ཉན་ཚེས་མ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པས་དོན་ལ་མངོན་སུམ་

གྱིས་གནོད་དེ། ཉན་ཚེས་དེ་དབང་ཡིད་སོགས་ཀྱིན་གསུམ་ཚོགས་པའི་སྐབས་

ལ་ལར་སྐྱེ། ཀྱིན་གསུམ་མ་ཚོགས་ན་མི་སྐྱེ་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་

ཚེས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ལ། དངོས་སྟོབས་རྟེས་དཔག་གིས་གནོད་

དེ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཚེས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་བྱས་ཏེ།

དབང་ཡིད་དང་། ལྷུ་རྐན་གྱི་རྩེ་ལ་བ་སོགས་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་

རྟེས་སུ་འབྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྐགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེས་དཔག

གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཡེས་རྐག་པའི་ངག་ཀུ་ཁས་

བླངས་པ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་དེ། དེ་ལ་ངག་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་དབང་

གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རྩང་དུ་རྟོགས་པའི་གྲགས་པའི་རྟེས་དཔག་གིས་

གནོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། དེ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྐག་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་དེ་

ཐོས་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམ་པར་ཐལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་

@256 རྣག་པ་ཡིན་པས་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའང་རྣག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཉན་

ཐོས་རྣག་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དེ་དཔྱོད་པ་བས་ཁས་ལེན་

ནམ་མི་ལེན། ལེན་ན། ཁས་ལེན་ནང་འགལ་ཡོད། མི་ལེན་ན། ཐལ་བ་ཇི་

ལྟར་འཕངས། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ། རྣག

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་

ཕྱིར། མ་ཁྲབས་ན། ཉན་ཐོས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན། ཉན་ཐོས་

དེ་རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་ན་སྐྱེ་ལ་མ་ཆོགས་ན་མི་སྐྱེ་བ་མྱོང་བས་གྱུབ་ཅེས་པ་རང་རིག

མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། སྟོན་འཛོན་མིག་ཤེས་རང་

གི་དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་འཛོན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་

དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་གོང་དུ་བཤད་

ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་བཞི་པར། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ། །འཇལ་

བྱེད་སྒྲ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྣབས་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་

གནོད་བྱ་སོ་སོར་བཤད་པས་སྐབས་དེ་དང་མི་མཐུན་ནོ།།

༄ ཡི་གེའི་འདོད་ཚུལ་སྐོར། དཔྱད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས། ཡི་གེ་རྣག

པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་ནི། ཡི་གེའི་སྐད་དོད་ཡཀྵ་ར་ཞེས་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་

འཇུག་པས་ན་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བར་འདོད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་

སྐད་ཀྱི་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་འདོད།

꠸ ཞིག་འཇིག་གི་སྐོར། ཇ་བར། གལ་ཏེ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། །

ནག་པ་སྣར་འབྱུང་མིན་ཏི་བཞིན། །དེ་ལའང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། །གསོད་བྱེད་

བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ནག་པ་བསད་རྟེས་སུ་མི་དེ་

@257 བསད་ཀྱང་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ནག་པ་

གསོད་བྱེད་ནག་པ་ལས་སྔར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་ལ། ཕྱིས་བྱུང་བའི་མི་དེ་

ནག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཞུང་འདི་ནི་གཞན་སྟོས་ཤིང་གི་

འཇིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཉན་དུ་འདོད་པ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ན་མེས་

བསྲེགས་རྗེས་སུ་ཡང་ཤིང་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲོན་བརྗོད་དེ། ཤིང་

གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཉན་དུ་གྱུར་ན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་

ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་ཁྱོད་ཞིག་པར་གྱུར།

འདོད་ན། དུས་དེར་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་གོས་བསལ་བ་ན་བུམ་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གཉན་

སྟེས་ཏ་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། བསད་ཟིན་གྱི་ནག་པ་སྐར་འབྱུང་བ་

མིན་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཞིག་ཀྱང་ཤིང་སྣར་འབྱུང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།

རང་ལུགས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བཏབ་སྟེ། ནག་པའི་གསོད་བྱེད་

ནག་པའི་བསད་པ་དེ་སྔོག་འགག་པའི་ཚ་ཉིད་མ་ཡིན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་

ཤིང་ཞིག་པའི་ཚ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བརྟག་པ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ནག

པ་གསོད་བྱེད་ཀྱི་མི་དེ་ནག་པ་འགག་རྟེས་སུ་མེད་ན། གསོད་བྱེད་སྔོན་དུ་གྱུར

ནས་དེ་རྟེས་གསད་བྱ་གྱུར་པར་འགྱུར་བས་གསད་བྱ་དེ་བསད་པའི་ཚེ་གསོད་བྱེད་

འབགས་ཟིན་པར་ཐལ། གསོད་བྱེད་དེ་བསད་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སྡོག་ཆགས་གཅིག་བསད་པ་ན། དགེ་སློང་དེའི་རྒྱུད་ལ་

སྡོག་གཅོད་ཀྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། གསོད་བྱེད་ཀྱི་དགེ་སློང་མེད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསད་བྱ་སྡོག་འགགས་པ་དང་ལྟུང་བ་བྱུང་

བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསོད་བྱེད་རང་ཉིད་བསད་བྱའི་སྟོན་

དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

@258 མཛོད་ལས། སྟོན་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གཞན་བསད་པ་ལས་གསོད་བྱེད་ལ་ཉེས་

ཚད་སྦྱད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་དོ། །

༥ རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཕྱོགས་

གཅིག་ལ་མི་སྣུ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འདོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་རྩར། གང་

ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། །མེས་བྱང་

བརློག་དག་བདེན་པ་བཞིན། །དེ་སྐད་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ནི།

མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ངག་ཆོས་

ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། མེས་གྲང་བ་བརྗོད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། རླུ་བ་བཙུ་གཉིས་ལོ་ཞེས་

པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་བདེན་པའི་ཚིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་བས་ཟེར་རོ།།

རང་ལུགས་ཀྱིས། རོ་འདྲ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཉིད་ཕྱིར། །སྟོང་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོས་

པ་བཞིན། །ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །རིག་པ་ཤེས་པས་འདི་འདྲ་བཀག །

ཅེས་པའི་ལན་ནི། རིག་པ་ཤེས་པ་ཕྱོགས་གླང་གིས་འདི་འདྲ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་

དག་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ། ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ཡང་། ཤིང་ཏོག་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་དང་ལྡན་ཏེ། སྟར་ཟོས་

པའི་ཤིང་ཏོག་དང་གཟུགས་སྣུག་པོ་སོགས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཕྱུང་གི་

འབྲས་ལྷག་མ་ཆོས་ཅན། ཚོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟར་ཟོས་པའི་འབྲས་དང་སྟོང་གཅིག

ནང་བཅོས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕ་

མ་གསད་བྱར་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་བསླུ་བ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག

ལ་སྐྱ་བ་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད། རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཚད་

མས་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་རྟོ་ལས། སྐྱེས་བུ་རྐྱག་པ་བྱེད་པོ་ཉིད། །དངོས་

@259 རྣམས་རྐྱག་དང་དབང་པོ་འདས། །དབང་པོས་གཟུང་བྱ་དང་དངོས་རྣམས། །རྒྱུ་

དང་གནས་འཇིག་མི་མཉམ་དང་། །གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། རྣམ་པར་

གསལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལམ། །ལྷང་ལ་ལྷོས་པ་རྗེས་དཔག་དང་། །འགལ་བ་

དག་ནི་རྗོད་བྱེད་པ། །འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་ཞིང་། །བསྟན་བཅོས་སྤྱོན་ཡང་

མ་བསྟན་པས། །དེ་བདེན་དོན་བཅས་ཁས་ལེན་པ། །གཡེམ་མ་མུ་ཅོར་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ།།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཚད་མས་བཀག་པའི་དོན་བརྗོད་དེ།

སྐྱེས་བུ་རྣག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྨིན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་དོན་

གཞན་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མི་

མཉམ་པ་རྒྱུར་བརྗོད་པ་དང་། གནས་པ་མི་མཉམ་པ་གྱུབ་ཟིན་གྱི་གནས་པ་དང་།

འཇིག་པ་མི་མཉམ་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུས་འཇིག་པ་བརྗོད་པ་དང་། མངོན་སུམ་

ཚད་མ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྟེས་དཔག་གི་ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་དང་འགལ་བ་

བརྟེད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྟེས་དཔག་དང་ཡང་འགལ་བ་བརྟེད་པའི་ཕྱིར། བློ་

ལྷོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་དང་། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་

དོན་ཅན་ལྷོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ལ་རྟེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་དང་། ཁྱོས་ལ་སོགས་

པ་སྟེགས་འདག་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེས་ན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་གཡེམ་མ་སྐྱ་ཅོར་གྱི་བདག་པོ་

ལས་རྒྱལ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་

དོན་འབྲེལ་བ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དང་། སྒྲིས་བྱའི་གནས་སྐབས་དང་

མཐར་ཐུག་གི་དོན་མ་བསྟན་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྣུ་བ་ཙམ་བྱིས་བདེན་པའི་

དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕྱོགས་

གཅིག་ལ་མི་སྣུ་བ་ཙམ་བྱིས་ཚད་མར་སྐྱབ་ན། ངག་སྨྲ་བ་ཡིན་ན་སྒྲིས་བྱ་ཚད་མ་

@260 ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྣུ་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ།། སྒྲིས་བྱ་མང་དུ་སྨྲ་བ་ལ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་མེད་པ་མི་སྲིད་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཚད་བྱེད་ན། །འོན་འདི་ལ་ཚད་མིན་ཅི། །སྐྱེས་བུ་མང་དུ་སྣྲ་བ་ལ།།

བདེན་པའི་དོན་གཅིག་མེད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། ।

༥ སྒྲ་དོན་འབྲེལ་བའི་སྐོར། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་རང་གི་ཞེན་བའི་བརྗོད་

བྱ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། །ལྷང་ལོག་པས་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་

མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ལ། རྩ་བར། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་།།

དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འབྲེལ་ཡུལ་ལྟོག་ན་

འབྲེལ་བ་པོ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་འཐད་ཀྱི། ཅིག་ཤོས་མི་འཐད་དེ། དུ་བ་

ལྷོག་པས་མེ་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། རྫ་འགྲེལ་དེ་དག་ལ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར། གཞལ་བྱ་གནས་གཉིས་ལ་ལྷང་གནོད་སྐྱབ་ཀུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་

པ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་སུ་གསུངས།

སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་ལྷང་བྱུག་གིས་གནོད་པ་བསྟན་མ་བསྟན་སོགས་

དཔྱད་དོ། །ཡང་ཚད་མའི་བཅད་དོན་ཚད་མས་འགོག་ན་མི་རྟུང་བར་གསུངས་པས་

ཚད་མས་གནོད་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

རྣམས་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་བརྟག་དགོས་སོ།། །སྒྲས་པ། རང་

བློ་སྐྱན་ལེངས་བྱིས་སྤྲོད་ངང་ཚུལ་དེགས་ཆོག་ཅན། །རང་གིས་རང་མཚང་བསྒྲགས་

བའི་ཆོག་ཆོགས་འདི་བྱེས་པ། །རང་རེའི་བློ་གསར་འགའ་ལ་ཕན་སྤྲིད་སྐྱམ་པ་དང་།།

རང་གཞུང་ཉམས་པ་གསོས་དང་ཆབས་ཅིག་ཡུན་རིང་འབད། །རིག་པའི་དབང་ཕྱུག

དགོངས་པའི་རྒྱ་མཆོ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་། །བྱིས་པ་ཀུ་ཤས་ཟིལ་ཐིགས་རིགས་ལམ་

བདུད་རྩིའི་ཆུས། །མངོན་རྟོས་དམུས་ལོང་རབ་རིབ་བསལ་བྱེད་སྨན་དུ་གྱུར། །ཡན་

ལག་བཅུ་གཉིས་སྲིད་རྩ་གཅོད་མཆོག་འགྱུར་བར་ཤོག །སྟེ་བདུན་མདོ་བཅས་བརྩོད་

@261 བྱ་གཏན་ཚོགས་རིགས་པའི་མདའ། །རང་གཞན་གཡང་དུ་ལྷུང་བྱེད་སྒྲིབ་གཉིས་

འབེན་ལ་བསྟེན། །བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཏེ་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་ན། །ཆོས་

ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་དབང་བསྒྲུབ་ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་བཞུགས། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་

མངའ་བདག་གིས། །རི་ཞིག་འཐོད་པ་མ་གྲུབ་ན། །ལེའུ་ཕྱི་མའི་དོན་སྟུད་ཀྱང་།།

བྱིས་པར་འདོད་པས་དེ་ཙམ་ཞོག །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་

བྱ་བའི་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་པ་རྫོགས་སོ།། །།

དེ་ཡི་མཐུ་ལས་ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག །

ཐེག་མཆོག་འཛིན་ལོ་བཞི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །

དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་དང་། །

རིམ་གཉིས་ལམ་གྱི་བསྒོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཚོགས །